PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 14. JANUARJA 1970
LETO XII. – ŠTEVILKA 12 – CENA 50 PAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1941 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK DRAGO SELIČER
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

Pogovori Peter — Tepavac

Poudarila sta pomen dobrih sosedskih odnosov med obema državama

BUDIMPEŠTA, 13. jan. (Tanjug). Danes dopoldne so se v poslopju madžarskega zunanjega ministrstva začeli pogovori med državnim sekretarjem za zunanje zadeve Mirkom Tepavcem in madžarskim zunanjim ministrom Janosem Petrom. Prva izmenjava mišljenj je bila prijateljska in prisrčna, k čemur so prispevale ugodne besede obeh ministrov, predvsem pa ocene, da se vzajemni odnosi uspešno razvijajo. Poudarila sta pomen dobrih sosedskih odnosov med obema socialističnima državama, zlasti za širše evropsko sodelovanje.

Dejala sta še, da imata Jugoslavija in Madžarska tudi določene mednarodne obveznosti, da ima njun notranji razvoj posebnosti, vendar sta se obe strani lotili izpopolnjevanja nadaljnjega sodelovanja ob upoštevanju in razumevanju položaja vsake države.

Ministra sta povedala tudi nekatera stališča svojih vlad do splošnih mednarodnih problemov, skupek evropskih vprašanj pa bo kot posebna tema na vrsti jutri. Milko Tepavac je dejal, da zdaj sve-

JANOS PETER

tu ne grozi nevarnost neposrednega konflikta, vendar da mednarodne odnose obremenjujejo resni problemi. V tem smislu sta se ministra pogovarjala o Vietnamu in Srednjem vzhodu. Njuna mnenja o teh vprašanjih so se ujemala ali so bila zelo sorodna.

Jutri se bosta ministra bolj določno kot danes znova pogovarjala o vprašanjih vzajemnega sodelovanja.

Danes popoldne je jugoslovanska delegacija obiskala zgodovinski muzej v Budimpešti, zvečer pa jim bo gostitelj Janos Peter priredil svečano večerjo.

Preprečen poskus državnega udara v Sudanu

KARTUM, 13. jan. (UPI) — Sudanski obrambni minister Kalid Hasan Abas je danes izjavil, da so preprečili nov poskus državnega udara proti sudanskemu revolucionarnemu svetu. Zarotnike je vodil general Abdula Mohamed Adam. Z njim vred so aretirali tudi več podoficirjev. Sodilo jim bo vojaško sodišče.

Norveški tanker gori

MIAMI, 13. jan. (AP). — Ameriška obalna straža v Miamiju je davi sporočila, da je norveški 27.000-tonski tanker »Kondo« eksplodiral in da gori na odprtem morju. Posadka zapušča ladjo, na pomoč ji hite reševalne ladje in letala obalne straže. Nesreča se je zgodila 800 milj severovzhodno od Bermudov.

ZAČETEK VČERAJŠNJIH URADNIH POGOVOROV MED DELEGACIJAMA ROMUNIJE IN JUGOSLAVIJE V BEOGRADU
Telefoto: Tanjug

Ploden delovni dan

Delovni sestanek romunske in naše delegacije v Beogradu – Zlahka so našli skupno bazo v mednarodnih načelih – Delo skupine za ekonomske probleme

OD NAŠE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 13. jan. — Dopoldne so se v poslopju ZIS začeli uradni jugoslovansko-romunski pogovori. Popoldne so se sestale nekatere delovne skupine, ki naj bi uskladile gledišča, koder tega doslej še niso bili dosegli. Za jutrišnji dan pa je predvideno tudi ločeno srečanje v državnem sekretariatu za zunanje zadeve.

Prvi del današnjega srečanja obeh kompletnih delegacij sta predsednika obeh vlad uporabila, da bi se poučila o dogovorih, ki so rezultat temeljitega dela mešanega komiteja za ekonomsko sodelovanje, ter jih tudi odobrila.

Neposredno po tem sta se delegaciji razdelili. Dva predsednika in nekoliko njunih sodelavcev so najprej izmenjali informacije o dejavnosti obeh vlad v obdobju po jesenskem srečanju Tito—Ceausescu, potem pa se je razprava osredotočila na mednarodni položaj ter zajela probleme odnosov sil v svetu, odnosov med velesilami, odnosov med socialističnimi državami, stanja na Balkanu. Središčno mesto v razpravi pa je dobila — kot smo predvidevali — Evropa, ter priprave za konferenco o evropski varnosti. Jugoslovanska stran je obvestila svoje goste tudi o sedanji dejavnosti neuvrščenih dežel.

Pogovor v normalnem, prijateljskem vzdušju, ki je, razumljivo, zrcalil dejstvo, da so se sestali predstavniki države, ki je članica socialistične skupnosti, s predstavniki neuvrščene države in ki je torej manifestiral tudi trenutne in dolgoročne politične potrebe vsake strani, je našel zlahka skupno bazo v mednarodnih načelih, kot so dosledno upoštevanje neodvisnosti in popolne enakopravnosti dveh partnerjev, načel, ki ju obe državi ne le razglašata, marveč tudi uveljavljata v svojem praktičnem delovanju. Ob takšnem obravnavanju morebitni odtenki razlik res ne morejo imeti večje vloge, ali pa se celo spreminjati v zavore.

Vzporedno z razpravo vseh predsednikov, toda ločeno, je potekalo delo skupine za ekonomsko problematiko. Ta naj bi uskladila gledišča o ureditvi problemov medsebojnih plačanj, ter skupine, ki je obravnavala znanstveno sodelovanje.

Posebej bi podčrtali ob tej priložnosti izbiro pravega trenutka za ta bilateralna dogovarjanja, saj je Romunija v času ko pripravlja naslednji petletni načrt razvoja, mi pa oblikujemo svoj srednjeročna načrt, razumljivo, da prav to zagotavlja možnost, da se doseženi konkretni sklepi laže vtkejo v te gospodarske načrte.

VIDA HREŠČAK

Tito bo obiskal Etiopijo

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). Na povabilo etiopskega cesarja Haila Selasija bo predsednik SFRJ Josip Broz Tito z ženo konec tega meseca prišel na prijateljski obisk v Etiopijo.

Strup na vietnamska polja

Umrlo je trideset ljudi – Peturni spopad v bližini Saigona

SAIGON, 13. jan. (AFP, UPI). — Topništvo osvobodilnih sil je sinoči bombardiralo deset ameriških in saigonskih oporišč. Blizu Saigona se je vnel peturni spopad, v katerem so gverilci sestrelili ameriški helikopter.

Na severu Južnega Vietnama so Američani odbili več napadov na FNO. Vojaški predstavnik je rekel, da je tam padlo 40 gverilcev, pa samo nekaj Američanov.

Letala »B-52« so v štirih valovih zmetala najmanj 360 ton bomb na področje blizu laoške meje.

Vietnamska časopisna agencija poroča, da so ameriška letala v decembru zasula s strupenimi kemičnimi sredstvi področja Hay Thuy, Hung Loc, Minh Thuy, My Thuy, Hong Thuy in vasi v bližini Huéja. Strup je uničil na stotine riževih polj, sadovnjake in žito na obeh straneh železniške proge Phu-Bay-Hué. Veliko ljudi se je zastrupilo, od teh jih je 30 umrlo. Strup je ugonobil tudi veliko živine.

»Mali arabski vrh« 7. februarja

KAIRO, 13. jan. (AFP) — Voditelji arabskih držav, neposredno zapletenih v spopad z Izraelom, se bodo verjetno sestali 7. februarja v Kairu. Na tem »malem vrhu« se bodo zbrali državniki ZAR, Jordanije, Sirije, Iraka ter Libije in Sudana.

Sodelovanje zaostaja za možnostmi

Vodja naše delegacije Djoković o gospodarskem sodelovanju s SZ

MOSKVA, 13. jan. (Tanjug) — Vodja jugoslovanske delegacije na zasedanju sovjetsko-jugoslovanskega odbora za gospodarsko sodelovanje, član ZIS Dragiša Djoković, je na plenarnem zasedanju odbora pozitivno ocenil razvoj gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in SZ. Menil pa je, da to sodelovanje še vedno zaostaja za objektivnimi možnostmi in sedanjim gospodarskim razvojem obeh držav. Predlagal je, naj bi v prihodnje pravočasno pripravili in sklenili letne protokole. Zainteresirane zunanjetrgovinske organizacije bi tako lahko pravočasno sklepale komercialne pogodbe na podlagi predvidenih blagovnih seznamov.

Djoković je izjavil, da se bodo 26. januarja začela pogajanja o sklenitvi sporazuma za leto 1970 in da bodo s tem »ustvarjeni pogoji za normalen potek blagovne izmenjave v tem letu«.

»Jugoslavija, si želi zadalje razširjati blagovno izmenjavo in doseči bolj ustaljene odnose na dolgoročni podlagi.

Takojšnja akcija

Sekretariat CK ZKS je razpravljal o izvajanju resolucije konference

LJUBLJANA, 13. jan. — Na razširjeni seji sekretariata CK ZK Slovenije, ki se je je udeležil tudi predsednik CK ZKS Franc Popit, so razpravljali o uresničevanju resolucije prve seje konference Zveze komunistov Slovenije. Sklenili so, da bo o tem govoril tudi centralni komite, ki se bo sestal še ta mesec.

V razpravi je prevladalo prepričanje, da postavljata prva seja konference ZKS in na njej sprejeta resolucija pred komuniste in organizacije ZK vrsto aktualnih in neodložljivih nalog. Zato bi bilo skrajno škodljivo, če bi si člani ZK in organizacije ZK dovolili kakršenkoli predah, pospravili resolucijo v predale in odložili uresničevanje sprejetih stališč. To opozorilo je še toliko potrebnejše zato, ker je pri nas nasploh zelo razširjeno prepričanje o prevelikem razkoraku med sprejetimi resolucijami in vsakdanjo aktivnostjo.

Slabo bi bilo, če bi zdaj začeli bolj razmišljati o »drugi problematiki« ali morda o pripravljanju nove seje konference, kot pa o tem, kako upoštevati in realizirati že sprejeto resolucijo. Vsekakor je dobro, ker so posamezne komisije in drugi organizmi CK že začeli s pripravo povsem konkretnih akcijskih programov za svoja področja, ki bodo vsebovali tudi določene zadolžitve posameznikov in organizacij ZK.

Sicer pa prva poročila s terena govore o ugodnem odmevu na sejo konference. Prva seja konference ZKS je po mnenju mnogih odsevala veliko idejnopolitično enotnost in nazorno pokazala do-

sedanje dosežke v notranji demokratizaciji in demonopolizaciji ZK.

K.

ZRN prodaja zlate rezerve

BONN, 13. jan. (AP). — Zahodnonemška centralna banka je prodala mednarodnemu monetarnemu skladu del zlatih rezerv v vrednosti 500 milijonov dolarjev. Kakor je rekel predstavnik banke, se je bonska vlada odločila za ta korak, da bi povečala nacionalne devizne rezerve.

Za upornike Gowon obljubil amnestijo

Poziv biafrskim četam naj odložé orožje — »Poskrbeli bomo za civiliste« — Delegacija Biafre za pogajanja

LAGOS, 13. jan. (AP, AFP) — Šef zvezne nigerijske vlade general Gowon je sinoči po radiu izjavil, da »Nigerijci pozdravljajo bivše upornike kot brate«. Razglasil je amnestijo »za vse tiste, ki so sodelovali v tem bresupnem poskusu, da bi razcepili deželo«.

»Naša dežela je doživela enega največjih dogodkov v zgodovini, veliki dan zmage enotnosti in nacionalne sprave,« je rekel Gowon po radiu. Rekel je tudi, da je bila Nigerija »trideset mesecev prisiljena uporabljati orožje proti našim prevaranim bratom, ki so jih zapeljali in jih potisnili v oboroženo boj proti domovini«.

Gowon je zahteval od biafrskih voditeljev, naj pošljejo odposlance v vojaška poveljstva, da bi se dogovorili o rokih vdaje biafrskih oboroženih sil.

Nadalje je dejal, da z zaupanjem sprejema izjavo biafrskega generala Efionga o tem, da so bo ravnal po resoluciji OAE, ki podpira enotnost Nigerije.

Pozval je secesionistične čete, naj odložé orožje, rekoč, da bodo nigerijske čete in policija streljale samo, če se jim bo kdo upiral. Ustrezno bodo poskrbeli tudi za civiliste, je obljubil Gowon.

Zvezna vlada je sporočila, da so njene čete zasedle letališče Uli in glavno biafrsko upravno središče v Orlu. S tem je pobrala novico o padcu Ulija in prvič objavila novico, da so zvezne čete zasedle tudi Orlu.

Bivši nigerijski predsednik dr. Azikive je poslal generalu Gowonu poslanico, v kateri mu čestita ob končani vojni. Od zvezne vlade tudi zahteva, naj izpričla plemenitost in pomaga ogroženemu in izstradanemu prebivalstvu.

Dr. Azikive, ki tudi sam pripada plemenu Ibo, je skraja podpiral secesijo Biafre.

Novi biafrski voditelj general Efiong je danes ukazal, naj takoj izpuste aretirane civiliste in vojake. Ni znano, koliko ljudi je v biafrskih zaporih. Domnevajo, da je Efiong mislil s tem tudi nigerijske vojne ujetnike.

S predstavniki nigerijske vlade se bo pogajala biafrska delegacija, v kateri je 15 članov. Delegacijo vodi vrhovni sodnik Louis Mbanefo, v njej pa so še trije generali, poveljnik mornarice, generalni policijski inšpektor, vrhovni tožilec, neki profesor, neki zdravnik in šest funkcionarjev biafrske uprave. Pogajali se bodo na podlagi resolucije, sprejete 9. septembra lani v Adis Abebi na državniški konferenci OAE (organizacije afriških držav). Ta resolucija poziva med drugim obe v državljansko vojno zapleteni strani, naj »v imenu višjih interesov Afrike ohranita enostnost Nigerije in opustita sovražnosti ter se neutegoma začneta pogajati«. Resolucijo je sprejelo 36 afriških držav.

JAKUBU GOWON

Pariz zanika pogajanja z Irakom

PARIZ, 13. jan. (Reuter) — Francosko obrambno ministrstvo je zanikalo poročilo pariškega lista »Figaro«, da se pogaja z Irakom o prodaji najnovejših francoskih letal »mirage F.1«.

Odmev po svetu

Upajo, da bo Gowon velikodušen — Lagos: papeževa izjava »provokacija«

MOSKVA, 13. jan. (UPI, AFP, Reuter). Sovjetski predstavnik vlade Zamjatin je danes izjavil, da Sovjetska zveza podpira zvezno nigerijsko vlado in da je proti pošiljanju pomoči Biafri, ker pomeni »pomoč v hrani, ki jo z Zahoda pošiljajo v Biafro, le vmešavanje v notranje zadeve Nigerije«.

Predsednik Nixon je poslal šefu zvezne nigerijske vlade generalu Gowonu obširno poslanico, v kateri z zadovoljstvom ugotavlja, da je Gowon zveznim četam ukazal, naj se vzdrže represalij nad biafrskim prebivalstvom. Nixon je ponovno dal na razpolago osem letal in štiri helikopterje, ki naj bi jih mednarodne organizacije pod okriljem lagoške vlade uporabile za pomoč prizadetemu prebivalstvu, 10 milijonov dolarjev pa naj bi služilo za hrano, zdravila in vse, kar potrebujejo za biafrske begunce.

Kairski radio je komentiral, da so vse velesile pomagale raznetiti državljansko vojno v Nigeriji, ker so si želele tu nadvlado. V kenijskih krogih pa so zvalili krivdo za dogodke v Biafri na biafrskega voditelja Ojukwuja, obenem pa izražajo prepričanje, da bo general Gowon velikodušen. Tudi predsednik Konga-Kinshase Mobutu se je postavil na stran zvezne vlade in menil, da biafrskemu prebivalstvu ne grozi nikakršna nevarnost. Zvezna nigerijska vlada pa je izjavo papeža Pavla VI. o razmerah v Biafri — izrazil je zaskrbljenost za prebivalstvo — ocenila kot »provokativno«, češ da bi to le podaljšalo trpljenje ljudi v vzhodni Nigeriji. Italijanska vlada je namenila 500 milijonov lir kot pomoč Biafrčanom.

Velikan ni poletel

LONDON, 13. jan. (AP). — Največje potniško letalo na svetu, znano pod imenom »Jumbo Jet«, tipa »boeing 747«, danes ne bo letelo iz Londona v New York. Polet so namreč odpovedali zaradi slabega vremena in okvare na motorju.

Ostra izjava predsednice Golde Meir

Sestanek četverice in nov britanski načrt – Napad izraelskih letal

NEW YORK, 13. jan. (AF, AFP, MENA). Kot se je izvedelo v diplomatskih krogih, bo Velika Britanija na četvernem sestanku veleposlanikov velesil, ki danes poteka v New Yorku, predložila nov načrt o rešitvi krize na Srednjem vzhodu. Menijo, da bo Britanija zahtevala, da se štiri velesile čimprej sporazumejo o tem, da se na Srednji vzhod nemudoma vrne Sved Gunnar Jarring, ki naj bi posredoval med Izraelom in ZAR. Veleposlaniki štirih velesil so se danes zbrali v New Yorku, potem ko so se posvetovali s svojimi vladami.

Izraelska predsednica Golda Meir je izjavila, da si na Srednjem vzhodu ni mogoče obetati miru, dokler vlada v Egiptu predsednik Naser. V svoji izjavi je zavrgla kakršenkoli predlog o rešitvi krize na Srednjem vzhodu, ki ne bi popolnoma ustrezal Tel Avivu. Predsednica je menila, da ima Izrael »prijatelje v Beli hiši«, da pa bodo dejali žal nam je, popolnoma nesprejemljivo«, če se bo Washington sporazumel z Moskvo za take mirovne predloge, s katerimi se ne bodo strinjali v Tel Avivu. Komentar k napovedim, da se ZDA zavzemajo za izraelski umik z zasedenega ozemlja, pa se je glasil — »prav govoto ZDA ne bodo poslale svojih marincev, ki naj bi nas prisilili k umiku, tega pa tudi ne bo storila Britanija, prav gotovo pa ne rdeča armada«.

Egiptovski vojaški predstavnik je sporočil, da so izraelska letala opoldne kršila egiptovski zračni prostor in skušala napasti vojaška oporišča v El Kanki in El Kebiru; 15 oziroma 65 kilometrov od Kaira. Predstavnik je dejal, da so Egiočani s protiletalsko obrambo in topništvom prisilili Izraelce k umiku. Izraelska letala so popoldne znova napadla egiptovske vojaške položaje.

NUJNA POMOČ — Po strahotah državljanske vojne je svet zdaj dolžan vsej preprečiti nadaljnje prelivanje krvi v Biafri in rešiti življenje sestradanemu ljudstvu, ki je na robu smrti, kakor ta mati z otrokom.
Telefoto: UPI

Odgovorno do gospodarstva

Kaj si lahko od zadnje konference ZK obetamo na ekonomskem področju? To je vprašanje, ki je nedvomno močno aktualno v sedanjem času. Spričo razgibanega in dokaj uspešnega gospodarskega razvoja hkrati pa tudi številnih slabosti, ki ga spremljajo, je zelo pomembno, da bi znali ločiti, kaj je v tem razvoju tisto, kar ga potiska naprej in kaj tisto, kar ga zavira. In če naj bi bila konferenca in njena resolucija podlaga za enotno idejno in politično akcijo, velja to seveda prav tako tudi za enotno akcijo na ekonomskem področju.

Osrednje vprašanje, ki se v zvezi s tem pojavlja, je seveda boj za uresničevanje reforme. Vsekakor lahko ugotovimo, da je na konferenci tako v referatu kot v razpravi prišlo do odprtega in neposrednega razčiščevanja tega perečega vprašanja. Poseben poudarek je tu prav gotovo na mestu. Naš gospodarski razvoj v zadnjem času namreč odseva nekakšno nihanje in popuščanje pri doslednem izvajanju reforme. O tem so precej govorili nekateri poslanci v nedavnih skupščinskih razpravah, ko so sprejemali smernice gospodarskega razvoja za prihodnje leto, prav tako pa je mnenje, da z izvajanjem reforme ni vse v redu, močno razširjeno v gospodarstvu. Odtod tudi zahteve po rehabilitaciji reforme, kar v bistvu pomeni zahteve po njenem doslednem izvajanju na sedanji stopnji proizvajalnih sil in družbenih odnosov.

Vprašanja, kaj je z reformo, s pojavi, ki jo negirajo, kot so inflacijske in druge destabilizacijske težnje, čedalje močnejši administrativni posegi v gospodarstvo, danes močno vznemirjajo delovne ljudi in so bila zato prisotna tudi na konferenci. Stabilnost ni samo pogoj za uspešen razvoj proizvajalnih sil in življenjske ravni temveč tudi za nadaljnje učinkovito uveljavljanje samoupravljanja. Ta zavest je močno odsevala iz kritike negativnih pojavov, ki ogrožajo reformo. Na omenjeno dejstvo očitno pozabljajo mnogi komunisti, ki so v besedah sicer za reformo in samoupravljanje, pri konkretnih odločitvah pa se neredko iz takih ali drugačnih interesov zavzemajo za nasprotno.

Seveda tudi zadnja konferenca ZK ni mogla dokončno odgovoriti na vprašanje, kaj je z reformo. Vendarle pa je potrdila, da je problem živ. In če bomo hoteli doseči učinkovito akcijsko enotnost, ga bo nedvomno treba čimprej dokončno razčistiti.

A. JAVORNIK

BEOGRAD
beko
Dobitnik najvisjega priznanja. Zlate kosute. na beograjskem sejmu Moda v svetu 69 razstavlja na GR v Ljubljani na sejmu Moda 70.

projekt ing biro
Ljubljana telefon 3 5 1 7 1
projektiranje inženiring

Obmejni sporazum z Romunijo

Za obmejno prebivalstvo nameravajo odpreti približno 10 prehodov

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). V Beogradu so danes podpisali jugoslovansko-romunski sporazum o maloobmejnem prometu. Obmejnemu prebivalstvu bo ta sporazum olajšal prehode čez mejo ter gibanje na območju 15 kilmetrov onstran meje.

Nameravajo odpreti približno 10 prehodov, namenjenih zgolj obmejnim prebivalcem, določene pa so tudi druge olajšave. Sporazum bo začel veljati 60 dni po tem, ko ga bosta sprejeli obe vladi. Kot poudarjajo predstavniki obeh držav, je sporazum pomemben dokaz, da želita Jugoslavija in Romunija nadalje razvijati sodelovanje ob meji in dobre sosedske odnose. Prepustnice za prehod čez mejo bo lahko uporabilo več kot pol milijona državljanov. V obmejnem pasu je približno 400 naselij, med njimi tudi nekaj večjih mest.

Pogovori konzula Vinka Bertonclja

LJUBLJANA, 13. jan. — Častni konzul kraljevine Nizozemske v Ljubljani Vinko Bertoncelj je danes dopoldne obiskal podpredsednika republiškega izvršnega sveta dr. Franceta Hočevarja, predsednika komisije republiške skupščine za vprašanja mednarodnih odnosov Eda Brajnika, sekretarja IS Franja Turka in namestnika republiškega sekretarja za gospodarstvo ing. Iva Klemenčiča.

Pravična uskladitev pokojnin

Skupščinski odbor je podprl politiko republiške skupnosti zavarovanja

LJUBLJANA, 13. jan. — Pri urejanju pokojnin moramo vztrajati na načelu pravičnosti in zagovarjati tako uskladitev starih pokojnin, ki bo popravila, kolikor se največ da, razlike pri pokojninah iz preteklih obdobij, pri valorizaciji pokojnin z življenjskimi stroški pa upoštevala razlike med nizkimi in visokimi pokojninami. To bi bil povzetek iz današnje razprave o uskladitvi pokojnin v 1970. letu v odboru socialnozdravstvenega zbora za invalidsko in pokojninsko zavarovanje.

Poslanci tega odbora so po obrazložitvi strokovnjakov socialnega zavarovanja o načelih in načinu letošnjega usklajevanja pokojnin v celoti podprli politiko in sklepe skupščine republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev. Tako so se strinjali, da je treba pri uskladitvi pokojninskih osnov starih pokojnin na ravni povprečne pokojninske osnove iz leta 1968 vzeti za merilo tiste razlike, ki so nastale pri spreminjanju sistemov pokojninskega zavarovanja. Tako bo moč nesorazmerja čimbolj izravnati in doseči, da bi bilo čim manj razlik pri pokojninskih osnovah glede na to, v katerem obdobju je bil zavarovanec upokojen.

Pri obliki in načinu uskladitve pokojnin s porastom življenjskih stroškov pa so poslanci prav tako menili, da je sklep skupščine socialnega zavarovanja pravilen, ko so sklenili, da bodo del povečanja izplačali upokojencem v obliki določenega enakega zneska, del pa v določenem enakem odstotku. V razpravi so poudarili, da je struktura potrošnje pri upokojencih z nizkimi pokojninami taka, da so se prav zanje življenjski stroški dosti bolj povečali, ker kupujejo pretežno le najnujnejša živila in izdelke, ki so se najbolj podražili.

Manj se te podražitve poznajo v proračunu upokojencev z višjimi pokojninami, ker je izbor predmetov, ki jih kupujejo, širši in se le-ti niso toliko podražili, kot na primer osnovna živila. Zatorej je skladno z zakonom in našimi načeli, tako so menili poslanci, da uveljavimo tako obliko valorizacije, ki bo to vsaj delno upoštevala. Zato so v odboru menili, da je pravilno zagotoviti z določenim enakim zneskom upokojencem z najnižjimi pokojninami malenkost več, kot če bi veljal za vso valorizacijo samo enoten odstotek.

MARIJA NAMORS

Skupščina Društva za ceste SRS

LJUBLJANA, 13. jan. Jutri bo v Ljubljani druga redna skupščina Društva za ceste SRS. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1965 z namenom, da vključi vse tiste, ki se poklicno ne ukvarjajo s cestami, kot so na primer transportna podjetja, turistične organizacije, vozniki motornih vozil itd., ki pa so tako ali drugače zainteresirani za ceste, imajo pa možnosti, da v okviru svojega poklicnega dela vplivajo na razreševanje problemov, ki se v zvezi s cestami pojavljajo. Slovensko društvo za ceste deluje v okviru jugoslovanskega društva za ceste.

N. I.

Kako najti izhod iz nastalega položaja?

Le ob podpori vsega kolektiva bo moč v celjski Cinkarni uresničiti zastavljene akcije

CELJE, 13. jan. — Na pobudo sindikalne organizacije v metalurško kemičnem kombinatu Cinkarna v Celju so se danes popoldne sestali člani izvršnega odbora sindikata, komite Zveze komunistov, predstavniki vodstva podjetja, občinskega sindikalnega sveta in Zveze komunistov ter republiškega sindikata delavcev v rudarstvu in metalurgiji. V nekajurni razpravi so se pogovorili o nastalem težavnem položaju v Cinkarni, ki bo ob zaključnem računu za leto 1969 imela približno 10 milijonov dinarjev izgube.

Celotno akumulacijo v Cinkarni so pobrale obresti na najrazličnejše kredite in anuitete za investicije, opravljene pred leti v zvezi s topilnico cinka in žveplene kisline. Tudi da obe glavni proizvodnji spričo spremenjenih cen, porasta stroškov doma, plafoniranih cen in velikega izvoza, ki je lani znašal 8,5 milijona dolarjev, vplivata na zmanjšanje akumulacije in preprečujeta vsakršno nadaljnjo samostojno reprodukcijo.

Na skupnem posvetu so med drugim razpravljali o nujnosti ukrepov sistemskega značaja in nujni sanaciji razmer, kajti izguba kljub pridnosti in večji storilnosti, nastaja tudi v tem letu. Predstavniki vodstva kolektiva so udeležence sestanka seznanili s potekom začetih akcij za odpravo nevzdržnega stanja in nesigurnosti glede perspektive podjetja —. Vsekakor so potrebne hitre akcije na vseh nivojih, hkrati pa bo treba delovni kolektiv sproti obveščati o urejevanju razmer, da ne bi prišlo med tem do določenih konfliktnih situacij. Obojestranska obveščenost je še kako potrebna, kajti le ob podpori celotnega delovnega kolektiva bo moč nekatere zastavljene akcije izpeljati v življenje.

FRANJO KRIVEC

Uresničevati sprejete programe

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). Odbor za socialno politiko zbora narodov je na današnji seji ugotovil, da so kljub doseženemu napredku še vedno aktualna stališča skupščinskega priporočila o nadaljnjem razvoju otroškega varstva v komuni, ki je bilo sprejeto leta 1961.

Člani odbora so zaradi problemov kompleksnosti otroškega varstva, pa tudi podatkov o številu otrok, ki nujno potrebujejo varstvo družbe, vztrajali pri tem, da o tem čimprej sprožijo razpravo v zboru narodov in drugih zborih zvezne skupščine ter široko družbeno akcijo za uresničevanje sprejetih sanacijskih programov na tem področju. Menili so tudi, da je treba pri oblikovanju politike za prihodnjih pet let čim temeljiteje opredeliit funkcijo otroškega dodatka in pretresti stališče sindikatov o revalorizaciji tega dodatka in o tem, da ne bi poostrili kriterija, po katerem določajo pravice do tega dodatka.

Sestanek o elektroenergetski bilanci

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug) — Zvezni sekretar za gospodarstvo dr. Dobrivoje Jelić je imel danes sestanek z republiškimi in pokrajinskimi sekretarji za gospodarstvo. Obravnavali so poročilo skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva o elektroenergetski bilanci za leto 1970.

Na sestanku so proučili predloženo elektrogospodarsko bilanco, ki naj zagotovi zanesljivejšo preskrbo z električno energijo, in predloge skupnosti o ukrepih, ki naj omogočijo, da bo ta bilanca realizirana.

Dokument trajne vrednosti

Skupščinska komisija za družbeno nadzorstvo razpravljala o izvajanju priporočila zvezne skupščine in smernic predsedstva ZKJ

LJUBLJANA, 13. jan. — Priporočilo zvezne skupščine o nadaljnjem zatiranju kriminalitete in nekaterih drugih za družbo škodljivih pojavov iz leta 1964 in smernice predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ iz leta 1968, ki nalagajo zaostritev boja proti korupciji, špekulaciji, zlorabi družbenega premoženja, privilegijem in raznim oblikam pridobivanja dohodka, ki nasprotujejo socialističnim in humanim odnosom v naši družbi, sta izredno pomembna dokumenta trajne vrednosti, ki zavezujeta vse družbene činitelje na stalen in sistematičen boj proti takim pojavom.

Tako je zapisano v ugotovitvah, stališčih in predlogih, ki jih je na današnji seji sprejela komisija republiške skupščine za družbeno nadzorstvo. Danes so namreč nadaljevali razpravo o značilnih družbenonegativnih odločitvah pri razpolaganju z družbenim premoženjem na podlagi informacije republiškega sekretariata za pravosodje in občo upravo, poročila o delu gospodarskih sodišč in še posebne informacije javnega tožilca. Ta poročila in informacije bo komisija skupaj s svojimi ugotovitvami, stališči in predlogi posredovala pristojnim odborom skupščine in ustreznim komisijam za revizijo republiške zakonodaje.

Komisija je ugotovila, da priporočila zvezne skupščine in smernic kljub občasno povečanim naporom in tudi uspehom ne izvajajo zadovoljivo. Vzrok za to vidi predvsem v tem, ker uresničevanje priporočila in smernic ni postala stalna in uskladena dejavnost vseh družbenih činiteljev od javnosti in družbenopolitičnih organizacij do predstavniških in drugih organov.

Komisija dalje sodi, da niso družbeno škodljivi samo gospodarski prekrški, prestopki in kazniva dejanja, ki jih družba obsoja in preganja, marveč vse tisto, kar krši socialistično moralo, ovira razvoj socialističnih družbenih odnosov, povzroča materialno in politično škodo ter ogroža svoboščine in pravice občana.

Po stališču komisije pa teh pojavov ni mogoče uspešno zatirati samo s kazensko represijo, niti ne samo s spreminjanjem in dopolnjevanjem predpisov, temveč predvsem z doslednim uresničevanjem načela zakonitosti in z učinkovitejšim delovanjem vseh družbenih činiteljev zoper škodljive in negativne pojave. Odločilnega pomena je, da vsi družbeni dejavniki oblikujejo take moralnopolitične razmere, v katerih bomo družbeno škodljiva in negativna dejanja hitreje in laže odkrivali, predvsem pa jih preprečevali. Komisija je sprejela še vrsto čisto določnih priporočil in predlogov, do katerih naj bi zavzela svoja stališča pristojna skupščinska telesa. Zavezala pa se je, da bo te razprave spremljala in da se bo trudila za to, da bi, kot so rekli, stvar pripeljali do konca«.

Na današnji seji so obravnavali tudi teze o družbeni samozaščiti, ki so zdaj v javni razpravi in ki so jih pripravila pristojna telesa zbora narodov in družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine. Teze komisija v celoti podpira, povedala pa je nekaj pripomb, ki naj bi prispevale k večji jasnosti in tudi učinkovitosti dokumenta, ki bo na podlagi tez nastal.

VLADO IARC

Sprejemi in obiski

ZAGREB, 13. jan. (Tanjug) — Predsednik sabora Hrvaške Jakov Blažević je sprejel danes člane konzularnega zbora v Zagrebu, ki so Jakovu Blaževiću izrekli za novo leto najboljše želje za uspešen razvoj SR Hrvaške.

Jakov Blažević je danes sprejel na vljudnostni obisk tudi novega generalnega konzula Velike Britanije v Zagrebu Josepha Dobbsa. Kasneje je generalnega konzula Dobbsa sprejel tudi predsednik saborskega odbora za zunanjo politiko in odnose s tujino Lutvo Ahmetović.

Obetavna davčna politika

KOPRIVNICA, 13. jan. (Tanjug). Odborniki občinske skupščine v Koprivnici so te dni sklenili, da odslej ne bo več občinskega davka na promet traktorjev in drugih kmetijskih strojev, ki jih prodajajo v tem mestu. Za 3 odstotke so zmanjšali tudi davek pri prodaji nekaterih gospodinjskih strojev — pri štedilnikih, pri hladilnikih pa tudi pri rezervnih delih za motorna vozila.

„Jež" obtožen antisemitizma in rasizma

Odprto pismo Bogdana Pešića, objavljeno v beograjski Politiki

OD BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 13. jan. — Šef dnevne redakcije »Politike« Bogdan Pešić je danes napisal »Ježu« odprto pismo; v njem je napadel ta beograjski humoristični list, da propagira protisemitizem in rasizem. To Pešićevo »odprto pismo« — pred 15 leti je bil sam glavni urednik »Ježa« — je bilo danes v Beogradu po svoje dogodek dneva: v zvezi s to obtožbo omenjajo imena književnikov Oskarja Davića, Elija Fincija in glavnega urednika »Komunista« Gavra Altmana.

Bogdan Pešić je namreč v svojem odprtem pismu, ki je polno obtožujočih besed in gneva in ki ga je objavila današnja »Politika«, napadel članek v »Ježu« z naslovom »Obraz od zadaj — Oskar Davičo«. V tem članku Milenka Vučetića je rečeno, da se je Oskar Davičo »med vsemi idejnimi sovražniki najhuje spravil na svetega Savo«, in na to, da je Oskar Davičo Srbom naredil lekcijo, kako postaneš Srb, in da bi mu med vsemi možnimi etiketami najbolj ustrezali — Gavro Altman in Eli Finci.

Bogdan Pešić je ugotovil, da to ni le izredno šovinistična in nacionalistična Vučetićeva poteza, temveč tudi odkrit antisemitizem, to številko »Ježa« (ki je izšla 9. januarja) pa primerja z nekdanjim fašističnim Rosenbergovim »Stürmerjem«.

Tehtnost napada na »Ježa«, katerega glavni urednik Nikola Rudić je prevzel dolžnosti šele 1. januarja letos, je še toliko večja in po nekaterih elementih stvarnejša, ker so med znanimi razpravami v srbskem filozofskem društvu decembra mnogi filozofi in pisatelji iz Beograda tudi napadali prav Elija Fincija in Oskarja Davića, pa tudi Altmana, ki je bil kot član sveta »Atelje 212« odločno proti temu, da bi v gledališču uprizorili delo Aleksandra Popovića.

Naj omenimo, da so v zadnjih mesecih književnega kritika Elija Fincija ostro napadali na straneh »Studenta« in nekaterih drugih publikacij, ker je na seji komisije predsedstva ZKJ — razpravljali so o problemih kulture — zameril nekaterim pisateljem, da pišejo in govore proti interesom in politiki ZK.

ZDRAVKO ILIĆ

Odkrili bodo kip Borisu Kraigherju

LENART V SLOV. GORICAH, 13. jan. — V petek bodo v avli osnovne šole v Gradišču v Slovenskih goricah odkrili kip Borisu Kraigherju. Tako bodo v njegovem rojstnem kraju počastili spomin na velikega revolucionarja, državnika in politika. Pričakujejo, da se bo svečanosti udeležilo večje število uglednih predstavnikov našega družbenopolitičnega življenja.

M. K.

Solidarnost do tistih z nižjimi pokojninami

Sekretariat sekcije pri republiški konferenci SZDL: urejanje pokojnin ne dopušča nikakršnega odlašanja!

LJUBLJANA, 13. jan. — »Urejanje pokojnin je zadeva, ki iz socialnih in političnih razlogov ne trpi nikakršnega odloga. Zadeva namreč nad sto tisoč upokojencev v naši republiki,« so poudarili na današnji razširjeni seji sekretariata sekcije »Samoupravni odnosi v invalidsko-pokojninskem zavarovanju« pri republiški konferenci SZDL, ki so razpravljali o izhodiščih in predlogih za uskladitev pokojnin v letu 1970.

Udeleženci seje so poudarili, da je predlog urejanja pokojnin, ki zelo poudarja solidarnost, naletel na zelo ugoden odziv in so po vrsti podprli uskladitev in se zavzeli za takoimenovani model I, ki ga predlaga republiški zavod za socialno zavarovanje za povečanje nižjih pokojnin z večjim odstotkom po 97. členu temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju. To pa s pridržkom, da bodo pristojni način uskladitve še izpopolnili. Poudarili so tudi, da je letošnja povprečna uskladitev pokojnin, priznanih v prejšnjih obdobjih in po različnih zakonskih predpisih, rešitev, ki jo terja sedanji položaj in da ne smemo ničesar prejudicirati vnaprej, ker je pred nami oblikovanje novega sistema invalidsko-pokojninskega zavarovanja, v katerem moramo preprečiti, da bi se anomalije in nesorazmerja nadaljevala.

Seveda pa pri sedanjem usklajevanju niso izključene možnosti za posamezna nova nesorazmerja v višini pokojnin, so opozorili na seji, kar pa je posledica prejšnje kategorizacije zavarovancev. Republiški zavod za socialno zavarovanje naj bi zato sproti analiziral in kritično ocenjeval rezultate predlaganih rešitev.

Upokojenci so predlog uskladitve in valorizacije pokojnin sprejeli kot izraz solidarnosti do tistih z nižjimi pokojninami, smo slišali na seji, in pozdravljajo to rahlo degresijo. Vendar pa bi bilo treba v bodoče tudi realno oceniti, kaj sodi v zvišanje življenjskih stroškov glede na potrebe upokojencev.

MARIJA ROBEK

Novi predlogi brez cvenka

Odbor IS za samoupravljanje o predlogu statističnih raziskav

LJUBLJANA, 13. jan. — Odbor IS za samoupravljanje in notranjo politiko je na današnji seji, ki jo je vodil Jožko Štrukelj, obravnaval predlog zakona o načrtu statističnih raziskav v letu 1970, predlog za izdajo zakona o referendumu ter dve informaciji.

Republiški zavod za statistiko je pripravil predlog za statistične raziskave v letu 1970, ki ga je obravnavala že posebna komisija pri izvršnem svetu. Predlog vsebuje poleg programa raziskav, ki se nadaljujejo iz prejšnjih let, tudi nekaj novih raziskav, zlasti s področja kulture (popis kulturnih spomenikov, popis šolskih stavb, financiranje prosvetnih zavodov) in področja obrti (pregled vozil zasebnega prevozništva, poročilo o obrtnih zmogljivostih neobrtnih organizacij). Za te nove raziskave, ki bi terjale približno 660.000 din, pa v proračunu niso zagotovljena sredstva. Zato je odbor menil, da predloga statističnih raziskav ne more sprejeti, dokler ne bo razčiščeno vprašanje financiranja novih raziskav; zato je odložil razpravo o predlogu ter predlagal, naj bi o posameznih novih raziskavah razpravljali še pristojni odbori IS, sekretariat za finance pa naj bi potem ugotovil, ali bi bilo mogoče za res potrebne raziskave najti ustrezne vire financiranja. Hkrati pa je treba razčistiti tudi vprašanje, ali naj proračun daje sredstva za raziskave za tista področja, ki imajo zagotovljena z udeležbo na virih proračunskih dohodkov sredstva za financiranje svoje kompleksne dejavnosti, torej tudi statističnih raziskav.

Odbor je nato obravnaval in se načelno strinjal s predlogom za izdajo zakona o referendumu, ki kot procesualni zakon ureja vprašanja glede postopka za vse vrste referendumov, t. j. njihovega razpisa in izvedbe. Vprašanje, kdaj je potreben referendum, pa naj bi urejali (ali že urejajo) drugi zakoni. Odbor je sodil, da se bo vrsta pomembnih vprašanj glede vsebine zakona podrobneje izoblikovala v nadaljnjih razpravah.

Z. S.

Za financiranje izobraževanja potrebne spremembe predpisov

Tako bi omogočili uvedbo novih družbeno-gospodarskih odnosov

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug) — V današnji razpravi o financiranju izobraževanja in vzgoje se je zvezni svet za izobraževanje in kulturo zavzel za temeljite spremembe sedanjih predpisov, da bi tako omogočili nitrejšo uvedbo novih družbenogospodarskih odnosov na to področje. Na seji so poudarili, da bi morali s popravki sedanjih predpisov doseči, da bi dobile izobraževalne skupnosti večja pooblastila tudi pri programiranju pouka in pripravljanju učbenikov in pri izvajanju politike izobraževanja.

Na današnji seji so precej govorili o učinkovitosti sedanjega sistema izobraževanja in vzgoje. Sredstva za izobraževanje so se neprestano večala tudi lani in lahko pričakujemo, da bo udeležba celotnih sredstev za izobraževanje v narodnem dohodku dosegla skoraj 6 odstotkov. Toda podatki kažejo, da je treba ta sredstva trošiti precej bolj smotrno. Iz leta v leto se na primer povečuje število vpisanih učencev in študentov, ostaja pa število in odstotek tistih, ki šolanja ne končajo o pravem času. Tako konča osemletno šolanje pravočasno samo polovica otrok, v letu 1967-68 pa je na primer samo 60,5 odstotka učencev v rednem roku dokončalo srednje šole. Povprečno traja študij na vseh visokošolskih ustanovah znatno dlje, kot je predpisano, vse to pa zmanjšuje učinkovitost izobraževanja v celoti.

Na današnji seji so se udeleženci razprave zavzeli, da bi učinkovitost izobraževanja temeljito proučili, hkrati pa revalorizirali vse ustanove, ki se ukvarjajo s programiranjem in načrtovanjem strokovnjakov. Navedli so za primer podatek, da primanjkuje na Hrvaškem okoli 50 odst. strojnikov, medtem ko pride s humanističnih fakultet 50 odst. strokovnjakov več, kot jih potrebujejo.

Člani sveta so izrekli stališče, da bi bilo treba poleg predpisov o financiranju izobraževanja spremeniti tudi druge zakone. Tako na primer sodijo, da bi bilo treba v zakon o bankah in kreditnih poslih vnesti določbe, ki bi zagotavljale bolj ugoden položaj izobraževalno-vzgojni dejavnosti pri najemanju posojil za investicijsko izgradnjo in modernizacijo. Sodili so tudi, da bi morala družba zagotoviti za izobraževanje in kulturo take olajšave, ki bi omogočile, da bi se sredstva združenega dela in posameznikov čimbolj usmerjala na ti področji.

OGLAŠUJTE V DELU

V Kragujevcu se rojeva novo „nacionalno vozilo"

Prihodnje leto naj bi v »Crveni zastavi« izdelali 20.000 avtomobilov novega tipa

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug) — »Crvena zastava« v Kragujevcu in tovarna motorjev »21. maj« sta dosegla sporazum o proizvodnji in pogojih medsebojnih dobav motorjev za novo vozilo, ki ga bo začela s prihodnjim letom serijsko izdelovati kragujevška tovarna avtomobilov.

Sporazum o pogojih, pod katerimi bodo v Rakovici izdelovali motorje za novo vozilo in jih prodajali tovarni v Kragujevcu, je poglavitnega pomena v zaključnih pripravah na proizvodnjo novega vozila. Te dni se bo »Crvena zastava«, kakor pričakujejo dogovorila tudi s svojim partnerjem v Torinu »Fiatom« o nekaterih podrobnostih, ki so prav tako v zvezi s proizvodnjo novega vozila.

Sodeč po vsem tem bo »Crvena zastava« držala obljubo, da dobavi tržišču 1971. leta prvi domači avtomobil, ki ga imenujejo »nacionalno vozilo«, zato ker so ga konstruirali domači strokovnjaki. O lastnostih tega avtomobila pa Crvena zastava« doslej ni objavila natančnejših podrobnosti, kar je tudi razumljivo. Vendar se že ve na primer, da bo imel motor 1200 ccm (prej se je govorilo o motorju z nad 1100 ccm). Novo vozilo no torej spadalo v kategorijo malolitražnih ,ekonomičnih vozil, ki se na tržiščih zmeraj dobro prodajajo.

V načrtu je, da bo kragujevška tovarna dobavila prihodnje leto tržišču 20.000 avtomobilov tega novega tipa. Leta 1972 bi jih izdelali 50.000, leta 1973 pa že 100 tisoč. Od 1973. leta, ko naj bi »Crvena zastava« končala sedanjo modernizacijo in razširila svoje zmogljivosti, bo novo vozilo previadovalo v skupni proizvodnji avtomobilov te tovarne, iz katere bo prišlo 183.000 vozil na leto.

Posvet v SZDL Srbije končan

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). V nadaljevanju posvetovanja predsednikov občinskih in medobčinskih konferenc Socialistične zveze Srbije je danes govorila Latinka Perović o aktualnih idejnih vprašanjih s področja kulture. V glavnem se je zadržala pri dogodkih na univerzah v Srbiji in v srbskem filosofskem društvu.

Ljoko Stojičić je obvestil udeležence, da bo spomladi kongres kulturne akcije, na katerem bodo razpravljali o perečih problemih s tega področja. Predsednik komisije za mednarodno sodelovanje Miroslav Vitorović pa je opozoril na nekatere uspešne primere sodelovanja s sosednjimi državami.

Splošna plovba še naprej okrog sveta

LJUBLJANA, 13. jan. — Kljub težavam, v katerih so se znašla naša pomorska podjetja zaradi neustrezne dinarsko-devizne stimulacije, Splošna plovba še vedno vzdržuje svojo linijo okrog sveta in sicer dvakrat na leto. Prav tako bo nadaljevala z redno plovbo v Zahodno Afriko, le linijo za Južno Ameriko so morali pred časom zaradi premajhnega zanimanja naših izvoznikov za to tržišče, ukiniti. Zato naj bi si naša zunanjetrgovinska podjetja v prihodnje bolj prizadevala prevažati blago s domačimi ladjami, ker je to v korist celotnega narodnega gospodarstva.

E. R.

Komisija za ocenitev škode

BANJALUKA, 13. jan. (Tanjug). V Banjaluko so danes prispeli člani delovne skupine zvezne komisije, ki bodo ocenili škodo, nastalo zaradi potresa. V skupini so strokovnjaki — inženirji iz Zagreba, Beograda, Skopja, Ljubljane in Sarajeva. Ugotovili bodo, koliko znaša škoda, ki jo je povzročil potres na stanovanjskih in drugih negospodarskih objektih. Škodo bodo ocenjevali deset dni.

S Kanado premalo trgujemo

Veleposlanik dr. Čuruvija o velikih možnostih za blagovno menjavo

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug) — Naša blagovna izmenjava s Kanado se je v zadnjih treh letih močno povečala, vendar je še vedno simbolična glede na ugodne pogoje. To so poudarili danes na sestanku sekcije zvezne zbornice za izboljšanje blagovne izmenjave s Kanado, na katerem je jugoslovanski veleposlanik v Kanadi dr. Tode Čuruvija seznanil naše gospodarstvenike s kanadsko gospodarsko ekspanzijo in z nekaterimi možnostmi za izboljšanje medsebojne trgovine.

Naša država je komaj na šestdesetem mestu kanadske zunanje trgovine, ki je znašala njena celotna izmenjava v lanskem letu 26 milijard dolarjev, do leta 1975 pa naj bi se podvojila. Veleposlanik Čuruvija je prepričan, da bi se tudi naša izmenjava s Kanado, ki je lani dosegla komaj 12 milijonov dolarjev, lahko nagio podvojila. Naši izvozniki bodo letos okrepili svoja prizadevanja, ker bomo iz Kanade uvozili za 15 milijonov dolarjev blaga, od katerih je 10 milijonov dolarjev določenih za nakup dieselskih lokomotiv na kredit.

Veleposlanik je pripomnil, da v Kanadi ni zastopana niti ena naša turistična agencija, kljub temu da na leto obišče Jugoslavijo okoli 25.000 kanadskih turistov.

Aktivisti aprila na Rog

Osrednja proslava ob 25-letnici osvoboditve – Zbor aktivistov

LJUBLJANA, 13. jan. — Na tiskovni konferenci je odbor za proslave pri republiški konferenci SZDL seznanil novinarje o manifestacijah ob 25-obletnici osvoboditve Slovenije.

Osrednja proslava »zboraktivistov«, bo 26. aprila 1970 v Dolenjskih Toplicah in na kočevskem Rogu. Namen proslave je med drugim tudi povabiti vse aktiviste, ki so delovali v NOB, pa so po zmagi nadaljevali s svojim nekdanjim poklicem. Odbor je predlagal, da bi seznam teh aktivistov pripravili v občinah in sicer krajevni odbori SZDL.

V okviru 25. obletnici osvoboditve bo tudi proslava 25 obletnice ustanovitve prve slovenske vlade. Na sam dan obletnice bo slovesnost v Ajdovščini, slavnostne akademije pa bodo tudi v Ljubljani od 1. do 10. maja letos. Razen teh bo še cela vrsta proslav, ki pa bodo v okviru občin.

Letos, 26. junija, poteče 20 let od sprejetja zakona o delavskem samoupravljanju. Ob tem jubileju bo osrednja proslava 20. junija v športni dvorani Tivoli. Proslave pa bodo tudi po delovnih kolektivih. Predvidene so še spominske slovesnosti ob 100. obletnici rojstva V. I. Lenina.

Zavoljo tako postavljenega sporeda je pripravljalni odbor prosil republiko za 600.000 dinarjev pomoči.

R. O.

Samo rezervni sklad še obvezen?

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug) — Zvezni skupščini bodo predlagali, naj spremeni predpise, ki urejajo režim sredstev delovnih organizacij. Skupna komisije vseh skupščinskih zborov za revizijo in kodifikacijo na področju združenega dela je danes načelno sklenila, da bo začela obširneje obravnavati konkretne rešitve, navedene v osnutku zakona o sredstvih v organizacijah združenega dela.

Kot eno izmed najpomembnejših sprememb predlagajo, naj bi delovne organizacije samostojno odločale o namenu in izkoriščanju svojih sredstev. To pomeni, da ne bi več z zakonom predpisovali obveznega ustanavljanja skladov, kakor določa sedanji zakon. Izjema bi bil samo rezervni sklad, ki bi bil obvezen. Skladi skupnih rezerv delovnih organizacij bi se formirali na temelju dogovora, vendar naj bi ostala možnost, da bi tudi to predpisali z zakonom.

VABIMO NA SKLEPANJE POGODB

OD 19. I. DO 28 II. 1970 BO EI-ELEKTRONSKA INDUSTRIJA

SKLEPALA POGODBE O PRODAJI SVOJIH IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO

NASLEDNJIH PANOG:

AKUSTIKE, TERMIKE, SESTAVNIH ELEMENTOV IN ELEKTRONSKIH KOMPONENT.

SEM SODIJO TUDI IZDELKI INTEGRIRANIH TOVARN »MILAN BLAGOJEVIĆ« IZ SMEDEREVA IN »SUTJESKA« IZ BEOGRADA.

SKLEPANJE POGODB BO V PRODAJNEM SEKTORJU ODDELKA ZA ŠIROKO POTROŠNJO V NIŠU.

INFORMACIJE NUDI ELEKTRONSKA INDUSTRIJA – PRODAJNI SEKTOR V NIŠU – TELEFON 33-595, TELEX 116-11.

Ei ELEKTRONSKA INDUSTRIJA

900 milijonov dolarjev - realnost ali samo želja

Turistični delavci Hrvatske menijo, da je za uresničenje načrta o skoraj milijardi dolarjev dohodka od turizma potrebno prelivanje kapitala

Nedavnega pogovora s turističnimi novinarji so se udeležili predsednik turistične zveze Hrvatske Jure Bilić, član izvršnega sveta SR Hrvatske in predsednik komiteja za turizem Nikola Gril in predsednik zagrebške turistične zveze Ratko Karlović. Po njihovih besedah predstavlja turizem osnovno smer v razvoju hrvaškega gospodarstva. Po deviznem dohodku je na prvem mestu med vsemi gospodarskimi panogami v republiki, saj je prinesel že v lanskem letu nič manj kot 169 milijonov dolarjev deviznega dotoka. Na Hrvatskem imajo 73 % inozemskih turističnih prenočitev v Jugoslaviji in 45 % prenočitev domačih gostov.

Zaostali kraji so postali razviti

Zanimiva je ugotovitev, da na Hrvatskem ne vidijo temeljne vrednosti turizma zgolj v pridobivanju deviz. Devize se namreč v glavnem stekajo v federacijo in republike od tega neposredno nimajo posebnih koristi in posebnega interesa, seveda če izvzamemo retencijsko kvoto, ki tudi ni tako zelo majhna. Temeljno vrednost turizma na Hrvatskem vidijo v tem, da ta gospodarska panoga omogoča razvoj nerazvitih področij, zlasti ob jadranski obali. Znano je namreč, da je bila jadranska obala, tako Hrvatsko Primorje kot Dalmacija in tudi drugi predeli, doslej močno zaostala. Pretežna večina občin na tem območju je bila pasivnih, saj niso imeli drugih možnosti za gospodarsko udejstvovanje, kot sta pomorstvo in ribolov. Turizem je danes povsem spremenil podobo naše obale in nekdaj pasivne občine so postale visoko aktivne. Za primer takšnega razvoja navajajo med drugim makarsko riviero, ki je morala še pred leti dobivati visoke dotacije, medtem ko se je z razvojem turizma povzpela tako visoko, da lahko njeno gospodarstvo normalno odplačuje vse obveznosti, medtem ko o dotacijah ni več govora. V lanskem letu je na primer samo makarska občina odplačala 30 milijonov dinarjev obveznosti.

Predvsem stacionarni turizem

Hrvatska se namerava aktivno vključiti v zelo ambiciozen načrt federacije, po katerem naj bi leta 1975 prinesel turizem Jugoslaviji nič manj kot 900 milijonov dolarjev deviznega dotoka. Vendar pa so v zvezi s temi velikopoteznimi željami navedli predstavniki Hrvatske nekaj tehtnih pripomb. Po njihovem mnenju je težko govoriti o 900 milijonih dolarjev, če bodo ostali v gospodarstvu stari instrumenti in če ne bomo omogočili hitrejšega prelivanja kapitala, ki naj bi iskal najbolj konjunkturna področja. Tudi ni verjetno, da bi se turizem še v prvih letih naslednjega petletnega obdobja razvijal hitreje. Hitrejši razvoj lahko pričakujemo v kasnejših letih, za katera predvidevajo hrvatski gospodarstveniki intenzivnejšo selitev kapitala na področju turistične dejavnosti.

Gradili bodo vse, kar želijo turisti

Na Hrvatskem nameravajo še nadalje razvijati pretežno stacionarni turizem, za katerega imajo ob jadranski obali pač najbolj ustrezne pogoje. Pri tem se je treba po njihovem mnenju prilagoditi mednarodnim turističnim tokovom, ki se čedalje bolj usmerjajo proti morskim obalam. Pri tem pa nikakor ne nameravajo zanemariti tudi drugih področij turizma, kot sta na primer lov, zdravstveni turizem in drugo. Njihovi plani naj bi obsegali predvsem gradnjo tistih zmogljivosti, ki služijo za sprejem gostov, se pravi hotelov. Vendar pa se močno zavedajo pomanjkljivosti dosedanje izgradnje in zato nikakor ne nameravajo zanemariti izgradnje tako imenovanih spremljajočih objektov in dejavnosti, kot so na primer naprave za šport in rekreacijo, zabavišča, trgovine, skratka vse tisto, kar turist poleg hotela najbolj išče in potrebuje.

Poudarjajo pa, da bo morala Jugoslavija turizmu posvetiti izredno veliko pozornost, ker bi bila naša bilanca brez 900 milijonov dolarjev turističnih deviz v letu 1975 lahko zelo slaba. Jugoslavija danes zajema le 2 % deviznega odtoka iz Evrope, medtem ko bi lahko zajela najmanj 5 %.

NIKO ISAJEVIĆ

DUBROVNIK POJEM VRHUNSKEGA TURIZMA Foto: Arhiv »Dela«

V Indiji bodo gradili usnjarno

Tovarna usnja iz Vinkovcev »Boris Kidrič« bo zgradila v Indiji skupaj z nekaterimi tamkajšnjimi podjetji novo tovarno za predelavo kož. Gradnja nove tovarne naj bi stala približno 10 milijonov dinarjev, od tega bi tovarna usnja iz Vinkovcev zagotovila 4 milijone, 6 milijonov pa indijski firmi.

Tovarna »Boris Kidrič« je največji predelovalec drobnih kož pri nas, s kožami pa se večinoma zalagajo iz Indije. Nova tovarna v Indiji, ki jo bodo zgradili najbrž še letos, naj bi tovarni v Vinkovcih zagotovila nemoteno dobavo polobdelanega usnja. Uprava v vinkovški tovarni napoveduje, da bodo kmalu ustanovili jugoslovansko-indijsko družbo za gradnjo nove tovarne usnja v Indiji.

Suspendirani trije podpisniki pritožbe

Z včerajšnjim dnem so po sklepu delavskega sveta tovarne stikalnih naprav v Mariboru na predlog direktorja suspendirali (odstranili z dela) iz delovne organizacije zaradi »izredno hude kršitve delovne dolžnosti, ki za podjetje pomeni večjo nevarnost« Staneta Planinšca, visokokvalificiranega električarja, Franca Preloga, elektroinženirja in Mirka Meška, diplomiranega elektroinženirja.

Delavski svet tovarne stikalnih naprav je na svoji izredni seji razpravljal o predlogu direktorja, ki je po določilih 26. člena pravilnika o odgovornosti delavca delovni skupnosti predlagal delavskemu svetu uvedbo postopka zaradi hujše kršitve delovnih dolžnosti, ki pomeni večjo nevarnost za podjetje. Občinskemu sindikalnemu svetu Maribor je skupina 18 članov kolektiva posredovala pismo, v katerem je prikazala netočno in slabo sliko o položaju podjetja ter z lažnimi obtožbami napadla vodilne delavce, funkcionarje organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij. Pismo so prečitali članom delavskega sveta. Na seji delavskega sveta so ugotovili, da je bila osnovna težnja dopisnikov v tem, da bi tendenciozno prikazali razmere v podjetju kot nezdrave in nevzdržne in omogočili skupščini občine Maribor, da na podlagi takega stanja uvede prisilno upravo.

Zoper ostale podpisnike pritožbe na občinski sindikalni svet v Mariboru bodo uvedli redni postopek za ugotovitev hujše kršitve delovne dolžnosti. Od 17 članov se je seje udeležilo 13 članov delavskega sveta. Delavski svet tovarne stikalnih naprav je svoj sklep sprejel z enim vzdržanim glasom. (O razprtijah v tem mariborskem kolektivu smo obširno pisali v včerajšnji številki »Dela«).

M. K.

Prvič posojila tudi za živila

Sarajevsko trgovsko podjetje »Simeks« namerava kreditirati vse kupce živil v svojih prodajalnah v Sarajevu, pozneje pa tudi v prodajalnah v drugih krajih BiH. Tako se bodo poleg televizorjev, avtomobilov, pohištva in drugih izdelkov najbrž prvič v Jugoslaviji znašla med izdelki, za katere velja kredit, tudi živila, poroča Tanjug.

Vsi občani, ki bodo želeli izkoristiti posojilo te vrste v prodajalnah tega največjega sarajevskega trgovskega podjetja, bodo dobili kreditne knjižice, predložiti pa bodo morali potrdilo o stalni zaposlitvi. Vsak dan bodo lahko kupovali neomejene količine živil. Ob koncu meseca pa bodo v trgovini napisali skupen račun, ki ga bodo poslali podjetju, kjer je kupec zaposlen.

»Simeks« ne bo omejeval višine kredita, temveč bo kupce še spodbujal k čim večji potrošnji. Ob koncu meseca bodo kupcu, katerega račun bo znašal več kot 200 dinarjev, od zneska odšteli 2 odstotka. »Simeks« poleg tega uvaja tudi trgovino po telefonu, ki se je v nekaterih naših krajih že dobro obnesla, zlasti zaradi možnosti, da živila dostavijo kupcu neposredno na stanovanje.

Carinska špekulacija

»Kako, da ste iz mleka v prahu, namenjenega za prehrano živali, izdelali jogurt za ljudi?« Tako so v mostarski mlekarni vprašali republiški tržni inšpektorji. Upravnik mlekarne inž. Lazar Dragić pa je zanikal, da bi predelali v jogurt mleko v prahu, ki bi bilo namenjeno za prehrano živali. Pa vendar je bilo na vrečah z mlečnim prahom — čeprav komaj opazno — napisano, da gre za mleko v prahu, namenjeno za prehrano živali. Ugotovili so, da je bilo mleko naslavljeno v tujini in da v carinski deklaraciji piše, da gre za mleko, namenjeno za prehrano ljudi. Vzrok, da je na vrečah pisalo drugače, je pač ta, da je za mleko, namenjeno za prehrano živali, treba plačati manjšo carino. Razkrili so torej, da je po sredi carinska špekulacija.

F. J.

JAT pogosteje v Ljubljani?

V službi za načrtovanje in vozni red poletov pri JAT smo zvedeli, da bodo letos njihova letala precej več uporabljala letališče Brnik, piše »Politika«.

Tako bo od 1. aprila do 16. maja trikrat tedensko v Ljubljani pristajala »caravela«, ki bo vozila na progi Beograd—Ljubljana—Frankfurt, od srede maja do konca leta pa bo na tej progi vozil novi reaktivec »douglas«. Od 1. aprila do konca leta bo enkrat tedensko iz Ljubljane zveza za Amsterdam. Vse leto pa bodo iz Ljubljane poleti v Prago — enkrat tedensko. Prav tako bo v Ljubljani enkrat tedensko pristajal »douglas« na progi Dubrovnik—Ljubljana—London.

Domači turisti bodo vse leto lahko potovali z reaktivnimi letali iz Beograda v Ljubljano, sredi maja pa bo na tej progi »caravelo« zamenjal »douglas«. Zanimivi za potnike bosta novi domači progi Ljubljana—Split in Ljubljana—Dubrovnik z dvema poletoma na teden.

Investicije v Makedoniji za modernizacijo

Izvršni svet Makedonije je sprejel temeljne postavke družbenega načrta za razvoj republike od leta 1971 do 1975. Izvršni svet sodi, da bi morala tudi v prihodnjem petletnem obdobju industrija ostati na prvem mestu, s tem da bi ohranila dosedanjo veliko dinamiko razvoja. Predvidevajo, da se bo na leto industrijska proizvodnja povečala za 11 do 13. odst.

V prihodnjem obdobju naj bi prišlo tudi do kakovostnih sprememb v investicijski politiki. Namesto investiranja v kapitalno izgradnjo se bo prihodnja investicijska politika predvsem usmerila k modernizaciji in rekonstrukciji objektov, ki že obstajajo.

Boljša preskrba z elektriko?

Pripravljen je osnutek elektroenergetske bilance za leto 1970, ki je bil sestavljen na temelju republiških bilanc — Večji poudarek medsebojnim poslovnim odnosom — Nekateri dvomijo v dosledno izvajanje elektro pogodb

Letos naj bi bila zagotovljena boljša preskrba z električno energijo v Jugoslaviji. O tem govori osnutek elektroenergetske bilance za leto 1970, ki je že izdelan in ga je upravni odbor Jugela sprejel. Po tem osnutku bo predvidena celotna proizvodnja 23,6 milijarde kilovatnih ur električne energije, oziroma 15,5 odstotka več kot v l. 1969. Od tega bi morale nekaj nad 14 milijard kilovatnih ur proizvesti hidroelektrarne, 9,5 milijarde kilovatnih ur pa termoelektrarne.

Značilnost predlagane bilance je v tem, da je bila sestavljena na podlagi elektroenergetskih bilanc republik, ki bodo skušale kar najbolj izkoristiti svoje proizvodne zmogljivosti. Seveda je bila tu potrebna ustrezna uskladitev.

Manjša odvisnost od vremena

V osnutku bilance je proizvodnja hidroelektrarn računana z večjo gotovostjo kot prejšnja leta. To pomeni, da je v hidroelektrarnah planirana manjša proizvodnja kot v prejšnjih letih. Tako je v hidroelektrarnah zagotovljena gotovost preskrbe s 70 odstotki. Pri celotni proizvodnji električne energije pa je ta gotovost večja kot prejšnja leta in znaša 90 odstotkov. To pomeni, da bomo v preskrbi z električno energijo manj kot doslej odvisni od neugodnih vodnih razmer odnosno padavin. V bilanci so seveda upoštevane tudi rezerve, tako v termoelektrarnah kot v vodnih akumulacijah, kar v prejšnjih letih ni bil primer. Omenjena predvidevanja pa bodo uresničena, če bodo v določenih rokih začeli obratovati elektroenergetski objekti, ki jih sedaj gradijo.

Najvažnejše pa je to, da osnutek bilance temelji na medsebojnih poslovnih odnosih, ki morajo biti urejeni v ustreznih pogodbah med elektrogospodarstvi posameznih republik in v pogodbah med posameznimi elektrogospodarskimi podjetji ter med njimi in potrošniki.

Različni pogledi glede cen

V zvezi s pogodbami bo treba urediti še nekatere podrobnosti, podpisane pa bi morale biti v januarju.

Slovensko elektrogospod. in tudi republiški organi so mnenja, naj o tem zvišanju, če bi se pokazalo, da je potrebno, odločajo sama republike in sicer na podlagi dokazov o zvišanju stroškov za proizvodnjo, prenos in nabavo električne energije na njihovem območju. Pri nas bi to morebiti prišlo v poštev samo za potrebe razširjene reprodukcije. Vendarle se ne mudi, ker je prej treba izdelati ustrezno finančno konstrukcijo za financiranje razširjene reprodukcije v elektrogospodarstvu po l. 1970.

Nove administrativne omejitve?

Ob elektroenergetski bilanci za 1970. leto, ki naj temelji, kot smo rekli, na poslovnih odnosih in pogodbah, je treba reči, da ponekod dvomijo v dosledno izvajanje pogodb. Tak dvom odseva iz predloga republiškega sekretariata za industrijo in trgovino SR BiH, ki se zavzema za spremembo temeljnega zakona o elektrogospodarstvu s posebno novelo. Novela je po svoji vsebini identična z določili o posebnih ukrepih v prehodni dobi, ki jih vsebuje temeljni zakon o elektrogospodarstvu. Predlagana novela v bistvu ponovno oživlja pravno ureditev prehodnega obdobja, ki smo ga končali 1. 1. 1969. Iz njenega okvira sicer izloča med drugim regres v zvezi s predpisano najvišjo prodajno ceno na prenosni mreži. Dodaja pa ji nove administrativne omejitve v obliki obvezne rezerve v moči in energiji, obveznega zakupa premoga in stavilnih sankcij v obliki denarnih kazni, ki naj zagotove uresničenje predpisanih administrativnih posegov.

Zvezna skupščina je že odklonila predlog za podaljšanje prehodnega obdobja za čas od 1. 1. 1969 dalje. Zato tembolj preseneča predložena novela, ki kljub temu zahteva ne samo začasnega podaljšanja prehodnega obdobja, temveč neprimerno več, to je legalizacijo prehodnega obdobja kot normalnega stanja v elektrogospodarstvu.

Temeljni zakon o elektrogospodarstvu iz l. 1965 uzakonja na tem področju znana načela, ki so sestavni del gospodarske reforme. Predlagana novela temeljnega zakona s svojo zahtevo po obvezni elektroenergetski bilanci, obvezni izmenjavi s predpisano ceno in v predpisanem obsegu, z obvezno rezervo itd. je zato v nasprotju z načeli temeljnega zakona ter pomeni nedvomno korak nazaj v dosedanjem razvoju elektrogospodarstva.

A. J.

Osem milijonov za bolnico

Modernizacija soboške bolnišnice – Vsi oddelki bodo v Rakičanu

V prizadevanja za modernizacijo soboške bolnišnice so se zavzeto vključile vse štiri pomurske občine, kjer so ugodno ocenili načrt, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov tega zavoda v sodelovanju s projektanti.

Po tem programu, katerega urensičitev bo stala blizu osem milijonov dinarjev, bodo v končni fazi koncentrirani vsi oddelki bolnišnice v Rakičanu, kjer naj bi imeli funkcionalno in strokovno urejene tri glavne enote: pediatrično, kjer je že urejen sodoben otroški oddelek za vsa obolenja (vključno infekcijska); internistično skupino za zdravljenje internih, pljučnih in infekcijskih obolenj bolnikov od 15. leta starosti dalje ter kirurško enoto, ki vključuje kirurgijo, očesni in ušesni oddelek; kirurška enota bo povezana z ginekološko porodniškim oddelkom, z rentgenskim kabinetom pa bodo zagotovili tudi povezavo z internistično enoto.

Na ta način bodo po besedah predstavnikov soboške bolnišnice vse enote strokovno, funkcionalno in tudi kadrovsko med seboj povezane, kar je v skladu s konceptom organizacije sodobno urejene bolnišnice.

V napovedani investiciji osem milijonov dinarjev bo sodelovala bolnišnica z lastnim deležem štiri milijone dinarjev, ostala sredstva pa že uspešno zbirajo v delovnih organizacijah in med občani. Računajo pa tudi na pomoč širše družbene skupnosti.

E. BOROVIĆ

Združena banka štirih bank?

Jugoslovanska izvozna in kreditna banka iz Beograda ter kreditne banke iz Umaga, Subotice in Kopra so skupno izdelale koncept in bodo kmalu sklepale o ustanovitvi združene banke

Izvršni odbor koprske kreditne banke je v drugi polovici lanskega leta večkrat izčrpno obravnaval integracijo v bančništvu. Potem ko je ocenil stališča svojih ustanoviteljev, razvoj medbančnih odnosov in koristi gospodarstva, ki ga zajema ta banka, je na nedavni seji sklenil sklicati izredni zbor banke. Na njem bo predlagal skupaj z jugoslovansko izvozno in kreditno banko v Beogradu, s kreditno banko v Umagu in kreditno banko v Subotici ustanovitev združene banke.

»Vzporedno z združevanjem v gospodarstvu je vse bolj v ospredju tudi nujnost bančnega združenja,« je dejal v razgovoru z našim dopisnikom direktor koprske banke MIRAN BERTOK.

»Naša banka, pa tudi nekatere druge so zatem, ko pri KB Ljubljana niso naletele na ustrezno zanimanje, navezale poslovne stike z drugimi bankami. Kreditna banka Koper je zlasti širila in poglabljala poslovne stike z jugoslovansko izvozno in kreditno banko v Beogradu, pri kateri smo tudi soustanovitelj.

Še naprej popolna samostojnost

Sredi lanskega leta smo predstavniki obeh bank začeli proučevati možnosti, da bi za naše poslovno sodelovanje našli primerne organizacijske oblike. V pogovore smo vključili še banke, ki poslujejo po obmejnih sporazumih. Želeli smo se tako organizirati, da bi posamične banke ohranile popolno samostojnost, združili pa bi tiste potenciale in posle, ki so v korist vsem bankam in njihovim komitentom, je poudaril direktor Miran Bertok.

Na osnovi takih pogovorov, pri katerih so sodelovali predstavniki jugoslovanske izvozne in kreditne banke Beograd, kreditne banke Subotica, kreditne banke in hranilnice Nova Gorica, kreditne banke Umag, kreditne banke Zadar in naše banke, smo izdelali koncept združene banke. Ta sloni na podlagi zakona o podjetjih in zagotavlja popolno samostojnost poslovnih enot, ki ohranijo ime, obdrže svoje organe upravljanja, kreditni odbor, kreditni potencial, samostojni obračun in delitev dohodka. Prav tako ima vsaka enota pravico izstopiti iz združene banke, če bi bilo to v njenem interesu.

Resen poslovni partner doma in v tujini

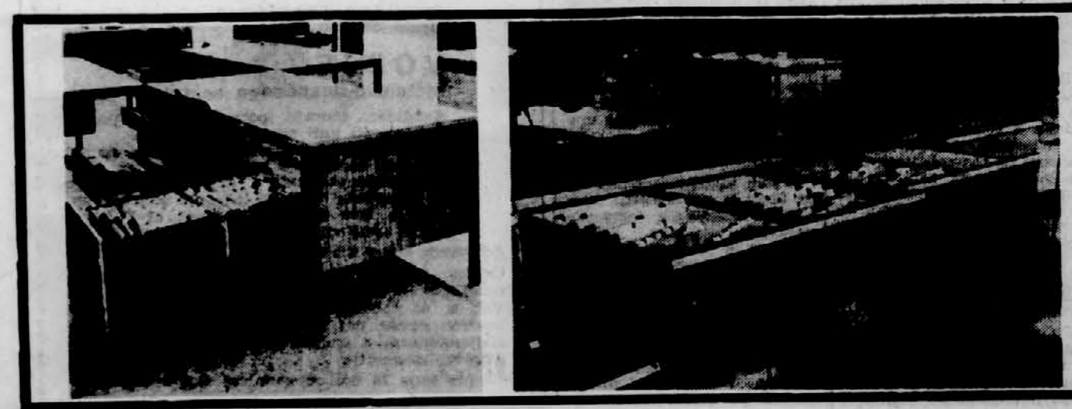
Pri razpravi o tej obliki združevanja bank smo videli, da bi prineslo številne koristi. Nastala bi bančna organizacija s popolnim deviznim poslovanjem. Kreditna banka Koper posluje na devizno zelo aktivnem področju. Naši komitenti so pogrešali, da nimamo popolnega pooblastila za devizno poslovanje. Vse članice združene banke bi lahko izkoriščale razvite korespondentske odnose in plačilni promet jugoslovanske izvozne in kreditne banke z inozemstvom za kreditne in druge posle s tujino. Taka močna bančna skupina bi seveda predstavljala resnega poslovnega partnerja v tujini in doma. Zaradi interesa, ki ga imata jugoslovanska izvozna in kreditna banka Beograd in kreditna banka Subotica za naložbe v turizem, bi se povečale in pospešile možnosti za razvoj turizma na našem območju. Obstajajo možnosti za prelivanje sredstev iz ene banke v drugo, te bi lahko poslovale z nižjo stopnjo likvidnosti, kar pa bi sprostilo kreditna sredstva. S povezovanjem delovnih organizacij, komitentov posameznih bank, bi se ustvarile nove možnosti za širjenje poslovnega sodelovanja.

Še naprej vsestransko sodelovanje

Kreditna banka Koper je mnenja, da se večje gospodarske organizacije ne morejo omejevati na poslovanje le z eno banko. Svoje različne interese lahko najdejo pri različnih bankah. Zato se bomo tako kot doslej tudi v bodoče vključevali v različne kreditne posle, v katerih sodeluje ena ali več poslovnih bank. Samo taka, odprta poslovna politika lahko koristi gospodarstvu. Kreditna banka Koper bi tudi kot članica nove združene banke obdržala vse svoje dosedanje poslovne odnose, tako s poslovnimi bankami v Sloveniji kakor tudi drugod v Jugoslaviji. Ta samostojnost pa bi ji omogočala, da bi tudi v bodoče tako kot doslej sodelovala z drugimi slovenskimi bankami pri kreditiranju objektov republiškega pomena.

Predstavniki kreditne banke Koper so se glede take integracije posvetovali s svojimi ustanovitelji, ki so to zamisel vsestransko podprli. Za tak način integracije so se zanimale druge področne banke v Sloveniji. Preko združenja poslovnih bank smo ponudili kreditni banki in hranilnici Ljubljana, naj bi se iz vseh poslovnih bank Slovenije ustanovila združena banka. Kreditna banka in hranilnica Ljubljana pa je žal ta predlog odklonila. Zato smo predlog predložili izvršnemu odboru in ta je na razširjeni seji sklenil sklicati izredni zbor banke, na katerem bomo skupno z jugoslovansko kreditno in izvozno banko Beograd, kreditno banko Umag in kreditno banko Subotica sklepali o ustanovitvi združene banke.«

GUSTAV GUZEJ

Ne odlagajte več dokumentacije drugo vrh druge! Tako zložena dokumentacija je nepregledna in z iskanjem po nepotrebnem izgubljate čas in živce.

NOVOST NA TRŽIŠČU!

Vaš problem organizacije pisarniškega poslovanja lahko rešite z odlaganjem dokumentacije v viseče mape novega sistema pisarniškega pohištva BIRO/E. Sistem BIRO/E vam omogoča preglednost, dostopnost, prihranek prostora in časa.

Informacije o novem sistemu BIRO/E vam nudi INDUSTRIJA POHIŠTVA »STOL« KAMNIK

STOL

Rokada v Bejrutu

Dva dogodka sta vzbudila pozornost v libanonski in mednarodni javnosti: odstopil je vrhovni poveljnik libanonske armade general Emil Bustani, notranji minister Kamal Džumblat pa je na vladni seji napovedal učinkovite ukrepe za zaščito libanonskih meja.

Generala Bustanija, ki je podpisal 3. novembra v Kairu sporazum s palestinskimi komandosi, je zamenjal v Franciji in ZDA šolani general Jean Nujaim; do spremembe v vrhovnem poveljstvu armade je prišlo v trenutku, ko so palestinski komandosi okrepili svojo dejavnost v Libanonu in ko je bila v delu libanonske javnosti izrečena zahteva, naj komandosi zapuste deželo, v jordanski veji palestinskega osvobodilnega gibanja pa izražena trditev, da so Libanonci kršili sporazum iz Kaira. Ceprav uradnih pojasnil o zamenjavi v vodstvu libanonske armade ni, se opazovalci nagibajo k oceni, da je vlada s tem skušala pomiriti tiste kroge, ki so Bustaniju očitali preveliko popustljivost komandosom; Nujaim je bil namreč tisti general, ki je ukazal svojim četam, naj s silo preprečijo infiltracijo palestinskih komandosov iz Sirije v Libanon. Očitno gre za težnjo, da bi vlada bolj odločno kot doslej vsilila komandosom »spoštovanje sporazuma, po katerem se njihove enote ne smejo zadrževati neposredno ob izraelski meji niti z libanonskega ozemlja napadati ciljev na izraelski strani, taborišč palestinskih beguncev pa ne spreminjati v svoja oporišča, da Libanon ne bi dajal povoda za izraelske »povračilne ukrepe«. To domnevo je potrdil tudi notranji minister Džumblat, sicer zelo naklonjen komandosom, ko je ostro kritiziral napad Palestincev na izraelsko vas Metulah.

Po drugi strani pa je avtonomnost delovanja komandosov omejil tudi načrt za obrambo libanonskih meja, ki ga je predložil Džumblat. Ob izraelski meji bodo oborožili civilno prebivalstvo in ga usposobili za boj proti izraelskim vpadom; obmejno milico, v kateri bodo vključeni Libanonci, palestinski begunci in komandosi, bodo vodili libanonski rezervni oficirji pod kontrolo redne libanonske armade. Libanonski notranji minister je te obrambne ukrepe vključil v vsearabski okvir in povedal, da so bogate arabske države dolžne prispevati za uresničitev tega obrambnega programa.

Po vsem videzu je Libanon s temi ukrepi znova ujel notranje ravnotežje. Ž. SUSTAR

Spremembe valut v SEV?

Podpredsednik poljske vlade Piotr Jaroszewicz, ki je zadolžen za SEV, je pred nekaj dnevi povedal, da so strokovnjaki Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV) uspešno zaključili prve priprave za uvedno »enotne mednarodne socialistične plačilne enote«. Tudi uradno sporočilo na sestanku stalne komisije SEV za monetarna in finančna vprašanja, ki je bil prejšnji teden v Moskvi, je potrdilo, da so resno razpravljali o tem. Komisija ni sporočila nobenih podrobnosti, pač pa je Jaroszewicz napovedal, da bo nova skupna moneta imela trdno določen kurs, kar pomeni, da bi utegnilo priti do revizije kursov ncaionalnih valut članic SEV.

Razmišljanja v tej smeri v SEV niso nova. Znano je, da imajo praktično vse članice bolj ali manj resne zadržke do sedanjega načina plačevanja in obračunavanja. Pač pa je novo, da je iskanje ustreznejše rešitve — sodeč po tistem, kar je povedal Jaroszewicz — že močno napredovalo in da je sporazum o novi moneti vsaj načelno že dosežen.

Obenem prihajajo te dni iz Moskve vesti, da se utegne spremeniti vrednost rublja in sicer tako, da bi se zmanjšala za 50 odstotkov. Nova vrednost rublja bi veljala samo znotraj države, medtem ko ni predvidena nikakršna sprememba vrednosti rublja v mednarodnih blagovnih operacijah. O tem zaenkrat poročajo samo nekatere tuje agencije. S sovjetske strani so demantirali, da bo vrednost rublja spremenjena, vendar se to poročil agencij pravzaprav ne tiče, saj ne napovedujejo devalvacije, ampak le renominacijo, podobno oni, ki so jo v ZSSR izvedli leta 1961.

Zadnje mesece so se že nekajkrat pojavile tudi vesti, da bodo v ČSSR spremenili vrednost krone. Češkoslovaški strokovnjaki so sicer zanikali možnost devalvacije, ne pa tudi možnost renominacije.

Kaže, da napovedi o tem, da bi utegnile članice SEV spremeniti kurse nacionalnih valut in jih vsaj približno izenačiti, le niso povsem brez osnove. Zlasti, ker to ne bi bilo v nasprotju z vodilnimi prizadevanji in zamislimi SEV. J. STANIČ

STEKLENICA IZ TISOČ IN ENE NOČI

Duhovi so ušli nadzorstvu — El Sajasah, Kuvajt

Naše zahteve minimalne...

V Berlinu imajo Brandtovo vzhodno politiko za nevarnega trojanskega konja

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

BERLIN, 13. jan. — Vzhodnoberlinski listi so objavili, vsak na celi strani, dokumentacijo, s katero dokazujejo, da se sedanja bonska vlada, tako kot prejšnje vlade, oklepa Hallsteinove doktrine in da pri drugih državah in v mednarodnih organizacijah rovari proti NDR. Listi so to objavili včeraj, že pred dvema dnevoma pa so objavili podobno dokumentacijo o zakonodaji ZR Nemčije, hoteč pokazati, da se ima bonska vlada za zastopnico vseh Nemcev in da nenehno grozi s »pravno agresijo« Nemški demokratični republiki.

To pa je samo del živahne dejavnosti, ki jo je razvil Berlin in v kateri opozarja Bonn in mednarodno javnost, da morata obe Nemčiji nujno vzpostaviti normalne in meddržavne odnose, kakor je to pred slabim mesecem dni predlagal predsednik državnega sveta NDR Walter Ulbricht v 9 točk obsegajočem načrtu sporazuma. Kakor so napovedali, naj bi se kancler Brandt jutri izrekel o tej ponudbi.

V polemiki z zahodnonemškimi kolegi tukajšnji komentatorji izrecno poudarjajo, da predlagani sporazum ne vsebuje nobenih maksimalnih zahtev, kakor mislijo nekateri v ZR Nemčiji, ampak le minimalne.

Gre za predlog, naj bi ZRN navezala z NDR enakopravne meddržavne odnose, kakršni so običajni med suverenimi državami, vštevši vzpostavitev veleposlaništev v Bonnu in Berlinu. Obe državi bi priznali medsebojno mejo kakor tudi mejo na Odri in Nisi, med Poljsko in NDR. Prav tako bi prevzeli obveznosti, da nobena ne bo grozila drugi s silo in da si v nobeni obliki ne bo prilaščala in ne proizvajala atomskega in biološko-kemičnega orožja, da bo torej njuna politika politika miru in dobrih sosedstvenih odnosov. Sporazum bi veljal deset let. Potem ko bi ga sklenili, bi ZRN in NDR zaprosili za sprejem v OZN.

Kolikor vemo, pa to ne ustreza bonskim predstavam o mednemških odnosih. Vlada kanclerja Brandta sicer res priznava »obstoj« dveh nemških držav in je izrazila pripravljenost, da razvije sodelovanje s NDR na raznih področjih, da sklene z njo pogodbo, s katero bi se odpovedali uporabi sile, in podobno. Toda kancler je v vladni deklaraciji razglasil, da diplomatsko priznanje NDR ne pride v poštev.

Na Zahodu pravijo, da bi s priznanjem NDR splavali po vodi njihovi upi na ponovno združitev Nemcev. Življenje pod isto streho pa si predstavljajo le v enotni državi, ustvarjeni po zgledu sedanjega državnega in gospodarskega sistema ZR Nemčije.

Tudi politika NDR stremi po združitvi, le da so njeni cilji seveda čisto drugačni. NDR stoji na stališču, da je mogoče uresničiti enotnost samo tako, da bi na vsem nemškem ozemlju vpeljali socializem. V vmesnem obdobju, ki bo verjetno trajalo dalj časa, bi se obe državi postopoma zbliževali, vendar je treba, da prej priznata druga drugo. Dokler namreč ZRN ne prizna svoje vzhodne sosede, vse dotlej jo bodo v NDR imeli za sovražnico, ki samo preži na ugoden trenutek, da bi jih napadla in uresničila svoje načrte o združitvi.

Zato v Berlinu z veliko nezaupljivostjo in skrajno kritično gledajo na celotno »vzhodno politiko« ZR Nemčije. Tukajšnji analitiki trdijo, da sedanja vlada v Bonnu ni kdove koliko drugačna od prejšnjih, kar zadeva njen odnos do vzhodnoevropskih držav. Vodilni partijski list »Neues Deutschland« je na primer ondan pisal o bonski »vzhodni politiki« kot o sestavnem delu agresivne politike NATO. »Delno odpreti mejo — tako imenovana liberalizacija — pomeni odpreti se nasproti Zahodu. To pa vendarle močno spominja na taktiko, ki so jo leta 1968 uporabili nasproti ČSSR,« je pojasnil list v polemiziranju z zahodnimi Nemci. Namen te politike je »izvoziti kontrarevolucijo in razbiti socialistično nemško državo«.

Po teh ocenah spominja Brandtova vzhodna politika na trojanskega konja. Tako kot stari Grki, ki so dolga leta zaman poskušali osvojiti Trojo, zdaj tudi Bonn išče svojega trojanskega konja, pravijo v Berlinu.

SAVO BOSANAC

...Vaše zahteve maksimalne

Zaradi »nepopustljivosti« NDR Bonn ne bo poslal note vzhodnemu Berlinu

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

BONN, 13. jan. — Mednemška, splošnonemška ali notranjenemška debata, ki je spet oživela lani, ko je predsednik Ulbricht pisal predsedniku Heinemannu, se nadaljuje v sredo v Bundestagu z deklaracijo, ki kaže, da je med Nemčijama za zdaj pričakovati najmanj ali največ »statusa quo« — v sedanji obliki »hladne koeksistence« Bonna in vzhodnega Berlina. V »poročilu o položaju države« kancler Brandt ponovno priznava NDR kot »drugo nemško državo«, toda »ne kot inozemstvo«.

Druge »senzacije« v Bonnu ni nihče niti pričakoval, tako kot ne bo »senzacija«, če v vzhodnem Berlinu ne bodo navdušeni nad tem Brandtovim odgovorom Ulbrichtu, in tako kot tudi ne pričakujejo, da se bodo odnosi med ZRN in NDR bistveno spremenili pred morebitno konferenco o evropski varosti in bonskimi dogovori ali dogovori z Moskvo in Varšavo. »Minimalne« zahteve vzhodnega Berlina so za Bonn slej ko prej »maksimalne« in nesprejemljive »v sedanji obliki« — ki pa je v NDR ne bodo spremenili.

Pričakujejo, da bo debata, ki se bo razvila o poročilu vlade v parlamentu — trajala bo do petka — potrdila, da je njen šef najmanj med dvema ognjema in postaja čedalje bolj žrtev neenotne zvezne republike v razdeljeni Nemčiji. Poudarjajo, da na kanclerja Brandta letijo napadi iz NDR prav tako kakor ostra kritika opozicije doma in celo očitki »jastrebov« in »golobov« v lastni vladi. Ne pomaga mu dosti niti letak, v katerem nemška KP te dni agitira za »državno pogodbo«, ki so jo predlagali v vzhodnem Berlinu.

Brandt sicer spoštuje nemške meje in niti ne misli na to, da bi jih spreminjal s silo, meni pa, da jih diplomatsko priznanje NDR — ki ga s svojega stališča tudi povsem upravičeno zahteva vzhodni Berlin — ne bi »odprlo« (za normalni mednemški promet in nasploh), ampak samo še bolj »zaprlo«. Pod vplivom »nepopustljivega« stališča NDR se je kancler baje odpovedal prejšnji nameri, da odgovori vzhodnemu Berlinu z noto al: pismom, da mu ponudi svojo verzijo »državne pogodbe« in razpravlja o njegovi »paragraf za paragrafom«.

Vzhodnemu Berlinu zamerijo predvsem, ker je zahteval, da ZR Nemčija razveljavi pariške sporazume in se umakne iz atlantske zveze, svojega članstva v varšavskem paktu pa sploh ni omenil. Prav tako pripominjajo, da »medčloveške olajšave«, pri katerih vztraja Bonn, v vzhodnem Berlinu zavračajo kot »tako zlorabljen pojem, da se človeku upira« in kot »sinonim za golo politiko kontrarevolucije«.

Nekateri pa najdejo celo »stične točke« med »vzhodnonemško in zahodnonemško opozicijo«: obe otežujeta posel Brandtu.

Položaju na mednemški fronti sta posvečeni tudi dve tretjini pripravljalnega »poročila o položaju države«, ki so ga po kanclerjevem sklepu predelali in skrčili od 150 na 50 strani. Ostanek bodo razdelili poslancem, vendar se že zdaj ve, kaj je izpadlo iz njega: vse paralele med Nemčijama — in ves »pretirani in lažni objektivizem«, ki bi »lahko ustvaril vtis, da se v NDR živi bolje kakor pri nas«, češ otroška jasli in zakonodaja o zakonski zvezi za Bonn še niso tudi »merilo politike« kakšre vlade.

Za zdaj manjka samo skupni imenovalec za sporazum. Brandt bo nedvomno želel in tudi mogel v odnosih do NDR iti »še naprej«, če NDR od Brandta ne bo zahtevala »vsega« (ali nič). Nemcem zato — če ta narod še obstaja — ne bi smela vzeti vsega poguma niti jutrišnja Brandtova izjava niti reakcija vzhodnega Berlina.

ŽELJKO BRIHTA

Bil je predvsem pilot

Moskva se je včeraj poslovila od svojega kozmonavta Pavla Beljajeva

Številni Moskovčani so se včeraj dokončno poslovili od sovjetskega kozmonavta Pavla Beljajeva, komandanta vesoljske ladje »Voshod 2«, ki je 18. marca 1965 skupaj z Aleksejem Leonovom sodeloval v vesoljskem poletu, ko je človek prvič stopil v vesoljsko prostranstvo. Njegova smrt — po dolgi in težki bolezni — je nedvomno velika izguba za sovjetsko astronavtiko.

KOMANDANT »VOSHODA 2« — Pavel Beljajev, komandant in pilot sovjetske vesoljske ladje »Voshod 2«

Svet je doživel s poletom »Voshoda 2« novo vesoljsko prelomnico in nekaj nepozabnih minut. Medtem ko je pilot Pavel Beljajev ostal v kabini, je sovjetski vesoljec Aleksej Leonov odprl loputo in naredil prvi tesnobni korak v praznino vesolja. Deset minut se je prosto gibal, sam z zvezdami, Soncem in Luno, kot človeški satelit, ki je preskušal, ali človek lahko dela v sovražnem vesoljskem okolju. Pavel Beljajev in Aleksej Leonov sta napravila 17 krogov okoli Zemlje, njuna najvišja točka nad Zemljo — 495 kilometrov — pa je bila nedvomno eden najdragocenejših sovjetskih svetovnih rekordov v astronavtiki. Njun vesoljski izlet je trajal natanko 26 ur in 2 minuti, preden sta varno pristala na Zemlji.

»Jaz sem predvsem pilot!« je dejal nekoč Pavel Beljajev, rojen 26. junija 1925 v Čeliševu, izgubljeni vasi med neprehodnimi gozdovi Vologde, ki nikoli ni sanjal o vesoljski tekmi. Letenje z vesoljskimi ladjami je bilo zanj logično nadaljevanje pilotske kariere, ki se je začela sredi vojne vihre leta 1943, ko je bil star komajda 18 let. Njegova hladnokrvnost, preizkušena med kontrolnimi poleti z reaktivnimi lovci nad mejnimi področji Pacifika, je odločila, ko so izbirali pilota za zgodovinski polet »Voshoda 2«. A. PASTERNJAK

Latinska Amerika lani postala še nemirnejša

Zelena celina stoji na pragu odločilnega obdobja, skoka iz zaostalosti v gospodarski razvoj – Nova udara v Peruju in Boliviji

OD NAŠEGA BRAZILSKEGA POROČEVALCA

RIO DE JANEIRO — Pravkar končano leto je bilo za Latinsko Ameriko leto presenečenj, merjenja sil, nemirov in deloma družbenega in gospodarskega razvoja. Ta celina je postala še bolj nemirna. Kljub vsej razburkanosti pa se ni zgodilo nič takega, kar bi bistveno spremenilo že znano podobo: vsak dan ostrejše gospodarske in družbene težave ter vedno večje naraščanje prebivalstva. Vendar pa je le bilo nekaj dogodkov, ki so bili pomembni ne samo za Latinsko Ameriko, ampak za ves svet.

Utrjevanje vojaških režimov ni za Latinsko Ameriko pravzaprav nič novega. V Braziliji je nastopila nova vlada, vendar so glavne smernice ostale iste kot poprej. PKoleg tega je prišlo do dveh novih udarov: v Peruju in Boliviji. Najprej je bilo videti, da se bo zgodovina ponovila, pozneje pa se je pokazalo, da sta bila ta dva udara zgodovinsko pomembna. Rast nacionalistične misli v teh dveh državah ni pomembna samo zaradi retorike, ki je lastna vsem novim režimom, ampak tudi zaradi pogumne izpeljave pripravljenih načrtov. Uprli so se severnoameriškemu izkoriščanju in nacionalizirali za svoje gospodarstvo najpomembnejše panoge (na primer rudarstvo, nafto, telekomunikacije). Obe vladi kar nekam trmasto zahtevata svojo gospodarsko neodvisnost in obe sta naredili načrte, ki ju bodo nedvomno pripeljali do te neodvisnosti, če ju seveda ne bo poprej prevrnil kak drug udar. Ta nova miselnost se je začela z udarom v Peruju, pozneje pa se je prenesla v Bolivijo. In avtomatično se postavlja vprašanje, ali se ne prenaša že tudi na druge države. Kakšen vpliv ima na tamkajšnje vojaške kroge?

Sam newyorški guverner Rockefeller, ki je Latinsko Ameriko obiskal kot posebni Nixonov odposlanec, je priznal, da morajo ZDA tem režimom, ki se utrjujejo in so vsak dan močnejši, posvetiti večjo pozornost. Njegovo razburkano potovanje je pokazalo predvsem to, da so »protiameriška« čustva živa tudi na tej celini. Potem pa so bile latinskoameriške vlade skoraj devet mesecev tiho, dokler ni Nixon povedal, kakšna bo politika ZDA do južnih sosedov. Nixon je medtem reševal težki vietnamski problem in ko je potem Latinski Ameriki v svojem govoru zagotovil pravice partnerja ter večjo poslovno udeležbo, ne pa samo pomoč, pravzaprav ni povedal nič novega.

Še slabše: kar je obljubil, še zdaleč ne bo rešilo nobenega latinskoameriškega vprašanja, četudi bi ZDA res storile vse, da bi izpolnile obljubo. Ko je govoril o večjem vlaganju in o možnostih nakupa opreme v sami Latinski Ameriki s posojili ZDA, ni omenil, da je danes odtekanje kapitala iz Latinske Amerike trikrat večje kot pa vse vlaganje. Zamolčal je tudi, da morajo blago, kupljeno z denarjem ZDA, prevažati samo ladje ZDA. To pa pomeni 20 centov pri vsakem posojenem dolarju.

Tako so odnosi ZDA — Latinska Amerika v letu 1969 prišli do točke, na kateri bodo morale ZDA naslednje leto nedvomno res začeti s praktičnimi ukrepi. Latinska Amerika je na zasedanjih latinskoameriškega družbenogospodarskega sveta nastopila enotno. In v slogi je moč. Najvišja in najbolj napadalna predstavnika nezadovoljstva s politiko ZDA ter nacionalizma sta Peru in Bolivija. Izvozne cene surovin in polizdelkov še naprej padajo. Nezadovoljstvo obstaja vsepovsod. Latinskoameriške države si na vse načine prizadevajo, da bi ne samo povečale medsebojno trgovino ampak tudi, da bi industrijske izdelke lahko izvažale v ZDA.

Prav zato je deloma prikriti spor med ZDA in Brazilijo zaradi izvoza industrializirane kave tako pomemben. Brazilska kava je cenejša in konkurira ameriškim trustom. Zato so ZDA zahtevale, naj Brazilci kavo za izvoz tako obdavčijo, da bodo njene cene enake tistim z ameriškega trga. Brazilci so kavo res obdavčili, vendar spor še ni zglajen. Gre namreč za načelno vprašanje, koliko lahko nerazvita država razvija svojo industrijo in izvoz brez neposrednega vmešavanja ZDA. Videti je, da samo do takšne stopnje, ko niso ogroženi njihovi interesi. Pomembno je tudi zvišanje cen surove kave, ne samo brazilske in kolumbijske. To povišanje pomeni, da se bo dohodek od izvoza vsaj za nekaj časa dvignil ter da bo državam pridelovalkam pomagal zmanjšati zunanjetrgovinsko izgubo.

Morda najbolj tragikomičen dogodek leta 1969, ne samo za Latinsko Ameriko, ampak za ves svet, je bila »nogometna vojna« med Hondurasom in El Salvadorjem. Težave z množico lačnih in nezaposlenih ter zapostavljenih izseljencev so El Salvador pripeljal do tega, da je začel vojno, v kateri ni bilo zmagovalca, ki pa je močno pretresla srednjeameriško integracijo.

Letos se je stopnjevalo tudi zračno gusarstvo in prestopilo meje individualnega protesta. Ugrabitev letala je danes znak protesta ne samo proti politiki ZDA, ampak tudi proti latinskoameriškim režimom samim. Zračno gusarstvo se je tako razpaslo, da se skoraj ne ve, ali bo kako letalo res priletelo na cilj, ne pa v Havano.

Po vsem svetu pa je posebno odjeknila ugrabitev ameriškega veleposlanika v Braziliji Elbricka, ter njegova zamenjava za 15 političnih jetnikov. To je bila nedvomno najbolj spektakularna akcija latinskoameriških gverilcev. Njihovo število je vsak dan večje. Vsak dan so drznejši in bolj organizirani, vlade pa čedalje ostreje nastopajo proti opoziciji te vrste. V nekaterih državah, na primer v Urugvaju, gverilska gibanja dobivajo nove oblike in moči, ki lahko v naslednjih letih pripeljejo do padcev vlad ali pa do vojaškega prevzema vladnih položajev in zaostritev razmer.

Na političnem področju je bil izredno pomemben neuspeh vojaškega udara v Čilu, potem pa še v Venezueli. Čile je najstarejša država s civilno vlado in se pravkar pripravlja na predsedniške volitve. Mnogi opazovalci se skeptično sprašujejo, ali bo prišlo do njih. Predsedniške volitve bodo tudi v Kolumbiji in komunistična partija je napovedala neizprosen boj, če bo kandidiral bivši diktator Rojas Pinnilla. Poleg tega bodo poslanske volitve v Braziliji.

Latinski Ameriki je nemogoče napovedati prihodnost, kot to skuša ameriški futurolog Kuhn. Zelena celina stoji na pragu novega desetletja, ki bo po mnenju nekaterih znanih brazilskih gospodarstvenikov pomenilo odločilno obdobje skoka iz zaostalosti v gospodarski razvoj. Toda če se leta 1970 v Latinski Ameriki ne bo zgodilo kaj res revolucionarnega, novega in pomembnega, potem prihodnost nedvomno ne bo nič drugega kot ponavljanje preteklosti v vseh inačicah. BOGDAN SALEJ

Tragična bilanca

Izraelski obrambni minister Moše Dajan je v parlamentu nanizal nekaj številk, ki odkrivajo vso eksplozivnost položaja na Srednjem vzhodu. Govoriti o premirju je zgolj leporečje. V 30 mesecih je bilo na Srednjem vzhodu:

3.094 oboroženih spopadov na »egiptovski fronti«; 3.094 spopadov na črti premirja z Jordanijo in 305 spopadov na črti premirja s Sirijo.

V Izraelu in na zasedenem ozemlju je bilo v tem času 999 sabotaž in spopadov z gverilci. V teh spopadih je izgubilo življenje 55 arabskih civilistov z zasedenega ozemlja, 453 civilistov pa je bilo ranjenih.

Na »egiptovski« fronti je bilo v tem obdobju sestreljenih 62 egiptovskih letal, na »sirijski« pa 14 sirijskih.

Arabska in izraelska letala so se spopadla petintridesetkrat; Izraelci so izvedli 168 zračnih napadov na »cilje onstran črte premirja«.

Navedene številke zgovorno opozarjajo, da je treba izhod iz krize na Srednjem vzhodu čimprej poiskati, če nočemo, da bodo dnevni spopadi tudi v zavesti mednarodne javnosti postali sestavni del »normalnega stanja«, ki uradno ni označeno kot vojna.

Zahteva ameriškega židovskega kongresa

NEW YORK, 13. jan. — (AFP) — Ameriški židovski kongres je zahteval od Nixonove vlade, naj »ne načrtuje zemljevida, ne predlaga meja in naj ne skuša vsiliti pogojev«, temveč naj poskusi spraviti vse, ki so vmešani v spopad na Srednjem vzhodu, za konferenčno mizo. V resoluciji, ki jo je na sestanku sprejelo približno 1000 članov kongresa (sestanek je bil v neki newyorški sinagogi pod geslom »za varnost Izraela«) poudarjajo, da »mora Izrael razpolagati z vojaško močjo, ki bo zadostovala za obrambo«.

NAJVEČJA jugoslovanska avtomobilistična revija
AVTO

Bivši predsednik med izključenimi

Vodstvo NFL sprejelo sklep o izključitvi bivšega predsednika Kahtana al Šaabija

BEJRUT, 13. jan. (Tanjug). Po vrsti sestankov vodstva narodnoosvobodilne fronte (NLF) so v najvišjem državnem in partijskem južnojemenskem vodstvu izvedli reorganizacijo. Ustanovili so izvršni komite NLF, v katerem je sedem članov, med drugim tudi generalni sekretar NLF Abdel Fatah Ismail, predsednik predsedniškega sveta Salem Rabai in premier Mohamed Haitam.

Vodstvo NLF je sprejelo sklep o izključitvi bivšega predsednika Kahtana al Šaabija, bivšega premiera Fejsala Latifa al Šaabija in še 21 drugih partijskih in državnih funkcionarjev v Šaabijevem režimu. Iz fronte so jih izključili zaradi tega, ker so sabotirali revolucionarne reforme in izzivali spopade v NLF. Obtožili so jih tudi, da so izolirali NLF pred množicami, da so spremenili fronto v papirnato politično fasado, da so povzročali razcep in zapostavili mlade revolucionarje ter ustvarjali napetost med ljudmi.

Kahtan Šaabi je bil prvi južnoafriški predsednik, odkar je država postala novembra 1967 neodvisna. Junija 1969 se je moral umakniti s predsedniškega položaja v hišni pripor.

Reorganizirali so tudi predsedniški svet, število se je od 5 članov skrčilo na 3. V skladu s temi spremembami v državnem in partijskem vodstvu so reorganizirali tudi vlado. Nekateri ministri so zamenjali resore, drugi pa so se umaknili iz vlade. Prvič so prišli v vlado baasistični predstavniki, kar si tolmačijo kot prizadevanje fronte, da ustvari politično zvezo z drugimi naprednimi grupacijami in koalicijsko vlado.

Po nedavnih spopadih s Saudsko Arabijo so zamenjali tudi poveljnika armade in obrambnega ministra. Za novega poveljnika so imenovali Alija Antarja, znanega gverilskega poveljnika v boju za neodvisnost.

»Zlatega poola« ne bodo obnovili

BASEL, 13. jan. (Tanjug). Vodilne zahodne države ne nameravajo ukreniti ničesar, kar bi znova privedlo do ponovnega »zlatega poola«, ki je zagotavljal ceno 35 dolarjev za unčo zlata. Ta »zlati pool« je ustanovilo osem vodilnih držav zahodne poloble v letih 1961—1968, zatem pa se je oblikovalo dvojno tržišče zlata — uradno in svobodno.

Tako stališče so izrazili na tajnem sestanku predsednikov centralnih bank iz vodilnih zahodnih držav, ki je vsak mesec v Baslu. Predsednik ameriške uprave za zvezne rezerve Martin MacChesney je časnikarjem dejal, da se bodo ZDA še nadalje upirale kakršnemukoli sporazumu, ki naj bi obnovil »zlati pool«.

O tem tajnem sestanku niso objavili nikakršnega sporočila. Predsednik švicarske nacionalne banke Edwin Stopper je po sestanku izjavil, da po njegovem mnenju ne bo padla vrednost zlata, zlasti, če se bodo obresti zmanjševale. Važna tema na tem zasedanju je bil boj proti ameriški inflaciji, govorili pa so tudi o tem, da se morajo postopoma znižati obresti po svetu.

Final-Gorica

OBRTNO GRADBENO PODJETJE
NOVA GORICA

se je v letu 1969 uveljavilo z izdelavo MAVČNIH OMETOV za vse vrste sten in stropov. V letošnjem letu misli to dejavnost razširiti

zato s p r e j m e
v delovno razmerje večje število:

KV, PK in priučenih zidarjev in pleskarjev
ki so voljni priučiti se za mavčenje;

pleskarjev in soboslikarjev
za opravljanje slikopleskarskih del;

KV in PK mizarjev
za priučitev polaganja parketa in plastičnih mas;

navadnih delavcev
za priučitev enega od zgoraj navedenih poklicev

Poleg tega s p r e j m e podjetje
GRADBENEGA INŽENIRJA
ali
DVA GRADBENA TEHNIKA

Razpis velja do zasedbe potrebnih mest.
Stanovanja ni. Osebni dohodki po pravilniku 382

IMOS
poslovno združenje za industrijsko gradnjo
Ljubljana, Trg VII. kongresa ZKJ št. 1
p o n o v n o r a z p i s u j e
prosto delovno mesto

VODJE
računsko-finančnega sektorja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati tudi naslednje:
ekonomska fakulteta II. stopnje in tri leta delovnih izkušenj v finančni smeri ali
ekonomska fakulteta I. stopnje oz. njej enaka višja šola ter 5 let delovnih izkušenj ali
srednja šola ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Združenje stanovanj nima.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.
Vsi, ki se zanimajo in izpolnjujejo pogoje za to delovno mesto, naj pošljejo svoje vloge s kratkim življenjepisom s oznako »za komisijo za urejanje delovnih razmerij«.
Razpis velja 15 dni od zadnjega dneva objave. 196

Novice

LJUBLJANA: literarni večer koroških pisateljev — Jutri bo ob 19. uri v Narodni galeriji literarni večer koroških pisateljev. Ob glasbeni spremljavi bodo brali prozo in poezijo predsednik društva koroških pisateljev, znani pisatelj Lorenz Mack, Walther Nowotny in Ingeborg Pacher, slovenski koroški pesnik Valentin Polanšek, ki je prav tako član tega društva, pa bo bral svojo poezijo v obeh jezikih. Ta večer prireja Društvo slovenskih pisateljev in zaradi izredne pomembnosti naših kulturnih stikov z našim zamejstvom vabi našo kulturno javnost, naj se udeleži tega intimnega in lepega kulturnega dogodka.

PTUJ: **večer češke in slovaške lirike** — Zgodovinsko društvo v Ptuju in društvo književnih prevajalcev Slovenije iz Ljubljane bosta v petek, 16. januarja, v ptujskem gledališču priredila večer češke in slovaške lirike našega stoletja.

PIRAN: **»Moč uniforme« v Tartinijevem gledališču** — Tržaško slovensko gledališče iz Trsta bo drevi v Tartinijevem gledališču v Trstu predstavilo gledališko delo Jake Štoka »Moč uniforme«.

PIRAN: **razstava fotografij o potresu** — Pretekli ponedeljek je bila v Mestni galeriji v Piranu odprta razstava fotografij o potresu v Banjaluki.

RAVNE NA KOROŠKEM: **bibliografija Koroške** — Študijska knjižnica že več let vodi in ureja posebno bibliografijo člankov in razprav našega in tujega tiska o Koroški. Ta bibliografija je razdeljena po krajih in strokah, tako da bralci lahko takoj najdejo zapise o določenih problemih, ki jih zanimajo.

ZAGREB: **priprave na »Zagrebški salon fotografije«** — Čeprav je do otvoritve »Zagrebškega salona fotografije« še nekaj mesecev, so se priprave zanj že začele. Organizator letošnjega »Salona« — zagrebški »Foto-klub« — je že poslal vabila za sodelovanje na razstavi. Fotografije za razstavo bo izbrala posebna komisija, v kateri bodo Tošo Dabac, Zvonimir Brkan in Branko Jerneić.

SARAJEVO: **veliko število tujih študentov** — Število tujih študentov, ki študirajo na sarajevski univerzi, se naglo veča. Pred petimi leti je bilo na sarajevski univerzi 78 tujih študentov, to šolsko leto pa jih je iz vrste evropskih držav, Azije, Afrike in Amerike že 541. Največ tujih študentov je iz Afrike. Tuji študentje se zanimajo predvsem za študij medicine, rudarstva, agronomije in gradbeništva.

NOVI SAD: **ustanovitev madžarskega gledališča** — Kulturno prosvetna skupnost Novega Sada je podprla predlog o ustanovitvi madžarskega gledališča v Novem Sadu. To gledališče bo omogočilo razvoj madžarske kulture v Jugoslaviji.

VRANJE: **prazgodovinska nekropola** — V Slaništu blizu Vranja so odkrili dobro ohranjene ostanke prazgodovinske nekropole. Po prvih ocenah strokovnjakov sodi nekropola v halštatsko razdobje.

RIM: **razstava del slikarke Tince Stegovec** — V Rimu so 5. januarja v Studiu modernih umetnosti odprli razstavo del akademske slikarke Tince Stegovec. Umetnica razstavlja grafična dela iz zadnjega obdobja. Razstava slikarskih del Tince Stegovec je vzbudila v rimskih kulturnih krogih živahno zanimanje. Brez dvoma je prispevala k pozitivni kulturnih stikov med Italijo in Jugoslavijo, hkrati pa pomeni za italijansko kulturno občinstvo zanimivo informacijo o dogajanjih v slovenski likovni umetnosti.

NEW YORK: **umrl je pesnik Charles Olson** — Umrl je znani ameriški pesnik, kritik in ustanovitelj skupine »Pisci s črne planine«. Charles Olson je napisal okoli petdeset literarnih del.

SAN JUAN: **I. latinsko ameriški bienale likovne umetnosti** — 16. januarja bo otvoritev I. latinsko-ameriškega bienala likovne umetnosti v San Juanu (Puerto Ricco). V mednarodni žiriji bienala, ta se je zbrala v San Juanu v ponedeljek, 12. januarja, sodeluje tudi ravnatelj ljubljanske Moderne galerije Zoran Kržišnik.

SAO PAULO: **razstava kopij jugoslovanskih fresk** — V Muzeju brazilske umetnosti v Sao Paulu je razstava kopij jugoslovanskih fresk. Razstava je nenavadno dobro obiskana in je vzbudila veliko pozornost brazilske likovne kritike.

ZALOŽBA

STO ROMANOV

JE ZBIRKA, KI V NJEJ IZHAJAJO NAJBOLJŠA DELA SVETOVNE KNJIŽEVNOSTI

To je zbirka,
ki združuje dve skrajnosti – kakovost in nizko ceno.
V VI. letniku bomo v 13 knjigah predstavili 8 del nesporne umetniške vrednosti. Nekatera od njih bomo prvič predstavili slovenskemu bralcu.

Program:

Herman Hesse: STEPNI VOLK
Nikolaj S. Leskov: SOBORJANI
Rabindranath Tagore: DOM IN SVET
F. Scott Fitzgerald: VELIKI GATSBY
Hermann Broch: VERGILOVA SMRT (v dveh knjigah)
Stendhal: LUCIEN LEUWEN (v dveh knjigah)
Thomas Mann: DOKTOR FAUSTUS (v treh knjigah)
Marcel Proust: SWANNOV SVET (v dveh knjigah)

Knjige bodo tiskane
na belem brezlesnem papirju. Letna naročnina je 130 dinarjev. – Naročila sprejemajo vse knjigarne. Cankarjeva založba, Ljubljana, Kopitarjeva 2, in njeni zastopniki.

Zahtevajte prospekte!

VVZ KOLEZIJA
LJUBLJANA
Gerbičeva 66

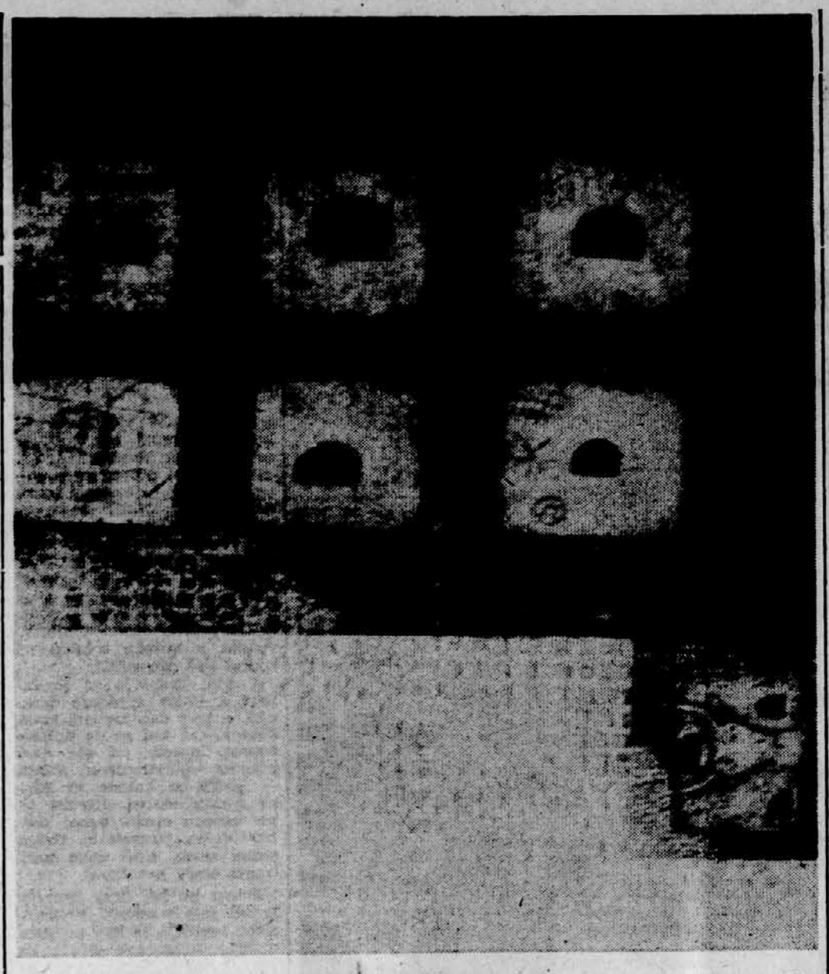
razpisuje
prosto delovno mesto

VZGOJITELJICE

POGOJ: diploma SVŠ.

Razpis velja 15 dni po objavi. 389

VLADIMIR MAKUC — KOPICE (1969) — V tržaški galeriji »La Lanterna« razstavlja svoja slikarska dela Vladimir Makuc. Galerija je do sedaj predstavila že zanimiv izbor iz slovenske likovne ustvarjalnosti ter s tem odprla pot do poglobljenega sodelovanja na likovnem področju med Trstom in Ljubljano. Razstava del Vladimira Makuca bo odprta do konca januarja. Uvod v razstavni katalog je napisal umetnostni kritik Aleksander Bassin.

Gledališče

E. Ionesco: Učna ura — Kralj umira

Ti dve enodejanki, od katerih bi druga lahko sama izpolnila cel večer, sta nastali v razmiku dvanajstih let avtorjeve odrske dejavnosti. Tako je »Učno uro« napisal kot svoje drugo delo na začetku svoje poti leta 1950, vsem ko je bil »Kralj umira«, ki spada še med Ionescove daljše dramske tekste spisan leta 1962. V skladu s časom nastanka so tudi značilnosti obeh del, ki so očitne in ki se nanašajo tako na smisel kakor na osnovni artistični pristop v enem in drugem primeru.

»Učna ura« je brez dvoma satirična groteska. Vrednotiti jo je v skladu s to njeno naravo. Predmet njene satirične volje je poučevanje ali širše pedagogika ali nekaj, kar je s tema pojmoma v najtesnejši svezi. Vsi seveda vemo, da je v izvajanju poučevanja veliko nepravilnega, neprijetnega in celo ubijajočega, hkrati pa tudi vemo, da je ravno poučevanje edini način za izročanje izkustenj in vednosti iz roda v rod. Zato smo si pri »Učni uri« takoj na jasnem, da je njena ost obrnjena zoper anomalije ali bolje rečeno zoper skrajne deformacije tega človeškega početja. Seveda mora imeti vsaka satira v sebi tako ali drugačno živo podobnost s stvarjo, zoper katero se obrača. Glede te zahteve je reči, da si Ionesco z njo ni dal posebnega truda. V profesorjevem predavanju je sicer zagradil nekakšna 2 znanstvena sistema aritmetike in lingvistike, toda oba sta sistema samovoljnih kalamburjev in dovtipov cenene vrste. Njegovi kalamburji so sicer organizirani strumno in sorazmerno učinkovito, vendar nikakor globlje ne osvetljujejo niti učnega predmeta niti posebne pedagoške metode, soper katero so izmišljeni. Skratka, satira, ki je dovolj ohlapna v svoji samovoljni skrajnosti in samo vnanje efektna, ki pa ima neko moč zaradi doslednosti, s katero ta pedagoški ura drvi v zločin in katastrofo, ki pa sta kajpada spet pregnana posledica vsega, kar smo tu videli in slišali. Tako vsa celota ni drugega kakor dovolj neugnana avtorjeva satirična voljica zadati kakor koli že udarec stvari, ki mu je ostala v spominu kot neprijeten doživljaj, ne da bi se mogel ali hotel dobro orientirati o njeni resnični naravi. Znano je, da nekateri hočejo videti v stvari veliko več; nekateri celo protest zopet ideološko nasiljevanje sveta in človeka v današnjem času. Teh dimenzij Ionescovo delce zagotovo nima, ker je vse preveč ujeto v skromno osnovno poučevanje brez vsakega širšega ideološkega ozadja. Njegove kvalitete pa so burnost dialoga, ki je kdaj pa kdaj tudi duhovit, in nekakšna groziljiva pošastnost, ki raste v tej igri, ki pa le ne apelira na naš moralni organ, temveč predvsem na živce.

Zelo drugačna je druga enodejanka tega večera »Kralj umira«. Tukaj o groteski skoraj ni več sledu, zlasti ne v najstrožjem jedru dogajanja. Zaradi svojega smisla bi se stvar lahko imenovala Človek umira, zakaj ta kralj je vsakdo, ki je zapisan smrti in ki mora na poti v smrt prebiti bolj ali manj pošasten ritual, s katerim odlaga od sebe vsa bremena bitja in vse vezi, ki ga priklepajo na svet od vsakršnega življenjskega udobja in ljubezni do gole zavesti in vse do samega osebnega jaza. »Kralj umira« je torej alegorična igra o tem predsmrtnem ritualu ali kakor pravi avtor o tej predsmrtni ceremoniji, ki traja na odru dve uri. Mislim, da je zahteva, ki jo Ionesco s tako razsežnostjo svojega dela postavlja gledalcu vsekakor pretirana, zlasti ker se mu nikakor ni posrečilo ta ritual kakorkoli dramatizirati. Ravno tako tudi ni znal dati smrtnemu procesu sugestivnosti, ki bi resnično pretresla vsakega izmed nas, kakor nas pretresajo nekatera sorodna dela velikih borcev s smrtjo, kakršna sta bila na primer Lev Tolstoj ali Leonid Andrejev, ki sta svoje izkušnje in muke podajala ne v alegorijah in ne na odru, temveč v povestih o individualnih usodah in smrtih svojih Ivanov Iljičev in »obešencev« in drugih. Ionesvoca nesugestivnost ima svoj vzrok tudi v sistematičnosti njegovega dekomponiranja človeške osebnosti, ki je določena povsem racionalno in, če lahko tako rečem, moralno, nima pa v sebi vitalne silovitosti, ker je premalo povezana s fizičnoloških momenti, brez katerih vendar te ceremonije ne more biti.

Iz vseh teh razlogov ostaja ta igra o smrti vendarle samo literatura, samo zelo osebna razlaga smrtnega procesa, ena od neštevilnih možnosti, ne da bi bila ta razlaga več kot mentalna kombinacija in ne da bi nam postala doživetje. Pri tem je ves proces nedopustno razvlečen, dovolj opazno montiran, kar mu spet jemlje vsako sugestivno moč. In ta dveurna ceremonija je kljub osebni bolečini, ki jo slutiš za njo, in kljub domiselnosti, karkršno Ionesco mestoma vendarle izpričuje tudi tu, v celoti dovolj utrudljiva, medla in neučinkovita.

Režiser obeh enodejank je bil *J. Souček*, po čigar »likovni zamisli«, ki ne priča o ničemer razen o želji biti moderen za vsako ceno, je sceno izdelal *T. Lapajne*. Ionesco opisuje zlasti v »Učni uri« prizorišče zelo realistično kot skromno, meščansko sobo. V drugi igri pa govori o nekoliko zanemarjeni gotski prestolni dvorani, v obeh tedaj sorazmerno realistično. Posebno važna je ta ugotovitev za »Učno uro«, ker je v nji vsebovano tudi navodilo za režijo. Igra naj bo namreč tem resnejša, čim bolj groteskno je dogajanje. In obratno. In čim naravnejše bi bilo prizorišče, tem pošastneje bi učinkovala v njem Ionescova groteska, kakor bi bila tudi učinkovitejša pri zelo trezni in naravni igri. Souček je vodil igro od vsega začetka prenapeto, kakor je tudi sam prenapeto igral in to vrhu vsega v pregnano karikirani maski. Če ne bi bilo tega navijanja, bi bila igra presenetljivejša, učinkovitejša in trenutek, ko bi zdrsnila v patološki kriminal, bi bil namara celo pošasten. — Režija »Umirajočega kralja« je bila konvencionalna. Režiserju se nikakor ni posrečilo pričarati tesnobo, ki bi morala s odra prehajati v občinstvo. Prizori so se vrstili brez napetosti, brez stopnjevanja, ki bi si ga bilo morda treba tudi izmisliti, pa tudi brez ceremonialne svečanosti, ki bi jo spričo njihove vsebine vendarle pričakovali. Mislim, da ne »Učna ura« ne »Umirajoči kralj« ne pričata ne o posebnem režijskem posluhu ne o živahnejši režijski domiselnosti. Vse je ostalo na ravni povprečnosti.

Igralsko storitev *J. Součka* oziroma njeno zamisel, sem že označil. Ne zdi se mi sprejemljiva. Toda koncept kakršnega si je zasnoval, je izvedel z izvrstno in smiselno dikcijo in z zanesljivim znanjem, celo z bravuro, da se je treba zavedati, da vsa moderna dramatika te vrste igralcem ne postavlja nalog ustvarjati polne človeške osebnosti, marveč samo nekakšne dvodimenzionalne, polutanske homunkule, katerih bistvo je taka ali drugačna abstrakcija, ki pa se mora vendarle vesti človeku podobno. To velja za vse osebe in igralske naloge tega večera. Učenko je živahno predstavljala *D. Počkajeva*, ki je skušala iz te pasivne vloge narediti, kar je pač mogoče, ne da bi mogla vzbuditi v nas kakršen koli odnos do tega bitja, do katerega bi vendarle morali čutiti karkoli, če naj bi složno z avtorjem obsodili tisto, za kar mu v igri gre. Služkinja je bil *M. Hlastec*, ki v prizorih, kjer je to potrebno, kljub bradi ni učinkoval neznansko. Cela enodejanka nam ni sugerirala ničesar, ni nas ne prestrašila niti ne vznemirila. Ali nas je zabavala? Komaj. Navdajala nas je s rahlim začudenjem.

V drugi igri je kralja igral *J. Albreht*. Mislim, da je bila njegova naloga izredno zahtevna. Izdržati mora ceremonijo smrti, ki traja — ponavljam — dve uri — dovolj pasivno in neboglje no Albreht za mnogo momentov ni našel pravega tona, vseh stopenj dekomposicije pa se nemara niti ni zavedel kakor mu jih očitno ni nakazal re žiser. Zlasti ni ustvaril v sebi strahu ali panike, ki bi jo moral dušiti in hlastaje skušati pregnati na rasne načine. In vse to bi bilo treba realizirati v nekakšni stilizirani in vendarle vzneseni osebnosti ... Aktivnejšo vlogo je imela kot kraljica Margareta *M. Potokarjeva*. Ta oseba predstavlja v igri in v kraljevem koncu nekaj, čemur bi nemara lahko rekli »narava stvari«. Tej vsebini je dala Potokarjeva odlično resničnost, ki je bila hkrati stilizirana pa tudi prepričevalna in močna. K temu ji je pripomogla zlasti izvrstna, inteligentna in smiselno čvrsta dikcija, s kakršno je neodjenljivo in hladno vodila vso ceremonijo umiranja. Pomembna storitev. Enakovredna partnerica ji je bila kot kraljica Marija in kraljeva ljubljena žena *M. Benkova*. Ustvarila je dobro zastavljen in opredeljen, domiselno stiliziran ženski lik, poln očarljivosti in miline, v katerem je vztrajala do konca zmeraj skladna sama v sebi in zmeraj sveža in nova. Njena dikcija je bila osvetljena s čustvom in žlahtnostjo. Prava igralska storitev. Zdravnika je nekoliko neambiciozno predstavljal *P. Bibič*. Spričo vseh funkcij, ki jih združuje v sebi ta figura, bi nemara bilo mogoče vsaj z režiserjevo pomočjo njegovi igri dati več živopisnosti. Julija *V. Grilove* bi verjetno morala biti preprosto ljudsko služno bitje, dobro in sočutno, ki naj bi v tej ceremoniji učinkovalo rahlo komično. Mislim, da si igralka ni našla za ta namen pravih intonacij. Stražnika je predstavljal *M. Hlastec*, ki je glasovno včasih motil ubranost poglavitnega tria, ki pa je to edino groteskno figuro igre podal z dobrimi sposobnostmi.

Facit tega večera? Seznanili smo se z resnejšim Ionescovim tekstom (»Učno uro« poznamo že dolgo), ki nam nazorneje kot njegove groteske govori o svojem avtorju in o mejah njegovega daru. Videli smo nekaj dobrih igralskih dosežkov, med njimi dve redko dognani ženski vlogi, ki nam z večino ostalih vred ponovno pričata o zmogljivosti našega dramskega osebja. Ta pa res že nujno zahteva pomembnejših nalog in predvsem igralskih storitev na večjih človeško popolnejših besedilih.

JOSIP VIDMAR

TV balet

Nocoj še tretje dejanje „Navihanke“

Ljubljanska televizija že nekaj časa redno posreduje svojim gledalcem balete, ki so bili ali pa so še na sporedu operne hiše. Tako so posneli tudi »Navihanko«. Balet je nastal pred približno stosedemdesetimi leti, malo pred francosko revolucijo, in sodi v obdobje predromantike. Za naš oder je delo koreografirala ruska umetnica Aleksandra Balašova. Balašova, ki je dopolnila že dvainosemdeset let, je bila v prvih desetletjih tega stoletja ena vodilnih solistk Boljšoj teatra. Njena interpretacija Lize je bila izredna in tako uspela, da so jo povabili v tedanji St. Petersburg, da bi med galaksijo odličnih zvezd plesala v Marinskij teatru. Po naravi obdarjena z dobrim spominom za koreografijo in glasbo, je leta 1920, ko je zapustila Rusijo, v Parizu zelo zvesto obnovila »La fille mal gardée«. Ruski predstavi ni ostala zvesta samo kar zadeva korake, marveč tudi v stilu, interpretaciji in tempu. Septembra lani je v Londonu v sodelovanju z inštitutom za koreologijo zapisala koreografijo »Navihanke«. Zapis bo omogočil nadaljnji študij tega starega baleta in primerjavo z drugimi verzijami, ki so bile vsaka po svoje pomembne.

O lanski premieri »Navihanke« v Ljubljani je pisal tudi londonski baletni časopis »Ballet Today«, njegova urednica Estelle Herf se je živo zanimala za ljubljansko predstavo. Objavila je tudi sliko Lidije Sotlarjeve in Janeza Mejača.

Pri uprizoritvi na malem ekranu je bila zasedba vlog enaka kot na odrski premieri, samo da je tokrat Lizo plesala Jelena Markovič, plesalka mlajše generacije, ki si odločno utira pot v prve vrste. Lisa Jelene Markovičeve je bila mladostna, ljubka, naivna in prebrisana, s svojim plesom v prvih dveh dejanjih je plesalka naredila koreografijo razumljivo. Če se spomnimo njenega debuta v začetku te sezone, opazimo razveseljiv napredek.

Prvi dve dejanji »Navihanke«, ki smo ju videli prejšnji teden, slonita na pantomimi, v njiju doseže delo svoj zaplet in razplet. Plesni višek pa doseže v tretjem dejanju, ki ga bomo videli nocoj. Ker ni tesno povezano s prvima dvema, bo razumljivo tudi tistim, ki so zamudili vedri in nadvse šaljivi pantomimski del.

Vaškega fanta Kolena, ki je zaljubljen v Lizo, je prvak Janez Mejač plesal s sebi lastnim šarmom in sposobnostjo, da se prilagodi domala vsaki plesalki. Marija Grudnova je kot mati Simona ustvarila komično šegav lik, preproste, prebrisane, priletne kmetice. Njena mati Simona je bila boljša in bolj primerna od lika, ki ga je junija podala slavna Balašova. Nerodni ženin Bine (Jaka Hafner) in njegov petični oče mlinar (Janez Meglič) sta dopolnila šaljivo skupino. Sodelovali so tudi drugi člani baleta SNG. Za realizacijo je poskrbela Majna Sevnikova, ki je omogočila dober pregled dogajanja.

BREDA PRETNAR

Osnutek je presplošen

Z razprave v mestni konferenci SZDL Ljubljana o zakonu o organizacijah, ki se poleg šol ukvarjajo z izobraževanjem

Sekcija za vzgojo in izobraževanje, poslanska pisarna in klub ljubljanskih poslancev pri mestni konferenci SZDL Ljubljana so sklicali razpravo o osnutku zakona o organizacijah, ki se poleg šol ukvarjajo z izobraževanjem. O tem osnutku je čedalje več razprav, in četudi je na vsaki izraženo drugačno mnenje večine ali posameznikov glede posameznih predlaganih določil novega zakona, je mogoče reči, da se udeleženci vsepovsod strinjajo, da je zakon, ki naj bi uredil tovrstno izobraževanje, zelo potreben. Tako tudi na včerajšnjem posvetu, na katerem pa so udeleženci, vsaj tisti, ki so se oglasili, vseveprek ugotavljali, da osnutek, tak kakršen je, le preveč utrjuje oziroma zapisuje tisto, kar je na tem področju že ugotovljeno, ne daje pa jasnih formulacij. Skratka zakonodajalec naj bi dal z zakonom nekaj več kakor status quo na področju izobraževanja bodisi v delavskih univerzah, izobraževalnih centrih ali drugih organizacijah, ki kakor koli izobražujejo delavce za razne poklice, tudi take, za kakršne se pri nas nihče ne more izobraziti v rednih šolah.

Med razpravo, ki naj bi predlagala spremembe v načelnih izhodiščih za novi zakon, pozneje pa tudi predlagala konkretne spremembe v besedilu samem, je bilo med drugim rečeno, da je treba pri obravnavanju izobraževanja iz določiti tega zakonskega osnutka dobro ločiti, ali gre samo za odrasle ali tudi za mladino, ki si s posebnim sistemom izobraževanja pridobi posebne poklice, ki si jih v splošnih, četudi strokovnih šolah, ne more; ali je registracija izobraževalne ustanove nekaj drugega kot verifikacija in ali naj verifikacija že avtomatično prizna tudi izdajanje izkazov, to je javnih potrdil o pokazanem znanju; ali je združevanje izobraževalnih centrov nadaljnja faza v razvoju te vrste izobraževanja ali pa ga je treba izpeljati takoj po uveljavitvi zakona.

Ponovno je bilo slišati, kakor pred dnevi na Gospodarski zbornici, da je treba ločiti eksterno izobraževanje od izobraževanja v posameznih podjetjih, ki s kakršnimi koli oblikami seznanjanja delavcev z novimi dosežki tehnologije opravljajo le najožje, to je za določeno podjetje potrebno izobraževanje delavcev. Potemtakem ti ne dobijo nikakršnih izkazov in bi moral tako izobraževanje urejati poseben zakon.

Ker je bilo splošno mnenje, da želi novi zakon, kakor ga je videti skozi osnutek, zgolj registrirati staro situacijo, so razpravljavci predlagali, da bi morali v nadaljnjih razpravah zaostriti nekatera določila in predvsem zamenjati nekatere obrabljene fraze s čisto določenimi formulacijami (ustrezni učni načrti, ustrezni prostori itd.), točno določiti, da so lahko registrirani in verificirani ne samo učni programi, ampak tudi centri oziroma izobraževalne ustanove, če se ravnajo po določilih zakona, na kratko, dokler je čas, je treba v besedilu odločno in jasno povedati, kaj želi zakon popraviti, nanovo vpeljati ali zgolj registrirati, da bo tudi tovrstno izobraževanje vsebinsko urejeno, ne pa samo formalno pravno zajeto v zakonski predpis.

J. Z.

Pred razstavo v Mariboru

Čobal in Gnamuš v Rotovžu

»Razstavo sva pripravljala več kot leto dni,« sta dejala slikarja, ki sta razporejala svoje slike v prostorih mariborskega salona Rotovž, kjer bo danes umetnostni kritik Aleksander Bassin odprl razstavo njunih del.

Akademska slikarja Bogdana Čobala in Avgusta Gnamuša (prvi je doma iz Maribora, drugi iz Medice) vežeta najprej skupni študij na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer sta tudi oba diplomirala pri profesorju Maksimu Sedeju. A ni samo študij tisti, ki ju povezuje. Četudi vsak s svojim lastnim umetnostnim izrazom, ki ga B. Čobal prikazuje predvsem kot grafik, A. Gnamuš pa s olji oziroma akryli, nosita oba mlada umetnika v sebi podobno hotenje. Zastavila sta si ga tudi v motivu svoji razstavi: povedati, kako se sodobni človek odziva na prostor svojega sedanjega bivanja.

»Ne prikazujeva absurda bivanja, ker meniva, da bivanje ni absurd, temveč bolj stisko tega bivanja,« sta menila v skupnem razgovoru. B. Čobal: »Zanimajo me razmerja med življenjem in smrtjo. Zato izhajam v svojem prikazovanju iz notranjih skeletnih elementov v zunanjost stvari. Pri tem mi najbolj ustreza tehnika litografije.« »Sem za novejše pojmovanje likovnega sveta,« je bil mnenja A. Gnamuš. »Kar je narejeno v starem, klasičnem stilu slikanja, je narejeno. Ne mislim se vračati, čeprav je jasno, da je tudi v sodobnem likovnem svetu ostal isti problem prostora, problem odnosov prav tako. Izhajam iz klasike, v novem pa iščem samega sebe.«

Čeprav sta umetnika še mlada, vendar njun nastop v Mariboru ni več debut. Bogdan Čobal je že razstavljal v Mariboru, v Novem mestu, na kolektivni razstavi grafikov v Beogradu, lani je sodeloval na razstavi Panonia v Murski Soboti. V Rotovžu bo viselo 33 njegovih najnovejših del.

Avgust Gnamuš ima za seboj dve razstavi: v Zadaru na Češkoslovaškem, kjer je sodeloval na izmenjalni razstavi v okviru prijateljstva tega češkega mesta in Raven, ter v Ravnah. V Mariboru se tokrat pojavija prvič, razstavlja pa 17 svojih del, olja in acryle.

F. S.

Bogo Teply — sedemdesetletnik

Skoraj mimogrede ga je »zadela« sedemdesetletnica. Mimogrede zato, ker je prof. Bogo Teply še ves živahen, duhovit kakor je že vedno bil in, čeprav upokojen, — še sredi dela. Sam pravi, da se senilnosti boji. Toda o njej ni niti govora.

Ta svet je zagledal 10. januarja 1900 v Veliki Loki ob Temenici na Dolenjskem. Po prvi mladosti šole v Kranju in matura v Novem mestu, za konec prve svetovne vojne obleče še vojaško suknjo. Po vojni študira slavistiko in zgodovino in diplomira v Ljubljani. Sledi prva zaposlitev na realki v Mariboru, v mestu, ki mu je ostal s presledkom dveh let v Murski Soboti in za časa druge svetovne vojne zvest do danes, le da je 1949. leta zamenjal šolske razrede s prostornimi grajskimi dvoranami v mariborskem Pokrajinskem muzeju, ki mu je ravnateljeval do upokojitve leta 1963.

Prof. Bogo Teply je bil že pred zadnjo vojno znan kot napreden mislec. Že kmalu se je začel seznanjati z marksistično literaturo. Z rahlo ironijo se spominja židovskega rabina dr. Lazara Rotha v Murski Soboti, od katerega je dobival prve marksistične knjige. Od tedaj vedno bolj raste tudi njegova dejavnost v delavskih društvih, kjer predava in seznanja delavce s socialistično in marksistično teorijo.

Posebnega pomena je bila Teplyjeva dejavnost v »Svobodahe. Nekaj časa je bil podpredsednik centrale za Slovenijo, leto dni pa tudi njen predsednik. Prav v tem času je bil organiziran znani celjski zlet »Svobode« leta 1935. Teplyjeva takratna aktivnost je bila zares mnogostranska. Skoraj ni bilo kraja, v katerem je delovala Svoboda, kjer ne bi predaval. Teply se je udejstvoval tudi kot seznanjevalec o borbi delavskega razreda po svetu v reviji »Svobodaa«. Nekaj let je bil urednik koledarja Cankarjeve družbe. Takratni njegovi dopisi so izhajali pod psevdonimom »Talpa«.

Še posebej sta vplivali na razvoj predvojnega slovenskega delavskega in študentskega gibanja dve knjigi: prevod Bearove »Zgodovine socializma« ter »Naš svetovni nazor«, knjige, ki jo je B. Teply napisal pod psevdonimom »Sigma« in pomeni poskus popularnega prikaza historičnega materializma.

Po vojni se je ves posvetil delu v muzeju in zbral okoli sebe tudi vrsto talentiranih mladih ljudi, ki danes nadaljujejo njegovo delo (dr. Sergej Vrišer, Stanko Pahič, Tončka Urbas, dr. Borut Belec). Pomembno je bilo tudi Teplyjevo prizadevanje za ustanovitev mariborske Umetnostne galerije.

Sam pravi, da mu je bilo vedno najpomembnejše tisto delo, ki ga je trenutno opravljal. In zato mu je tudi najvažnejše sedanje delo. V študijski knjižnici namreč sestavlja dokumentacijo in zgodovino Maribora in slovenske Štajerske. Gradivo zbira po časopisu »Marburger Zeitung«, ki je začel izhajati v Mariboru 1860. leta. Doslej je napisal 97.000 kartotečnih listov in zajel že blizu dvajset letnikov časnika.

Prof. Bogo Teply si ob svoji 70-letnici želi, da bi lahko ostal pri tem znanstvenem delu še večje število let. Tega mu želimo tudi mi.

In da bi s svojo živahnostjo še dolgo časa posegal v mariborske in slovenske kulturniške debate.

FRANC SRIMPF

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, že pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.050 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in somišljenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spreminjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Branibor na kosilo.

J. SEVER

Kdo je kriv za škodo?

Oktobra položen asfalt na Ulici 14. divizije v Mariboru odstopa

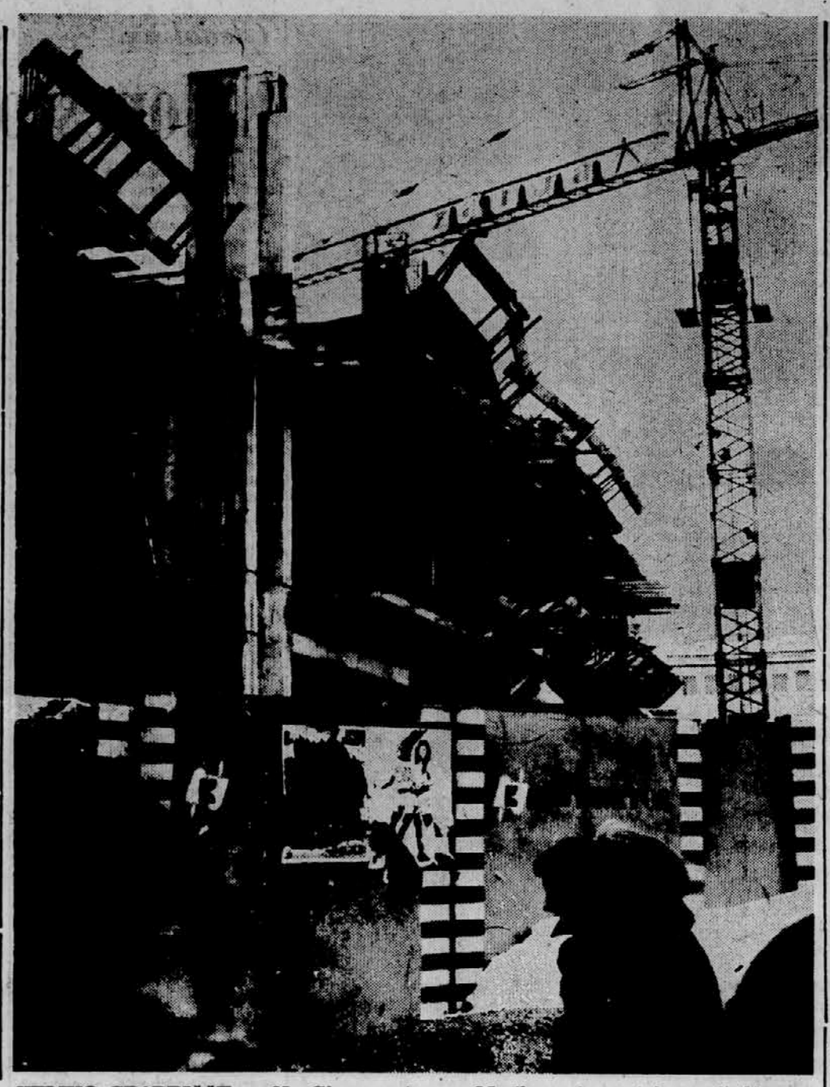
Prebivalci Pobrežja so nas opozorili, da je na Ulici 14. divizije začel popuščat zgornji sloj asfalta na odseku do pokopališča. Ta odsek ceste so asfaltirali lani ter dela končali tik pred dnevom mrtvih. To delo je veljalo okoli 1.600.000 dinarjev.

Ta podatek smo preverili tudi pri podjetju Nigrad v Mariboru, ki je opravljala dela na tem odseku. Potrdili so, da se zgornji sloj asfalta resnično lušči. Podjetje Nigrad je dela na tem odseku opravilo z vso natančnostjo in strokovnostjo. Sami so presenečeni in želijo zvedeti ustrezne podatke raziskovalnih ustanov. Zato so vzeli nekaj vzorcev in jih poslali v raziskavo Zavodu za raziskavo materiala v Ljubljani.

Tehnični vodja podjetja inž. Zoran Vojnov je dejal, da pred strokovnim mnenjem zavoda za raziskavo materiala ne more ničesar določenega povedati o vzrokih za luščenje zgornjega sloja asfalta. Eden od razlogov za to bi lahko bila slaba kakovost bitumena, ki ga uvažamo iz raznih držav. Vsekakor je odločitev podjetja Nigrad pravilna in povsem razumljiva.

Pojasnilo bo terjala vsekakor tudi občinska skupščina Maribor in njen komunalni sklad. Končno pa bo treba tudi prebivalcem na Pobrežju povedati za vzroke odstopanja zgornjega sloja asfalta v tako kratkem času po končanem delu.

M. K.

VELIKO GRADBIŠČE — Na Glavnem trgu v Mariboru je nastalo gradbišče, na katerem gradi trgovsko podjetje Zarja veleblagovnico. Te dni spet nadaljujejo z graditvijo, ki je bila nekaj časa ustavljena zaradi zime. Foto: B. Čerin

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Loški in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi trupli obeh potnikov.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen imata prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Ciril Bricelj je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Bricelj le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GASAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Šipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvršten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

V nekaj vrstah

MARIBOR

Delegacija k podpredsedniku — Predsedstvo občinskega odbora sindikata delavcev industrije Maribor je v ponedeljek popoldne sklenilo, da bo poslalo petčlansko delegacijo k podpredsedniku občinske skupščine Maribor inž. Milivoju Raiču. Seznanila ga bo s stanjem in problematiko izumiteljstva v mariborski občini. Člani delegacije so: dr. Danilo Požar, inž. Marjan Bezjak, Stane Rebol, inž. Viktor Černe in predstavnik, ki ga bo določila Zveza inženirjev in tehnikov Maribor.

Študenti — V četrtek bodo na letni skupščini mariborskih študentov imenovali tudi glavnega in odgovornega urednika študentskega glasila Katedra.

DRAVOGRAD

Priključitev — Kino podjetje Dravograd se je pred kratkim priključilo h kino podjetju Peca s Prevalj. Prevaljsko podjetje naj bi Dravograjčane oskrbelo z boljšimi filmi, uredilo pa bo tudi dvorano.

OTIŠKI VRH

Nova proizvodna dvorana — Industrija kemične obdelave lesa Dravograd je z lastnimi sredstvi zgradila večjo proizvodno dvorano, v kateri bodo začeli delati 1. marca.

MURSKA SOBOTA

Sestanek UO otroškega doma — Danes bo tu sestanek upravnega odbora otroškega doma Dane Šumenjak iz Baške na otoku Krku, na katerem bodo predstavniki posameznih pomurskih občin razpravljali o zaključnem računu. Pogovorili pa se bodo tudi o nekaterih kadrovskih vprašanjih. Otroški dom v Baški je last vseh štirih pomurskih občin.

Srečanje z nekdanjimi sodelavci — V soboto je priredil gozdni obrat Lovrenc na Pohorju tovariško srečanje svojih upokojencev. Po kosilu je sindikat izročil vsakemu novoletno darilo — 100 dinarjev.

ČANKOVA

Beseda mladih — Pred dnevi je izšla prva letošnja številka šolskega glasila Beseda mladih, ki izhaja že drugo leto. Tokrat so največ prostora namenili literarnim poskusom učencev, list pa priobčuje tudi spise o delu in življenju v šoli ter sestavke za razvedrilo in zabavo.

O kmetijstvu — V Čankovi so na zborih volilcev govorili največ o kmetijstvu, svetu krajevne skupnosti pa so priporočili, naj še enkrat prouči umestnost najemnine, ki jo je določil otroškemu vrtcu za prostore v vaškem domu.

PTUJ

Otroško varstvo — Triletni načrt perspektivnega razvoja otroškega varstva v občini Ptuj predvideva razširitev otroško-varstvenih ustanov tudi na podeželju. Preuredili bodo vsa poslopja, ki so primerna za vzgojno-varstvene ustanove. Če bo po načrtih, se lahko v naslednjih letih nadejajo otroškega varstva v Podlehniku, Dornavi, Budini in Turnišču.

Krojaštvu gre bolje — V podjetju Krojaštvo moda ugodno ocenjujejo lansko poslovno leto. Proizvodnjo so povečali za več kot 10 odstotkov. Na porast sta vplivala predvsem izboljšanje kvalitete in prilagoditev podjetja tržišču.

ZBIGOVCI

Slabo založena trgovina — Trgovsko podjetje Sloga iz Gornje Radgone je ob lanskem prazniku republike na željo prebivalcev odprlo novo prodajalno, ki pa ni vedno dovolj založena.

MARIBOR

Pogrebi danes — Mihael Murko, 76 let, upokojenec; Ivanka Kač, 74 let, upokojenka; Ana Gregorc, 85 let, upokojenka.

PRVA ZLATA POROKA PO NOVEM LETU — V Pomurju sta se na seznam zlatoporočencev v novem letu prva vpisala 80-letni Anton Zrinski in njegova žena Ana (70 let). Zakonca, ki se jima je rodil samo en otrok in sta brez vnukov, živita v Murski Soboti v lepo urejeni hišici v Kidričevi ulici vse od leta 1920, ko sta se vzela. Vzorna zakonca, ki jo spoštujejo vsi domačini, sta proslavila zlati jubilej v dobrem zdravju, čeprav je bil oče Zrinski ves čas prve svetovne vojne na fronti v Galiciji in na soški fronti. Med obema vojnama je preživljal ženo in edino hčerko Marijo, ki je tovarniška delavka in lepo skrbi za svoja starša, kot kurir v nekdanji soboški kreditni banki. S pridnim delom pa so si ustvarili tudi majhno gospodarstvo, ki ga še danes vzdržujejo s skupnim delom. »Zdrav način življenja me je ohranil čilega, zato mi ni šlo, da sem si prizadeval živeti brez alkohola in nikotina,« je dejal klen Sobočanec. Na sliki: zakonca Zrinski iz Murske Sobote. Foto: B. Borovič

„Zamrznjen" avtobusni promet

V Pomurju zaradi slabih zvez zamujajo šolarji in delavci v podjetjih

Letošnja zima najmanj prizanaša Pomurju. Tako vsaj kaže po izredno nizkih temperaturah (celo do minus 28 stopinj) in zametih na vseh cestah. Posebno promet je zelo oviran. V prometni pisarni avtobusnega prometa v Murski Soboti nikoli ne vedo, če se bodo na Goričko poslani avtobusi pravočasno vrnili. Nemalokrat se zgodi, da kateri ostane v zametih, zgodilo se je celo, da je avtobus obtičal v snegu več dni.

Vse to so, bi dejali, objektivne težave, ki jih lahko tudi najbolj sitni potniki razumejo. Vprašanje pa je, če so pri Avtobusnem prometu naredili vse, da te (objektivne) težave premagajo ali vsaj ublažijo.

Na zborih volilcev v soboški občini, ki so te dni, je skoraj na vsakem zlišati grajo na račun Avtobusnega prometa Maribor — poslovalnice v Murski Soboti. Celo na seji občinske skupščine, pred dnevi v Soboti, je bil govor o tem. Otroci iz Dolenec in Budinec so bili zaradi neurejenega prevoza v šoli v Šalovcih samo teden dni. Bojijo se, da tudi januarja ne bo boljše, ker kakšen dan avtobus enostavno ne pride po otroke, ki imajo do avtobusne postaje po štiri in več kilometrov. Vozniki se baje izgovarjajo na neprevozno cesto, vaščani pa take izgovore ne morejo sprejeti ob tem, da po isti cesti lahko pripelje avtobus avstrijskega delodajalca sezonske delavce in da po tej cesti vozijo tudi tovornjaki.

O zamudah šolarjev vozačev poročajo tudi iz cankovske osemletke, kjer so otroci višjih razredov iz Gerlinec in Fikšinec v decembru zamudili približno 6 dni pouka — prav tako zaradi avtobusov. En dan so izostali že tudi v januarju, sicer pa skoraj vsak dan zamudijo po nekaj ur. Kadar avtobus ne pripelje, morajo ti šolarji peš tudi po osem kilometrov v eno smer. Kako po taki poti lahko šolar sledi pouku, ni treba posebej praviti.

Ta zima je prinesla tudi večje zamude šolarjev iz Gančan, Lipovec in Melinec, ki obiskujejo šolo v Beltincih.

V tej šoli namreč doslej niso poznali pol ali enournih zamud, tudi v najhujši zimi ne, šele zdaj, ko je uvedena krajevna avtobusna proga, šolarji dnevno zamujajo pouk. V ilustracijo še to, da vozi avtobus po dobrih cestah, na katerih ni klancev, saj so speljane po ravnini.

Posredovanje na sedežu avtobusne podružnice so le redko uspešne, kar daje vtis, da kolektiv ni v stanju v slabem vremenu dobro organizirati potniškega prometa.

Iz leta v leto se potrebe po javnih prevoznih sredstvih v Pomurju stopnjujejo zaradi večjega zaposlovanja ljudi z vasi, zaradi uvajanja šolskih centrov — skratka, današnji način življenja zahteva med drugim tudi dobre prometne zveze. Tem potrebam pa kot kaže, kolektiv podružnice Avtobusnega prometa Maribor v Murski Soboti ne more slediti.

Učitelji, ki postopoma izvajajo racionalizacijo razdrobljenega šolskega omrežja niso zamud in izostankov učencev prav nič veseli. Kajti, uporabili jih bodo kot argument za majhne šole tisti, ki jim je prav malo mar, koliko učencev uspešno končuje osnovno šolanje.

Zamud delavcev v soboških podjetjih tokrat ne bi omenjali, čeprav bi bilo porazno, če bi izračunali vrednost zamujenih delovnih ur, vrednost bolniških izostankov, ki nastajajo po vsakodnevnem postajanju in prezebanju na avtobusnih postajah. Premraženi potniki se jezijo na vozno osebje, ki odgovarja z nervozo in nestrpnostjo, oboji pa si želijo izboljšanja.

JOŽE SABJAN

Povezovalni program dela ZK

Medobčinski svet ZKS za Pomurje sprejel trimesečni program

MURSKA SOBOTA, 13. jan. — Tu se je popoldne sestal prvič v novi sestavi medobčinski svet ZKS za Pomurje. Po konstituiranju tega medobčinskega organa so člani sveta sprejeli tudi trimesečni program dela. Za sekretarja medobčinskega sveta ZKS za Pomurje so soglasno izvolili Mira Zupančiča iz Murske Sobote.

V živahni razpravi so se udeleženci strinjali s predlogom, da bi medobčinski svet ZK sprejel kratkoročen in zlasti konkreten program dela, ker bo le tako prišla do veljave njegova poznavalna vloga v Pomurju. Za vodilo pri sestavi programa so sprejeli sklepe in smernice prve konference slovenskih komunistov, resolucijo pa so označili kot napotilo za široko akcijo ZK v vseh štirih pomurskih občinah.

V težnji, da bi analizirali vsa vprašanja v resoluciji, ki so najbolj značilna za Pomurje, bodo pripravili konec tega meseca dvodnevni seminar v Radencih. Na seminarju bodo poleg članov medobčinskega sveta ZKS sodelovali tudi člani občinskih komitejev, predsedniki komisij in drugi.

V program dela medobčinskega sveta ZKS za prihodnje razdobje pa so uvrstili med glavne naloge analizo organiziranosti komunalno organiziranosti komunalno razpravo o republiških in zveznih tezah o agrarni politiki, dalje razpravo o problemih in razvoju zdravstva v Pomurju, posebej pa bodo ocenili delo članov ZK v pravosodju.

Ob tem, da se bodo po današnjem sklepu člani sveta neposredno angažirali pri uresničevanju smernic prve konference ZK Slovenije, so se na seji zavzeli tudi za dosledno spremljanje reorganizacije samoupravljanja v delovnih organizacijah, kjer se ob zamujanju v pripravah notranje zakonodaje marsikje porajajo negativne težnje po ustanavljanju strokovnih kolegijev, ki si prizadevajo prevzeti v samoupravljanju vlogo izvršilnih organov. Udeleženci so podprli pobude sindikatov, ki se borijo proti takim in podobnim pojavom.

B. BOROVIČ

Pomladitev vodstev SZDL

Nekatere ugotovitve posvetovanja predsednikov krajevnih organizacij SZDL v Mariboru

MARIBOR, 13. jan. — Podpiramo prizadevanje republiške konference SZDL Slovenije, da bi financiranje SZDL temeljilo na stabilnem viru. Razen tega se zavzemamo, da bi celotna pobrana članarina ostala krajevnim organizacijam SZDL. Pričakujemo, da bo tudi zvezna konferenca SZDL sprejela takšno stališče. To so poudarili na sinočnjem posvetu predsedniki krajevnih organizacij SZDL mariborske občine.

Na pobudo občinske konference SZDL Maribor so razpravljali o tezah »SZDL danes«. Predsednik občinske konference SZDL Maribor Stane Gavez in sekretar Gorazd Mazej sta obrazložila nekatere bistvene značilnosti tez, ki jih je pripravila republiška konferenca.

Iz razprave je bilo razvidno, da je sedanji osnutek tez sodobnejši, jasnejši in sprejemljivejši kot prvi. Značilna je ugotovitev, da v vodstvih organizacij SZDL ni dovolj mladih ljudi. Posebno skrb bo treba posvetiti sodelovanju med krajevno skupnostjo in krajevno organizacijo SZDL, ki v nekaterih primerih ni dovolj razvito. Predsednik krajevne organizacije SZDL Tezno je povedal, da je problematična udeležba na zborih volilcev, saj je na zadnji zbor prišlo le 18 ljudi. Na tem območju živi okoli 8000 občanov.

Udeleženci so menili, da bi morala SZDL navezati tesnejše stike s hišnimi sveti, ki bi jih lahko med drugim zainteresirali tudi za pobiranje članarine tudi za razna društva.

Slišali smo tudi pripombo na račun materiala, ki so ga obravnavali na zadnjih zborih volivcev. Iz teh materialov je namreč razvidno, da bi se naj v letu 1970 povečal družbeni proizvod v mariborski občini za 8 odstotkov, potrošnja pa za 17 odstotkov. Po mnenju enega od udeležencev to razmerje ni v skladu s resolucijo zvezne skupščine in s stališči partijskih forumov.

M. K.

Obsojen zaradi tatvin

Jože Smonkar se je zagovarjal pred mariborskim okrožnim sodiščem

MARIBOR, 13. jan. — Danes se je pred mariborskim okrožnim sodiščem zagovarjal 38-letni Jože Smonkar, delavec brez zaposlitve, doma iz Mislinje. Spoznali so, da je zagrešil šest vlomnih in eno navadno tatvino.

Ko se je avgusta 1968 vrnil iz Nemčije, je vzel Gregorju Grilu v Dravčah pri Vuzenici 580 dinarjev gotovine. Vlomil je tudi pri Feliksu Krivonogu v Selah pri Slovenjgradcu in mu odnesel 1600 dinarjev. Na svojih vlomilskih pohodih je obiskal tudi Marijo Vaupot v Spodnjem Razboru, Jožeta Kamnika v Podgorju, Antona Dravčaherja v Šentvidu pri Vuzenici, gostilno Marije Rupnik v Vitanju in stanovanje Alojza Ovčarja v Vitanju. V teh primerih je odnesel denar, razna oblačila, jestvine in pijače. Sodišče ga je obsodilo na enotno kazen dve leti in šest mesecev strogega zapora. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bil doslej že večkrat kaznovan. Med drugim je bil doslej obsojen na tri leta in šest mesecev strogega zapora zaradi ropa.

N. S.

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki – Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševela Čizmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup starega blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Cigankinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševela Čizmić je na zasliševanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Dinarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev, zapleniti, Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. ŠEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak – Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Zupanje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito treščilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri teh nesrečah so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena, doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že zadel turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer. Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Oglašujte v DELU

SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan
MESO SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA

MARKET
LJUBLJANA, CIGALETOVA

Reportaža

Nedelja pri Cervantesu

Beograjski slikar in publicist Zuko Džumhur piše in riše iz Madrida

Rodil se je jasen in sončen dan. Bila je nedelja. Prebudili so me zvonovi stoterih madridskih katedral, cerkva in kapel. Njihov zven je bil prazničen, slovesen in nadvse prijeten.

Ker so v svoji mračni preteklosti razbili zvonove drugih, podrli ali predrugačili stolpe svetišč drugih ver in prepričanj, lahko Španci sedaj pozvanjajo slovesno in mirno. Brez bojazni, da bi njih zvonjenje kdorkoli preglasil, premagal ali potisnil v stran.

Njihovo zvonjenje je to jutro tako zelo bogu dopadljivo in milo, da ne more prepiašiti niti ptic, kaj šele da bi kakemu neverniku vlilo strah v kosti izpulilo jezik ali odsekalo uhlje. Prvič zato, ker je ptic vse manj v tem velikem mestu in drugič so neverniki in heretiki že zdavnaj do korenin pokončani; kar naprej pa jih še pokončujejo.

Rimska cerkev ni bila nikoli in nikjer — niti v samem Rimu — tako doma, kakor je tu v Madridu; nikoli ni mogla Italija v verskem brezumju in nasilju tekmovati s Španijo! Nič čudnega ni, če se je v tej deželi Izabela Katoliška, kraljica Kastilje in kasnejša žena Ferdinanda Katoliškega, kralja Avstrije, zaobljubila materi božji, svojemu zmešanemu soprogu in zabitim podanikom, da si ne bo preobleka srajce, dokler v Španiji ne poseka, zažge in spodi tudi zadnjega nevernika. In ta slavna srajca slavne barve, je na njej razpadala, zaudarjala, smrdela ter gnila celo desetletje.

Od pamtiveka, odkar je svet, je bilo vedno najslabše in najokrutnejše ubijanje za vero; za neko vero, za mojo ali za katero drugo. In nikjer na svetu niso to počeli tako dolgo, ognjevito, slepo in strastno kakor prav v Španiji.

Krščanstvo in islam pridigata o ljubezni, a sta se širila z ognjem in mečem. Ne verjamem pa, da so kjerkoli na svetu gorele večje grmade kakor prav v Španiji in da so kje skovali ostrejši meč, kakor je bil toledski? In kar niso sežgali ali posekali, so vsaj osmodili ali pohabili. To so počeli doma in daleč od doma. Povsod, kamorkoli so jih poslali.

Spremljan z zvonjenjem stoterih cerkva in bitjem velikih ur na palačah močnih bank, se kakor kak vladar iz Navarre v svojem prvem španskem jutru spuščam po razigrani Aveniji José Antonio k Španskemu trgu.

Avenija je široka kakor Elizejske poljane v Parizu. Morda je celo malo daljša; številni hoteli, restavracije in trgovine so bogatejše od pariških, niso pa lepše. Palače se dvigajo velike in raskošne, kakor da bi stopile na prste in se vzpele, da bi druga drugo prekosile in zasenčile. Reklama jim je skazila in zakrila pročelja, tako da za ogromnimi črkami, puščicami in okvirji ne vidim ne oken, ne balkonov, ne obokov, ne okrasov in sploh ne poslopij.

Koliko so tukaj porabili časa, napora in denarja zaman. Vse bi lahko zgradili iz ravnega betona, v katerega bi zvrtali luknje, da bi ljudje zadaj ne pomrli zaradi pomanjkanja zraka. Potem bi lahko obesili še več reklam! Vsi ti klasicizmi in baroki, balkoni in oboki so danes brez smisla. Namesto njih vidim le napis, s katero tubo naj si umijemo zobe in s katero letalsko družbo naj letimo v Ameriko.

Bilo je točno deset, ko sem stopil pred Cervantesa. Don Miguel je sedel na stolu, ki je bil naslonjen na nekaj, kar je bilo morda podobno vhodu v podzemno železnico. Še najbolj pa je bilo tisto podobno mitnici, Cervantes pa je bil mitničar, ki je tam od dolgega časa okamenel.

Tako sedi danes Cervantes sredi mesta in gleda mimo Rosinantinega zadka in repa v zasnežene vrhove Sierra Guadarame. Pred njim sta dva prijatelja, dva Kabalerosa, dva zaveznika: Don Kihot, hidalgo z žalostnim obrazom, in Sančo Pansa, presrečni krčmar.

Nadzemeljski in zemeljski človek. Prvega in drugega je ustvaril pesnik. Če bi ju naredil bog, bi bila oba že zdavnaj mrtva. Ker sta pesnikov umotvor, ne bosta nikoli umrla.

Levo od Cervantesa sedi ženska, ki po običaju predstavlja kmetijstvo. Pred njo so najprej prsi kakor pri Dulcineji iz Tobose, potem pa velika košara z melonami, čebulo, kolerabo in drugo zelenjavo ter sadjem. Zraven pa je še tele in menda voliček.

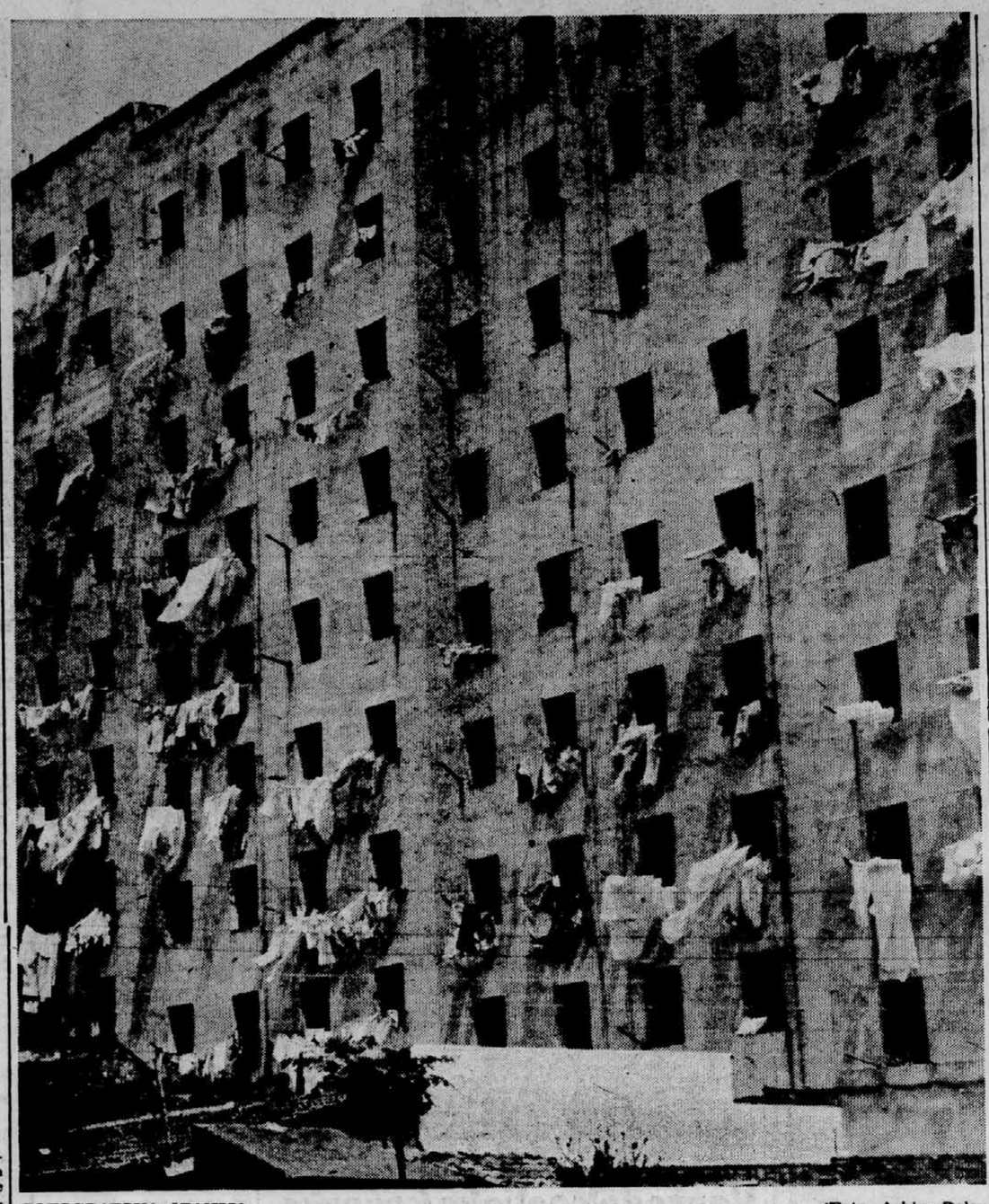
Na drugi strani je ženska, ki predstavlja industrijo. Odkar stoji spomenik, ta ženska z eno roko davi kačo, z drugo pa drži zobata kolesa, kladivo in klešče. Okrog nje so razmetana ravnila in papirji. Ob straneh spomenika so še reliefi, ki naj pričarajo življenje vaškega in mestnega prebivalstva.

Na vrhu je globus, podprt z ženskimi hrbtiči. Pred njim pa vrla Španka uči branja in lepopisja malo Indijanko, ki ima prsi kakor plemenite hruške vrste »Raiserw. Španka ima za vsak primer na glavi čelado, na nogah pa ostroge.

Za spomenikom so zidane pošasti, visoke kakih dvajset ali trideset nadstropij, spodaj so trinadstropne mehanične delavnice, parkirišča in garaže.

V tej grenki bedi se je znašel don Miguel de Cervantes Saavedra, krščen Alcalá de Henares, pesnik in pustolovec, bojevnik in sobar kardinala Aquavive, plemič španskih in neapeljskih kraljev, afriški sužnj in junak z Lepanta; vse svoje življenje se je ukvarjal s pisanjem in je tako navsezadnje končal v revščini, žalosti in bridkosti.

ZUKO DŽUMHUR

FOTOGRAFOVA ŠPANIJA

Foto: Arhiv »Dela«

SLIKARJEVA ŠPANIJA

Risba: Zuko Džumhur

Solidarnost

Prof. Michael de Bakey je sporočil v Osijek, da je sprejel na zdravljenje Osiječanko Antonijo Tomičić. Po običajnih pregledih in preiskavah ji bo operiral srčno zaklopko. Mladi Osiječanki je omogočil zdravljenje njen kolektiv, tovarna pohištva Mobilia. Zdravljenje in pot bosta stali tovarno približno 12 tisoč dolarjev. To je že drugi primer solidarnosti, ki jo osiješki kolektivi kažejo do svojih bolnih delavcev. Lansko poletje je tovarna vžigalic Drava poslala svojega delavca na zdravljenje v Tokio, kamor je odpotoval hudo bolan, vrnil pa se je ozdravljen.

Služba

Pismo občini

Djurdjica Mladenović, učiteljica iz Kraljeva, mati dveh otrok, že osem let zaman išče službo. Zato je napisala pismo občinski skupščini v Kraljevu. Njeno pismo so razmnožili v dvesto izvodih in ga pred sejo razdelili odbornikom. Takole piše nesojena učiteljica:

»Dragi tovariši,

poročena sem z Dragoslavom Mladenovićem, predavateljem predvojaške vzgoje v Kraljevu. V Kraljevo sem prišla leta 1962. Od prvega dne iščem delo kjerkoli v občini, toda ne morem ga dobiti. Delo je privilegij tistih, ki imajo oblast ali pa lahko plačajo visoko ceno za zaposlitev.

Da to drži, bom po spominu navedla nekaj primerov. V osnovni šoli v Kraljevu so mi rekli: ‚Mi nismo nikakršna socialna ustanova'. Prosti delovni mesti pa sta zasedla dva učitelja, ki sta že imela službo v bližini Kraljeva.«

Učiteljica nato navaja še deset primerov ponižanj, ki jih je doživela pri iskanju službe.

»V nekaterih šolah z delovnimi mesti trgujejo, kot da so zasebna last. Posamezni člani kolektiva, ki to počno, se skrivajo za delavskim in družbenim samoupravljanjem. Zdi se, da sem obsojena na čakanje, njihovi prijatelji ali sorodniki pa dobe delo takoj.

Za vse navedene podatke odgovarjam materialno in moralno. Če bi jih kdo poskušal zanikati, prosim, da me z njim soočite.

Prosim občinsko skupščino, da mi odgovori: Kdaj bo uresničena moja osnovna človeška pravica in če ne bo — zakaj?«

Učiteljičino pismo so obravnavali na seji s posebno pozornostjo. Sklenili so, da mora izobraževalna skupnost učiteljico čim hitreje zaposliti in o tem najpozneje do 1. februarja obvestiti skupščino.

K.

Kriminal

Goljufive obljube in — žrtve

Kako so splitski »Delfini« in Leskovar nasedli prevarantu »iz Švice«?

Konec pretekle turistične sezone se je v Vinarskem podrumu v Splitu pojavil zelo uglajen mladenič v slovesni črni obleki. Šel je naravnost h glasbenikom — dalmatinskim Delfinom. Predstavil se jim je: »Jaz sem Luka Vodanović. Živim v Švici in iščem dober ansambel, ki bi pet mesecev zabaval goste v luksuznem hotelu Agappa pri Luganu ob jezeru Maggiore. Lastnik hotela, katerega redna gostja je Jacquelina Kennedy, gospod Tomislav Živojinović iz Beograda, me je poslal, naj sklenem pogodbo s kakim dobrim jugoslovanskim ansamblom in z dobrim pevcem.«

Nato je Luka nadaljeval:

»Seveda moram najprej slišati, kako igrate. Že ob samem začetku vašega morebitnega nastopanja v hotelu se bo tam mudila hči predsednika Nixona, ki se je omožila z vnukom Dwighta Eisenhowerja. Plača je odlična. Vsak od vas bo zaslužil na mesec osemsto dolarjev. Delali boste vsega skupaj tri ure na dan, in sicer od 20. do 23. ure. Če boste hoteli, boste lahko igrali še v baru, seveda za dodatno plačilo. Zagotovljena sta tudi prehrana in prenočišče.«

Luka Vodanović je bil zelo pripričljiv. »Kdo ne bi sprejel takšnih pogojev?« so govorili Delfini med sabo. Naslednje štiri dni je bil Vodanović gost znanega splitskega ansambla.

Vodili so ga okrog in ga gostili z ribjimi specialitetami.

Za verjetnost je dal »menager« šefu ansambla Sašu Lukiću vse potrebne podatke iz potnega lista. Mimogrede je še povedal, da je že prej organiziral številne turneje Dragu Dikliću in njegovemu ansamblu. Pogodba je bila hitro sklenjena. Člani ansambla so se veselili svojega prvega gostovanja v Švici.

Ker pa so Delfini potrebovali tudi pevca, so Vodanoviću, tivšemu študentu z Visa, priporočili svojega dobrega prijatelja Lada Leskovarja in mu napisali pismo. Še to: preden je manager odšel iz Splita, je enega od Delfinov prosil za akontacijo dva tisoč novih dinarjev. Ker naprošeni ni imel toliko denarja na žiro računu, mu je dal Vodanović svoj zagrebški naslov in ga prosil, naj denar nemudoma pošlje za njim.

Za vsak primer je šel Vodanović na razgovor v Beograd — čez Zagreb. Od tod je telefoniral Šoletiću in ga opomnil za denar.

Ko je Lado Leskovar dobil pismo svojih prijateljev iz Splita in zvedel za pogoje, je bil takoj voljan podpisati pogodbo za osemsto dolarjev. Še več. Niti trenil ni, ko je Luka sabrenkal pa drugo strunо: »Prosim vas, Lado, če mi pomagate. Imel sem smolo. Tatovi so mi v vlaku ukradli tri tisoč dinarjev in petsto dolarjev. Plačal sem že vosno karto in spalnik do Švice. Ali mi lahko posodite nekaj denarja?«

»Tu imate petsto novih dinarjev, to je vse, kar imam,« je bil Lado galanten.

In srečen Luka: »Hvala. vam in Delfinom bom sporočil, kdaj se morate javiti v Švici!«

Namesto v Švico pa je Vodanović potoval še v Maribor. V hotelu Slavija je ostal dvajset dni in mimogrede obiskal tudi starše Lidije Kodrič in Alenke Pinterič. Mamo Lidije Kodrič je prosil za 150 dolarjev, češ da bo Lidiji zagotovil nastop v hotelu Agappa. Vendar ni imel sreče, mama Lidije Kodrič se ni dala napihtati. Za dolarje je šinal še očeta Alenke Pinterič, a tudi njega zaman.

Medtem ko se je Vodanović s sposojenim avtomobilom vozil po Mariboru in okolici in trošil denar za »sladko življenje«, je Saša Lukić, šef Delfinov, prvi začel preverjati manegerjevo identiteto. Klical je Lugano in vprašal, ali obstoja hotel Agappa in kdo je njegov lastnik. Odgovorili so, da hotela s tem imenom ni, še manj seveda lastnika.

Medtem je Leskovarja poklicala Lidija Kodrič in ga vprašala, ali je prišel k njemu neki Vodanović in zahteval denar.

Lado je pritrdil.

»Tudi mene je hotel oskubiti, a brez sreče,« je odgovorila Lidija.

Za vsak primer je bila Lidija namreč telefonirala dobremu znancu v Italijo in kaj hitro zvedela, da hotela Agappa ob jezeru Maggiore sploh ni.

Zdaj je že Drago Diklić iz Zagreba sporočil Delfinom, da njegovega nastopa na Švedskem ni organiziral Luka Vodanović. Sprevideli so, da gre za goljufa, ki je prišel na poceni način do denarja. Toda Vodanović je medtem že izginil.

Premetenec je bil namazan z vsemi mažami, ko je podpisoval pogodbe, je bil videti zelo samozavesten in pripričljiv. Ko je videl, da si Leskovar pomišlja, ali bi mu posodil denar, mu je predlagal, naj bi šla skupaj na prvo postajo milice. Tam je Vodanović res prijavil »krajo« denarja na viaku.

Samozavestni manager je izginil iz države. Menda ni poravnal niti računa za 20-dnevno bivanje v mariborskem hotelu.

O Luki Vodanoviću pa so medtem zvedeli marsikaj — starega. Rad je imel denar, ljubil je razkošje, rad je goljufal. V Nikšiću se je nekoč izdajal za princa — potomca neke stare jugoslovanske družine, ki že dolgo živi v Švici. Oliveri Marković je nekoč pripravljal turnejo po Ameriki. Pevka si je že začela kupovati obleke, ko je zvedela, da ima opravka z goljufom.

Tako Plavi vjesnik.

Naši preiskovalni organi se sedaj trudijo, da bi podjetnemu managerju organizirali malce daljše bivanje pri nas.

F. J.

Dovoljenje

Voznik brez izpita

Zgodilo se je nekega večera v Boru. Miličnik je dal šoferju znak, naj ustavi vozilo.

»Tovariš, zakaj vozite ponoči skozi mesto z dolgimi lučmi?« ga je vprašal prometnik. »Prosim, dajte mi vozniško dovoljenje.«

»Oprostite. Tu imate dovoljenje, toda povem naj, da je ponarejeno.«

Začelo pa se je že leta 1951. Branko Mileusnić, doma iz Bosanske Dubice, je bil zaposlen v reškem podjetju Velebit. Najprej je bil pomočnik šoferja, nato pa je tudi sam sedel za volan težkega tovornjaka.

»Takrat me ni nihče vprašal za dovoljenje,« je razložil Branko. »Misel na izpit sem odlagal iz dneva v dan, vse dokler si nisem oskrbel ponarejenega dovoljenja.«

Branka so imeli za odličnega šoferja. S ponarejenim dovoljenjem je za volanom velikega hladilnika prekrižaril skoraj vse evropske države. S ponarejenim dovoljenjem je odšel delat v Francijo. Od tamkaj se je vrnil s svojim avtom v Bor, kjer ga je ustavil miličnik. Mileusnić je bil obsojen na poldrugo leto zapora. Presedel je pol leta.

Zgodbe pa še ni konec. Ko je Branko Mileusnić prišel iz zapora, je poskušal najti kakršnokoli delo, da bi zaslužil denar in šel delat vozniški izpit.

Odpotoval je v Nemčijo. Zaposlil se je kot voznik pri Pan Americanu v Frankfurtu. Vse jim je povedal o sebi. Pokazal je sodno odločbo, odpustnico iz zapora. Za Nemce je bilo vozniško dovoljenje postranska stvar.

Letos ob Novem letu se je Branko pripeljal v Jugoslavijo s svojim mercedesom. V žepu je imel po osemnajstih letih poklicnega šofiranja tudi vozniško dovoljenje. Seveda nemško, ampak pravo. No, končno.

K.

Cena

Režiserju Veljku Bulajiću so ponudili za režijo italijansko-sovjetskega filma Aleksander Puškin 150.000 dolarjev. Razen tega so mu menda zagotovili sedem odstotkov čistega dobička, ki ga bo prinesel film. Vprašali so režiserja, če je to poslej njegova cena, in rekel je:

»Moja cena sta dobra tema in dober scenarij. Še vedno nimam pravice, da bi se komurkoli prodal za denar.«

Konjiček

V Beogradu je stopil pred sodnike vlomilec Brankec Flega, ki se je specializiral zgolj za vlome v športna društva in športne ustanove. Vlomil je v prostore športnega društva Partizan, v Nogometno zvezo Jugoslavije, Strelsko zvezo Jugoslavije, Društvo filatelistov, Boksarsko društvo ... Flega je jemal vse, kar je našel — od športnih majic do pokalov.

Usode

Smrt nekega samotarja

Čudaški ogljar, čeprav bolan, ni maral živeti med ljudmi

Na obronkih Dilja blizu Slavonskega Broda je umrl enainpetdesetletni Nikola Bobinac. Skoraj vsa povojna leta je preživel v pletenih kolibah. Skrivnost svojega samotarstva je odnesel s seboj v grob. Slavonski Robinzon, kot so mu rekli, je umrl v hudem pomanjkanju, bolan, oblečen v cape in ves porasel z brado. Novico o njegovi smrti je prinesla neka ženska iz bližnjega zaselka Ješevika.

Čudaški Nikola je bil izginil takoj po končani vojni. Njegov brat Slavko ni slišal o njem celih štiriindvajset let.

Šele leta 1960 je prispela novica iz vasi Podcrkavija. Tamkajšnji gostilničar je spoznal Slavkovega brata Nikolo v ogljarju. Nikola je bilzu Podcrkavlja skupaj z nekim starejšim človekom žgal ogije. Stanovala sta v zemunici. V ozkem prostoru, ki sta si ga sama izkopala v zemljo, nista imela drugega razen nekaj otepov slame, pokritih z dvema odejama, in peči na sredi prostora. Jedila sta na prostem, na preprosto stesani mizi. Nista se niti brila niti strigla, kot prava puščavnika. Prebivalci najbližje vasi niso vedeli kdo sta. Posnali so ju samo kot »ogljarja«.

Slavko je osupnil, ko je videl, kako živi njegov brat Nikola. Nikola pa je bil redkobeseden. Odgovarjal je skopo ali pa sploh ne. Rekel je bratu: »Ni treba jokati za mano. Imaš ženo in otroke in skrbi zanje. In prosim te, pazi na mater.«

O sebi ni hotel govoriti. Slavko ga je slednjič le pregovoril, da je odšel domov. Kmalu pa je spet izginil in dve leti in pol ni bilo slišati o njem, čeprav je živel v bližini.

Šele pozimi leta 1965, ko je Nikola zbolel, so njegovi domači zvedeli, kam se je skril. Nikola je prosil neko žensko, naj reče bratu, da pride ponj. Nikakor pa mu ne sme povedati, da jo je poslal on, naredila naj bi se, kot da je to storila na lastno pobudo.

Stanoval je v kolibi iz šibja, pokriti s strešniki. Oprema je bila nadvse borna. Ob ležišču je imel pollitrsko steklenico žganja.

Zdravniki so ugotovili, da je tuberkulozen. Priporočili so zdravljenje v sanatoriju. S pomočjo občine so Nikolo tudi poslali v Klenovnik. Opomogel si je, toda ta je ostal samo štiri mesece, čeprav bi bil moral ostati vsaj eno leto. Nekega dne se je na vsem lepem pojavil na bratovem hišnem pragu in se mu zlagal, da so ga odpustili iz bolnišnice. Čez dva dni pa je odšel naprej v gozd. Samo sto metrov od stare kolibe si je postavil novo, ki je bila do pike podobna prejšnji. Skromna oprema se je povečala za uro in tranzistor, ki si ga je bil kupil s prihranki.

Brat ga je spet vabil domov, a zaman. Samotar ni hotel z njim. Slavko ga je zadnjikrat obiskal jeseni. Vedel je, da tuberkulozni bolniki težko prenašajo poslabšanje vremena, zato se je bal najhujšega. In v teh dneh so mu res prinesli novico o bratovi smrti. Slavko je samotarjevo truplo na sanah prepeljal v vas, da ga vsaj pokopije kot človeka, če še ni maral živeti med ljudmi.

M. P.

Nered

Jezni starši stavkajo

Tudi to se zgodi, da ga lomijo učitelji

V osnovni šoli v vasi Zočištani (občina Orehovac pri Prizrenu) se je jeseni zgodilo nekaj, česar jugoslovanske šolske kronike ne pomnijo. Starši so otrokom prepovedali hoditi v šolo, dokler ne bo šola izključila učiteljev, ki so dajali učencem hudo slab vzgled.

Nekaj učiteljev iz te šole je prirejalo po kavarnah prava lumpanja, v vinogradih so kradli grozdje, med seboj pa so se tudi tepli. Tepli so se celo na šolskem dvorišču, pred očmi osemsto učencev. Zgodilo se je, da so morali otroci ločevati pretepajoče se učitelja.

Vse to je tako razjezilo starše, da so svojim otrokom začasno prepovedali hoditi v šolo, o svojih stališčih pa so obvestili tudi občinsko skupščino. Občina je takoj zamenjala direktorja. In starši so spet poslali otroke v šolo.

V šoli pa se pod novim ravnateljem ni nič spremenilo. Učitelji so še naprej ostali razdeljeni v dva tabora, prepiri in pretepi so se nadaljevali. Novi ravnatelj je bil nemočen. Starši so slednjič izgubili potrpljenje in obdržali otroke doma. Bo naposled red ali ne?

V.

Mladoletniki

Kopičijo se dokazi

Leskovac: oče ni vedel za sinova stranpota

V stanovanju Adama Ilića, očeta 17-letnega mladeniča, ki je prirejal v Leskovcu pijančevanja in orgije mladoletnikov, so preiskovalci predvčerajšnjim našli prve materialne dokaze, ki potrjujejo, da govorice o leskovaškem sladkem življenju niso zvite iz trte.

Uprava javne varnosti pa je hkrati sporočila, da za zdaj še ni dokazov, da bi mladoletniki v stanovanju v ulici Kosančićevi št. 1 uživali mamila. Predmeti, ki so jih našli v stanovanju pričajo o pijančevanju in seksualnih orgijah.

Zvedelo se je, da se bo mladoletni prireditelj zabav moral 20. januarja zagovarjati na sodišču zaradi kraje v osnovni šoli Svetozarja Markovića, od koder je odnesel zvočnike in malo radijsko postajo. V centru za socialno delo so izvajali, da ne verjamejo, da se je v stanovanju zbiralo vsega okoli 150 mladoletnikov — toliko imen so namreč našli na seznamu prireditelja zabav.

Kaj pravijo prizadeti: »Tam smo bili, kjer je bilo zabavno,« »Ljubim beat glasbo, zato sem prihajala,« »Malo smo tudi ljubinkali,« »Slačili smo se,« »Bilo je vznemirljivo«. Vsi zaslišani mladoletniki trdijo, da niso uživali mamil, ne zanikajo pa sladkega življenja.

Mladoletnikov oče Adam Ilić: »Res je, da so se v stanovanju zbirali fantje in dekleta. Kaj so počeli, ne vem. Sin je prihajal domov samo na kosilo.«

Na podlagi te izjave preiskovalci sumijo, da je bilo v Lekovcu še nekaj gnezd ljubezni. Ilić je dodal, da je vedno mislil, dagre za čisto običajna srečanja mladih ljudi. Koliko jih je bilo, ni vedel, sodi le, da gre večinoma za hčere in sinove direktorjev, zdravnikov, proferjev in družbenopolitičnih delavcev, prihajali pa da so tudi otroci iz siromašnih družin. Mislil je torej, da je vse v redu.

Predsednik občinske skupščine Boro Jović je rekel, da bo storil vse, da bodo pristojni organi prikazali javnosti resnično podobo te zadeve. Zanimivo je, da je predsednik zvedel za mladoletniške orgije šele pred tremi dnevi — po televiziji.

B.

Sneg

V Sisku se je zrušila streha nad novim obratom tovarne kemične industrije Radonja. Do katastrofe je prišlo menda zaradi debele plasti snega in gradbenih napak. Obrat bi bil moral začeti z delom v teh dneh. Škoda znaša dva milijona novih dinarjev. Škode ne bi bilo, če bi bil kdo s strehe odmetal sneg. To je že tretja ali četrta poročena tovarniška streha v tej zimi.

Elitni prireditvi

V soboto in nedeljo XX. EP v kegljanju na ledu, prihodnji teden pa tekma A 1 alpskih smučarjev v Kranjski gori

LJUBLJANA, 13. jan. — Na Gorenjskem bosta v prihodnjih dneh dve veliki mednarodni športni prireditvi: v soboto in nedeljo, 17. in 18. t. m. bo na Bledu ali Jesenicah jubilejno XX. evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu, v sredo in četrtek, 21. in 22. t. m. pa bo v Kranjski gori IX. tekmovanje najboljših alpskih smučarjev na svetu za »Pokal Vitranc« v veleslalomu, ki velja tudi za svetovni pokal, in slalomu. Prireditelji obeh tekmovanj so danes opoldne v motelu v Mednem pripravili skupno tiskovno konferenco za domače in tuje novinarje.

KEGLJANJE: odločitev jutri

Prireditelji XX. evropskega prvenstva v kegljanju na ledu so se znašli v hudih težavah. Na blejskem jezeru, kjer naj bi bilo tekmovanje, namreč na ledu. Zato bo prvenstvo v bližnjiju in zbijanju za posamezniko ter moštveno tekmovanje na umetnem drsališču pod Mešakljo, tretjo disciplino prvenstva, to je tnetanje čoka na daljavo pa bodo poskušali vendarle izvesti na Bledu, na cilju veslaških regat v Zaki, če bo do konca tedna vsaj malo pritisnil led. Če jezero ne bo zamrznilo, te privlačne discipline ne bo. Ne nazadnje je treba zapisati še, da prireditelji računajo še s tretjo možnostjo: če prvenstva ne bo na Bledu in ne na Jesenicah, potem naj bi bilo v dvorani Tivoli v soboto z začetkom ob 8. uri, trajalo pa naj bi ves dan in pozno v noč — do 1.30. Organizacijski odbor, ki ga vodi ing. Leopold Pernuš, bo sklepal o prizorišču prvenstva jutri zvečer na sestanku na Bledu.

Člani organizacijskega odbora, tehnični vodja Viktor Pogačar, podpredsednik France Bosić, vodja tiskovne službe Jože Podobnik in propagandni referent ing. Drago Grobovšek so na konferenci še povedali, da se je za prvenstvo prijavilo 23 moštev s 115 tekmovalci, 70 posameznikov za tekmo v bližnjiju in zbijanju in 30 tekmecev za met čoka na daljavo. Med prijavljenci so najboljši kegljači na ledu iz Avstrije in ZRN, ki sta vodilni državi v tem zimskem športu, Italije, Švice in ČSSR, pričakujejo pa tudi še tekmovalce iz NDR.

Naše zastopstvo — Jugoslovani sodelujejo na EP že od leta 1954 — bo moralo na bližnjem prvenstvu braniti ugled tretje najboljše države v tem športu na svetu, predvsem pa dve kolajni, ki sta ju osvojila Ivan Piber (Bled) in Stanko Puisc (Jesenice) na zadnjem prvenstvu v Oslovcu. Prvi je tedaj osvojil naslov evropskega prvaka, Pulsa pa je dobil bronasto kolajnoč. Tudi na poprejšnjih EP so Jugoslovani osvojili več slastih, srebrnih in bronastih kolajn.

Predstavnike in organizatorje čakajo v prihodnjih dneh toraj zahtevne naloge.

SMUČANJE: za tekmo vse nared

O tekmi IA za »Pokal Vitranc« v Kranjski gori in pripravah nanjo so poročali predsednik organizacijskega odbora Maks Zavrtnik, sekretar Vojteh Buntnek, vodja TO in tekmovanja ing. Ljubo Blajak in vodja tiskovne službe Jože Podobnik. Zbrali predsednik odbora je grajal premajhno razumevanje in podporo SZJ in SZS ter drugih pristojnih forumov za to veliko prireditev, ki so jo podprli samo komite IS SRS za telesno kulturo, skupščina občine Jesenice, pokrovitelj Lesnina, JLA in krajevno turistično društvo. Kljub velikim finančnim in drugim težavam, ki nisо v čast temu našemu zimskošportnemu središču, je za tekmovanje še vse nared. Delo so v glavnem opravili požrtvovalni amaterji.

Snega v Kranjski gori ni malo, dovolj ga je (40 cm), da je prireditelj s tehtalnimi stroji in pomočjo JLA v redu uspelo pripraviti standardne, homologirane proge za Vitranco, 20. t. m. bo trening, 21. t. m., ob 10.30 bo prvi veleslalom, ob 13.30 pa drugi. 22. t. m. bosta ob 10. in 12. uri. Cilj za oba teka veleslaloma bo pri sedlu v Bruniki, cilj za oba teka slaloma pa ob seniku na Bukovniku.

Prireditelj je na tekmovanje za IX. »Pokal Vitranca« povabil naslednje države: Avstrijo, Francijo, Italijo, Švico, ZRN, ČSSR, Poljsko, NDR, Finsko, Norveško, Švedsko, ZDA, Kanado, Veliko Britanijo, Avstralijo, Japonsko in Španijo, z elito pa se bodo pomerili seveda tudi najboljši Jugoslovani. Nekatere države so še prijavile svoja zastopstva. Francijo bo zastopalo 10 tekmovalcev, Poljsko 5, ČSSR 5, SZ 4, Brazilijo 3, Veliko Britanijo 5, itd. Po še ustaljeni praksi bodo prireditelji največ prijav dobili šele te dni. Ugoden rok za letošnjo prireditev pred svetovnim prvenstvom v Val Gardeni je namreč vorok, da bodo na Vitrancu štartali res najboljši specialisti na svetu za veleslalom in slalom. Odbor bo vrh vsega poslal tudi svojega zastopnika v tekmo v Kitzbühel, ki bo v ponedeljek, 19. t. m. oskrbel avtobusni prevoz v Kranjsko goro za vse ekipe in tuje novinarje, ki nimajo svojih avtomobilov.

Nedvomno bodo ljubitelji alpskega smučanja prihodnji teden v Kranjski gori prišli na račun.

H. U.

NOVOLETNA ŠTEVILKA EVE IN ADAMA
OD DANES V PRODAJI

Zaradi začasne prepovedi prodajanja, ki jo je vrhovno sodišče SR Srbije ukinilo, je decembrska številka revije Eva in Adam izšla z dvotedenskо zamudo. Vendar ekskluzivne reportaže, dramatične zgodbe, poljudno znanstveni članki in knjižne priloge niso nič manj zanimive in aktualne.

NE POZABITE KUPITI REVIJE EVA I ADAM ŠT. 14 – REVIJE O LJUBEZNI, ŽIVLJENJU V DVOJE IN SPOLNI VZGOJI

384

MLADI ROD — Vodilni jugoslovanski mladi smučarski skakalci — Klemen Kobal, Danilo Pudgar in Janez Loštrek. Foto: ŠVABIĆ

Glavni problem - vreme

Priprave na »Pohorje 1970« za zdaj potekajo po načrtih

MARIBOR — Na šestih dosedanjih tekmah za zlato lisico na Pohorju je bil zaradi vremenskih neprilik cilj veleslaloma le enkrat na vznožju hriba. Prvič in tretjič, ko je bilo tekmovanje v začetku marca, pa je bil prireditelj prisiljen sploh prirediti le dva slaloma, kar pa za tako pozno zimsko obdobje niti ni bilo nič nenavadnega.

Letos vreme spet nagaja, toda ne samo Pohorju, ampak tudi pravim alpskim krajem. Navzlic temu je še vedno možnost, da bo letos veleslalom do vznožja, kar si pritreditelj najbolj želi zavoljo televizijskega prenosa, ki naj bi bil neposreden. In kako je z snegom na Pohorju? Pomno popoldne se je danes vrnil s terena Janez Kocmur in povedal: »Zjutraj je bilo stanje odlično, kar je ponoči sneg smrznil in smo lahko s sto delavci vsa načrtno pripravljali progo za veleslalom od trikotne jase do gizave, medtem ko imamo za sredo v načrtu nadaljevanje vse do vznožja.«

Po Kocmurjevih besedah je na dlani, da vprašanje izvedbe veleslaloma tudi letos ni (vsaj za zdaj) vprašanje. Gotovo edinole ni, če bo lahko cilj ob vznožju Pohorja.

Delo v organizacijskem odboru teče normalno naprej. Od danes dalje je odprta pisarna na Grajskem trgu 6, v turističnem biroju pa že prodajajo vstopnice, tako za skupine (mladina, šole), kot za posameznike. Prireditelj se je odločil, da bo vstopnica za skupine enotna 2 din po osebi, za posameznike pa 5 din, in bo veljala za sobotni veleslalom in nedeljski slalom. Posebne ugodnosti bodo deležni še tisti, ki se bodo odločili za nakup posebnega spominskega znaka (izdelal ga je Bertoni iz Milana). Stal bo 20 din, njegov lastnik pa bo lahko brezplačno prisostvoval tekmi v veleslalomu, slalomu in parkiral svoj avtomobil. Parkiranje bo namreč zelo skrbno urejeno, tako da ne bo oviralo gledalcev, ki se bodo odločili za pot na Pohorje na ta način.

Medtem ko se je prijavljanje tekmovalk ustavilo, pa prihaja od dne do dne vse več prijav posebnih poročevalcev, katerih število je že zdaj rekordno — 52, od tega je več kot polovica domačih novinarjev, zelo številni pa so tudi avstrijski — 9 in francoski — 4.

IVER DNEVA

Redek jubilej

Pred dnevi je proslavljala 85. rojstni dan Annie Horn, najstarejša živeča nosilka olimpijske zlate kolajne. Hornova je leta 1908 skupaj s svojim partnerjem H. Burgerjem zmagala v umetnostnem drsanju na olimpijskih igrah v Londonu.

A. Horn je danes šef neke velike prodajalne v Münchnu. Njena želja je, da bi zdrava in čila dočakala olimpijske igre leta 1972 v Münchnu.

NOGOMET

Hud poraz C. zvezde

MONTEVIDEO — Na prvi tekmi nogometnega turnirja za četrti pokal Montevideo je Crvena zvezda izgubila proti Penjarolu z 0:4.

Partizan v Mexicu

MEXICO — Nogometaši beograjskega Partizana so si po prihodu v Mehiko ogledali na stadionu Asteka tekmo med igralci Mehike in Botafoge, ki se je končala brez zadetka. Beograjski nogometaši so imeli prvi trening v ponedeljek, tekmo v okviru sturnirja petericee pa bodo odigrali v četrtek proti moštvu Spartaka iz Trnave.

Napredek celjske košarke

Z redne skupščine košarkarskega kluba Celje

CELJE — Na redni letni skupščini KK Celje, ki je bila izredno lepo obiskana, so bila poročila o dveletni bilanci klubskega dela zelo razveseljiva. Predsednik ing. Jože Geršak je ocenil obdobje zadnjih dveh let kot prelomnico v razvoju celjske košarke. S solidnim delom je uspelo KK Celje še v l. 1968 s članško ekipo zasesti 6. mesto v republiki, lani pa so bili že tretji. Tudi mladinci se ponašajo z visoko uvrstitvijo. Klub združuje trenutno že nad 70 aktivnih igralcev, vrste članstva pa se nenehno množijo. To je dokaz, da je košarka postala tudi v Celju med mladino izredno priljubljena igra.

KK Celje je še vedno brez lastnega igrišča, kar ga je s prejanjega na Skalni kleti izrinil rokomet. Celje tudi nima ustrezne telovadnice za vadbo in tekme v pokritih prostorih. Vse četreje se vostavlja vprašanje, kjer si zagotoviti življenjski prostor za nemoteno delo petih ekip in številnih drugih mladih ljubiteljev košarke. Že v pionirski košarkarski šoli je bilo nad 50 udeležencev.

Košarkarji so vsi vsi del uspirali v večernih urah kar v treh celjskih telovadnicah, na gimnazijskem igrišču pa le redkokdaj, saj je bilo vselej zasedeno z rednim poukom telesne vzgoje do večernih ur. Z največjo zavzetostjo se bo klubsko vodstvo letos moralo boriti za preureditev lastnega igrišča z razsvetljavo, ob skupni akciji z drugimi prizadetimi športnik pa skrbeti, da bo Celje čimpreje dobilo ustrezno dvorano za male športe, ki bi lahko služila tudi drugim namenom. Poleg teh dveh osnovnih vprašanj, s katerimi se bo spoprijel 21-članski upravni odbor, pa bo treba še vnaprej skrbeti za krepitev materialne baze kluba (občinski proračun ne zagotavlja niti 50 odst. klubskih potreb!), pridobitev večjega števila strokovnih delavcev, razširitev kroga tekmovalnih ekip s formiranjem ženske in pionirske ekipe, "rdnje-šo notranjo klubsko organizacijo z uvedbo sekretariata, gospodarskega in tehničnega odbora, večjo skrbjo za propagando in udeležbo na vseh tekmovanjih.

Izredno tehten prispevek je skupščini posredoval trener Milan Čepin s podrobnimi podatki o udeležbi na vsdbi, uspehih na tekmovanjih, najboljših strelcih in perspektivi klubskih ekip v letu 1970. Skupščina je izrekla posebna priznanja igralcem Čepinu, Leskovšku, Novaku, Tomašiču, Sagadinu, Zevartu, Župančiču in Božiču, ter prizadevnima funkcionarjema, predsedniku ing. Jožetu Geršaku, tajnemu so igralci poklonili skromno darilo in Janezu Čepinu.

Skupščina KK Celje je bila brez dvoma nadvse uspešna, potekala je v delovnem vzdušju, sproščeni razpravi in kar je še posebej razveseljiva ugotovitev — finančno bilanco so košarkarji zaključili s pozitivnim saldom, kar je vsekakor redkost med športnimi organizacijami v Celju. V vodstvu novega odbora so ponovno prekaljeni klubski delavci s predsednikom ing. Geršakom na čelu.

K. JUG

UTRINKI

REGISTRIRANI KOLESARJI — Po najnovejših podatkih je v Bolgariji največ registriranih profesionalnih kolesarjev — 251, v Italiji jih je 178, v Franciji pa samo 94. Slednja pa ima največ registriranih amaterjev vseh kategorij — 21.138, v Italiji 9610, v Belgiji — 353).

NOVA KARIERA — Nekoč svetovna rekorderka v prsnem plavanju, Christine Caron poskuša zdaj, da bi se uveljavila kot popevkarica v nekem pariškem nočnem lokalu. Caron je pred kratkim posnela več plošč in nastopala tudi že kot filmska igralka.

TEMELJITE PRIPRAVE — Nogometna reprezentanca Brazilije se bo štiri mesece neprekinjeno pripravljala za letošnje SP v Mehiki. Treningi se bodo začeli že 12. februarja.

Na smučeh, sankah in drsalkah

Prve zimske igre pionirjev SFRJ bodo na Golteh in Celju

LJUBLJANA, 13. jan. Danes je bila seja propagandne komisije organizacijskega odbora prvih zimskih iger pionirjev Jugoslavije. Zveza prijateljev mladine Slovenije je namreč skupaj s strokovnimi zvezami ZTKS, tako s smučarsko, sankaško, hokejsko zvezo in Partizanom SRS ter šolskimi organi in šolskimi športnimi društvi prevzela na svoja ramena priprave in organizacijo prvih zimskih pionirskih iger v zveznem merilu, ki bodo 28. februarja in 1. marca na Golteh (orientacijski pohod na smuči, smučarski skoki, sankanje) in v Celju (hokej, hitrostno in umetnostno drsanje).

Propagandna komisija je sklenila, da bo izdala 5000 plakatov prvih zimskih pionirskih iger. Osnutek že ima, treba pa ga bo izpopolniti. Tako plakati kot značke, ki jih bo potrebno najmanj 20.000 za vsa jugoslovanska področja, kjer bodo imeli pionirji svoja, odredna občinska in področna tekmovanja, terjajo seveda določena sredstva. Člani komisije so namreč bili mnenja, da ne bi bilo spodbudno in tudi ne propagandno, če bi značke prejeli le finalisti prvih zimskih iger, to je tistih 300 pionirjev iz vse države, ki bodo tekmovali na Golteh in v Celju.

Propagandna komisija oo tadajala tudi občasni informativni bilten. V prvem takem biltenu bo mogoče po odrednih, občinskih in področnih prvenstvih med drugim tudi primerjati aktivnost v posameznih občinah in področjih. Seveda bo imel bilten tudi takoj po končanem tekmovanju na Golteh, da bo vsak udeleženec lahko vedel, kako se je uvrstil. Znak n ailten bosta za vsakega pionirja nedvomno spominski »dokument«. V organizacijo tekmovanj na Golteh in hokejskega turnirja v Celju naj bi bili vključeni tudi pionirji bodisi kot redi telji bodisi kot prometniki. Fotoamaterji iz najboljših fotokrožkov naj bi bili vključeni že na področnih tekmovanjih. Njihovi najboljši posnetki z iger bodo nagrajeni in objavljeni tudi v dnevnem tisku. Napak bi bilo, če šolska vodstva ne bi storila vse, kar je v njihovih močeh, da bi čimvečje število pionirjev sodelovalo pri zimskih igrah.

Republiška prvenstva prvih zimskih iger pionirjev pa bodo:

21. in 22. februarja v veleslalomu v Tržiču (področna tekmovanja 14. in 15. febr.).

22. februarja v skokih v Poljanah (področna tekmovanja 15. februarja).

15. februarja v sankanju in sicer v Selcah za pionirje in v Boh. Bistrici za pionirke.

V umetnostnem in hitrostnem drsanju republiško prvenstvo ne bo 4. februarja (v tivolski dvorani) več pa bo razpisan nov datum.

D. K.

LETALSTVO

SP v Borovu?

BOROVO — Na skupščini smo kluba Borovo so dokončno potrdili kandidaturo Borova za organizacijo svetovnega prvenstva v jadralstvu 1972.

RAVNE NA KOROŠKEM — Na prvenstvu železarne v rokometu je zmagala ekipa Uprave s 10 točkami pred Livarno 8, Servo 8, itd.

I. P.

Sosedi med seboj

Po končani III. koroško-slovenski skakalni turneji

LJUBLJANA, 13. januarja — Lovorike III. koroško-slovenske skakalne turneje so si prijateljsko med seboj razdelili skakalci treh sosednjih dežel. Zmaga v Beljaku in skupni razvrstitvi posameznikov je pripadla Avstrijcem, v Mariboru in med ekipami Jugoslovanom ter zmaga v Feldkirchnu Italijanom. Slavljenci so Bachler, Mesec in Aimoni, organizatorji pa si zadovoljno manejo roke, saj je letošnja prireditev kljub slabim obetom lepo uspela.

Že ob začetku sklepnih besed pa ne gre prezreti dejstva, da je turneja v dosedanji obliki v nevarnosti. Skakalnice so premajhne, da bi pritegnile bolj kvalitetne skakalce in pri tem bo treba nekaj storiti. Beljaška sicer že kar ustrezna, Mariborčani jo tako ali tako mislijo povečati, najmanjša v Feldkirchnu pa res zadošča le še za mladince. Čisto jasno je, da ob tem turneja kakšne velike bodočnosti nima. Če pa bi se organizatorji odločili, da skakalnice že prihodnje leto povečajo, potem ni strahu za bodočnost, saj se je turneja vendarle že utrdila v mednarodnem koledarju.

V Beljaku so bili ob koncu vsi zadovoljni. Avstrijci so se v zadnjem hipu rešili neuspeha predvsem po zaslugi Bachlerja. Med ekipami je tudi tretja zmaga pripadla našim, vendar je ta uspeh do zadnjega visel v zraku.

Med Jugoslovani prav gotovo zaslužil posebno pohvalo Marjan Mesec. Čeprav konkurence niti od daleč ne smemo primerjati s tisto na novoletni turneji, pa vendarle lahko trdimo, da je Mesec v zadnjih dneh očitno napredoval. Skakal je mnogo bolj sproščeno in tudi sam je zatrjeval, da se mu »odpira«. Res škoda, da si je s zadnjim neopazno napako že na zaletišču polvaril zadnji skok v Beljaku, ki ga je stal tudi prvega mesta v skupni konkurenci. Toda v skupni razvrstitvi je premagal Aimonija, Krčila, Lampeja, Witkeja in druge, ki so bili letos na kvalitetni lestvici še pred njim.

Posebno prijetno presenečenje nedvomno pomeni nastop Janeza Jurmana, ki je skakal tako, kot je po temeljitih pripravah tudi obetal. Zato pa je Zajc med razočaranimi. Res je sicer dvakrat padel, toda vsaj na takšnih tekmah, se mu kaj takega ne bi smelo zgoditi. Nekaj skokov mu je res lepo uspelo in je bil pri njih takšen, kot smo ga navajeni, toda nekaj še ni v redu, saj se le preveckrat lovi in reševje, kar se reči da.

Poglavje zase so mladinci. Vsi po vrsti so na prvi tekmi v Feldkirchnu res razveselili, toda potem nepričakovano popustili. Danilo Pudgar je ponovno potrdil, da je naš prvi mladi skakalec, saj je bil kljub svojemu padcu v Mariboru v skupni razvrstitvi še vedno prvi Jugoslovan. Skupno s Kobalom in Loštrekom slej ko prej tvori našo prvo ekipo, ki bo morala čez nekaj let braniti naše barve in sloves. Obetajo sicer res precej, toda treba bo še veliko, veliko delati. Tokrat so jih naladi Avstrijci prehiteli, kakšne pa so prave razlike, bo najbrž pokazalo tekmovanje za pokal Kongsberg. Vsekakor pa je turneja potrdila, da imamo precej obetajočih mladincev, zaradi česar je odgovornost strokovnjakov, ki jih vodijo, le še večja. Priznanje pa za tokrat vseeno velja vsem skupaj.

S. TRBOVC

ŠAH

Spet močna udeležba v Beogradu

BEOGRAD — Na tradicionalnem šahovskem mednarodnem turnirju, ki bo od 8. do 27. marca v Beogradu, bo sodelovalo osem tujih in prav toliko domačih igralk. Udeležbo so že potrdile svetovna prvakinja Gaprindašvili, Aleksandrija (SZ), Malipetrova (ČSSR), Rajčanka — (Poljska.) Ivanka (Madžarska), Vreeken (Nizozemska) in gostopinja Bolgarije Jugoslavijo bodo zastopale Lazarevičeva, K. Jovanovićeva, Stadlerjeva, R. J. Jovanovićeva, Sokolova, Nedeljkovićeva. Belamarićeva ter zmagovalka dvoboja med T. in A. Vujanovićevo.

Plodno sodelovanje s Sovietsko zvezo

BEOGRAD — V protokolu, ki sta ga podpisali delagacij komiteja za telesno kulturo SZ in jugoslovanske zveze za telesno kulturo, so določena tudi šahovska srečanja med šefa državavna. Tudi letos bo dvoboj mladinskih reprezentanc Jugoslavije in SZ, na novo pa bosta srečanji Srbija—Ukrajina ter dvoboj mladih državnih reprezentanc. Vsa ta srečanja bodo pri nas. V SZ pa bo letos brzkone le dvoboj ženskih reprezentanc, ker zaradi evropskega ekipnega prvenstva, olimpiade in medconskega turnirja še ni gotovo ali bosta zvesi naši termin za tradicionalni dvoboj članov.

Slalom Francozinji

V Badgasteinu so smučarke startale že danes

BADGASTEIN, 13. jan. — Muhasto vreme je zagodlo že marsikateremu prireditelju velikih smučarskih tekmovanj. To velja tudi za tekmovanje najboljših alpskih smučark na svetu za »srebrni vrč« v Badgasteinu, ki bi se moralo začeti šele jutri. Prireditelji pa so se zbali odlage in slalom, ki velja za svetovni pokal, prireditelj že danes. Na poledeneli progi je po razburljivi tekmi zmagala Francozinja Ingrid Lafforgue.

Zmagovalka je bila po prvem teku šele šesta, v drugem teku pa je prekosila sama sebe in prehitela vse tekmice za skoraj 2 sekundi! Prvi tek je dobila njena rojakinja Jacot s časom 41.85, druga je bila prav tako Francozinja Steurer — 42.23, tretja Kanadčanka B. Clifford z 42.32, četrta B. Lafforgue (F) z 42.62 in peta Mathieux (F) z 42.71. Najboljša Avstrijka G. Gabl je bila šele sedma s 43.03, zadnja tri mesta med prvo desetorico pa so pripadla Cochranovi (ZDA) z 43.13, Macchijevi (F) z 43.25 in Američanki Fortni z 43.63. Poledenela proga je zahtevala tudi svoje žrtve; nekatere znane tekmovalke so padle ali pa izpustile vratca, med njimi Pröll, Famose, Sprecher in Mir.

Francozinji Jacot in Steurer sta na pragu uspeha v drugem teku tvegali vse — in izgubili vse. Obe sta padli in zapravile vse možnosti. Vsekakor je tvegala tudi I. Lafforgue, a ne zaman: dve sekundi boljši čas v drugem teku ji je prineseel lepo zmago.

REZULTATI: 1. I. Lafforgue (F) 87.81, 2. Clifford (K) 89.22, 3. Mathieux (F) 89.70, 4. M. Cochran (ZDA) 89.79, 5. Macchi (F) 90.14, 6. Mittermaier (ZRN) 91.18, 7. Fortna (ZDA) 91.19, 8. Corrock (ZDA) 91.74, 9. Hathorn (VB) 91.89, 10. Fasolis (It) 92.22.

V oceni za svetovni pokal v slalomu vodi Jacotova z 61 točkami pred I. Lafforgue z 51 točkami, v skupni oceni pa je za zdaj prva Jacotova s 121 točkami pred Macchijevo s 85 točkami. V ekipni konkurenci je Francija zbrala že 751 točk, Avstrija pa jih ima samo 308.

Tekači na tekmah doma in na tujem

LJUBLJANA — Drevi bodo prek Beograda odpotovali v Bustemi v Romunijo naši najboljši smučarski tekači — mladinci Matevž Šimnic, Maks Jelenc in Stefan Gorenšek, ki bodo nastopili na velikem tekmovanju za pokal Caraiman. Vodil jih bo član SZJ Braco Sinko.

22. in 23. januarja bodo kar štiri zelo številne ekipe sodelovale na raznih tekmovanjih na tujem. Ekipa Slovenije bo nastopila tudi na tradicionalnem Igmanskem maršu.

V Šiač na Češkoslovaško bodo potovale Grilčeva, Grušnikova in Bavčetova pod vodstvom trenerja iz Lovrenca, Antona Garnerta. Njim pa se bo priključila še moška ekipa, v kateri bodo Slavko Premože, Milan Zalokar, Drago Pintar ter Franc Zupan ali Filip Kalan.

V Reit Im Winkl v ZRN bodo pod vodstvom zveznega selektorja Toneta Linkeja ali Cveta Pavčiča (tov. Linke je zbolel) odšli kombinatorci Ambrožič, Dovžan in Janez Gorjanc, tekači Bavče Kalan ali Zupan in mladinca Šimnic in Gorenšek.

V Val D' Aosto (Cogne) bodo odšli vsi tisti tekači, ki pridejo v poštev za ekipo za svetovno prvenstvo: Keršiaj, Kobilica, Dornik, Dretnik in Mlinar ter mladinec Jelenc. Ekipo bo vodil zvezni trener Janez Pavčič.

V Pomporovo v Bolgarijo pa bodo pod vodstvom vodje tekaške šole iz Raven na Koroškem Rada Pšeničnika odpotovali Karpač, Grašič in Kršelj. Sodelovali bodo na velikem tekmovanju za pokal Rodopov.

Na tradicionalno tekmovanje — »Igmanski marš« bodo pod vodstvom člana komisije za teke pri SZS, tovariša Ravnika odpotovali Rešl, Tone Premože, Jože Kovič, Roman Seljak in Janez Štear.

J. P.

HOKEJ NA LEDU

IEV : Jesenice 2:6 (0:1, 2:3, 0:2)

Olimpija : Kr. gora 9:0 (3:0, 3:0, 3:0)

Olimpija : Celje 2:1

LJUBLJANA, 13. januarja — V mladinski tekmi za republiško prvenstvo v hokeju na ledu je Olimpija premagala Celje 2:1 (0:1, 1:0, 1:0). Sodila sta I. Petelin in Pavletič (oba Lj). Strelca za Olimpijo sta bila Vergles in Kolenc, za Celjane pa Šmerc.

Zmagovalec z mavcem

Letošnje nevšečnosti Reincholda Bachlerja

»Zmagovalec tekme v Beljaku in hkrati III. koroško-slovenske skakalne turneje je Avstrijec Reinchold Bachler,« je odmeval glas napovedovalca ob slovesnki proglasitvi zmagovalcev v beljaškem hotelu »Park«.

Svetlolasi bivši svetovni rekorder v smučarskih poletih

je komaj držal v naročju pokale in vsa mogoča darila. Že na prvi pogled je bilo opaziti, da nekam čudno drži levo roko, s katero že vso letošnjo sezono bolj nenaravno opleta.

»Že jeseni sem se na pripravah poškodoval,« nam je malo pred tem povedal v prijetnem razgovoru. »Prečej grdo sem si zlomil roko in moral prestati neprijetno operacijo. Iz kolka so mi vzeli košček kosti, ki jo imam zdaj v levici, pritrjeno z nekaj vijaki. Cez šest tednov imam spet kontrolni pregled in upam, da bo vse v redu. Navadil sem se že na mavec, samo padcev se bojim. Zato se, če že padem, raje spustim kar cel v sneg, kot da bi se opri na roke.«

Bachler ima zapestje in laket v sicer precej »unkern, toda izredno odpornem in trdem mavčnem ovoju. Še vendar vsak dan trenira kot drugi in skače od tekme do tekme bolje.

»Največji letošnji uspeh je vsekakor sedmo mesto v Innsbrucku na letošnji novoletni turneji. Zelo pa sem vesel tudi zmage na naši sosedski turneji in reči moram, da sem že skoraj izgubil upanje, saj je Mesec res odlično skakal. Na turnejo »Grand prix« v prihodnjih dneh ne grem. Za svetovno prvenstvo se bomo pripravljali v Muratau. V Tatrah se bo izredno težko prebiti, toda potrudil se bom za vsaj solidno uvrstitev,« je še dejal preprost in simpatični šampion pravkar končane turneje.

Med najbolj veselimi je bil ob Bachlerjevi zmagi avstrijski zvezni trener Sepp Bradl.

»Vsaj nekaj smo vendarle dobili na tej turneji,« je veselo, toda hkrati malo zaskrbljeno razlagal. »Letos smo že kar nekakšna boliška skupa. Kröll je moral prestati operacijo slepiča, Walter Schwabl bo še dni snel mavec in bo na Semmeringu že poskusil skočiti, Bachler pa kar skače s tem mavcem. Skoraj prepričan sem, da se bo vse le uredilo. Reinchold je lahko res vzor vsem.«

Avstrijski šampion je ponovno dokazal, da človek lahko doseže skoraj vse, če le hoče . . .

S. TRBOVC

Spomini na prihodnost

knjiga, ki je razburila svet in postala najbolj brano delo leta 1969!

Delo posreduje slovenskim bralcem založba Mladinska knjiga!

Ali so bili bogovi astronavti?

Utopija naše preteklosti ali problem, ki mu znanost še ni kos.

Erich von Däniken je prepričan, da so naše prednike obiskala bitja z drugih planetov, iz drugih sončnih sistemov — in sicer ne enkrat!

Gradivo o tem je objavil v knjigi

SPOMINI NA PRIHODNOST.

Cena: 40 din.

Knjigo lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa jo pri poverjenikih in zastopnikih založbe ali pa pri Oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA D-1

Ime in priimek: _____

Natančen naslov: _____

Nepreklicno naročam knjigo SPOMINI NA PRIHODNOST.

Ceno 40 din bom plačal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 20 dinarjev — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige v Ljubljani 501-1-30/1.

Datum: _____

Podpis _____

tovariš

V NOVEM LETU — V NOVI OBLIKI
VEČJI FORMAT
VEČ BARVNIH STRANI

V NOVI ŠTEVILKI

• V VINU NI RESNICE
• ZLATO NE RJAVI V NAFTALINU
• SVETI ČRE V DRAMSKI GVERILI
• JUGOSLOVAN S TUJIM SRCEM
• STROKOVNJAK SVETUJE NOVA RUBRIKA JUGOTEHNIKE
• TEST — MARINIRANA ZELENJAVA

USPEH ZA USPEHOM — Ekipa celjskih košarkarjev: Čepin, Tomašič, T. Sagadin, Erjavec, Jug in Leskovšek (stojijo), Novak, Leskovar, Zevart in Pešec (čepijo).

Vrtimo globus

HANNOVER — V spopadu z vlomilci je bil ustreljen mlad policist iz Husuma v Schleswig-Holsteinu. Tudi eden izmed vlomilcev je podlegel poškodbam. Policista sta zalotila vlomilce v prazni hiši.

RIO DE JANEIRO — Zaradi vročega vala, ki je zajel Brazilijo, je umrlo v Riu de Janeiru več ljudi, okoli osemsto prebivalcev pa se je moralo zaradi sončarice zateči k zdravnikom. Povprečna temperatura je znašala okoli 38 stopinj Celzija.

TEHERAN — Iranske oblasti so razpravljale o graditvi podzemne železnice v glavnem mestu. Načrti še niso pripravljeni, graditi bi jo začeli čez nekaj let.

TORINO — Pierina Bonsetti de Amicis, snaha pokojnega italijanskega pisatelja Edmonda de Amicisa (1846—1908), je v oporoki zapustila 500 milijonov lir revnim otrokom v Torinu. Ta vsota se je nabrala s honorarji za razne izdaje znane Amicisove knjige »Srce«.

TEHERAN — Tihotapci in prekupčevalci z opijem so na teheranskem ozemlju uporabljali med drugim tudi rešilni vos. Na sled so jim prišli pri Koramabadu v zahodnem delu Irana.

MOSKVA — Neki moskovski list je poročal o izvršitvi smrtne kazni nad pijancem in morilcem, ki je ubil svojo ženo in taščo, nato pa je tašČino hišo polil z bencinom in jo zažgal.

BEIRUT — Na tri leta zapora je libanonsko sodišče obsodilo mladega zahodnonemškega državljana, ki so ga sredi lanskega leta prijeli na beirutskem letališču, potem ko so našli pri njem štiri kilograme hašiša.

TOKIO — Petdeset filmov iz tridesetih dežel je doslej prijavljenih za mednarodni filmski festival, ki bo v prvi tretjini aprila v okviru svetovne razstave »Expo 70« v Osaki.

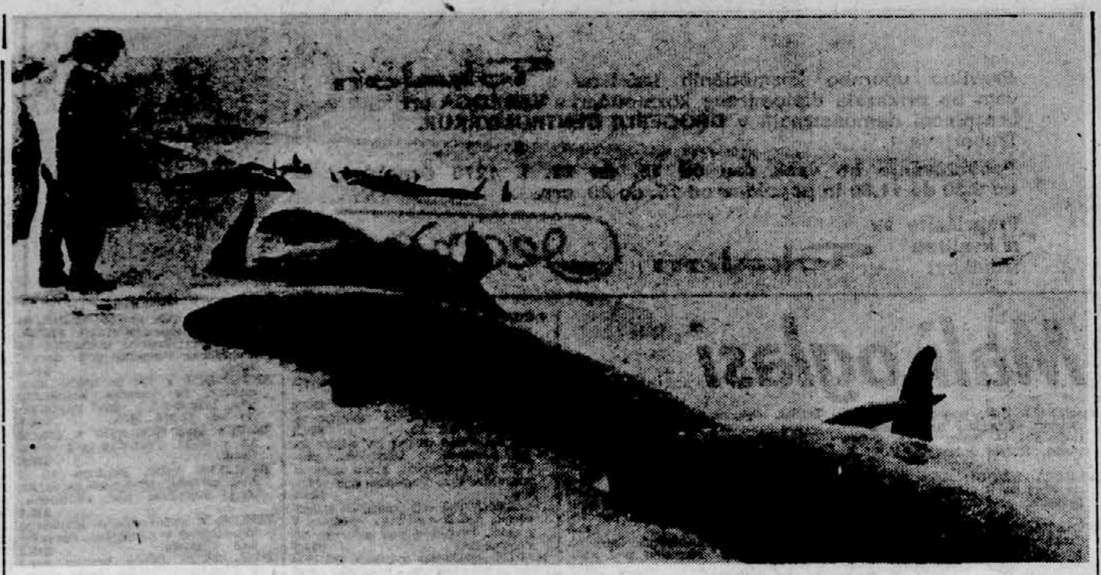
LOS ANGELES — Dorothy in David Funk, ki sta se bila prvič poročila konec leta 1950, sta se te dni že petič ločila. Letnice njunih ločitev: 1957, 1962, 1964, 1965 in 1970. Zakonca Funk nimata otrok.

LONDON — John Fairfax, ki je lani preveslal Atlantik, se namerava odpraviti čez Tihi ocean med Kalifornijo in Avstralijo. Na poti, dolgi 9.600 kilometrov, ga bo tokrat spremljala Sylvia Marret, po poklicu tajnica. Fairfax je lani sam preveslal Atlantik med Kanarskimi otoki in Floride.

LONDON — Vojaško sodišče v Bulfordu (Wiltshire) ni pokazalo razumevanja za civilne navade 22-letnega britanskega podoficirja Williama Ayresa. Ker je podoficir ogovoril svojega komandanta z »mistrom«, namesto da bi mu rekel »sir«, je bil obsojen na 84 dni zapora.

SANTOS — Znani brazilski nogometaš Pele je uspešno opravil sprejemni izpit na športni visoki šoli v Santosu. Športnik, ki je pri šestnajstih letih pustil šolo in postal poklicni nogometaš, je dejal, da je bila matematična naloga pri sprejemnem izpitu zelo težka.

LONDON — Robson Lowe, ki ima v Londonu prodajalno znamk, je izjavil, da bo na dražbi v newyorškem hotelu »Waldorf Astoria« 24. marca naprodaj najbolj dragocena znamka, vredna od 240 do 480 tisoč dolarjev. Gre za znamko, ki je izšla v Britanski Gvajani leta 1856. Njen sedanji lastnik je 85-letni Avstralec, ki živi v ZDA.

KITI NA OBALI — Okoli 150 majhnih kitov glavačev se je med plimo vrglo na peščine blizu Fort Piercea na Floridi. Biologi, ki so jim pomagali prostovoljci, so potegnili petdeset kitov v dovolj globoko vodo, a so se živali vrnile na obalo, kjer so poginile. Telefoto: UPI

Vožnja z zračno blazino

V načrtu je vlak, ki bo potreboval dobro uro za pot iz Pariza v Lyon

LONDON — Zračna blazina, v načelu znana že nad sto let, bo šele v atomski dobi vnesla v promet revolucionarne spremembe. Na prelomu stoletij so napravili Francozi in Angleži več poskusov, da bi zmanjšali trenje parnikov v vodi in jim povečali hitrost. Kmalu po prvi vojni je francoski čoln na zračno blazino drsel po vodni gladini s hitrostjo 90 kilometrov. Poskusi so se nadaljevali. Po letu 1946 so začeli strokovnjaki angleškega podjetja Hovercraft izpopolnjevati zamisel o zračni blazini. Od risalne deske do graditve prototipa »SRN-1« je bil le še korak.

Uresničile so se dolgoletne sanje inženirja Cockerella, njegovo vozilo na zračno blazino je po precej nemirnem morju prečkalo Rokavski preliv s hitrostjo 120 kilometrov. To so pojmovali kot dokaz, da je takšno vozilo uporabno na odprtem morju in da je mogoče graditi tudi velike ladje.

Na oni strani Atlantika so zgradili za mornariške potrebe čolne na zračno blazino, opremljene s težkimi letalskimi motorji. V glavnem je ostalo pri poskusih, ker je bila zračna blazina pod ladjo, podobna letečemu krožniku, prelanka in se je prehitro izgubila, tako da je čoln prenaglo in pretrdo pljusknil v morje.

Samo v načrtih je ostala britanska ladja »SRN-4«, ki bi bila dolga 40, široka 23 metrov in težka 67 ton ter bi na odpetem morju drsela po zračni blazini s hitrostjo 148 kilometrov. Vsaka nadaljnja izvedba je bila manjša. Vozili »SRN-5« in »SRN-6«, dolgi 11 oz. 14 metrov in teški štiri oziroma devet ton, sta dosegli hitrost 120 oziroma 100 kilometrov.

Američani so po licenci zgradili »SRN-5« in to vozilo uspešno uvedli v San Franciscu. Prebivalci vzdolž Rena in Temze so to reč odločno odklonili, ker so pogonske naprave povzročale prevelik hrup. Čez čas se je na Temzi uveljavil na rednih progah vodni avtobus »Denny 2« z dobrimi dušilci zvoka.

Sovjetski strokovnjaki so izdelali vozilo na zračno blazino, ki mu močni letalski motorji zagotavljajo hitrost 137 kilometrov. V norveških in švedskih fjordih vzdržujejo vozila na zračno blazino zveze na rednih progah. Najbolj pa se bodo takšna vozila uveljavila tam, kjer nikogar ne moti hrup, ki ga povzročajo, torej v južnoameriških in afriških pragozdovih, na Daljnem vzhodu ter v ledenih divjinah okoli obeh tečajev.

Zamisel prodira tudi v železniški promet. Leta 1962 so preizkusili Fordov »levacar«, prvi vlak na zračno blazino, največji uspeh pa so dosegli na tem področju Francozi in Švicarji. Francoski tehnik Jean Bertin je vrsto let izpopolnjeval svoj »aérotrain«, ki bo v bližnji prihodnosti premagal v nekaj minutah razdaljo med mestnim središčem in pariškim letališčem Orly. V načrtu je tak vlak na progi Pariz—Lyon. Ker bo zmogel hitrost 400 kilometrov, se bo vožnja skrajšala od sedanjih štirih na eno uro.

»Aerobus« Švicarja Müllerja pomeni nadaljnjo razvojno stopnjo »aérotraina«. Ta zračni avtobus lebdi na dveh vzporednih zračnih blazinah, v zadnjem delu ima premično nosilno krilo, podobno pri vodnih letalih. Zaradi tega krila se pri veliki hitrosti poveča debelina zračne blazine.

Strokovnjaki so mnenja, da se bodo sedanji brzci obdržali tudi v prihodnje, vendar bodo dobili reaktivni pogon. Takšen vlak bi zmogel do 300 kilometrov na uro, potniki v njem pa zaradi tehničnih izpopolnitev skorajda ne bodo čutili tresljajev.

Vozila in vlaki na zračno blazino ter vlaki na reaktivni pogon zagotavljajo krajšo in udobnejšo vožnjo ter vso potrebno varnost, zato utegnejo že v dogledni prihodnosti vnesti velike spremembe v potniški promet.

Rekord na letališčih

Pariški letališči Orly in Le Bourget, ki ju upravlja ista družba, sta imeli v letu 1969 rekordni promet. S skoraj 10.9 milijona potniki, od tega 9.2 milijona samo na Orlyju, je Pariz v evropskem merilu na drugem mestu, za Londonom. V primerjavi z letom 1968 se je letalski promet lani povečal za 26.9 odstotka. Pri tem pa je treba upoštevati, da sta bili obe pariški Letališči leta 1968 tri tedne zaprti zaradi stavk. z 220.000 tonami je bil Pariz v tovornem prometu na tretjem mestu, za Londonom in Frankfurtom. Na pariških letališčih so lani pristajala letala 71 tipov oziroma 160 letalskih družb iz 50 dežel.

Živinoreja v neplitiku

Po najdbah številnih živalskih kosti sodijo češkoslovaški raziskovalci, da so ljudje v mlajši kameni dobi že imeli velike črede govedi, ovac in koz. Domneva se je izoblikovala na podlagi izkopanin pri Znojmu na južnem Moravskem.

Poročni raj v zatonu?

Nov zakon v Angliji

LONDON — Precej rasočarana sta bila 23-letni Hans Abel in 19-letna Renate Hennig iz Kölna, potem ko sta zadnji dan minulega leta prispela v Gretna Green in so jima povedali v tem poročnem pardižu, da bi v novem letu lahko kje v Angliji hitreje dosegla cilj kakor pri kovaču v tem kraju na Škotskem. Z novim letom velja v Angliji novo določilo, po katerem se lahko 18-letni mladi ljudje poročijo brez pristanka staršev. Doslej je bila starostna meja 21 let.

V Gretna Greenu se mladi zaljubljenci sicer lahko poročijo že s šestnajstimi leti, vendar velja za tujce določba, da morajo živeti na Škotskem vsaj 24 dni. V Angliji so mladi ljudje dolžni čakati po novem zakonu samo petnajst dni, preden smejo izmenjati poročne prstane.

Kölnska zaljubljenca sta šele v Gretna Greenu izvedela za nove angleške paragrafe, zaradi katerih se lahko zgodi, da bo kovač v poročnem paradižu na južnem Škotskem v prihodnje brez dela. Prav zaradi ugodnejšega roka sta se zaljubljenca odpeljala v angleško mesto Carlisle.

Ptiči in velemesta

Velika mesta se spreminjajo v ptičji raj. Za vrabci in golobi se selijo v mesta tudi drugi ptiči, na primer konopljenke, podgorelčki, škorci, zeleni dleski, kalini, drozgi in sinice. Ta pojav opažajo po vsem svetu. Večina ptičev pri tem znatno spremeni življenjske navade. Ne mika jih potepuštvo, pa tudi ne pojo več tako kot prej. Roparice se ne podijo več za mišmi, marveč lovijo vrabce. kose in golobe.

Vloga na tisoč let

Veliko zaupanje v bodočnost svojih potomcev ima župan japonskega mesta Hačioji zahodno od Tokia. Omislil si je bančni račun, ki naj bi bil zaprt tisoč let. Župan Enji Uetake je vplačal 10.000 jenov. Z obrestmi se bo do leta 2.970 nabrala astronomska vstota, izražena v 28-mestnem številu. »Dobro je, če človek kdaj pa kdaj misli na svoje potomce,« je rekel 68-letni župan.

JOHN CREASEY — NA KRIVI SLEDI

64. nadaljevanje

Tony Liddel je stal ob postelji in gledal kot preganjana žival. Nato je trdo sedel na posteljo.

Roger je zmignil z rameni, da si je popravil suknjič. Ženska ga je bila opraskala po licu. Peklo ga je in z robcem si je obrisal rano. Rahlo je krvavel. Nič ni rekel. Ženska je še naprej renčala, vendar že tiše. Roger je vzel iz žepa lisice, zapel eno na njeno roko drugo pa na stol. Kliknilo je. Stopil je korak nazaj, ona pa je divje bolščala vanj.

Tedaj je spodaj pozvonilo.

Sloan je zinil. »Kdo pa je to?«

»Reci Burnabyju, naj pogleda,« je rekel Roger.

Sloan je pokimal in odšel. Vrata je pustil odprta na stežaj. Tony Liddel se je utrujeno vzrvanal.

»Hudi časi, Tony,« je rekel Roger.

»Hudi!« je kot v odmev ponovil Tony. S tresočimi rokami je vzel iz žepa cigarete. Roger je prižgal vžigalnik in stopil k njemu. Cigareta se je tako tresla, da je njen konec zadušil plamenček. Roger je znova prižgal.

Tony je globoko potegnil. »Hvala.«

Ženska je molče strmela vanju.

»Kako dolgo že zagotovo veste, da je bila vaša mati?« je vprašal Roger.

»Šele pred desetimi minutami sem zvedel. Ko je prišla sem.«

»Res?«

»Da, seveda,« je zamrmral Anthnoy Liddel. »Bal sem se — vsi smo se bali . . .« Obmolknil je.

»Torej niste tega zvedeli že pred časom in jo poskušali ubiti?«

»Nisem je poskušal ubiti!«

»Zakaj pa ste zbežali?«

»Mislil sem, da bom tako pomgal očetu, ker boste sumili mene,« je odgovoril Liddel. »Zato sem se zlagal, da nisem bil pri mami, in tudi Maisie sem zabičal, da ne sme nikomur povedati. Hotel sem vas preslepiti. Lahko mi rečete heroj!« Kratko in živčno se je zasmejal. »Veste, jaz sem vedel . . .«

Spet je obmolknil. »Vedeli ste da vaša mati fotografira važne dokumente, ki jih je oče prinašal domov, in prodaja ali daje nekomu fotografije, mar ne?«

»Da — da,« je zamrmral Liddel. »Dolgo je trajalo, preden sem se tega zavedel toda . . .«

Obmolknil je.

Roger je zaslišal, da se Sloan vrača, spodaj pa je bilo slišati glasove; zdelo se je, da so daleč proč. »Hej, Bill, ali veš, kdo je?« je vprašal Roger.

»Mislim, da sta Maloney in Francesca.«

»Naj prideta gor,« je rekel Roger. »A vseeno ju opazuj.« Sicer je menil, da zdaj ne bo več treba nikogar nadzorovati, a čisto gotov ni bil.

Sloan je stopil k ograji in zaklical. Sicer pa je bilo brez potrebe, ker je Maloney že zatrjeval Burnabyju, da lahko stori s svojo pištolo kar hoče — onadva bosta šla gor. Maloney je res stekel po stopnicah.

Prvi je stopil v sobo. Francesca ni bila daleč za njim. Zagledala sta gospo Liddel z lisicami na rokah in Francesca je obstala. Potem se je ozrla po sobi. Počasi je stopila naprej proti materi. A ta je s prosto roko zamahnila proti njej.

»Jaz ne bi šel bliže,« je rekel Roger. »Ni varno.«

»Kaj — kaj se je zgodilo?« je vprašala Francesca s komaj slišnim glasom. Maloney je stal kot vkopan.

»Zdaj vemo, kaj se je zgodilo,« je odgovoril Roger. »Vemo, kdo je umoril Lancelota Haya in da je bil vaš oče pripravljen prevzeti krivdo nase, ker je vedel le pol resnice. A vi ste sumili, kaj se v resnici dogaja.«

»Kako morete biti prepričani, da je bila res mama?« je vprašala Francesca utrujeno, a neprepričljivo.

»Oh, bodi brez skrbi,« se je vmešal Tony. »Ona je bila. Saj mi je povedala. Bahala se je s tem. Prosila je očeta, naj ji kupi arzenik rekla mu je, da bo z njim iztrebila plevel. Vedela je, da Lancelot izsiljuje očeta, in uživala je zaradi tega. Vse skupaj je bilo prevara. Leta in leta je že prodajala državne skrivnosti. Fotografirala je dokumente, ki jih je oče prinašal domov, da je delal. Ta njen čudoviti konjiček! Za vsako fotografijo je potrebovala le nekaj minut in potem jo je dala Lancelotu.«

Francesca je zaprla oči. Njena mati pa je srepo strmela v Liddela.

»Lancelot je izsiljeval tudi očeta zaradi nezakonskega otroka — izigraval je enega proti drugemu. Potem je šel oče v pokoj, dokumentov ni bilo več in Lancelot je začel izsiljevati mamo zaradi vohunstva.

V PONEDELJEK ZAČETEK NOVEGA ROMANA

PATRICK QUENTIN

MOŽ V MREŽI

LIST SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

nr

IZBOR NAJZANIMIVEJŠIH ČLANKOV IZ PREKO 100 SVETOVNIH REVIJ IN ČASOPISOV

razgledi po svetu

naši razgledi

Razgledi po svetu:

Fortune: **Svet zase**
— Vojaško-gospodarska študija o sovjetski oboroževalni industriji

Le Monde: **Vzgoja in prometne nesreče**
— Avtomobilizem terja vsako leto 150 tisoč mrtvih in 6 milijonov ranjenih

Le Nouveau Planète: **Genetična bomba**
— »Ne bi hotel biti biolog, zakaj kmalu bodo vsi delali za bodečo žico«

Naši razgledi:

Dimitrij Rupel: **Množična kultura kot sestavni del političnega angažmaja**
— Prispevek k pripravam na plenum CK ZKS o idejnih vprašanjih kulture

Andrej Medved: **Poezija kot igra**
— Prvi izmed treh delov razmišljanja o sodobni slovenski poeziji

Jože Lebar, Rim: **Kriza avtoritete in dialoga v Cerkvi**
— Prvi del razprave slovenskega avtorja, ki brez neprijetne nestrpnosti piše o premikih in zastojih v rimskokatoliški cerkvi

Zdravko Ilić: **Odstotek za nerazvite**
— Ob sklepih v zvezni skupščini

Dr. Ljubo Djordjević: **O rehabilitaciji duševnih bolnikov**
— Nekaj misli in predlogov — drugi še pridejo

MODA 70 ■ MODA 70 ■ MODA 70

To je prva in edina tovarna lasteksa ter likre v Jugoslaviji kot tudi na Balkanu. Na sejmu Moda 1970 razstavlja svoje nove izdelke iz likre: steznike, korzete, pasove v obliki hlačk, nedrčke in drugo modno konfekcijo.

Izdelki konfekcije Vesna so moderni, lepi in poceni.

Tovarna izvaža v ZRN, ZSSR, Poljsko, Bolgarijo in druge države

VESNA TOVARNA POZAMENTERIJE IN LASTEKSA SJENICA

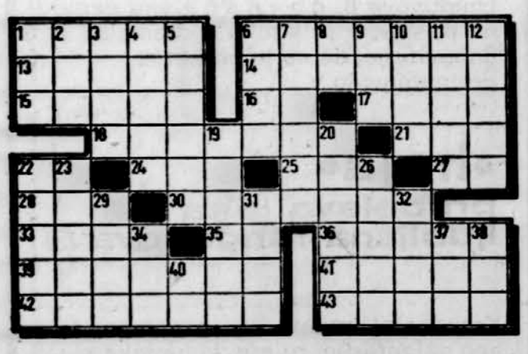
MODA 70 ■ MODA 70 ■ MODA 70

Iz današnjega Pavlihe

— Ko-ko-kodajsica, zakaj si vsa oskubena?
— Vzeli so akontacijo, ker me bodo jeseni zaklali.

Križanka

VODORAVNO: 1. nemško-židovski pisatelj, ki je živel v Pragi (Franz, »Proces«), 6. obseg, razlika med najnižjim in najvišjim tonom, 13. televizijski zasloo, 14. lanskoletni Nobelov nagrajenec za literaturo, irski književnik (Samuel), 15. morska pena, 16. začetnici največjega norveškega skladatelja, 17. stara mera za žito, 18. ime slovitega orkana, ki je lani pobrisi pustošil kraje na območju ZDA in Mehiškega zaliva, 21. ime ruske balerine Pavlove, 22. krajica za pripis v pismu, 24. vihranje, 25. mednarodna organizacija za delo, 27. kemični znak za torij, 28. etiopski plemiški naslov, 30. ptica pevka modre ali rjave barve, 33. zarodek, klica, 35. začetniki po vojni umrlega slovenskega kiparja in risarja, 36. psevdonim francoskega pesnika in diplomata Alexisa Legerja, Nobelovega nagrajenca za literaturo 1960. leta, 39. trst na klasičnem lesenem stropu, 41. francoska pisateljica, ki je zaslovela z romanom »Dober dan, žalost« (Françoise), 42. letovišče na naši obali, 43. pozitivna elektroda.

NAVPIČNO: 1. obžalovanje, 2. podoba golega telesa, 3. zaničljiv izraz za Nemca, 4. karta pri taroku, 5. prebivalec Anama, 6. Kajnov brat 7. eden najboljših slovenskih televizijskih snemalcev (Franček), 8. zaporedna soglasnika, 9. nemanka v matematiki, 10. strina, 11. sedanji generalni sekretar OZN, 12. trepet, bojazen, 19. ime pevke Kraševec, 20. geometrijski lik, pakros, 22. krema, 23. zahodnonemška revija, 26. svetovno morje, 29. mesto ob izlivu reke Om v Irtiš, 31. pred leti odličen slovenski atlet (Slavko), 32. ladja Argonavtov, s katero so iskali zlato runo, 34. grška črka, 37. sadež, plod, 38. šimpanz 40 kemični znak za iridij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. bokal, 6. budra, 11. Aralsk, 13. mikron, 14. Nino, 15. amazonka, 17. jota, 18. Roger, -1, 19. Ana, 20. atlet, 21. sef, -1, 23. avion, 24. bola 25. Ulbricht, 28. Olib, 29. korala, 30. arkade, 32. staka, 33. karat.

Poklicna svetovna prvakinja REGINE HEITZER in mnogo mednarodnih zvezd na ledu v veličastni drsalni reviji

„COCKTAIL"

11 gostovanje Dunajske drsalne revije od 5. do 15. februarja 1970 v mestni veleseiemski hali v Celovcu.
Glasba: ROBERT STOLZ — Režija: WILL PETTER — Smeh, smeh, smeh ob hokejski tekmi mostva šimpanzov!
Pravočasno si priskrbite vstopnice v vašem potovalnem biroju!

SREDA, 14. januarja 1970

Gledališče

DRAMA SNG

Sreda, 14. jan., ob 20. uri: Ionesco in Ionesco: UČNA URA — KRALJ UMIRA. Abonma TS 2 in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 15. januarja, ob 19.30: Primož Kozak: LEGENDA O SVETEM CHE. Abonma C in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Ljubitelje gledališča opozarjamo na nepreklicno zadnjo ponovitev komedije Jeana Giraudouxa »AMFITRION 38«, ki jo bomo izven abonmaja uprizorili v soboto 17. januarja ob 19.30 — vstopnice so že v prodaji.

MALA DRAMA SNG (vhod iz Igriške ulice)

Sobota, 17. januarja, ob 20. uri: Dušan Jovanović: ZNAMKE, NAKAR SE EMILIJA ... Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami. Mladini do 18 let neprimerno.

OPERA IN BALET SNG

Sreda, 14. jan., ob 19.30: Asafjev: BAHČISARAJSKA FONTANA. — Abonma red K in izven. Celovečerni balet. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 15. jan., ob 19.30: Verdi: TRAVIATA. (Violetta — Vera Lacič, Alfred — Rajko Koritnik, oče Germont — Edvard Sršen). Abonma red E in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO Gledališka pasaža

Sreda, 14. jan., ob 19.30: M. Bor: PLES SMETI. (Komedija). — Abonma Sreda in izven. (Vstopnice tudi v prodaji).

Četrtek, 15. jan., ob 19.30: M. Bor: PLES SMETI. (Komedija). — Abonma Mladinski II in izven. — (Vstopnice tudi v prodaji).

Od danes dalje so v prodaji vstopnice za sobotno izvenabonmajsko predstavo komedije Mateja Bora »PLES SMETI«. Rezervacije po telefonu 21600.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Mestni dom

Četrtek, 15. jan., ob 17. uri: Finžgar-Frantar: DEKLA ANČKA — ljudska igra. Red F.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Sreda, 14. jan., ob 17. uri: Max Kammerlander: PAVLIHČEVA SKRIVNOST — najljubša predstava za O. Š. »Črnuče«.

STOP KLUB

Danes je DISCO KLUB ob 19.30 do 22.30. 4 dinarje.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Sreda, 14. jan., ob 19.30: Weill: V DOLINI. Pugni: ESMERALDA ALI QUASIMODO, NOTREDAMSKI ZVONAR — za red Modri.

RTV Ljubljana

SPORED ZA SREDO

4.30—8.00 DOBRO JUTRO! poročila: pregled in ocena dogodkov, vremenska napoved — vmes ob 5.00 Poročila; 5.30 Danes za vas; 5.45 Informativna oddaja; 6.00 Jutranja kronika; 6.30 Informativna oddaja; 6.50 Rekreacija; 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.15 Informativna oddaja; 7.25 Vremenska napoved — Naš današnji radijski in TV spored; 7.45 Informativna oddaja; 8.00 Poročila; 8.04 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.20 Iz glasbenih šol; 9.45 S pevcema Lidijo Kodrič in Francem Korenom; 10.00 Poročila; 10.15 do 12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Iz jugoslovanske operne literature; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Dolfe Cizej: Nasveti živinorejcem za pitanje mlade govedi; 12.40 Slovenske narodne poje baritonist Jože Černe ob spremljavi in priredbi za glas in klavir Ljuba Rančigaja; 13.00 Poročila; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam ... 14.00 Poročila; 14.05 Koncert za oddih; 14.30 Pet minut za EP; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana; 15.00 Poročila; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Majhen recital violinista Tomaža Lorenza pri klavirju Primož Lorenz; 16.00 Vsak dan za vas; 17.00 Poročila; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Rad imam glasbo — (studio Maribor); 18.40 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik I. programa; 20.00 »Ti in opera«; 22.00 Poročila in našim rojakom po svetu; 22.15 S festivalov jazza; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Zabavna glasba iz studia radia Sarajevo; 23.40 Zaplešimo z orkestrom Frank Chacksfield; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

18.00 TIKTAK: Otroške igre — (Ljubljana)
18.15 GLASBENI CICIBAN (Ljubljana)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 NA SEDMI STEZI — športna oddaja (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 POPULARNA GLASBA — (Skopje)
19.20 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
19.50 CIKCAK Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 TEH NAŠIH 50 LET — I. oddaja (Ljubljana)
22.05 NAVIHANKA — III. dejanje baletne predstave SNG Ljubljana (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 VELIKI IN MAJHNI (Zagreb)
18.30 TURIZEM (Zagreb)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 POPULARNA GLASBA — (Skopje)
19.20 VELIKA PUSTOLOVŠČINA (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 II. SPORED ITALIJANSKE TV

Druge oddaje:

15.30 POSNETEK IZ BADGASTEINA (Zagreb)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)
17.30 TV NOVICE (Beograd)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
19.50 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
20.35 M. Stanisavljević: NAVADEN VEČER — TV igra (Beograd)
21.35 DRUGA STRAN LUNE (Zagreb)
BALET (Beograd)
22.05 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)
22.25 AIDA (samo Zagreb)
23.05 TV DNEVNIK (Beograd)

Kino

SPORED ZA SREDO

FILMSKO GLEDALIŠČE

KRIŽANKE: ob 18. in 20. uri francoski CS film KUPE ZA MORILCE. Režija: Kosta Gavras — igrajo: Simone Signoret, Yves Montand, Pierre Mondy. Igralski par Signoret-Montand odlično odigran film psihološke intenzivnosti. — Predprodaja vstopnic uro pred predstavo.

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16 in 18. uri amer. barvni film VELIKI CARUSO. Režija: Richard Thorpe. Glasba: Verdi, Puccini, Leoncavallo in drugi. — Glav. vl.: Mario Lanza, Ann Blyth, Dorothy Kirsten. Ob 20. uri Komemorativni večer posvečen spominu Jiři Trnke: SEN KRESNE NOČI, CIRKUS. Uvodna beseda: Črt Škodlar. — (Vstop prost. Brez prevoda.) — Prodaja vstopnic od 13.30 dalje.

KINO UNION: premiera ameriške barv. CS glasbene komedije ZVEZDA (Star). Režija: Robert Wise (»Moje pesmi, moje sanje«). Igrajo: Julie Andrews, Daniel Massey, Richard Crenna, Robert Reed. Brez tednika. Predstave ob 15., 18. in 21. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane. Ob 10. uri matineja ameriške barv. CS družb. drame KO SE ZNOČI (Preminger).

KINO KOMUNA: ameriška barv. VV komedija — DRUŽINSKE ZADEVE. Režija: John in Roy Routing. Igrajo: Hayley Mills, John Comer, Murray Head. FN št. 1/70 pri zad. predstavi. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA: ameriški barv. western PRISILJENI MORILEC. Režija: Tom Grice. Igrajo: Charlton Heston, John Hacket, Donald Plesance. FN št. 52. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO VIČ: ameriški barv. indijan. western BOBNI VZDOLŽ MOHAWKA. — Režija: John Ford. Igrajo: Henry Fonda, Claudette Colbert, John Keredyn. Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. V KINO VIČ PRIHAJA »BITKA NA NERETVI«!

KINO ŠIŠKA: jugoslovanski barv. CS vojni film BITKA NA NERETVI. Režiser: Veljko Bulajić. Igrajo: Milena Dravić, Lojze Rozman, Silva Koscina, Sergej Bondarčuk, Oleg Vidov, Ljubiša Samardžić i. dr. Zaradi dolžine filma cene zvišane. Predstave ob 15., 18. in 21. uri.

KINO SAVA: angleš. barvni film ZA LJUBEZEN IN SVOBODO. Režija: — John Ford. Igrajo: Rod Taylor, Julie Christie, Maggie Smith. — Predstavi ob 17. in 19. uri. Zadnjikrat! Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14. ure dalje, za matinejo in kino Sava uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: samo ob 16 in 18. uri predvajamo slovenski mladinski vojni film NEVIDNI BATALJON. Režija: Jane Kavčič. Igrajo: Jasmin Škodlar, Miha Baloh in Mitja Primec. — Samo ob 20. uri angleška barvna grozljivka — SMRT V OČEH (Peeping Tom). Režija: Michael Powell. Igrata Carl Boehm in Moira Shearer. — Samo danes in jutri! Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. — V PETEK, 16. JANUARJA BO PREMIERA AMERIŠKO-ŠPANSKEGA BARVNEGA WESTERNA »SPREMLJEVALEC ZLATE POŠILJKE«.

KINO VEVČE: ob 20. uri — ameriški barvni kriminalni film BONNIE IN CLYDE. Režija: Arthur Penn. — Igrata Faye Dunnaway in Werren Beatty.

KINO ZADOBROVA: ob 20. uri — slovenski mladinski vojni film NEVIDNI BATALJON. Samo danes!

KINO SVOBODA — ČRNUČE: franc. barv. film NEBO NAD GLAVO. ob 19.30.

KINO DOMŽALE: amer. barv. film NEVARNA LINIJA 7000. ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: franc. barv. CS film ČLOVEK ODVEČ, ob 19. uri.

KINO MENGEŠ: amer. film PRERIJA V PLAMENU, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMŽALE: amer. barv. CS film ALVAREZ KELLY — gostuje v Ihanu, ob 19. uri.

KINO VRHNIKA: ameriški barvni zabavni film TA PRESNETI DONOVAN, ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA: francoski barvni zabavni film — SKRIVNOST LABORATORIJA št. 4, ob 18 in 20. uri.

KINO BLED: francosko-ital. barvni film KOT SOVA PODNEVI, ob 17. in 20. uri.

KINO CENTER — KRANJ: franc. ital. barv. VV komedija PRINCU JE POTREBNA DEVICA, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ: franc. barv. krim. film NEVESTA JE BILA V ČRNEM, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO TRŽIČ: angl. komični film OB PRAVEM ČASU, ob 17.30 in 19.30.

KINO RADIO — JESENICE: franc. barvni film MLADI VOLKOVI, ob 17 in 19. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA: francoski barvni CS film CAROLINE CHERIE, ob 18 in 20. uri.

KINO DOM — KAMNIK: ital. franc. barv. CS krim. film OKOVI STRAHU, ob 17.30 in 19.30.

KINO DEL. DOM — JAVORNIK: franc. barvni film LEPOTICA DNEVA, ob 19. uri.

KINO RADIO — JESENICE: franc. barvni film BREZSMRTNA ZGODBA, ob 17 in 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE: franc. barv. CS film DVE VOZOVNICI ZA MEHIKO, ob 18 in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA: amer. barvni film MOJI OTROCI, TVOJI OTROCI, NAŠI OTROCI.

KINO KRKA — NOVO MESTO: ital.-amer. barvni CS film SE ZA NEKOLIKO DOLARJEV, ob 17 in 19. uri.

KINO SVOBODA — KRŠKO: francoski barvni film EN MOŽ — ENA ŽENA, ob 19.30.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE: amer.-barv. CS film INSPEKTOR MADIGAN, ob 17. uri.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: egipt. barvni film — ARABSKA PRINCESA, ob 17 in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: angleški barvni CS film RUSI PRIHAJAJO, ob 19.30.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI GORICI: angl. barvni film LADY L, ob 18 in 20. uri.

KINO SOČA — NOVA GORICA: italij.-franc. barvni film ČRNI SULIČARJI, ob 18 in 20. uri.

Dežurne službe

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure ob nedeljah in praznikih ves dan, in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:

Bežigrad: Kržičeva 10, telefon — 310-533
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063
Moste—Polje: Prvomajska ulica 5, telefon 314-527
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, (za občinsko stavbo), telefon — 55-644 in 55-221
Vič—Rudnik: Postojnska 24, telefon 61-121
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon LM št. 87-402 in 77-141

Služba stalne pripravljenosti je za območje Medvod in Velikih Lašč.

Nočna nedeljska in praznična dežurna sobna ambulanta je v sobni ambulanti v nebotičniku — Kidričeva 1, II. nadstropje, soba štev. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

LJUBLJANA
Lekarna Miklošič

MARIBOR
Pri gradu, Partizanska c. 1.

Ribiška družina »Bistrica« DOMŽALE

proda po sklepu upravnega odbora družine

AVTO — KOMBI

Prodaja bo 15. januarja 1970 od 15. do 16. ure.

Ogled vozila: Domžale — Ljubljanska cesta 79. 406

ELEKTRONSKA INDUSTRIJA

PRODAJNO SERVISNA MREŽA BEOGRAD, NH M. Bondžulića 1

oglaša prosti delovni mesti

DVEH UNIVERZALNIH POPRAVLJALCEV za tehnični servis v Ljubljani

POGOJI: srednja tehnična šola, oddelek za šibki tok, VK ali KV radiomehanik s prakso pri popravilih TV, RA in TR sprejemnikov, vozniški izpit. Obvezno je 30-dnevno poskusno delo.

Osebni dohodki po pravilniku podjetja. Prijave z življenjepisom in podatki o praksi pošljite splošni in kadrovski službi.

Oglas velja do zasedbe delovnih mest. 385

SAVSKE ELEKTRARNE LJUBLJANA

prodajo najboljšemu ponudniku

knjižni stroj NATIONAL
model 31-10-1426 SP8-12-WDC-2TD

komandni most — prednji

komandni most za knjižni stroj

Ogled stroja je vsak dan od 7. do 14. ure pri Skupnih službah Savskih elektrarn, Ljubljana, Hajdrihova ulica 2-II. 381

Obvestila

OMEJITVE PROMETA

Republiški prometni inšpektorat SRS obvešča, da bo zaradi odjuge od 16. 1. 1970 dalje začasno prepovedan promet:

za vozila nad 8 t/os na cestah: Velenje — Dravograd, Dravograd — Črna na Koroškem, Poljana — Holmec (drž. meja), Maribor — Ptuj — Ormož, Pesnica — Lenart — Gornja Radgona — Murska Sobota — Lendava, Ormož — Ljutomer — Slatina Radenci, Križevci — Veržej — Bratonci, Murska Sobota — Mačkovci.

za vozila nad 6 t/os na cestah: Ptuj — Lenart in Senarska — Benedikt

za vozila nad 4 t/os na cestah: Mačkovci — Boreča (drž. meja) in Boreča — Hodoš (drž. meja).

Uredništvo revije EKRAN je pripravilo v okviru desetih EKRANOVIH premier posebno projekcijo filma DELIJE-SILAKA beograjskega slikarja in režiserja Miće Popovića, v katerem igra glavno vlogo Jovan Janićijević. Predstava bo v četrtek, 15. januarja ob 21. uri v kinu Komuna, po predstavi bo razgovor z avtorjem filma. Predprodaja vstopnic v uredništvu revije EKRAN, Dalmatinova 4, vsak dan od 12. do 13. ure in pred predstavo pri blagajni kina Komuna. 354-O

KOMPAS

VAS VABI NA SMUČARSKE IZLETE IN TEČAJE ZA ŠOLSKO MLADINO IN ODRASLE:

SMUČARSKI IZLETI VSAKO NEDELJO V:

- KRANJSKO GORO,
- ZELENICO,
- BOHINJ — VOGEL,
- GOLTE NAD MOZIRJEM.

POSEBNA UGODNOST: Smučarski izleti na ZELENICO za samo 15.— Ndin z neomejnim številom vožnenj ter enolončnico.

V času od 5. do 15. februarja vsak dan izleti na Dunajsko drsalno revijo v CELOVEC.

FESTIVALNA DVORANA

Modne revije vsak dan ob 16.30 in 20. uri.

Predprodaja vstopnic na Gospodarskem razstavišču od 14. ure dalje 353-O

V 15 URAH lahko postanete hipnotizer in čarovnik s pomočjo teh treh knjig: »Škola hipnotizma« — »Tajne profesionalnih hipnotizera« — »Izabrane madioničarske vještine« in edinstvenega primočka — »Hipno rotor«. Cena za izvod 20 novih dinarjev. Poštnina naša. Dobava takoj. Plačljivo pri prevzemu. Naročila sprejema »HIPNOTIZAM«, Sarajevo, poštni predal 214. O

VLJUDNO prosimo tovariša, ki je bil 8. oktobra 1969 v bolnici dr. Petra Držaja v sobi št. 17-I. nadstropje s FRANCETOM OGRINOM, naj pošlje svoj naslov na Rudi Drevenšek, Ljubljana, Vzajemna 6. O

FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO v Ljubljani sporoča, da bosta javno zagovarjala doktorski disertaciji mgr. Savo Leonardis in mgr. Beno Pehani, univerzitetna predavatelja fakultete za elektrotehniko v Ljubljani.

Javni zagovor mgr. Bena Pehanija bo v četrtek, dne 15. 1. 1970, ob 11. uri v predavalnici 2 fakultete za elektrotehniko, Tržaška c. 25. Naslov doktorske disertacije je »Koncentracija in ekspanzija informacijskih poti«.

Javni zagovor mgr. Sava Leonardisa pa bo v petek, dne 16. 1. 1970, tudi ob 11. uri v predavalnici 2 fakultete za elektrotehniko, Tržaška c. 25. Naslov doktorske disertacije je »Metode vrednotenja in izločevanja intersimbolnega popačenja v digitalnih komunikacijskih sistemih«.

Na oba zagovora vljudno vabljeni! O

KOMUNALNI SKLAD občine Idrija in Društvo arhitektov Ljubljane vabita na otvoritev razstave natečajnih del republiškega anonimnega projektnega natečaja za idejno rešitev zazidave pobočja nad Vojskarsko cesto in Kajuhovo ul. v Idriji, v **sredo, dne 14. januarja 1970, ob 17. uri** v prostorih športnega centra v Idriji, Rozmanova ul. Razstava bo odprta od 14. do vključno 21. januarja 1970 vsak dan od 8. do 18. ure. O

FAKULTETA za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani obvešča, da bo tov. dipl. ing. Mustafa Čaušević zagovarjal svojo doktorsko disertacijo z naslovom »Utjecaj faktora valjanja na srednji koeficijent izduženja« v četrtek, dne 15. januarja 1970, ob 17. uri v veliki sejni sobi Univerze v Ljubljani, vhod z Vegove ulice.

RAZSTAVA SLIK likovne sekcije »Dolik« iz Jesenic v gledališču Celje od 10. do 20. januarja 1970.

Posvetovanje (z razstavo) o osebnem varstvu pri delu v Ljubljani 16. in 17. januarja 1970 organizira mariborski zavod za varstvo pri delu — v dvorani K. Z. S. Z. v Ljubljani, Kidričeva 24 16. januarja ob 9. uri dopoldne:

PRAVNI, ZDRAVSTVENI IN EKONOMSKI DEL

Predavajo tov. Mlakar, glavni republiški inšpektor dela, dr. Hruševar, republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo, F. Aleš, ZVD Maribor.

16. januarja ob 15. uri popoldne:

TEHNIČNI DEL(referati z demonstracijo sredstev in opreme). Predavajo ing. Maračič, republiški inšpektor dela, ing. Janežič in ing. Holer, ZVD Maribor, ing. Petkovšek, Marolt in Rozman o sredstvih osebnega varstva pri delu z električnim tokom in v elektrogospodarstvu, v kmetijstvu, kovinsko-predelovalni industriji, metalurgiji, gradbeništvu in industriji gradbenega materiala itd.

17. januarja ob 8. uri:

RAZSTAVA nekaterih sredstev in opreme osebnega varstva — v dvorani RZSZ v Ljubljani, Kidričeva 5.

Zahtevajte program posvetovanja!

Prijave sprejema organizacijski odbor za posvetovanje (z razstavo) v Ljubljani, Šibeniška 12. 401-O

Pravilno uporabo kozmetičnih izdelkov Tokalon vam bo prikazala diplomirana kozmetičarka **VEDROGA** pri brezplačni demonstraciji v **DROGERIJI CENTROMERKUR**, Trubarjeva 1.

Posvetovanje bo vsak dan od 15. do 22. I. 1970 dopoldne od 9.30 do 11.30 in popoldne od 16. do 20. ure.

Prepričajte se o kvaliteti izdelkov! Tokalon Vedrog

Mali oglasi

POSTREŽNICO, pošteno, pridno, iščemo za nekaj ur dnevno — dopoldne — nova hiša, dobra plača. Rožna dolina c. V./41 a. 459-1

VLOŽIM 1,500.000 Sdin za odlično obrt za 3 mesece. Garancija. Ponudbe pod »Zaslužek«. 7909-8

NIMATE svoje sobe, ker je predraga? Plačam sobo za 2 leti za posojilo 2,000.000 Sdin — več ustno. Ponudbe pod »Lepa prilika«. 798-8

OBRTNIK kupi hišo z nekaj zemlje z eno starejšo osebo ali zakoncema. Lahko z vso oskrbo. Ni važno, kako je ohranjena hiša. Ponudbe pod »Blizu Ljubljane«. 800-7

UGODNO prodam NSU, tip 110, prevoženih 31000 km, kupim pa prikolico za osebni avto. Ponudbe pod »Ugodno«. 797-3

IŠČEM sobo čimprej. Ponudbe pod »Bežigrad ali Moste«. 795-6

NUDIM nagrado za eno ali dvosobno stanovanje z odločbo. — Ponudbe pod »Milijon«. 794-6

V OKOLICI Ljubljane kupim staro hišo ali parcelo. Ponudbe pod »Januar«. 792-7

MLAJŠI zakonski par potrebuje prazno sobo v centru ali v bližini trolejbusnih postaj. Plačava v obrokih do 300 Ndin. Najraje vzameva kletno sobo za 2 leti. Ponudbe pod »Kletna soba«. 739-6

MLADOPOROČENCA iščeta sobo ali večje stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Plača po dogovoru«. 740-6

NISEM več plačnik dolgov svoje žene Marjane Buščaj, stanujoče Podpeč 28, Videm, Dobrepolje — mož Stanislav Buščaj, Podpeč 28, Videm, Dobrepolje. 791-8

TRI študentke iščejo ogrevano sobo. Ponudbe pod »Cena ni važna«. 790-6

NUJNO vzamem v najem štirisobno stanovnje, v centru, po možnosti neopremljeno, za 1—2 leti. Plačam mesečno do 1600 din. — Ponudbe pod »Telefon«. 737-6

MLADA poročenca iščeta sobo. — Ponudbe pod »Zelo mirna«. 789-6

karavana

januarska številka že v prodaji

NUJNO potrebujem 2000 Ndin, za 6 mesecev. Ponudbe pod — »Vrnem 3000«. 788-8

POL LETA star wartburg prodam. Cena 1,600.000 Ndn. Ponudbe pod »Brezhiben«. 787-3

WARTBURG 1969, 11.000 km, brezhiben, prodam za 1,800.000.— Sdin. Ponudbe pod »Ta teden«. 786-3

IŠČEM skromno sobo, kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pošljite pod »1. februar«. 785-6

PERZIJSKO preprogo isfahan — 140 krat 220, prodam. Kličite — 22-442. 784-4

PRODAM električni šivalni stroj ideal, televizor Riz, divan, fotelja, žensko kolo rog. Ponudbe pod »Ugodno«. 783-4

PRODAM nov globok italijanski otroški voziček znamke »baby cars«. Ogled vsak dan popoldne, Dolenjska c. 18 — Pogačar (pri Živič). 882-4

PRODAM hišico v Ljubljani ali zamenjam za dvosobno stanovanje, možnost garaže. Ponudbe pod »Hišica«. 864-7

DEKLE, ki dela izmenično dobi hrano in stanovanje za čuvanje otroka. Tusič, Črtomirova 15 c. 874-6

ZA 8-URNO varstvo 6-mesečne punčke iščemo zanesljivo osebo. Ponudbe pod »Praksa«. 865-1

SPREJMEM na stanovanje fanta, uslužbenca. Eiprova 19, vrata 7. 870-6

ODDAM v najem garažni boks na Poljanski cesti. Ponudbe pod — »Garaža«. 872-3

SOSTANOVALKO sprejmem brezplačno za malo pomoč v gospodinjstvu (dogovor). Eipprova 19/II, vrata 39, Trnovo. 878-6

ZA VARSTVO dveh otrok in pomoč v gospodinjstvu vzamemo starejšo gospo. Ing. Herman — Celovška 99. 877-1

PRODAM spalnico javor in regal omare, jesen. Marija Curk, Ljubljana, Zelena pot 12, telefon 21-769. 875-4

AVTOPREVOZNIKI! Iščem najsolidnejšega ponudnika za prevoze šestkrat mesečno iz Črnuč do Velenja. V poštev pridejo pokriti tovornjaki 1,5 — 2 t. Ponudbe pod »Letna pogodba«. 880-8

KUPIM manjše posestvo ali hišico — gospodarsko poslopje s parcelo, primerno za adaptiranje. Sončna lega. občina Bežigrad, Vič. Ponudbe pod »Šiška — plačam takoj«. 879-7

OPREMLJENO sobo z uporabo kopalnice, centralno ogrevano, oddamo solidnemu moškemu. Slovenska 26, Nove Jarše, nasproti Javnih skladišč. 782-6

SLUŽBO za pomoč v kuhinji in gospodinjstvu z vso oskrbo nudim takoj tudi še neverziranemu dekletu. Ponudbe pod »Plačam 400«. 779-1

TERENSKO vozilo »land-rover« — dobro ohranjeno, prodamo. — Ogled pri Citroen servisu Matevž Stefe, Trzin 77, pošta Mengeš. 778-3

POCENI prodam »moskvič 408«. Vprašajte dopoldan po telefonu 22-545 — Vrhovec — popoldan ogled Vižmarje 229-1. 780-3

NUJNO potrebujem posojilo za posestvo za eno leto 8.000 Ndin. Ponudbe pod »Obresti po dogovoru«. 777-7

ZAKONCA iščeta skromno stanovanje ali garsonjero kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštena«. 773-6

STUDENTKA angleščine gre za sostanovalko. Ponudbe pod — »Februar«. 775-6

PRODAM parcelo 794 kv. m v Sp. Zadobrovi. Elektrika, vodovod na parceli v bližini Emone Zalog. Ponudbe pod »Jama«. 774-7

ZAMENJAM dvosobno stanovanje v starejši hiši z vrtom za enako ali manjše brez vrta. Ponudbe pod »Moste«. 771-6

PRODAM avto taunus 17 M. — Ogled v sredo in četrtek popoldan. Šmalcelj, Jamova 56. 770-3

V NAJEM bi vzela prostor za frizerski salon. Ponudba pod »Šiška«. 769-6

GARAŽO oddam. Ponudbe pod »Ambrožev trg«. 761-3

SOBO, ogrevano, svetlo s posebnim vhodom, išče ekonomist. — Ponudbe pod »Januar«. 768-6

GARAŽO iščem v najem v spodnji Šiški. Ponudbe po telef. 316-475. 767-3

KUPIM rabljene smuči, lesene ali kovinske, 150, 170 cm, brez okovja. Debevec, Večna pot 65, Ljubljana. 764-5

TEKSTILNO galanterijo dam šivat na dom. Ponudbe pod »Nedrčki«. 763-8

INSTRUKTORJA za opisno geometrijo, študenta, potrebujem takoj. Ponudbe pod »Nujno — Takoj«. 759-8

FOTOGRAF išče honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Izmenično«. 758-2

IŠČEM NK delavca za priučitev v kamnoseštvu. Stanovanje zagotovljeno. Vinko Fingust, Jarška 45, Ljubljana. 755-1

DVOSOBNO komfortno stanovanje s centralno v Šiški zamenjam za večje, lahko starejše, v centru. Ponudbe pod 10.000. 752-6

POZOR! Visoko nagrado nudim za enoinpol ali dvosobno stanovanje z odločbo v bližini centra. Ponudbe pod »1 M«. 750-6

KMEČKO dekle išče sobo v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudba pod »Čimprej«. 746-6

FANT išče opremljeno sobo v bližini kolodvora. Ponudbe pod — »Redni plačnik«. 744-6

SKROMNI študentki iščeta ogrevano sobo. Ponudbe pod »Nujno«. 743-6

JAKOB ŠTRUKELJ, Šmartno 46, Šentvid, Ljubljana, prodam gospodarsko poslopje (obrt ali predelava v stanovanje). 728-7

MLADA zakonca z dveletno punčko iščeta prazno sobo. Plačata 300 Ndin. Dava tudi predplačilo do 1 leta. Lojze Pelko, Marjekova pot 23, Zg. Šiška. 727-6

TAKOJ vseljivo enosobno komfortno stanovanje oddam v podnajem. Ponudbe pod »Večje predplačilo«. 730-6

COUPE — sport 850 — bel, 10.000 km prodam takoj. Tel. 24-580. 731-8

UGODNO prodam centrifugo himo. Osterman, Šišenska 19/4 — Ljubljana. 732-4

KV KUHARICO, lahko začetnica, išče manjše gostišče. Ponudbe pod »Gorenjska«. 736-1

KLETNO sobo s posebnim vhodom oddam in sprejmem sostanovalko. Ponudbe pod »Šiška«. 738-6

PRODAM kopirni rezkalni stroj. F. Konjedic starejši, Delavska cesta 39, Kranj. 67-4

PRODAM rezervene dele motorja in menjalnika za VW 1500. Ponudbe na Delo Trbovlje pod — »Ugodno«. 66-3

KUPIM tovorni avto, registriran, 2 t, diesel Mercedes OM- TAM. Slavko Klemen, Dol pri Hrastniku. 63-3

PRODAM dobro ohranjen spaček, garažiran, letnik 67. Ogled popoldne. Novosel, Erjavčeva 18, Koper. 61-3

ODPRT volkswagen kombi ugodno prodam. Roman Cater, Šmiklavž 26, pošta Škofja vas. 59-3

GOSPODINJSKA POMOČNICA z znanjem kuhe, dobi službo. Plača dobra. Ponudbe pod: Poštena! 848.1

LEPO in poceni pohištvo za dnevno sobo in kuhinjo prodam, tudi na ček. Telefon 321-580. 846.4

VZAMEM v najem 2—3-sobno stanovanje s kuhinjo, kopalnico in centralnim ogrevanjem. Plačam 1000—1200. Ponudbe pod »EP 29 — lahko v devizah«. 847-6

GARSONJERO kupim, novo ali rabljeno, najraje ob Titovi c. ali za Bežigradom. Ponudbe s podrobnim opisom pod »Cena«. 849.7

PRODAM skoraj nov kavč, mizico in dva fotelja po zelo ugodni ceni. Ogled vsak dan popoldne. Žurga, Češnikova 14, Šiška. 651.4

AUTOTEHNA

RENT A CAR, LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1 telef. 20-316

nudimo vam ugodne pogoje za najem vseh vrst

PEUGEOT-ov.

posebne weekend tarife 2686

OPREMLJENO sobo ali sobo s kuhinjo vzameta v najem mirna zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Plačava dobro in redno«. 690.6

PRODAM nemške ovčarje, stare 7 mesecev, čistokrvne, odličnih prednikov. Janez Hojan, Ljubljana, Šmartinska 135 b. 729.4

SPREJMEM dva solidna fanta kot sostanovalca. Stanko Remškar — Viška cesta 77. 843.6

OGREVANO sobo s posebnim vhodom, po želji opremljeno ali neopremljeno, oddam poštenemu dekletu za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Poštena«. 811.6

ZA nekaj let potrebujem skromno, (kakršnokoli — lahko tudi podstrešno), neopremljeno stanovanje. Nudim 2—3-letno predplačilo. Ponudbe pod »Ljubljana — predplačilo«. 492.6

MLADI par brez otrok išče sobo s souporabo kopalnice. Ponudba pod »Za dva«. 711-6

FORD 17 M (1100) kupim. Ponudbe pod »FORD«. 701.3

MLADA uslužbenka nujno išče sobo, po možnosti v bližini centra, s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Mirna«. 700.6

TIPKAM vse vrste tekstov, tudi v angleščini, nemščini in na matrice. Ponudbe pod »Hitro in solidno«. 694-6

ŠIVILJO, veščo v pletilstvu, sprejmem takoj. Ponudbe pod »Dobra služba«. 693.1

VRSTNO hišo v Zalogu (dograjeno do tretje gradbene faze) prodam. Ponudbe pod »Zalog«. 682.7

INSTRUIRAM francoščino za vse razrede gimnazije. Ponudbe pod »Uspeh zagotovljen«. 680.8

PRIDNO in pošteno dekle sprejmemo za hišna dela. Ponudbe pod »Lepi dohodek«. 681-1

ODDAM lepo sončno sobo za 2 leti. Kuhanje in pranje. Ponudbe pod »Plačilo vnaprej 8000«. 851.6

PRIDNO dekle išče kakršnokoli dopoldansko zaposlitev. Ponudbe pod »Takoj«. 861.2

SOBO, kletno, oddam. Možnost kuhanja in pranja. 250 Ndin mesečno, plačilo dve leti naprej. Ponudbe pod »Nove Jarše«. 863.6

FRIZERSKO vajenko sprejmem. Gosposvetska 13. 854.1

USLUŽBENKA nujno potrebuje sobo kjerkoli v Ljubljani, plačam po dogovoru, grem tudi za sostanovalko. Ponudbe pod »Mirna«. 860-6

GARSONJERO ali manjše stanovanje, takoj vseljivo, vzamem v najem. Ponudbe pod »Plačilo po dogovoru«. 855-6

KUPIM gradbeno parcelo od 600 do 1000 kv. m. Ponudbe pod »Prometni kraj«. 856-7

DVOSOBNO stanovanje, delno opremljeno, takoj vseljivo, oddam za 1 leto. Ogled v nedeljo od 10.—12. ure in ponedeljek od 16.—17. ure. Stane Goli — Knezov štradon 66, Ljubljana. 857-6

MiTiS TRST

Via S Lazzaro tel 37-300

Tovarna Via S Maurizio tel 93 788

Tovarna posamenterij za tapetništvo

Velika izbira vseh vrst zaves tudi terital do 3 m širine ter razno vrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najlepših barvah in vzorcih žameta, posteljna pregrinjala prešite odeje, preproge ter vse, kar potrebujete za ureditev lepega stanovanja

ZAKONCA iščeta enosobno stanovanje ali sobo. Plačata 400 din. Ponudbe pod poštena. 858.6

POCENI prodam nekaj starega pohištva. Rejic, Malgajeva 10. 678.4

PRODAM hidrofor za trifazni tok, 130 L. Jože Cankar, Dragomir 64, p. Brezovica. 676.4

ZAZIDLJIVO parcelo prodam v Notranjih goricah. Ugodnosti: poleg avtobusne postaje, nova vodovodna napeljava, asfaltirana cesta. Antonija Janša, Log 26, p. Brezovica. 675-7

ŠTUDENTKA ekonomije išče kakršnokoli honorarno zaposlitev. Ponudbe prosim pod »Takoj«. 669.2

PRODAM Škodo MB 1000 z zimsko opremo po ugodni ceni. Drnovšek, Ljubljana, Aleševčeva 44. 667.3

PRODAM lepo, zazidljivo parcelo, velikosti ca. 1200 kvadratnih metrov v Murterju ob morju. Ponudbe na oglasni oddelek »DELO« Ljubljana pod »Gotovina«. 656-7

POMOČ v gospodinjstvu, dvakrat do trikrat tedensko v dopoldanskem času, potrebujem. Ponudbe pod »Kodeljevo«. 661.1

KUPIM kavč in kuhinjsko mizo. Prosim, navedite ceno. Ponudbe pod »Lepo ohranjeno«. 660.5

V SREDIŠČU Ljubljane iščem dvosobno stanovanje. Ponudbe pod »Visoka najemnina«. 250.6

AVTOMOBILSKO prikolico za osebni avto kupim. Ponudbe s ceno in dimenzijami prikolice pošljite na naslov: Božo Škrjanc, Zvonarska 7, Ljubljana.

TAKOJ vseljivo prazno hišo kupim v Ljubljani. Ponudbe pod »Gotovina«. 357.7

MLAJŠO upokojenko išče tričlanska družina — odrasli — za pospravljanje stanovanja in delno pomoč v gospodinjstvu. Soba s centralno kurjavo na voljo in zelo dobra plača. Kličite telefon 51-217 popoldan. 472.6

SESTRI iščeta sobo v centru mesta ali bližnji okolici. Ponudbe v ogl. oddelek »Dela« pod »Dvojčici«. 487.6

VISOKO nagrado nudim za vseljivo večjo garsonjero z odločbo v Ljubljani. Ponudbe pod »Čimprej«. 548.6

DAM visoko nagrado za enosobno vseljivo stanovanje z odločbo v Ljubljani. Ponudbe pod »Tudi v devizah«. 549.6

MATI in hči iščeta sobo. Plačam ali za uslugo šivam. Ponudbe pod »Sporazum«. 554.6

GOSTILNA »Mlinar«, Vrhnika, išče dobro kuharico ali natakarico. Stanovanje v hiši, plača po dogovoru. 598.1

IŠČEM sobo, opremljeno, po možnosti s posebnim vhodom, delam trikrat do štirikrat na teden. Ponudbe pod »1. februar in pošteno dekle«. 712.6

PRODAM kasonar 3 t, tudi zamenjam za stanovanje ali parcelo. — Ogled: Tkalčič, Galjevica 60, Ljubljana, ali Javna skladišča. 714.3

POSTREŽNICO, enkrat tedensko, iščem. Ponudbe pod »Žibertova ulica«. 717.8

GORAN štedilnik na trdo gorivo prodam. Kastelic, Titova 124. 722.4

Poslovne prostore v izmeri 60 do 100 m² za pisarno v središču Ljubljane z možnostjo parkiranja

KUPIMO ali vzamemo v najem

Ponudbe pod »TAKOJ«. 291

FANT in dekle pred poroko iščeta sobo kjerkoli v Ljubljani, možnost kuhanja. Ponudbe pod »Mirna«. 684.6

PRODAM dvoinpolsobno komfortno stanovanje za Bežigradom s telefonom (323-449). Vseljivo po želji kupca. Ponudbe pod »Gotovina, 125.000 Ndin«. 718-7

IŠČEM sobo za dve osebi, plačava dobro. Ponudbe pod »Sama oče — sin«. 842-6

KOMBI IMV 1969 in fiat 750, 1963, prodam. Jernenj Škerjanc, Volčji potok 17, Radomlje. 841.3

PRIDEN fant išče honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Popoldan«. 840.2

HARMONIKO, 72-basno, pet registrov, znamke »Melodija«, poceni prodam. Springer — Ljubljana, Ogrinčeva 20. 839.4

ZAMENJAM dvosobno komfortno stanovanje (nizka najemnina) za večje. Ponudbe pod »Najemnina ni važna«. 845.6

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

KUHARICA išče službo, stalno, in sobo, z dvanajstletnim sinom. Izobraženi družini pomagam in doplačam: Ponudbe pod »Dogovor«. 844.2

SPREJMEM v uk še nekaj kandidatov za voznike kategorije »B«. Informacije samo dopoldan po tel. 56-276, Rok. 838.8

MIREN fant išče sobo v centru ali v Šiški. Ponudbe pod »Čimprej«. 837.6

VSELJIVO sobo, kuhinjo ali 2 sobi oddam, primerno za lahko obrt. Ponudbe pod »Vrhovci«. 836.7

DEKLE z nedokončano gimnazijo išče službo v Ljubljani. Ponudbe pod »Takoj«. 835.1

DVE dekleti iščeta prazno sobo v Ljubljani, lahko izven Ljubljane. Ponudbe pod »S posebnim vhodom«. 834.6

POŠTENO dekle išče sobo v Ljubljani ali okolici. Po službi pomaga. Ponudbe pod »Takoj«. 833.6

UMIVALNIK, italijanski, nov svetlorjav, ugodno prodam. Telefon 315.044 od 6.30 do 14.30. 832.4

ZASTAVO 750, letnik 1965, prodam. Javornik, Jurčkova pot 120, Lj. 830.3

PAZIM otroke na svojem domu, dopoldne in popoldne, pridna in poštena. Marica Prezelj, Rožna dolina c. VIII/12, Lj. 828.2

IŠČEM stanovanje, plačam tudi naprej, možnost odkupa pohištva. Ponudbe pod »Nagrada«. 826-6

STUDENT išče sobo s posebnim vhodom in centralno kurjavo. Ponudbe pod »Obiski«. 820.6

ZAMENJAM enosobno komfortno stanovanje na Prulah, v tretjem nadstropju, za enako ali večje, najraje v Centru. Pogoj — pritličje oziroma prvo nadstropje. Ponudbe pod »Takoj«. 823.6

MLADOPOROČENCA iščeta opremljeno ali neopremljeno sobo s souporabo kopalnice, v centru Ljubljane ali bližnji okolici. Ponudbe pod »1. februar«. 824.6

PRODAM nov avto fiat 850, opremljen, radial gume. Jamova 9./I. od 14.30 naprej. 822-3

LEPO prosim fanta, starega okrog 15 let, pričo nesreče med motoristom in otrokom, dne 14. VII. 1969, na križišču Celovške in Tržne ulice v Ljubljani, naj sporoči svoj naslov Albinu Kerncu, Grič 10, pošta Šmarjeta. 821.8

OSNOVNA ŠOLA VIPAVA

razpisuje prosto delovno mesto za

UČITELJA angleškega jezika — PRU ali P

za nedoločen čas

Nastop službe 1. februarja 1970. 398

ŠTUDENTA iščeta ogrevano sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Širši center«. 819.6

SOBO s posebnim vhodom ali garsonjero iščeta študenta višjega letnika strojništva. Ponudbe pod »Centralno ogrevanje«. 818.6

DEKLE z lepo službo v Centru išče sobo, po možnosti s posebnim vhodom. Ponudba pod »Trgovka«. 815.6

IŠČEM sobo, opremljeno, s posebnim vhodom, v centru. Ponudbe pod »Medicinska sestra«. 814.6

ODDAM sobo dvema dobrima študentoma z uporabo kopalnice. Ponudbe pod »Takoj«. .6

Delavska univerza »CENE ŠTUPAR« LJUBLJANA, Vojkova 1

razglaša prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

Kandidatke morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. srednješolska izobrazba ali dveletna administrativna šola
2. popolno obvladanje strojepisja ter pisarniškega in blagajniškega poslovanja.

Poskusna doba 3 mesece.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite Delavski univerzi »Cene Štupar« — Ljubljana, Vojkova 1.

Nastop službe takoj.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 393

IŠČEM pošteno dekle za varstvo dveh otrok. Matilda Meško, Tržaška 21. 812.1

BODOČA MAMICA nujno išče garsonjero ali centralno ogrevano sobo s kopalnico, v Centru, Šiški, Bežigradu, Viču. Jeseni 1971 vseljivo lastno stanovanje. Ponudbe pod »Devize — tudi vnaprej« ali Kovačič, 313-260, do 14. ure. 812-6

FIAT 750, odlično ohranjen, letnik 1965, prodam. Ogled vsak popoldan. Štefka Križman, — Ločnikarjeva 6 — Vič. 810.33

Komisija za delovna razmerja **gostinskega podjetja »ŠESTICA«** Ljubljana, Cankarjeva 2

razpisuje prosto delovno mesto

SALDAKONTISTA

POGOJ: končana ekonomska srednja šola z diplomo in veselje do knjigovodskega dela.

Obrazložene pismene ponudbe pošljite upravi gostinskega podjetja »ŠESTICA«, Ljubljana, Cankarjeva 2, v 10 dneh od objave razpisa. Za razpisano delovno mesto velja poseben pogoj 3-mesečno poskusno delo. — Osebni dohodki po pravilniku o osebnih dohodkih. 388

DEKLE išče sobo v Centru ali v bližini trolejbusne postaje. Možnost delnega kuhanja in pranja. Cenjene ponudbe pod »Poseben vhod«. 807.6

ODDAM v najem ali prodam poslopje 300 m², primerno za delavnico ali skladišče — 3 km od Kranja. Ponudbe pod »Priložnost«. 806-7

STUDENTKA gre za sostanovalko v ogrevano sobo. Ponudbe pod »Takoj«. 805.6

FIAT 124, nov, ugodno prodam. Srečko Kozjek, Podjunska 21, Šiška 804.3. 804.3

IŠČEM žensko, vajeno malih otrok, za dopoldansko varstvo dveh fantkov — 10 in 24 mesecev — na njenem domu. Ponudbe pod »Sobote proste«. 803.1

NUJNO potrebujem sobo. Možnosti: ogrevano, posebni vhod, kuhanje, pranje in obiski. Ponudbe pod: »Predplačilo za 7 mesecev«. 801.6

USLUŽBENKA nujno potrebuje opremljeno sobo. Ponudbe pod »Takoj«. 689.6

IZDELUJEM izolacijo centralnih kurjav, solidno in po zmerni ceni. Franc Platiše — Vožarski pot 10 — Prule. 706.8

MLAJŠA upokojenka gre k odrasli družini za gospodinjsko pomočnico. Ponudbe pod »Poštena«. 719.2

hoja

LESNI KOMBINAT LJUBLJANA, Langusova 8, obvešča vse cenjene poslovne prijatelje, odjemalce in dobavitelje, da se je podjetje preimenovalo v

•hoja•
predelava lesa ljubljana langusova 8

Kot doslej imamo na razpolago: lesno galanterijo, rolete, kuhinjske elemente SVEA, mizarske izdelke, stavbeno mizarske izdelke, strešne konstrukcije, letne montažne hišice in žagan les.

Za vse informacije se obrnite na komercialni sektor podjetja — telefon 20-122, 20-532, 22-042, 20-977

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 311-897. POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 314-792 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-1-167/2 — MESEČNA NAROČNINA 14 DINARJEV (1400 STARIH DINARJEV) — ROKOPISOV NE VRAČAMO

telefon dežurnega urednika 20-646

Trgovsko podjetje

»PETROL«

LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA CELJE

razglaša prosta delovna mesta:

4 PRODAJALCEV
za bencinske servise v Celju — in
PRODAJALCA
za bencinske servise Šentjur, Šmarje, Rog. Slatina in Vransko

POGOJ: mlajše moči z urejeno vojaščino in po možnosti s trgovsko kvalifikacijo.

Poseben pogoj za delovno mesto je poskusna doba, ki traja 6 mesecev.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom pošljite v roku 14 dni od dneva objave tega razglasa navedeni poslovni enoti. 402

Komisija za razpis delovnih mest pri

POSLOVNEM ZDRUŽENJU TEKSTILNE INDUSTRIJE
LJUBLJANA, TITOVA CESTA 81

razpisuje

na osnovi statuta in sklepa upravnega odbora Poslovnega združenja tekstilne industrije dve prosti delovni mesti:

1. **direktorja finančnega sektorja**
2. **direktorja sektorja izvoza**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

ad. 1. ekonomska fakulteta in 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu v finančnem poslovanju ali
srednja ekonomska šola ter 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu v finančnem poslovanju,
znanje enega tujega jezika;

ad. 2. ekonomska fakulteta in 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu v zunanji trgovini ali srednja ekonomska šola ter 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu v zunanji trgovini,
znanje dveh tujih jezikov (obvezno angleško).
Delovno mesto pod 1. se lahko zasede s 1. 3. 1970, delovno mesto pod 2. pa takoj.

Ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite komisiji za razpis delovnih mest pri Poslovnem združenju tekstilne industrije, Ljubljana, Titova 81.
Stanovanje ni zagotovljeno. 399

LJUBLJANA TRANSPORT
PROMETNO PODJETJE
S SEDEŽEM V LJUBLJANI

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. **DIREKTORJA SEKTORJA ZA GOSTINSTVO, TURIZEM IN ŽIČNICE**
2. **SEFA RAZVOJNEGA ODDELKA**
3. **SEFA AVTOPARKA MESTNEGA PROMETA**
4. **SEFA AVTOPARKA MEDKRAJEVNEGA PROMETA**
5. **GRADBENEGA INŽENIRJA**
6. **EKONOMISTA — PRIPRAVNIKA**
7. **PRAVNIKA — PRIPRAVNIKA**

POGOJI:

pod 1.: visoka ali višja strokovna izobrazba s 5-letno prakso,
srednja izobrazba z 10-letno prakso v velikih gostinskih obratih,
znanje treh svetovnih jezikov;

pod 2.: diplomirani ekonomist ali pravnik z najmanj 5-letno prakso na vodilnih ali samostojnih delovnih mestih;

pod 3.: strojni inženir s 3-letno prakso v avtoremontni stroki;

pod 4.: strojni tehnik z 10-letno prakso v avtoremontni stroki;

pod 5.: diplomirani gradbeni inženir s 5-letno prakso;

pod 6.: diplomirani ekonomist;

pod 7.: diplomirani pravnik
— odslužen vojaški rok.

Izbrane kandidate bomo sprejeli na delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas.
Za pripravnike veljajo določila ustreznega pravilnika podjetja.
Pismene ponudbe z opisom dosedanje delovne prakse pošljite do 25. 1. 1970 upravnemu odboru podjetja Ljubljana-Transport, Ljubljana, Celovška c. 164. 395

SPLOŠNA BOLNICA MURSKA SOBOTA

razpisuje
delovni mesti za:

predstojnika
oddelka za ginekologijo in porodništvo

predstojnika
oddelka za infekcijske bolezni

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
da so zdravniki specialisti ustrezne specialnosti in da imajo 3 leta delovnih izkušenj v vodenju oddelka v stacionarnem zdravstvenem zavodu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi v zaprti ovojnici z oznako »Prijava za razpis«. 397

ZAVOD ZA URBANIZEM MARIBOR

razpisuje
prosti delovni mesti

DIPL. ING. ARHITEKTA — URBANISTA

GRADBENEGA TEHNIKA
ARHITEKTONSKE SMERI

Prijavijo se lahko tudi pripravniki.

Vloge oddajte v tajništvu zavoda, Grajska 7-III. 379

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrla moja ljubljena žena, naša zlata mamica, stara mamica, sestra, teta, svakinja in tašča

Angela Pečenko

rojena CIMERMAN

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 15. januarja 1970, ob 15. uri na mestnem pokopališču v Celju

Žalujoči:
mož Slavko, hčerka Majda, poročena Trogar in sin Pepi z družinama ter drugo sorodstvo

Celje, Šentjur, Mursko Središče, Zagreb, Maribor, Ljubljana, Nova Gorica, Šoštanj, Pisa, 13. jan. 1970

Sporočamo žalostno vest, da je umrla članica naše delovne skupnosti

Ana Ložar

rojena MERCINA

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 15. januarja 1970, ob 15.30 iz hiše žalosti Zg. Kašelj 56 na pokopališče Polje. Pokojno sodelavko bomo ohranili v dobrem in lepem spominu.

Delovna skupnost in sindikalna organizacija PAPIRNICE VEVČE

V cvetu mladosti smo tragično izgubili našega ljubljenega sina

Milenka Golubovića

dijaka V. razreda osnovne šole v Brežicah

Od njega se bomo poslovili v sredo, 14. jan. 1970, ob 15. uri na pokopališču Brežice

Globoko žalujoči:
mamica Gordana, ati Božo, sestrica Maja, stara mama, drugo sorodstvo in prijatelji

Mestina, Brežice, Pljevlje, Beograd, Krško, Maribor, 13. januarja 1970

TRAGIČNO JE PREMINIL NAŠ SODELAVEC

JOŽE PEČJAK

KOMERCIALNI REFERENT

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V ČETRTEK, 15. JANUARJA, OB 15. URI IZ HIŠE ŽALOSTI GOR. STRAŽA 84 NA POKOPALIŠČE V VAVTI VASI

VESTNEGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

»NOVOLES«, LESNI KOMBINAT NOVO MESTO — STRAŽA

STRAŽA, 13. JANUARJA 1970

STANOVANJSKO PODJETJE BEŽIGRAD-MOSTE
LJUBLJANA, TOPNIŠKA 58

razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za oddajo v najem poslovnega prostora
na Zaloški cesti št. 35

Poslovni prostor meri 16 m² in je namenjen za obrtno dejavnost. Izklicna cena je 7,00 din za m² površine.

Licitacija bo v petek, 23. 1. 1970, ob 8. uri na sedežu podjetja, podpritličje, soba št. 4.

Pred začetkom licitacije morate položiti v blagajni podjetja kavcijo v višini 500.— din, ki jo vrnemo vsem, ki na licitaciji ne bodo uspeli. Zadržimo le kavcijo najugodnejšega ponudnika, ki jo bomo uporabili za kritje stroškov licitacije.

Potrebna pojasnila so na voljo pri Stanovanjskem podjetju Bežigrad-Moste, Ljubljana, Topniška ulica št. 58, soba št. 49. 396

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je po hudi in težki bolezni preminil v 66. letu starosti naš ljubljeni mož, ata, stari ata, tast in brat

RUDOLF PRŠINA

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 15. januarja 1970, ob 15. uri

Do pogreba leži v Nikolajevi mrliški vežici na Žalah

Žalujoči:
žena Hedvika, hči Fani por. Puklek, vnukinji Branka in Nadi, zet Niko in sestra Kristina ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Vrhnika, Škocjan, Velenje, 12. januarja 1970

Po težki in mučni bolezni je prenehalo utripati srce mojega ljubega moža

JANEZA OBLAKA - NIKA

rez. oficirja, nosilca spomenice 1941 in drugih odlikovanj iz NOV, voj. invalida iz NOV, upokojenca ljubljanskih opekarn ter odbornika občine Ljubljana Vič-Rudnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 15. januarja 1970, ob 14.30 iz Janezove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Marija, sestra Francka in družine Grabner, Letonja, Stanovnik, Strukelj, Rebernik in drugo sorodstvo

Ljubljana, Karlovac, Ptuj, Maribor, 12. januarja 1970

Umrl je

RUDOLF PRŠINA

upravnik zgradbe v pokoju

Vestnega sodelavca in dobrega tovariša bomo ohranili v lepem spominu

Gradbena tehniška šola, Ljubljana

Tehniška šola za kemijsko, metalurško, rudarsko, lesno in papirno stroko, Ljubljana

Tehniška šola za strojno stroko, Ljubljana

Šolske delavnice tehniških šol, Ljubljana

Sporočamo žalostno vest, da je za vedno odšel od nas naš sodelavec

DANILO DORŠČEK

KV orodjar

Dobrega tovariša in vzornega sodelavca bomo ohranili v najlepšem spominu

Kolektiv podjetja »VOZILA GORICA«

Šempeter pri Novi Gorici, 13. januarja 1970

PODJETJE INTEREUROPA KOPER, MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT

JAVLJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA PREMINIL

KAREL GAJŠEK

DOLGOLETNI SODELAVEC PRI VODENJU PRAVNE SLUŽBE PODJETJA

POGREB BO V ČETRTEK, 15. JANUARJA 1970, OB 11. URI DOPOLDNE NA POKOPALIŠČU POBREŽJE V MARIBORU

UGLEDNEGA PRAVNIKA IN SODELAVCA BOMO OHRANILI V PRIJETNEM IN TOPLEM SPOMINU

INTEREUROPA KOPER

KOPER, 13. JANUARJA 1970

Srečne številke

V 2. kolu iota so bile izžrebane naslednje številke — prvo žrebanje: 12, 27, 33, 34, 35 in dodatna 13; drugo žrebanje: 4, 8, 16, 30, 35 in dodatna 10.

RAZPISNA KOMISIJA

KRANJSKIH OPEKARN
KRANJ

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: imeti morajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo gradbene, pravne ali ekonomske smeri in v svoji stroki najmanj 5 let delovne prakse.

Kandidati naj pošljejo prijave razpisni komisiji Kranjskih opekarn, Kranj, do 10. 2. 1970.

Prijavi morajo priložiti dokazila o izpolnjevanju navedenih pogojev, življenjepis in potrdilo o nekaznovanju. 404

Mnogo prezgodaj nas je v 34. letu starosti zapustil naš ljubljeni mož, atek, sin, brat, svak in stric

Jože Pečjak

komercialist NOVOLESA

V njegov prerani grob ga bomo spremili iz hiše žalosti Gor. Straža 84 v četrtek, 15. januarja 1970, ob 15. uri na pokopališče v Vavti vasi

Žalujoči:
žena Martina s sinom Joškom, starši, bratje in sestra ter drugo sorodstvo

Straža, dne 13. januarja 1970

Sporočamo žalostno vest, da se je za vedno poslovil od nas naš dragi mož, oče in brat

Tine Jerina

iz Sežane

Pokopali smo ga 7. januarja 1970.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, nas tolažili ter darovali vence in cvetje. Prav posebej se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, tov. Ljubu Majariču za tople poslovilne besede, Soboslikarski enoti SOP — Sežana za poslednje spremstvo ter vsem drugim organizacijam za vence in cvetje.

Žalujoči:
žena Stana, hčerka Majda, sinova Tinko in Niko ter sestre in bratje z družinami

---

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in mučni bolezni zapustila naša dobra žena in skrbna mami, stara mama, sestra in tašča

Anica Ložar

roj. MERCINA

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 15. januarja 1970, ob 15.30 iz hiše žalosti Zg. Kašelj 56 na pokopališče v Polju

Žalujoči:
mož Franc, sinovi Pavle in Franci z družinama, Milan in Jože, sestri, vnuki in vnukinje ter drugo sorodstvo

Zg. Kašelj, Ljubljana, Trbovlje, 13. januarja 1970

V 81. letu je umrla naša ljubljena, nadvse dobra mama, stara mama, sestra, teta in babica

Marija Stariha

roj. KOLBEZEN

Od naše ljube mame se bomo poslovili izpred hiše žalosti dne 14. januarja 1970 ob 15. uri na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju.

Žalujoči:
hčerke Zofija, Danijela, Marija, por. Eisidler, z družino, Jožefa, por. Ritonija, z družino, Pavla, por. Vrtačnik, z družino, sinova Polde z družino, Janko s hčerko Alenko ter drugo sorodstvo

Črnomelj, Ljubljana, Domžale, Illinois, Washington, Minnesota, dne 12. januarja 1970

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

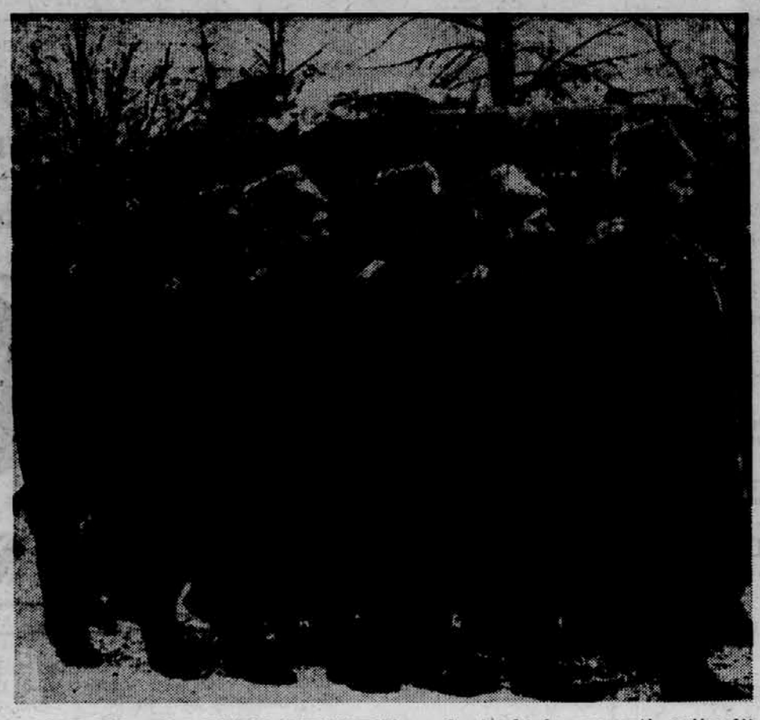
Janeza Magistra

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, nas bodrili in z nami sočustvovali, predragemu Janezu poklonili toliko vencev in cvetja, ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala kolektivu »Saturnusa« ter govorniku za poslovilne besede. Vsem, ki ste nam izrazili ustno ali pismeno sožalje, naša hvala

Žalujoči:
žena Ivica, hčerka Matejka, starši, sestra Alenka, brat Matjaž in drugo sorodstvo

OPAZOVALCI — OZN ima na izraelsko-arabski »liniji prekinitve ognja« kar 217 opazovalcev iz 10 držav, doslej pa sta izgubila življenje dva majorja — Vickham (Irska) na izraelsko-sirijski meji (1967) in Plane (Švedska) ob sueškem kanalu (1969), sedem pa jih je bilo ranjenih. Na našem posnetku sta dva opazovalca na zahodni strani sueškega kanala. Telefoto: UPI

POSLEDNJA POT PAVLA BELJAJEVA — Sovjetski kozmonavti, prijatelji Pavla Beljajeva so nosili njegovo krsto na poslednji poti do moskovskega krematorija Novodevočki. Beljajev, ki je bil pilot vesoljske ladje »Vostok 2«, je umrl 10. januarja po komplikacijah zaradi čira. Telefoto: UPI

DVA MRTVA V KOMBIJU — Nekaj metrov pred Logom pri Vrhniki sta včeraj okrog 12.30 v hudi prometni nesreči izgubila življenji Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Pri prehitevanju kolone vozil sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Čeprav se je Dinio Stanev, voznik tovornjaka močno umikal, nesreče ni mogel preprečiti. Foto: S. Bašić

Nič več datumov

Sovjetska zveza ne vztraja več, naj bi konferenco o evropski varnosti sklicali v prvi polovici letošnjega leta

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 13. jan. — (po telefonu). **Sovjetska zveza ne vztraja pri predlogu, naj bi konferenco o evropski varnosti sklicali v prvi polovici tega leta, vendar pa je mnenja, da jo je treba sklicati brez neupravičenega odlašanja. SZ se tudi strinja s predlogom, naj bi na tej konferenci sodelovali predstavniki ZDA. To je na današnji tiskovni konferenci v sovjetskem zunanjem ministrstvu povedal vodja tiskovnega oddelka Zamjatin.**

Da sovjetska diplomacija vse bolj opušča misel, da bo moč evropsko konferenco sklicati že v prvi polovici tega leta, je bilo na svoj način moč razbrati tudi iz komentarjev sovjetskega tiska. Že lep čas namreč govore samo o evropski konferenci in ne pristavljajo nekdanjega obveznega dodatka — v prvi polovici leta 1970.

Zamjatin je to sovjetsko stališče formuliral tako, da je hkrati obdolžil nekatere evropske »faktorje« premajhne zavzetosti. Dejal je namreč, da je SZ vložila kar največ naporov za to, da bi bila konferenca sklicana v prvi polovici tega leta ter zagotovil, da bo to mogoče, če bodo tudi druge države storile enako; vendar pa je brž dodal, da je Moskva pripravljena pogovoriti se tudi o drugih predlogih v zvezi s konferenco. Kot je znano, je vrsta evropskih držav, ki so zamisli o konferenci te vrste sicer naklonjene, že izrekla pomisleke glede tega, ali je moč v tako kratkem času organizirati učinkovite evropske pogovore. Take pomisleke je bilo slišati celo v finski prestolnici, ki je prevzela nalogo, da konferenci nudi gostoljubnost.

Današnja tiskovna konferenca je po svoje dokazala, da ostaja nemški problem slej ko prej najvišji prag, preko katerega bo moč priti do evropskega sodelovanja; vsaj polovica vprašanj je bila posvečena prav različnim aspektom odnosov med Bonnom in vzhodnoevropsko prestolnico.

Kar zadeva napovedan sestanek frakcij zahodnonemškega Bundestaga v Zahodnem Berlinu je Zamjatin ponovil sovjetsko stališče, da ZRN nima nobene pravice do tega mesta in da je poseben mednarodni položaj, ki ga ima Zahodni Berlin eden od elementov »sedanjega evropskega teritorialnega statusa quo, ki naj bi ga sovjetskih željah posebej fiksirala tudi evropska konferenca.« Sovjetska diplomacija nasprotuje temu, da bi se o Zahodnem Berlinu pogovarjali na evropskem srečanju, češ da so za mesto pristojne samo štiri velesile.

Drugi, prav tako obsežen del vprašanj na današnji tiskovni konferenci, pa se je nanašal na novo fazo sovjetsko-kitajskih pogajanj. Edini konkretni odgovor, ki so ga časnikarji dobili, je bila vest, da se je druga faza sovjetsko-kitajskih pogajanj že začela. Pač pa predstavnik zunanjega ministrstva ni hotel komentirati ameriško-kitajskega sestanka v Varšavi. Na vprašanje o noti, s katero je kitajska vlada napadla sovjetsko, češ da je sprejela politiko »dveh Kitajsk«, to je, da priznava Tajvan kot posebno državo, je Zamjatin izjavil, da to ne drži in da je sovjetski odnos do Tajvana ostal, kakršen je bil. Zaradi tega vprašanja je prišlo do kratkega besednega spopada med predstavnikom zunanjega ministrstva in kitajskim dopisnikom, ki je vnovič obdolžil dnevnik »Socialistička industrija«, da je uporabil izraz »Tajvan kot država«. Predstavnik zunanjega ministrstva je na to dejal, da mora dopisnik to vprašanje razčistiti z glavnim urednikom dnevnika in ne z oddelkom za tisk, ki predstavlja zunanje ministrstvo.

MARJAN SEDMAK

Kršitve predpisov o cenah

Večina trgovskih organizacij zaračunavala višje marže od dovoljenih

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). — Zvezni sekretariat za informacije je danes objavil v zvezi s kršitvijo predpisov o cenah tole sporočilo:

Jugoslovanski javnosti je znano, da je letos poglavitna naloga poskrbeti za dinamično rast gospodarske dejavnosti in hkrati zagotoviti stabilne odnose na tržišču. Stabilnost je eden bistvenih pogojev za uspešnejši gospodarski razvoj, zlasti za zboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi.

Ta stališča zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta so našla široko in vsestransko podporo pri vseh delovnih ljudeh, delovnih organizacijah, družbenopolitičnih organih in organizacijah. Prvi pogoj za stabilnost tržišča in cen je, da delovne organizacije in organi upravljanja ne zvišujejo cen. Ugotovljeni pa so že bili številni primeri neupravičenega podražev anja in celo kršenje predpisov o cenah proizvodov in storitev, za katere velja režim neposredne družbene kontrole cen.

Zvezni izvršni svet je pri tem, ko je obravnaval vprašanja tržišča in cen, ugotovil, da je nujno treba vključiti široko javnost v izvajanje ukrepov v okviru gospodarske politike v letu 1970 tudi tako, da jo bo občasno obveščal o položaju na tržišču in o ponašanju posameznih delovnih organizacij.

Po podatkih zveznega tržnega inšpektorata so ugotovili, ko so pregledovali poslovanje 95 trgovinskih organizacij v zadnjih dveh mesecih, da je 60 organizacij prekršilo predpise o tržišču in cenah. Te trgovinske organizacije so pri proizvodih, ki so pod neposredno družbeno kontrolo cen, zaračunavale tudi do trikrat večjo maržo, kakor je dovoljena.

Žičnica na Vitrancu nared

KRANJSKA GORA, 13. jan. — Po včerajšnjem pregledu je novozgrajeni spodnji del sedežnice na Vitrancu naposled pripravljen za redno obratovanje.

Nova sedežnica, ki je zamenjala odsluženo prvo žičnico v Sloveniji, je dolga 1200 m, višinska razlika med obema postajama pa je 300 metrov. Njena zmogljivost je 480 oseb na uro, medtem ko so jih s staro prepeljali le 250. Podjetje Žičnica je vanjo vložilo 2,5 milijona dinarjev. L. S.

Napad na ameriško bazo

BANKOK, 13. jan. (AP). — Skupina gverilcev je davi pred zoro napadla ameriško letališko oporišče Ubon v Tajski. To je eno izmed šestih glavnih ameriških oporišč v Tajski, leži kakih 400 km severovzhodno od Bangkoka. V oporišču je okrog 4000 ameriških vojakov. To je baza za letala, ki bombardirajo Vietnam. V poročilu o gverilskem napadu ni povedano, kakšne izgube so imeli Američani.

30 žrtev požara v motelu

ANCHORAGE, 13. jan. (UPI) — V Anchoragu na Aljaski je danes požar upepelil motel. Požar je terjal veliko žrtev. Boje se, da je zgorelo morda 30 gostov. V motelu je bilo tedaj registriranih 44 gostov.

»Volkswagni« se bodo podražili

WOLFSBURG, 13. jan. (Reuter) — Avtomobilska družba »Volkswagen« je objavila, da bodo njeni avtomobili in komercialna vozila od šestih dolgo delijka dražji za 3,5 odstotka. Avto volkswagen 1300, ki je stal doslej 5197 mark, bo zdaj veljal 5350 mark.

Francosko — romunsko sodelovanje

Do leta 1975 naj bi se gospodarska izmenjava povečala za petkrat

RARIZ, 13. jan. (po telefonu). Romunski predsednik Ceausescu mi je dejal, da se strinja, da postane Francija prvi zahodni dobavitelj Romunije,« je danes po vrnitvi iz Romunije izjavil francoski minister za gospodarstvo in finance Valery Giscard D'Estaing. V Bukarešti je prisostvoval zasedanju francosko-romunske mešane komisije za gospodarsko, tehniško in znanstveno sodelovanje, ki je začrtalo obseg izmenjave med deželama za nadaljnjih pet let. »V razdobju od leta 1965 do 1975 naj bi se francosko romunska gospodarska izmenjava povečala za štirikrat. Največje vprašanje pri tem pa je še vedno negativna plačilna bilanca Romunije. Podobno kot druge vzhodne dežele s pretežno kmetijskim gospodarstvom izvaža Romunija v Francijo 40 odstotkov manj kot uvaža. Zato bomo podprli plasiranje romunskih izdelkov na francoskem tržišču,« je zagotovil Giscard D'Estaing. Med drugim je napovedal, da bo Renault poleg R-12 v Romuniji izdeloval tudi menjalnike za kombije. Sodelovanje pa je predvideno tudi na področju letalske, kemične in elektrogospodinjske industrije.

B. P.

Mešano podjetje »Save« in »Michelina«?

LJUBLJANA, 13. jan — Član republiškega izvršnega sveta in predsednik odbora za gospodarstvo Rino Simonsti je danes sprejel direktorja koncerna francoske družbe »Michelina« za investicije v tujini Jeana Massoubreja in svetovalca istega koncerna Pierra Marquida in se z njima zadržal v daljšem razgovoru. Sprejemu sta prisostvovala tudi direktor industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov »Sava« v Kranju ing. Janez Beravs in njegov namestnik ing. Helmut Turzanski. Pogovor je tekel o pogojih in možnostih za vlaganje finančnih sredstev v mešano podjetje »Sava« in »Michelina« pri nas. Nova tovarna bi služila oskrbovanju domačega trga, v največji meri pa bi svoje proizvode izvažala.

Mojsov podpredsednik ekonomsko-socialnega sveta OZN

NEW YORK, 13. jan. (Tanjug) — Stalni jugoslovanski predstavnik v OZN veleposlanik Lazar Mojsov je bil izvoljen za podpredsednika ekonomsko-socialnega sveta. Sklep o tem so sprejeli na zasedanju ECOSOC. Na zasedanju naj bi sestavili program dela ECOSOC v tem jubilejnem letu OZN.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

V Biafri popolna zmeda

Zambijska vlada sklenila dati azil Ojukwuju — Sinoči je govoril general Gowon

LAGOS, 12. jan. (AFP). **Šef federalne vlade Nigerije general Gowon bo nocoj govoril po radiu. Uradni Lagos pa doslej še ni na noben način reagiral na govor načelnika glavnega poveljstva biafrske vojske Efionga, ki je ponudil predajo in ustavitev ognja. Zvedelo se je tudi, da je v glavno mesto Nigerije prispel etiopski zunanji minister Hetema Jifru.**

Agencija Reuter pa poroča iz Pariza, da je uradni francoski predstavnik nocoj izjavil, da je Francija pripravljena dati azil voditelju Biafre, generalu Ojukwuju, kolikor bi ga zahteval. Neki predstavnik vlade je danes komentiral vest o zlomu biafrske vojske z naslednjimi besedami: »Biafra je zlomljena, toda narod se bo nekega dne v prihodnjih petih, desetih, dvajsetih ali kdo ve kolikih letih ponovno uprl.«

V Rimu je imel nocoj nigerijski veleposlanik tiskovno konferenco in izjavil, da je šef Nigerije general Gowon sprejel ukrepe, da ne bi prišlo do »represalij in genocida«, dodal pa je, da bodo voditelje upora v Biafri preganjali in jih kaznovali. Dejal je, da ne more biti govora o splošni in popolni amnestiji, marveč samo o delni.

Na sedežu OZN z velikim vznemirjenjem spremljajo najnovejši razvoj dogodkov v vzhodni Nigeriji, kjer je tragedija Biafre prišla verjetno v najstrašnejše obdobje. Informacije, ki prihajajo na OZN, govore o popolni zmedi, do katere je prišlo po zlomu biafrske vojske.

Trenutno prevladujeta v OZN dva poglavitna problema: kako preprečiti množične represalije nad prebivalstvom Biafre in kako čimprej pomagati prizadetemu prebivalstvu.

Agencija AFP poroča, da bo biafrski voditelj general Ojukwu verjetno jutri prispel z letalom v Lusako, ker mu je zambijska vlada dala azil.

Wilson: Položaj v Biafri zelo resen

LONDON, 12. jan.(Tanjug). — »Položaj v tistem delu Biafre, kjer so bile najhujše borbe, je zelo resen in tak bo še morda več mesecev ali let,« je izjavil nocoj na televiziji premier Wilson, ko je odgovarjal na vprašanja o programu pomoči britanske vlade prizadetemu prebivalstvu. Dejal je, da bo iz Londona odletelo letalo z 10 tonami zdravil, čim bo prišlo iz Lagosa sporočilo, da lahko pristane.

Kar zadeva stopnjo vpliva Britanije na federalne oblasti, je Wilson opozoril, da je britanska vlada že doslej uspešno delovala, da bi pleme Ibo integrirali v federalno državo brez diskriminacije. Lagos je na predlog Londona sprejel mednarodne vojaške opazovalce, ki bi nadzirali proces integracije in bili jamstvo proti genocidu, katerega se boji pleme Ibo.

Akcije palestinskih komandosov

AMAN, 12. jan. (AFP). Palestinski komandosi so v zadnjih 24 urah opravili štiri akcije proti izraelskim silam in jim povzročili hude izgube v ljudstvu in materialu. To je nocoj sporočil predstavnik vojaškega poveljstva palestinskih sil v Amanu.

Karame o obtožbah palestinskega osvobodilnega gibanja

BEJRUT, 12. jan. (AFP). — »Naše stališče je nespremenjeno, to je, spoštujemo sklepe kairskega sporazuma,« je izjavil libanonski premier Rašid Karame v zvezi z zadnjim sporočilom palestinskega osvobodilnega gibanja, s katerim obtožujejo libanonske oblasti, da so prekršile sporazum. S tem sporazumom so uredili položaj in aktivnost palestinskega osvobodilnega gibanja v Libanonu.

Na nocojšnji seji libanonskega kabineta pa so razpravljali o obtožbah palestinskega osvobodilnega gibanja proti libanonski vladi.

Boj proti mamilom

ŽENEVA, 12. jan. (UPI). — V Ženevi se je začelo dvotedensko zasedanje komisije OZN za borbo proti narkotikom. Predstavnik ZDA se je na tem zasedanju zavzel za to, da bi sklenili sporazum, po katerem bi prepovedali proizvodnjo mamil, hkrati pa bi organizirali uspešno kontrolo nad proizvodnjo in prodajo mamil, kakor so LSD in druga.

„Slaba novica za Pariz"

Padec Biafre je Francijo dokaj prizadel — Priznanje RK 5 evropskim zdravnikom, med njimi tudi Jugoslovanu

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 13. jan. — (po telefonu). Predsednik francoske republike Pompidou se je v brzojavki generalnemu sekretarju OZN U Tantu »v primeru vsesplošne človeške solidarnosti« zavzel za pomoč prebivalstvu poražene Biafre in obljubil vso materialno in moralno pomoč Francije. Tudi zahodnonemški kancler Brandt je obvestil francosko vlado, da je ZRN pripravljena koordinirati humanitarno akcijo s Parizom in Londonom.

Padec Biafre je iz človeških pa tudi prestižnih in gospodarskih razlogov Francijo dokaj prizadel. »Slaba novica za Pariz,« je v naslovu komentarja zapisal pariški »Monde«. Za jutri so napovedali tudi moločeč pohod do nigerijskega veleposlaništva v Parizu. Iz Pariza so se sicer razleteli po vseh koncih francoske Afrike posebni francoski dopisniki.

Radijski dopisnik iz Libreville je tako danes poročal o tiskovni konferenci predsednika gabonske republike Bonga, ki je ljubovalno izjavil, da še ne verjame v konec Biafre in je skupno s predsednikom Slonokoščene obale pripravljen služiti kot posrednik pri mirovnih pogajanjih. Vendar pa so iz Libreville zamrkali, da bi bivši biafrski voditelj Ojukwu bil v Gabonu. Nasprotno poročajo, da se bo njegovo letalo po vsej verjetnosti spustilo v Zambiji, ki mu je že odobrila nepolitični azil. Drugi menijo, da bo šel čimprej v London.

Predstavnik mednarodnega Rdečega križa je včeraj dal najvišje priznanje in zahvalo za plemenito tveganje petim evropskim zdravnikom, ki so edini ostali v odrezani Biafri. Gre za troje Francozov, enega Švicarja in enega Jugoslovana. Kot sem danes na sedežu francoskega RK v Parizu zvedel, gre za jugoslovanskega zdravnika, asistenta dr. Vladana Radomana, ki je svoje študije dokončal v Parizu.

»Domnevamo, da so še vedno v kraju Awo Omama. Žal smo trenutno brez novih poročil o njihovi usodi. Naše letalo se danes ni moglo spustiti na njihovem letališču, ker njihov letališki stolp ni več odgovarjal. Ti zdravniki imajo v dveh tamkajšnjih bolnišnicah na skrbi 980 bolnih otrok in okrog 400 civilnih in vojaških ranjencev. Prizadevamo si, da bi to ozemlje nevtralizirali.«

B. POGAČNIK

Liburnija v Rio de Janeiru

RIO DE JANEIRO, 13. jan. (Po telexu). Pred 5000 gosti, med katerimi je bil tudi brazilski minister za trgovino in industrijo Fabio Yassuda, so v Rio de Janeiru odprli jugoslovansko razstavo na ladji Liburniji. »Spremljam razvoj Jugoslavije in pozivam braziliske gospodarstvenike, da navežejo stik z Jugoslovani,« je dejal ob otvoritvi Fabio Yassuda.

Jugoslovanska ladja Liburnija, na kateri razstavlja 200 podjetij okrog 2000 izdelkov, je doslej že obiskala Barbados, Panamo, Venezuelo, Kolumbijo in Trinidad, povsod pa je bilo zanjo veliko zanimanje, predvsem med gospodarstveniki. Nadaljna pot Liburnije bo vodila v Santos, Buenos Aires in Montevideo.

ŠTEFAN ŠALEJ

Pogovor z vodjo delegacije DR Vietnama?

PARIZ, 13. jan. (Reuter) — Vodja delegacije DR Vietnama na pariških pogajanjih Xuan Thuy se je pripravljen sestati z ameriškim senatorjem Eugenom McCarthyjem. Pričakujejo, da se bosta sešla še danes.

Telegrami

NE VIN POJDE V INDIJO — NEW DELHI. Predsednik revolucionarnega sveta Burme Ne Vin bo od 15. do 22. januarja na obisku v Indiji.

MAKARIOS V KENIJI — NAIROBI. Ciprski predsednik Makarios je pripotoval v kenijsko pristanišče Mombaso, kjer ga je pozdravil kenijski predsednik Jomo Kenyatha.

GOSPODARSKE TEŽAVE — JERUZALEM. Izraelska vlada omejuje domačo potrošnjo in uvoz, ker so se nacionalne devizne rezerve močno skrčile. Zdaj jih je samo še za 300 milijonov dolarjev, na dan pa se povprečno zmanjšajo za 1 milijon.

NEUSPELA AKCIJA — ATENE. Akcija policijskih sil v Limasolu, v kateri je sodeloval predsednik parlamenta Kleridis, da bi odkrili skladišče orožja ilegalne organizacije »Nacionalna fronta«, ni uspela. Pripadniki te organizacije so baje orožje še o pravem času spravili stran.

KREPITEV PRIJATELJSTVA — NEW DELHI. Predsednik Indije V. Giri se je po uradnem obisku na Cejlonu vrnil v New Delhi.

NOVA NASELJA NA ZASEDENIH OZEMLJIH — JERUZALEM. V zadnjih petih letih se je priselilo v Izrael okoli 300.000 ljudi. Izrael se namerava učvrščevati z novimi naselji na zasedenih ozemljih.

RADIOAKTIVNOST — DENVER. Ameriška komisija za atomsko energijo je pred tukajšnjim zveznim sodiščem potrdila, da so določeni standardi za količino dovoljenega radijskega sevanja desetkrat manjši, kot je dopustno. Zahtevajo, naj bi se spremenili.

SPREJETO VABILO — NEW DELHI. Premier Indira Gandhi je sprejela povabilo Hasana el Bakra, naj obišče Irak.

PETLETNA POGODBA — RIM. Italijanski minister za zunanjo trgovino Misasi bo odpotoval v Moskvo, kjer bo podpisal pogodbo o trgovini med Italijo in SZ za prihodnjih pet let.

BRITANIJA IN EGS — LONDON. Britanski zunanji minister Michael Stewart je izjavil, da se britanska vlada zdaj prav tako zanima za pristop k EGS, kot se je pred dvema letoma. Britanska javnost pa pristopu bolj nasprotuje.

VELEPOSLANIŠTVI — TRIPOLI. Jemen in Somalija bosta vzpostavili z Libijo diplomatske stike na ravni veleposlaništev.

VREDNOST ZLATA VSE MANJŠA — LONDON. Na vodilnih svetovnih borznih središčih v Londonu in Zürichu se je zlato spet pocenilo. V Zürichu so prodajali unčo zlata celo po 34,85 dolarja, v Londonu pa po 34,90 dolarja, medtem ko je uradna cena 35 dolarjev.

OBISK — SOFIJA. Nizozemski zunanji minister Luns bo od 18. do 22. januarja na obisku v Bolgariji, kamor ga je povabil bolgarski zunanji minister Bašev.

»ŽIVIO REPUBLIKA!« — STOCKHOLM. Ko je kralj Gustav Adolf začel zasedanje parlamenta v Stockholmu, so mimo palače korakali demonstranti, ki pripadajo mladinskemu krilu vladajoče socialdemokratične stranke. Zahtevajo razglasitev republike.

U TANT V NIGRU — NIAMEJ. Generalni sekretar OZN U Tant je pripotoval v Niamej na obisk Nigru. Nigerijski predsednik Hamani Diori je izjavil, da Niger zaupa v zvezne oblasti v Lagosu in da pričakuje, da bodo našle miroljubno rejitev po biafrski kapitulaciji.

EKSPLOZIJA CISTERN — AJACCIO. Tu sta eksplodirali dve cisterni, napolnjeni z rafiniranim petrolejem. Gasilci so požar omejili, da ni zajel še pet drugih cistern. Žrtev ni bilo, škoda znaša milijon frankov.

VELIKO POSOJILO — DJAKARTA. Vodilne zahodne države so prvič neovirano odobrile Indoneziji 600 milijonov dolarjev posojila za ureditev gospodarskega položaja. Indonezijski poslovni krogi so presenečeni, saj je narodno gospodarstvo izkoristilo komaj tretjino lanskih posojil v znesku 500 milijonov dalarjev.

Pa še to:

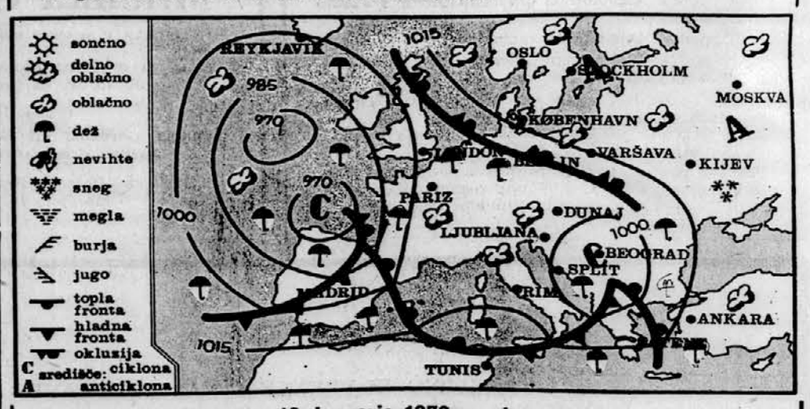
POUDAREK STROKOVNOSTI — V hotelu »Turist« v Kraljevu so najeli za vzdrževanje reda in mira nekdanjega boksarja. Ker pa zlasti tuji turisti radi pripeljejo s seboj na letni oddih tudi svoje štirinožne ljubljence, utegnejo v tem hotelu zaposliti — morda samo v času turistične sezone — še kakega krotilca živali ...

SONCE vzide 7.39 zaide 16.40

VREMENSKO POROČILO

LUNA vzide 10.55 zaide 0.02

Prognostična karta za 14. I. 1970 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 13. januarja 1970

kraji	ob 7. uri vreme	°C	ob 13. uri vreme	°C
ubljana	megla	2	dežuje	3
Planica	megla	0	oblačno	1
Brnik	megla	1	megla	2
Kredarica	—	—	sneži	—3
Maribor	megla	1	megla	1
Sl. Gradec	oblačno	2	oblačno	2
Celje	pol oblačno	1	oblačno	3
Novo mesto	megla	1	megla	3
Koper	dežuje	12	dežuje	9
Reka	oblačno	11	oblačno	13
Pulj	dežuje	11	oblačno	12
Hvar	oblačno	12	oblačno	15
Dubrovnik	oblačno	13	oblačno	13
Zagreb	megla	1	megla	1
Beograd	oblačno	5	oblačno	10
Sarajevo	dežuje	5	pol oblačno	3
Titograd	oblačno	10	oblačno	12
Skopje	dežuje	7	oblačno	9
Čelovec	megla	1	megla	0
Gradec	megla	0	oblačno	1
Dunaj	dežuje	1	megla	1
Benetke	dežuje	8	dežuje	9
Milano	dežuje	5	oblačno	4
Genova	dežuje	7	dežuje	9
München	—	—	oblačno	—5
Zürich	megla	—4	megla	—3
Rim	oblačno	10	pol oblačno	15
Pariz	oblačno	7	oblačno	8
Berlin	jasno	—1	oblačno	2
Stockholm	oblačno	—2	sneži	0
Moskva	sneži	—5	sneži	—4

Napoved za danes

SLOVENIJA

Ponoči še deževno, čez dan pretežno oblačno in v nižinah zamegleno. Najnižje nočne temperature okrog 0, v Primorju 5, najvišje dnevne do 4, v Primorju do 10.

JUGOSLAVIJA

Oblačno in zamegleno. Deževalo bo ob srednjem in južnem Jadranu, Bosni in Srbiji.

VREMENSKA SLIKA

Glavno ciklonsko področje se zadržuje nad Atlantikom in sega tudi v zahodno Sredozemlje. Zaradi tega prevladujejo višinski jugozahodni in južni zračni tokovi, zato se bo južno vreme zadrževalo še nekaj dni.

Izgledi: še naprej sorazmerno toplo vreme.

Snežne razmere v Sloveniji včeraj ob 7. uri

ŽIČNICA NA VELIKO PLANINO: 40 cm južnega — ŽIČNICA NA KRVAVEC: 45 — ŽIČNICA NA VOGEL: 120 ŽIČNICA NA ZELENICO: 120 — Ljubelj—Predor: 15 — ŽIČNICA NA VITRANC: 45 — ŽIČNICA NA ŠPANOV VRH: 30 — POHORSKA VZPENJAČA: 55 — BOHINJ: 20 — RAKITNA: snežne krpe — LOKVE: snežne krpe — LIVEK: 10 — zgoraj, spodaj snežne krpe — ČRNI VRH NAD IDRIJO: 20 — VOJSKO: 35 — IDRIJA: 6 — MEŽICA: spodaj 25, zgoraj 35 — VLEČNICA MOJSTRANA: 10 — DOM NA KOMNI: 125 — TRAVNA GORA: 30 — KRANJSKA GORA: 45 — ŽIČNICA PLANICA: 55, žičnice in vlečnice obratujejo, razen sedežnice v Kranjski gori in vlečnice na Lokve, sneg je povsod južen.

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, še pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.050 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in somišljenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spreminjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Branibor na kosilo.

J. SEVER

Integracija gostinstva?

Konec januarja bo referendum o združitvi gornjesavinjskih gostincev

V Gornje Savinjski dolini, ki spada v mozirsko občino, je gostinstvo v zadnjih letih doseglo lep napredek. Čeprav je bilo gostinstvo na tem območju še desetletja močno razvito, je njegov povojni nosilec v resnici družbeni sektor, bolj natančno mozirski Turist in ljubenska Planinka, okrog katerih je bilo strnjeno skupno 17 gostinskih obratov.

Medtem, ko je gostinsko podjetje Turist v Mozirju s svojimi dvanajstimi obrati in razumljivo večjim denarnim prometom nekoliko močnejše, vseeno samo ni sposobno zbrati toliko denarja, da bi bilo kos investicijskim naložbam, ki so nujne za nadaljnji razvoj gostinstva. Čeprav ima oboje podjetij nekaj lokalov, ki po svoji urejenosti in opremi spadajo med sodobne, je vse to premalo za to, da bi s temi lokali lahko v Gornje Savinjskem turizmu ustvarili okostje nadaljnjega razvoja v gostinstvu.

Gre namreč za dejstvo, da danes gostinstvo na območju mozirske občine ni več le klasično »oštirstvo« za krajevne potrebe, temveč ob dograjenem športno-rekreacijskem centru na Mozirski planini nosilec turističnega razvoja. Zato tudi gostinstvo v tej občini obravnavajo v tej luči in mu v mejah možnosti nudijo vse pogoje za razvoj.

V istem obdobju, ko je gostinstvo v zasebni lasti dobivalo kredite za ureditev lokalov, sta obe podjetji v družbeni lasti vlagali ves razpoložljivi denar za modernizacijo svojih lokalov. Tako je v nekaj letih v Mozirju nastal skromen, vendar izredno potreben hotel z nekaj tujskimi sobami in moderno restavracijo, na Ljubnem pa restavracija Planinka, ki je v bistvu prav tako pomemben lokal v zgornjem delu doline, kot mozirski »peteline« v spodnjem delu. Prav zaradi te vloge bi bilo zgrešeno obravnavati pomen enega ali drugega podjetja. V tem sta si v dosedanjih razpravah o združitvi enotna tudi oba kolektiva.

V primeru, da se 27. januarja vseh ali vsaj večina od 56 zaposlenih v obeh podjetjih odloči za združitev, bo Zgornje Savinjska dolina dobila enotno gostinstvo družbenega sektorja, ki bo s svojim dosedanjim skoraj pet milijonskim prometom ustvarjal realne in večje pogoje za nadaljnji razvoj. To tembolj, ker se kot rečeno z rekreacijskim centrom Golte na Mozirski planini zanj odpirajo nove in pomembne možnosti. Gre za možnost enakovrednega nastopa pri dodeljevanju novih lokacij za gostinske obrate, ki so že programirani v drugi fazi gradit ve tega centra v Mozirju.

To so sicer le perspektive, vendar jih enotnost nastopa ob dosedanjem gostinskem potencialu s katerim kolektiva že zdaj razpolagata postavlja v ospredje. To tembolj, ker doslej ob velikih investicijskih naložbah niti eno izmed obeh ni moglo računati na udeležbo pri graditvi te druge faze. Seveda tudi z združitvijo kolektiva ne bosta takoj po združitvi gigant, vendar pa bosta dovolj močna in pomembna, da se lahko uveljavita pri nadaljnjem razvoju gostinstva v mozirski občini, ki postaja iz leta v leto vse pomembnejša in donosnejša gospodarska panoga.

J. SEVER

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi trupli obeh potnikov.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen imata prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Cyril Bricelj je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Bricelj le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GASAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Šipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvrsten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

Naš pogovor

V celjski občini ni zatišja

Govori E. Rojc, sekretar občinskega komiteja ZKS Celje

V prihodnjem obdobju se v celjski občini obeta živahna politična dejavnost, ki je bila sicer značilna tudi za lansko leto. O delovnem programu občinske organizacije smo za pogovor naprosili sekretarja občinskega komiteja ZKS prof. Emila Rojca.

— Kaj bi lahko rekli o zasedanju prve republiške konference ZKS in kako se bo občinska organizacija lotila uresničevanja njenih sklepov in stališč?

»Pri ocenjevanju prve seje republiške konference moramo biti realni. Mislim, da se je z razpravo o najvažnejših vprašanjih, nastalih med obema kongresoma, močno afirmirala in dobila svoje mesto v strukturi ZKS. To dokazuje tudi resolucija, ki je med nastajanjem doživela kakih sto sprememb in dopolnitev in je torej zrasla iz skupnih interesov in skupnih pogledov, kar pomeni, da ni le izraz vodstva. Naša občinska organizacija se bo morala čim bolje organizirati in delovati smotrno, če bo hotela sklepe in stališča konference učinkovito uresničiti v praksi.«

— Kako?

»Občinski komite je že na prvi seji sprejel sklep o sistemu delovanja znotraj občinske organizacije. Zagotoviti hočemo zlasti stalnost dela, s tem pa bomo onemogočili, da bi posamezne sredine od časa do časa zamrle. Prav tako bo morala obstojati pobuda komunistov pri urejanju problemov, ki jih čutijo sami kot občani. Najvažnejše pa je, da bodo vse organizacije v začetku leta sprejele dolgoročne in kratkoročne programe svoje dejavnosti oziroma akcij, se redno mesečno sestajale, pri čemer bomo poskrbeli tudi za tesnejše medsebojno komuniciranje. O delu bo treba obojestransko poročati, za kar bodo odgovorni člani komiteja, ki so zadolženi za posamezne organizacije, in pa sekretarji osnovnih organizacij. Občinski komite bo vsake štiri mesece analiziral delo vseh oddelkov, osnovnih organizacij in aktivov.«

— Kakšen je konkretno vaš program?

»V okviru dolgoročnega programa gre zlasti za uresničevanje sklepov občinske konference o idejno političnem usposabljanju, sodelovanju pri urejevanju nekaterih odprtih problemov v delovnih organizacijah, pri uresničevanju družbenega dogovora o zbiranju sredstev za potrebe družbenih služb in narodne obrambe v občini v letih od 1970 do 1972, dalje bomo usmerjali proces notranje diferenciacije v ZK, s čimer hočemo ugotoviti, v kolikšni meri so posamezni komunisti pripravljeni resnično delati.«

— Katere naloge prihajajo v poštev v kratkoročnem programu?

»Predvsem organizacija politične šole in več seminarjev za člane ZK, seminar za novoizvoljene sekretarje osnovnih organizacij in oddelkov ter za direktorje. Skupaj z občinskim sindikatom pa bomo obravnavali probleme zdravstvenega varstva ter pripravili drugo sejo občinske konference, posvečeno nalogam komunistov pri oblikovanju razvojnega programa celjske občine. Vse to do marca.«

D. HRIBAR

Pred II. sejo občinske konference ZMS v Velenju

V sredo, 14. januarja, bo v Velenju druga seja občinske konference Zveze mladine Velenje. Na seji bodo v središču pozornosti problemi organiziranosti mladine v Šaleški dolini. Ugotavljajo namreč, da v vseh delovnih organizacijah še nimajo aktivov Zveze mladine, med drugim ne delujeta aktiva ZMS v Rudniku lignita Velenje in v Lesno industrijskem kombinatu Šoštanj, zato si bodo prizadevali, da bi v prihodnjih mesecih ustanovili aktive ZMS v vseh tistih delovnih organizacijah, kjer jih še ni.

Mladi iz Šaleške doline bodo na seji občinske konference ZMS spregovorili tudi o gospodarjenju in o samoupravljanju ter o nekaterih drugih problemih, aktualnih v tem razdobju.

Neposredno po seji občinske konference bodo sklicali seje problemskih konferenc, na katerih bodo izobilkovali in sprejeli bolj neposredne naloge, določili izvajalce nalog ter tudi čase, v katerih bodo morale biti posamezne naloge opravljene.

M. L.

V Velenju spremenili določila o prispevkih in davkih občanov

Občinska skupščina Velenje je pred koncem minulega leta spremenila nekatere določbe odloka o prispevkih in davkih občanov. Tako je določila nove povprečne in najvišje letne zneske osebnih dohodkov, ki bodo v letu 1970 osnova za odmero pavšalnega letnega prispevka ali prispevka po dejanskem dohodku v obrtnih dejavnostih.

Tudi v Velenju je zdaj odpravljen davek na kmetijske proizvajalne priprave in na samorodno trto. Letos ne bo več potrebno plačevati davka na traktorje nad 35 KS ter na žage venecianke. Če pa opravljajo lastniki teh priprav delo drugim, bodo tak dohodek obdavčili posebej.

Določili so tudi novo osnovo za gospodarske pomočnike pri zasebnih kmetih. Letos je pavšalna osnova 250 dinarjev.

M. L.

VELENJE

Glavnate solate zmanjkuje

Vrtnarija s toplovodnim ogrevanjem v Velenju je za zimsko sezono pravočasno vzgojila glavato solato za trg. Sadili so jo razmeroma zgodaj, tako da je že v decembru vila glave. Toda povpraševanje po krhki glavnati soltati je letos izredno veliko in niti v Velenju ne morejo zadostiti povpraševanju. Solata uspeva v nizkih in ogrevanih gredah na prostem, v pokritem rastlinjaku pa sedaj gojijo predvsem asparagus za cvetličarne in paradižnik. Jeseni sta glavni pridelek asparagus in krizanteme.

F. K

Danes v Celju

KINO:
Union: ob 16. uri MEČ V KAMNU, ob 18. in 20. uri — amer. barv. film ČAS HEROJEV.
Metropol: amer. barvni film NA OBALI REKE.
Dom: jug. barvni film LJUBEZEN IN KAKŠNA KLETVICA VMES.
SLG:
Ob 10. uri DESETI BRAT — zaključena predstava za osnovno šolo Bogastka Slatina.
RADIO CELJE:
Po vaši izbiri, iz dela celjske občinske skupščine.
DEŽURNA LEKARNA:
Center, Vodnikova 1.
KNJIŽNICE:
Študijska je odprta vse dan, ostale popoldne.
BRSALIŠČE:
Odprto je od 10. do 12., od 14. do 16.30 ter od 19.15 do 21. ure.
Izšel je Novi tednik.

Polletne počitnice v snegu

Če ne bo snega, bo osnovna šola v Žalcu prestavila čas počitnic

V osnovni šoli v Žalcu so se odločili, da bodo če 20. januarja ne bo snega, prestavili začetek zimskih počitnic na kasnejši čas. S tem se želijo zavarovati, da bodo lahko v ugodnih snežnih pogojih naučili smučanja čimveč otrok.

Že zdaj je pripravljenih za smučarske tečaje, ki jih bo organizirala osnovna šola, več kot 150 tečajnikov s šole in vzgojnovarstvenih ustanov. Cena tečaja je 50 din, vanjo je vračunan dnevni prevoz v Liboje, topel čaj in vlečnica, medtem ko bo smučarskega učitelja plačalo šolsko športno društvo.

Seveda bodo na ugodnih smučiščih prirejali smučarske tečaje tudi nekatere druge osnovne šole iz žalske občine. Zanimivo je, da je na smučiščih v Libojah vsak dan od 15.30 do 17. in ob sobotah ter nedeljah tudi dopoldne od 10. do 11.30. ure dežurni smučarski učitelj, ki poučuje brezplačno. Od 17. do 20. ure pa je smučarski učitelj na razpolago proti plačilu; ura stane 25 din.

Vsekakor je poteza osnovne šole v Žalcu, da v primeru slabega vremena prestavi zimske počitnice in da imajo vsak dan na smučiščih v Libojah dežurnega smučarskega učitelja, več kot odlična. Škoda, da taga ni v več krajih!

T. VRTBL

Razgibano delo pionirjev

V Velenju je bila občinska konferenca pionirjev

V Velenju je bila zadnji ponedeljek občinska pionirska konferenca. Zraven 60 predstavnikov pionirskih odredov z vseh osnovnih šol v Šaleški dolini so se je udeležili tudi predstavniki občinskih vodstev družbeno političnih organizacij in Angela Röck, mati narodnega heroja Bibe Röck, ki so jo pionirji še posebej lepo pozdravili.

Na začetku jubilejnega leta, v katerem proslavljamo 25-letnico osvoboditve naše domovine, so predstavniki pionirjev iz Šaleške doline na zadnji občinski pionirski konferenci najprej počastili spomin vseh padlih borcev in talcev.

Zatem pa so pregledali dejavnost pionirskih odredov na posameznih šolah kot tudi delo občinske pionirske komisije pri občinski zvezi društva prijateljev mladine Velenje. Ugotovili so, da je bila dejavnost pionirjev v zadnjem obdobju izredno razgibana. Ob tem velja omeniti samo nekatere uspehe: za Kajuhovo bralno značko se je potegovalo nad 1.800 pionirjev in pionirk, v Velenju je bila skrbno pripravljena zaključna prireditev ob pohodu hrvatskih in slovenskih pionirjev po poteh 14. divizije, 1.500 mladih se je udeležilo dnevnih taborjenj v Šoštanju, več sto mladih pa je s prostovoljnim delom pomagalo modernizirati cesti proti Šentilju in Škalam, urejati okolico pri novi osnovni šoli v Šentilju ter postavljati smučarsko vlečnico in urejati proge za smučanje v Belih vodah.

Izredno težko bi bilo opisati vse dejavnosti, ki so bile v okviru posameznih pionirskih odredov. Za pomoč Banjaluki so zbrali skoraj 6.000 din, prav zdaj pa začenjajo z zbiranjem starega papirja, izkupiček pa bodo prav tako namenili kot pomoč pionirjem v Banjaluki.

Predstavniki posameznih pionirskih odredov so na zadnji občinski pionirski konferenci poročali tudi o programih dela. Osrednje pozornosti so deležna tekmovanja za Kajuhovo bralno značko, revija odrov mladih, srečanje pionirjev — pesnikov, ki bo maja letos prvič v Šoštanju in pa tekmovanje za prehodno zastavo 14. divizije, ki jo bodo podelili na osrednji prireditvi mladih iz Šaleške doline ob 25-letnici osvoboditve tistemu pionirskemu odredu, ki bo najbolj uspešno prenašal tradicije NOB na mladi rod.

Po končani konferenci je sprejel predstavnike pionirskih odredov — udeležence konference podpredsednik velenjske občinske skupščine, Drago Tratnik, in se zadržal z njimi v daljšem pogovoru.

M. L.

V Adamu in Evi ni pornografije

Vrhovno sodišče Srbije je potrdilo odločitev okrožnega sodišča v Beogradu, ki je razveljavilo odločitev okrožnega javnega tožilstva Beograd o začasni prepovedi razširjanja novoletne številke revije Adam in Eva.

Javno tožilstvo je menilo, da je treba prodajo revije ustaviti zaradi pornografije in kršenja javne morale.

Senat okrožnega sodišča pa je na javni obravnavi ugotovil, da v novoletni številki Adama in Eve ni elementov pornografije in kršenja javne morale. Okrožno javno tožilstvo se je pritožilo na vrhovno sodišče Srbije, ki pa je potrdilo odločitev okrožnega sodišča. Ker je odločitev vrhovnega sodišča dokončna, bo revija Adam in Eva te dni spet v prodaji.

Na celjskih cestah pet nesreč dnevno

CELJE, 13. jan. Že prvi letošnji dnevi so polni poraznih podatkov o prometu na širšem celjskem območju, saj se je v dvanajstih dneh zgodilo že 57 nesreč, kar pomeni, da se na celjskih cestah zgodi nekaj manj kot pet nesreč dnevno. Tri osebe so zaradi hudih poškodb umrle, dva pešca in mopedist, sedem jih je bilo hudo poškodovanih, šest pa laže. Skupno materialno škodo so ocenili na 266.800 dinarjev.

Najpogostejši vzrok nesreč v teh dneh je poledica, kljub izrednim prizadevanjem zimske cestne službe obeh celjskih podjetij, kjer nepredvidni vozniki ne prilagodijo hitrosti pogojem cestišča.

M. S.

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki — Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševela Čizmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup starega blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Cigankinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševela Čizmić je na zaslševanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Dinarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev zapleniti, Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. SEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak — Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Žu. panje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito trešilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri teh nesrečah so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena, doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že zadel turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer. Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Oglašujte v DELU

CELJSKI MOTIV — Ulica na Muzejski trg, kjer razen prhutanja golobov vlada tišina. Foto: F. Krivec

EP SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan
MESO
SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA
EP MARKET
LJUBLJANA, CIGALETOVA

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, že pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.050 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in sorniščijenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spreminjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Branibor na kosilo.

J. SEVER

PAŠA ZA OČI — PA TUDI IZBIRA — Koprska Čevljarska ulica čedalje bolj postaja osrednji trgovski del tega obmorskega mesta. Vrsta domiselno urejenih trgov in je privlačna paša za oči, pa tudi izbira je dokajšnja. V predadverju prodajalne trgovskega podjetja Soča, ki je ena najlepše urejenih trgovin v Kopru, je zlasti zvečer ob razsvetljenih izložbah veliko občudovalcev razstavljenega blaga. Foto: J. Mikuž

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi trupli obeh potnikov.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen imata prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Ciril Bricelj je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Bricelj le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GASAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Šipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvrsten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

Večina tolminskih podjetij široma odpira svoja vrata

Občni zbor sindikata o dobrem gospodarjenju

TOLMIN, 13. jan. Razprava na današnjem občnem zboru sindikatov, katerega delo so spremljali tudi predstavniki CGIL, CISL in UIL za videmsko pokrajino, je bila v glavnem usmerjena na tri vrste vprašanj: perspektive gospodarstva v občini, samoupravno dogovarjanje ter skrb za delovnega človeka. Gradivo za občni zbor je vključno z referatom predsednika občinskega sindikalnega sveta Evgena Golje nudilo udeležencem bogato snov za razpravo.

Naj navedemo bistveno ugotovitev, da se je gospodarstvo v občini rešilo tradicionalne zaprtosti. Večina delovnih organizacij, zlasti s področja industrije, je zasnovala s podjetji zunaj občine poslovne dogovore, ki precej obetajo. Tako se z njimi odpirajo delovnim kolektivom znatne perspektive za realizacijo programov rekonstrukcij in širitve proizvodnje.

Bača v Podbrdu, Krn v Klavžah, Avto-elektro in Metalfleks v Tolminu, Planika v Kobaridu, Kreda v Srpenici ter Trenta in Lesno podjetje v Bovcu, so tik pred začetkom ali pa že izvajajo obsežne programe, s katerimi bodo več kot podvojili sedanjo proizvodnjo. Obenem bodo ta podjetja odprla številna nova delovna mesta. To pa je zlasti vzpodbudno, saj je sedaj zaposlen v občini komaj vsak peti občan, kar tisoč občanov pa si je moralo poiskati delo zunaj meja občine.

Ko so udeleženci govorili o samoupravnem družbenem dogovarjanju, in vlogi sindikata pri tem, so zlasti opozorili, da bo treba v prihodnje prikazovati kolektivom programe za porabo sredstev, ki jih bodo zbirali z družbenimi dogovori. Tako bo mnogo laže doseči angažiranje kolektivov za pomoč pri realizaciji programov v občini.

Udeleženci razprave so kritizirali dejstvo, da kažejo podjetja s sedežem izven občine, ki pa imajo svoje enote na Tolminskem, kaj malo zanimanja za urejanje krajevnih problemov. Slednjič so podprli akcijo občinskih skupščin severne Primorske o dograditvi bolnišnice v Šempetru pri Gorici.

Več udeležencev je poudarilo, da v podjetjih še vedno čestokrat posvečajo več skrbi strojem kot pa ljudem, ki z njimi upravljajo. Posledice tega se kažejo v številnih bolezenskih izostankih z dela, invalidnosti ter slabi kadrovski sestavi zaposlenih in drugih anomalijah, zaradi katerih so proizvodni rezultati mnogokje slabši kot bi lahko bili.

L. KANTE

TOLMIN

Akcija »Več varnosti v prometu«

Akcije »Več varnosti v prometu«, ki jo izvajajo zvezne, republiške in občinske komisije za varnost v cestnem prometu v januarju in februarju letos, se je aktivno udeležila tudi občinska komisija za varnost v prometu pri občinski skupščini Tolmin.

S posebnimi objavami in okrožnicami je obvestila vse šole na Tolminskem o vzgojnih oddaja RTV Ljubljana, ki se bodo vrstile do 24. februarja letos.

Prav tako so na te oddaje opozorjeni vsi lastniki televizijskih sprejemnikov — ne glede na to, če so vozniki. Komisija namreč meni, da je vsak občan obenem tudi udeleženec prometa in je torej prometna vzgoja potrebna vsem.

Pričakujejo, da bo komisija za varnost v prometu pri skupščini občine Tolmin priredila vrsto prometno-vzgojnih predavanj zlasti med šolsko mladino.

J. R.

Senadolski klanec opozarja

Mnogo nesreč in škode na poldrugem kilometru neurejenega cestišča

Pred nedavnim se je na Senadolskem klancu med Sežano in Senožečami pripetila huda prometna nesreča, ki je terjala življenje 27-letnega Branislava Arsoviča. Zakaj toliko nesreč prav na tem odseku? Ta del ceste je že nekaj let nevaren.

Pred tremi leti so Senadolski klanec prevlekli s surovim asfaltom, ki ni imel zadostnega zavornega faktorja, zaradi česar je bilo cestišče spolzko. Zato so pred dvema letoma postavili »parado« prometnih znakov: spolzka cesta, splošna nevarnost, nevaren klanec 10%, nekaj metrov za tem je spet znak, ki opozarja na spolzko cesto v dolžini 1,5 kilometra ter omejitev hitrosti 60 km/h.

Toda znaki so samo postavljeni. Več tisoč avtomobilov drvi dnevno mimo njih proti Sežani oziroma državni meji in jih ne upošteva. V zvezi z akcijo o varnosti v prometu v zimskem času, ki še traja, so delavci postaje milice v Sežani prav na tem klancu opozarjali voznike na previdnost. Zanimiv je podatek, da je med 100 vozniki, ki so peljali po tem klancu, upoštevalo prometne znake le 5 odstotkov.

Zakaj Senadolskega klanca niso ponovno prevlekli z asfaltom? Lani so cesto od Sežane do Senožeč asfaltirali, toda Senadolski klanec so »preskočili«. Zakaj? Kljub prizadevanjem občinske skupščine Sežana, postaje milice in Cestnega podjetja Koper, republiški cestni sklad ni imel posluha za asfaltiranje tega kilometra in pol cestišča.

Še nekaj podatkov. V dveh letih je bilo samo na Senadolskem klancu, na dolžini 1.5 km, 36 prometnih nesreč, od tega 5 s hudimi telesnimi poškodbami, 4 z lažjimi, druge pa z večjo materialno škodo, ki je je okrog 200.000 din. Ali ne bi ta znesek zadostoval za asfaltiranje tega dela ceste? Lani pa je bilo na odseku Senadolice—Sežana 30 prometnih nesreč, ki so terjale 4 smrtne žrtve in 250.000 din gmotne škode. Mar ti podatki ne pričajo dovolj zgovorno o nevarnosti Senadolskega klanca oziroma odseka ceste prvega reda Senadolice —Sežana?

V. K.

Vrsta pred koprsko luko

Včeraj je čakalo kar 14 ladij, da bi dobile prostor ob pomolih

KOPER, 13. jan. — Danes zjutraj je bil pogled na koprski zaliv izredno slikovit. Na sidrišču je čakalo kar 14 ladij različnih velikosti in nosilnosti, da bi dobile prostor ob pomolih. Doslej se je pripetilo menda samo enkrat, da je bilo hkrati na sidrišču več ladij kot danes. To je bilo pred letom dni, ko je čakalo na prostor ob pomolih 15 ladij.

Že dopoldne se je število čakajočih ladij na sidrišču zmanjšalo. Najprej je velik tanker, ki je pripeljal nad 25.000 ton nafte, dobil prostor ob pomolu za tekoče tovore, druge tri ladje pa so dobile prostor ob pomolih za pretovarjanje.

V operativnem oddelku koprske luke so povedali, da je nastal zastoj med drugim zaradi slabega vremena preteklih dni. Ladje so pripeljate tovor, ki ga je v vlažnem vremenu težje, če ne nemogoče prekladati. Razen tega pa se je zdaj začela sezona južnega sadja, ki bo trajala do maja. V tem času pa je bil tudi lani v luki največji promet.

V prvih desetih dneh tega meseca so pretovorili v luki nad 30.000 ton blaga. Od tega je bilo več kot polovica južnega sadja (pomaranče, limone, banane).

Mikavne podobe pred pristaniščem, ko so v zalivu zasidrane številne tovorne ladje, pa v luki niso preveč veseli. Za neupravičeno čakanje je treba odšteti kar precejšnje denarce. Zato v luki nestrpno pričakujejo, kdaj bodo lahko pričele pristajati ladje ob petem navezu, ki ga zdaj gradijo. Računajo, da bodo čez kakšen mesec dni lahko ob njem že pristajale ladje, čeprav pomol še ne bo v celoti dogotovljen.

GUSTAV GUZEJ

Je Vinković »osiješki fantom«?

OSIJEK, 13. jan. — Sodnik osiješkega okrožnega sodišča Drago Marjanac je prejel od okrožnega javnega tožilca Rajka Durkovića obtožnico proti Ivici Vinkoviću, 26-letnemu avtoelektričarju iz Osijeka, ki je obtožen, da je lani na območju Osijeka skušal posiliti šest žensk. Bodo dokazali, da je Vinković skrivnostni »Osiješki fantom«, ki je bil novembra lani strah in trepet Osiječank, ki so ponoči same hodile po mestu in okolici?

Vinković namreč ni priznal vseh šestih kaznivih dejanj, katerih ga bremeni obtožnica. Poudarja, da je bil v tistem času v Laslovu, 20 kilometrov daleč od Osijeka. Priznal je samo en poskus posilstva, to pa zato, ker so mu ga že neizpodbitno dokazali.

V Adamu in Evi ni pornografije

Vrhovno sodišče Srbije je potrdilo odločitev okrožnega sodišča v Beogradu, ki je razveljavilo odločitev okrožnega javnega tožilstva Beograd o začasni prepovedi razširjanja novoletne številke revije Adam in Eva.

Javno tožilstvo je menilo, da je treba prodajo revije ustaviti zaradi pornografije in kršenja javne morale.

Senat okrožnega sodišča pa je na javni obravnavi ugotovil, da v novoletni številki Adama in Eve ni elementov pornografije in kršenja javne morale. Okrožno javno tožilstvo se je pritožilo na vrhovno sodišče Srbije, ki pa je potrdilo odločitev okrožnega sodišča. Ker je odločitev vrhovnega sodišča dokončna, bo revija Adam in Eva te dni spet v prodaji.

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki — Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševala Čizmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup starega blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Ciganikinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševela Čizmić je na zaslišavanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Dinarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev, zapleniti, Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. SEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak – Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Žunjanje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito trščilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa-romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri teh nesrečah so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena, doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že zadel turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Dež preprečil kupčije

Avtomobilski sejem v Izoli ima smolo z vremenom

Za dvanajsto avtomobilsko sejemsko nedeljo v Izoli lahko rečemo, da je minila v znamenju deževnega vremena. To je tudi zelo vplivalo na same kupčije, kajti prodajalci in kupci so se zavoljo takega vremena razšli že pred dvanajsto uro.

Kljub takemu vremenu pa se je tokrat zbralo na sejemskem prostoru 21 prodajalcev. V nedeljo je imel največ občudovalcev šestsedežni fiat 850, letnik 1968 s prevoženimi 38.000 km Če ne bi lastnik nekoliko pretiraval s ceno (35.000 din) bi morda sicer res dobro vozilo spravil v denar, tako pa bo moral poskusiti srečo kdaj drugič.

Sicer so sploh na sejmu prevladovala vozila fiat-zastava. Še vedno pa je čutiti pomanjkanje novejših in dražjih vozil za katera je marsikdaj veliko povpraševanje.

Verjetno se ne motimo, če trdimo, da so pri AMD Izoli izbrali neprimeren čas za začetek prirejanja sejmov. Prvič so ga namreč priredili v novembru preteklega leta; to je v času, ko je ob obali navadno deževno vreme, kar marsikdaj spravi v nevoljo prodajalce, pa tudi že take maloštevilne kupce. To bi se v prihodnje znalo prireditelju maščevati, kajti obiskovalci se takega vremena kaj kmalu naveličajo. No, do pomladi ni dolgo, zato se prireditelj, pa tudi drugi nadejajo večje izbire in s tem kupčij.

In kakšne so bile nedeljske cene? Fiat 1100 letnik 54 6.000 din, letnik 59 (19.000 km po generalni) 7.500 din, letnik 60 8.000 din; fiat 600 letnik 57 (18.000 po generalni, zavarovan in registriran za 1970) 7.000 din; zastava 750 letnik 61 7.500 din, letnik 67 (70.000 km) 7.800 din, letnik 67 67 (37.000 po generalni) 6.000 din, letnik 67 (70.000 km) 8.500 din; škoda 1000 MB letnik 67 (38.000 km) 14.000 din; AMI 6 letnik 67 (47.000 km) 16.000 din, AMI-break letnik 67 (50.000 km) 18.000 din; zastava 1300 letnik 65 (25.000 km, savarovan in registriran za 1970, s radijskim sprejemnikom) 18.000 din; IMV-kombi letnik 64 11.000 din itd.

J. IVANOVIĆ

„Muhasto" jezero krotijo

Vse kaže, da bo zajezitev Cerkniškega jezera uspela

Prejšnji teden so na Cerkniškem jezeru prvikrat spustili tri in pol tonsko zapornico, ki so jo namestili lansko leto. Odtok vode je bil še precej zmanjšan, sedaj pa so ga še bolj omejili.

Odkar je pred največjim požiralcem na jezeru, Veliko in Malo Karlovico, zgrajen jez, se je marsikaj spremenilo. Jeseni je zaradi močnega deževja priteklo veliko vode, tako, da je bila cesta, ki pelje preko jezera pod vodo. Prav takrat so delavci končevali nameščanje zapornice in, ker je voda še prosto odtekala, je jezero začelo polagoma, toda, tako, kot vsako leto, usihati. Naredil se je debel led, ki je prekril celotno gladino, le tu in tam, kjer teče struga ga ni bilo. Vsi so pričakovali, da bo jezero usahnilo, vendar ...

Odkar so odtok vode omejili, se je gladina le malo spremenila. Prej je meriteč vsak dan nameril od 13—15 cm padca gladine, sedaj pa je povzročil tudi nenavaden pojav na Planinskem polju. Zaradi zadnjih močnih deževij je voda to polje preplavila. Tako se vsako leto zgodi vsaj nekajkrat in voda ostane na polju teden ali pa celo štirinajst dni. Sedaj moramo pri vsem tem vedeti, da reka Unec, ki poplavlja Planinsko polje, dobiva vodo neposredno iz Cerkniškega jezera.

Vse kaže, da je in da bo zajezitev Cerkniškega jezera uspela. Prav sedaj se je gladina izredno dvignila. Voda je preplavila nasip, po katerem teče cesta preko jezera in iz vode gleda samo most. Tako spremembo je drago plačal nek šofer, ki ni ocenil vode. Zaneslo ga je in avto je obtičal v dva metra globoki vodi, šofer pa se je pošteno okopal.

Lep je pogled na razlito jezero. Vsi si želijo, da bi tako tudi ostalo, toda, kdo ve... Cerkniško jezero je muhasto in preseneti, ko najmanj pričakujemo.

JOŽE PETROVČIČ

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

Politična šola v Postojni

POSTOJNA, 13. jan. — Popoldne so se v Postojni zbrali slušatelji večerne politične šole, ki bo začela z delom ta teden. Predavanja bodo trajala do konca aprila in bodo dvakrat tedensko, obravnavali pa bodo politično teorijo ter gospodarstvo in mednarodna vprašanja. Šolo organizira Delavska univerza Postojna v sodelovanju z družbeno političnimi organizacijami občine.

A. P.

V nekaj vrstah

PRIMORSKA

Turistični razvoj — V programu turističnega razvoja severnega Jadrana so se vključile tudi primorske občine. Razen obalnih občin bodo v programu razvoja zajeti še Postojna, Tolmin, Cerknica in Nova Gorica. Del sredstev za investicije v ta program bo prispevala OZN.

GAŽON

Uresničena želja — Prebivalci Gažona pri Kopru so si dolgo želeli trgovino, v kateri bi lahko kupovali tudi razno blago, ne le najnujnejša živila. Konec tega ali v začetku prihodnjega meseca bo njihova želja izpolnjena, saj je postojnski Nanos financiral graditev moderne trgovine z mešanim blagom.

POSTOJNA

Porast prometa na cesti Logatec—Postojna — Po podatkih oddelka za gospodarstvo in družbene službe občine Postojna je promet motornih vozil na omenjenem cestnem odseku v zadnjih desetih letih porastel za več kot osemkrat. V 24 urah pelje zdaj po tem odseku okrog deset tisoč vozil, pred trinajstimi leti pa je peljalo mimo manj kot tisoč vozil.

Veliko tujcev — Postojnsko jamo je lani obiskalo 700.000 obiskovalcev, med njimi kar 520.000 tujcev. Število tujih obiskovalcev neprestano raste. Leta 1952 je bilo med obiskovalci le tri odstotke tujcev, deset let pozneje je bilo tujih obiskovalcev že polovica, lani pa že tri četrtine vseh obiskovalcev jame.

IDRIJA

Vodovodno omrežje — Lani je komunalno podjetje zgradilo novo vodovodno omrežje v Gregorčičevi ulici in v Ulici zmage ter povezalo cevovode v Župančičevi ulici, letos pa bodo povezali še nove stanovanjske bloke pod Vojskarsko ulico in napeljali cevovod pod novim mestom čez Idrijco.

Gledališče — Pred dnevi so v Idriji uprizorili Sartrove Nepokopane mrtvece v režiji Drage Ahačič. Dve predstavi sta bili v Idriji, zdaj pa bodo gostovali tudi v Trstu.

Novi objekti — Svet za urbanizem in gradbene zadeve pri občinski skupščini je na zadnji seji sprejel spremembo zazidalnega načrta za mesto. Ob športnem centru bodo zgradili kegljišče in nekaj manjših trgovskih lokalov.

Obveščanje proizvajalcev — Sistematično in hitro obveščanje mnogo pripomore k dobrim delovnim odnosom med zaposlenimi. Žal pa v idrijski občini niti v enem kolektivu ne izdajajo internega glasila. Rudnik je pred leti izdajal mesečni časopis, zdaj pa le krajše ciklostirane informacije.

CERKNICA

Nov vodovod — Na zadnji seji občinske skupščine v preteklem letu so sprejeli sklep o pobiranju samoprispevka za nov vodovod Cerknica—Rakek. Računajo, da bodo v petih letih zbrali tri milijone dinarjev. Z deli bodo pričeli že letos.

Slovenski tabor — Junija letos bo poteklo sto let od prvega slovenskega tabora v Cerknici. Leta 1870 se je tudi Notranjska pridružila taborskemu gibanju. Obletnico tega pomembnega dogodka bodo letos svečano proslavili.

PIVKA

Sprememba imena — Dosedanje podjetje Perutninarstvo Kras Pivka se je preimenovalo v Perutninarski kombinat Pivka.

KOPER

64 slušateljev — Koprsko avtoturistično podjetje je organiziralo za obalne občine oddelek višje šole za organizacijo dela iz Kranja, ki jo sedaj obiskuje 64 slušateljev iz obalnih občin. Zaradi velikega števila prijavljencev so imeli slušatelji začasno predavanja na Belvederu nad Izolo in v skupščinski sobi v Kopru, 22. januarja pa bodo odprli novo predavalnico v bivšem hotelu Zora v Izoli.

POSTOJNA

Plesi na GTS — Dijaki gozdarske tehniške šole in gimnazije prirejajo vsakih štirinajst dni ples v domu GTS, na katerem igra ansambel Diamanti.

Mestna konferenca ZM — Pri občinski konferenci ZM so ustanovili tudi mestno, ki naj bi združila predvsem mlade v gostinstvu, ki do sedaj niso bili vključeni v noben mladinski aktiv. Okrepili bodo tudi sodelovanje s pripadniki JLA.

EP SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan
MESO
SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA

EP MARKET
LJUBLJANA, CIGALETOVA

Oglašujte v DELU

V nekaj vrstah

SEVNICA

V petek konferenca SZDL — Po več kot dveh letih in pol se bo v petek sestala v dvorani gasilskega doma v Sevnici volilna konferenca občinske organizacije SZDL. Organizacija ima trenutno 7846 članov, ki so včlanjeni v 32 krajevnih organizacijah.

Težaven prevoz na delo — Slabo očiščena in ozka cesta, ki pelje po dolini Mirne proti Sevnici, povzroča, da ima delavski avtobus, ki vozi rudarje iz Krmelja in okolice v zasavske rudnike, velike zamude. Iz hrastniškega rudnika so že sporočili na občino, da bodo prevoz celo ukinili, če občina ne bo poskrbela za boljše vzdrževanje ceste.

Prijave za priznanja — Občinska konferenca SZDL bo za dan Osvobodilne fronte podelila priznanja zaslužnim članom organizacije. Krajevne organizacije SZDL prosi, naj pošljejo prijave.

Drugi natečaj za posojila — Upravni odbor sklada za financiranje gradnje stanovanj za udeležence NOB je sklenil, da bo drugi natečaj za dodeljevanje posojil objavljen sredi februarja. Na seji so tudi sklenili, da bodo izločili 225.000 dinarjev in jih namenili za nakup družbenih stanovanj, ki jih bo najbolj potrebnim dodelila posebna komisija.

Zbor članov PD Lisca — V torek bo v kolodvorski restavraciji v Sevnici zbor članov planinskega društva Lisca. Po zboru bodo prikazovali diapozitive s planinskih izletov.

Kdo bo investitor? — Zdravstveni dom Celje, kamor spada tudi sevniški zdravstveni dom, je odklonil, da bi bil investitor pri graditvi novega doma v Sevnici. Strinja pa se, da bo prispeval svoj delež. Z lanskim majem je bil uveden samoprispevek, po katerem bodo prebivalci občine zbrali dve tretjini potrebnega denarja za dom, ki bo veljal nekaj čez 3 milijone dinarjev. Upravni odbor zdravstveno investicijskega sklada je sklenil, naj posreduje regionalni zdravstveni center Celje.

KAL PRI ŠENTJANŽU

Razgovor o kooperaciji — Na zahtevo zbora volivcev bo tu v endeljo razgovor o kooperaciji, na katerem bodo sodelovali tudi predstavniki kmetijskega kombinata Zasavje iz Sevnice.

ČRNOMELJ

Mrtvašnica je pod streho — Dolgo so v Črnomlju pogrešali mrtvašnico, konec lanskega leta pa je krajevna skupnost izpolnila obljubo in jo začela graditi na pokopališču v Vojni vasi. Mrtvašnica je že pod streho, dogradili pa jo bodo, ko bo lepše vreme.

Graditev zasebnih hiš — Na področju črnomeljske občine je bilo lani dograjenih 40 enodružinskih stanovanjskih hiš, okoli 200 zasebnih hiš pa še grade. Tako uspešne gradbene sezone doslej še ni bilo.

VRANOVIĆI

Pogrešajo javno razsvetljavo — Ta vas, ki leži ob glavni cesti 4 km od Črnomlja, vse bolj pogreša javno razsvetljavo, o čemer so govorili tudi na nedavnem sestanku Socialistične zveze. Potrebovali bi tudi vodovod.

DRAGATUŠ

Pisarna naj bo odprta vsak dan — Krajevni urad v Dragatušu posluje že dalj časa samo nekajkrat v tednu, občani pa želijo, da bi bila pisarna odprta vsak dan.

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, že pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.050 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in somišljenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spremenjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Branibor na kosilo.

J. SEVER

METLIKA NIMA AVTOBUSNE ČAKALNICE, kar je za čakajoče zelo neprijetno, posebno pozimi. Takole se potniki v snegu in mrazu prestopajo preden jih pobere avtobus. Foto: Ria Bačer

Lestev ne bo segla do vrha

Občinska skupščina v Novem mestu letos ne bo mogla zadovoljiti s proračunskim denarjem vseh tistih potreb, ki že leta trkajo na njena vrata

Po izhodiščih resolucije o smernicah ekonomske politike in zbiranja ter uporabe denarja za splošno potrošnjo v letu 1970, naj bi se občinski proračuni ter sredstva, namenjena vzgoji in izobraževanju povečali letos brez dopolnilnih sredstev za 17 odstotkov.

Skupi dohodki občinskega proračuna novomeške občine bodo, po dosedaj znanih prispevnih stopnjah, 31,460.000 din. Po približni oceni pa je treba izločiti za temeljno izobraževalno skupnost vsaj 15 milijonov din kar je za 37 odstotkov več kot lani. Ker pa temeljna izobraževalna skupnost najbrž letos ne bo dobila dopolnilnih sredstev od republike (teh je bilo lani 1,728.000 din, vsega pa je TIS imela na voljo 12,861.000 dinarjev), bodo njena sredstva letos le za 17 odstotkov večja.

Če upoštevamo, da bi bilo treba letos šolam zagotoviti več denarja tudi zato, da bi končno le lahko povečale materialne izdatke (vsaj za 30 odstotkov) in da bi končno le začele odvajati amortizacijo tudi za šolske stavbe po obnovljeni vrednosti, ob denarju, ki bo na voljo, stanje ne bo posebno rožnato.

Od denarja, ki se bo letos zbral iz proračuna moramo odšteti najprej 15,000.000 din za TIS. Novih obveznosti do amortizacije v šolstvu bo za kakšnih 300.000 din. Od kod bi jih vzeli, še ni znano. V proračunu bo nato ostalo 16 milijonov 460.000 din ali za 16 odstotkov več kakor lani. Nato moramo odšteti od proračuna še druge obveznosti: po pogodbi za sofinanciranje gradnje kliničnih bolnišnic bo treba odvesti 446.350 din, za povečana odplačila za negospodarske naložbe 768.650 din in nato bo ostalo v proračunu še 15,245.000 din, kar je le za 7 odstotkov več kot lani.

Vrsta proračunskih uporabnikov bo tudi letos ostala praznih rok. V mislih imamo zlasti komunalno dejavnost, kulturnoprosvetno dejavnost, štipendiranje, telesno kulturo in podobno. Da bi vsaj malo omilili težave, so se zato v novomeški občini predstavniki gospodarstva dogovorili, da za 1 odstotek povečajo prispevek iz osebnega dohodka od delovnega razmerja, ki ga je gospodarstvo namenilo za delno kritje teh potreb. Primer je prav gotovo hvalevreden.

M. JAKOPEC

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU

Še letos vodovod do Dvora

Že od začetka minulega leta se na Dvoru resno pripravljajo, da bi začeli graditi vodovod. Žužemberška krajevna skupnost jim je že od lanskega proračuna dodelila nekaj sredstev, nekaj pa jih bo dodelila še iz letošnjega. Seveda bodo morali občani prispevati tudi za glavni cevovod denar in delo, pomagalo pa bo tudi podjetje Vodovod Novo mesto. Pred dnevi so se o dvorskem vodovodu pogovarjali predstavniki podjetja Vodovod Novo mesto in krajevne skupnosti Žužemberk, v prihodnjih dneh pa bo krajevna skupnost organizirala sestanek z občani, na katerem se bodo podrobno pogovorili o tej skupni akciji.

Računajo, da bi letos dobili vodo na Dvoru, drugo leto pa še v Mačkovcu, Sadinji vasi, Trebči vasi, Stavči vasi in na Jami.

M. S.

GRADENC PRI ŽUŽEMBERKU

Radi bi popravili cesto

Gradenčani so že lani opravili veliko prostovoljnega dela na cesti, ki pelje v njihov odročni kraj. Ko bodo svoje delo opravili še drugi občani, ki uporabljajo del te ceste, bo cesta iz Žužemberka do Gradenca dobro prevozna.

Žužemberška krajevna skupnost bo takoj spomladi organizirala, da bodo še del ceste skozi Stransko vas in naprej do odcepa na Budganjo vas v redu popravili. V letošnjem načrtu je še povezava te ceste na Veliko Lipje, kar bo uresničljivo v sodelovanju med občani, krajevno skupnostjo in občino.

M. S.

Je Vinković »osiješki fantom«?

OSIJEK, 13. jan. — Sodnik osiješkega okrožnega sodišča Drago Marjanac je prejel od okrožnega javnega tožilca Rajka Durkovića obtožnico proti Ivici Vinkoviću, 28-letnemu avtoelektričarju iz Osijeka, ki je obtožen, da je lani na območju Osijeka skušal posiliti šest žensk. Bodo dokazali, da je Vinković skrivnostni »Osiješki fantom«, ki je bil novembra lani strah in trepet Osiječank, ki so ponoči same hodile po mestu in okolici?

Vinković namreč ni priznal vseh šestih kaznivih dejanj, katerih ga bremeni obtožnica. Poudarja, da je bil v tistem času v Laslovu, 20 kilometrov daleč od Osijeka. Priznal je samo en poskus posilstva, to pa zato, ker so mu ga že neizpodbitno dokazali.

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen imata prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Ciril Bricelj je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Bricelj le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GASAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Slipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvrsten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

Letalo zgrešilo stezo

Nesreča ob pristanku na letališču »Zagreb« ni terjala žrtev

ZAGREB, 13. jan. (Tanjug). — Preiskovalni sodnik zagrebškega okrožnega sodišča Srečko Pribanić je danes uradno potrdil vest, da se je minulo noč na letališču »Zagreb« ponesrečilo dvomotorno potniško letalo sarajevskega »Energoinvesta«, tipa »Piper«, znamke »Cesna 310«. Pilot Juraj Salaj iz Zagreba in njegov pomočnik Arsen Kukura iz Sarajeva sta ranjena, medtem ko potnik Mile Obuljen iz Zagreba ni poškodovan. Več ljudi v letalu ni bilo.

Letalo je bilo na običajnem vadbenem poletu na progi Split—Zagreb. Po izjavi preiskovalnega sodnika Pribanića je letalo zaradi slabe vidljivosti in goste megle zgrešilo pristajalno stezo in priletelo na mehko zemljišče, prekrito s snegom, dva metra desno od glavnega vzletišča. Takrat se je polomilo podvozje, letalo pa se je obrnilo za 180 stopinj, pri čemer so se močno poškodovala krila.

Preiskovalni sodnik pravi, da so se morda v trenutku nesreče pokvarile radijske naprave, kar bo raziskala komisija zvezne in republiške uprave za letalstvo.

Po zadnjih vesteh so pilota Arsena Kukuro odpustili iz bolnišnice na Rebru, medtem ko se Juraj Salaj zdravi na kliniki na Šalati. Gmotne škode na letalu še niso ugotovili.

V Adamu in Evi ni pornografije

Vrhovno sodišče Srbije je potrdilo odločitev okrožnega sodišča v Beogradu, ki je razveljavilo odločitev okrožnega javnega tožilstva Beograd o začasni prepovedi razširjanja novoletne številke revije Adam in Eva.

Javno tožilstvo je menilo, da je treba prodajo revije ustaviti zaradi pornografije in kršenja javne morale.

Senat okrožnega sodišča pa je na javni obravnavi ugotovil, da v novoletni številki Adama in Eve ni elementov pornografije in kršenja javne morale. Okrožno javno tožilstvo se je pritožilo na vrhovno sodišče Srbije, ki pa je potrdilo odločitev okrožnega sodišča. Ker je odločitev vrhovnega sodišča dokončna, bo revija Adam in Eva te dni spet v prodaji.

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki – Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševala Čižmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup starega blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Cigankinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševala Čižmić je na zasliševanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Denarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev, zapleniti. Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. SEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak – Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Zupanje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito treščilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri teh nesrečah so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že zadel turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer. Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Oglašujte v DELU

Naš pogovor

„Larfarji" živijo za svoj dan

Pri mokronoškem originalu in glavnem »larfarju« A. Ivančiču

»Bolje bi bilo, da bi ga pustili pri miru. Prihaja njegov čas. V delavnici je. Mora si izmisliti nekaj posebnega, mora se izživeti ob pustovanju, sicer bi bil vse leto siten, da se bog usmili,« je svetovala njegova žena, ko smo hoteli zvedeti, kaj letos v Mokronogu pripravljajo za pusta, ki bo 10. februarja.

»Slišati je, da boste letos spet nekaj potuhtali, mojster Ivančič.«

»Ne vem še, nismo se še odločili. Bojim se, da ne bo kaj posebnega, ko se je razpasala grda navada, da imajo tudi Mokronočani najraje roke do komolcev v žepih,« se je izmikal mož, ki ni odvrnil pogleda od konjskega komata, na katerega je vpletal pisano vezje.

Nad vrati je viselo vabilo: vabimo vse člane odbora »larfarjev«, da se obvezno udeležijo velevažnega sestanka.

Poskusiti je bilo treba drugače, bolj po ovinkih.

»Mojster Ivančič, vi ste edini sedlar daleč naokoli. Kako bo kaj s to obrtjo zdaj, ko traktorji zamenjujejo konje?«

»Naročil imam toliko, da jih ne bom zmogel do smrti. Prihajajo z vse Dolenjske, celo iz Hrvatije. Jaz pa pešam, pešam, naredim vse manj.«

»Pa bi si pomagali s pomočnikom ali vsaj vajencem. Epam, dvem.«

»Bi, če bi mi glava delala tako kot nekdaj, pa če bi imeli mladi veselje za to delo. To ni za vsakega. Konjski komat je treba znati narediti! Vrat se mora prilegati po vsem obodu!«

»Veseljak in hudomušnež ste, pa ne hodite posebno veliko po gostilnah, pravite. Torej imate delo in pustno veselje.«

»Imam tudi čebele. Znanec zahaja stalno v gostilno, jaz k čebelam, pa nima on nič in jaz nič. Saj poznate tisto: muha ne da kruha.«

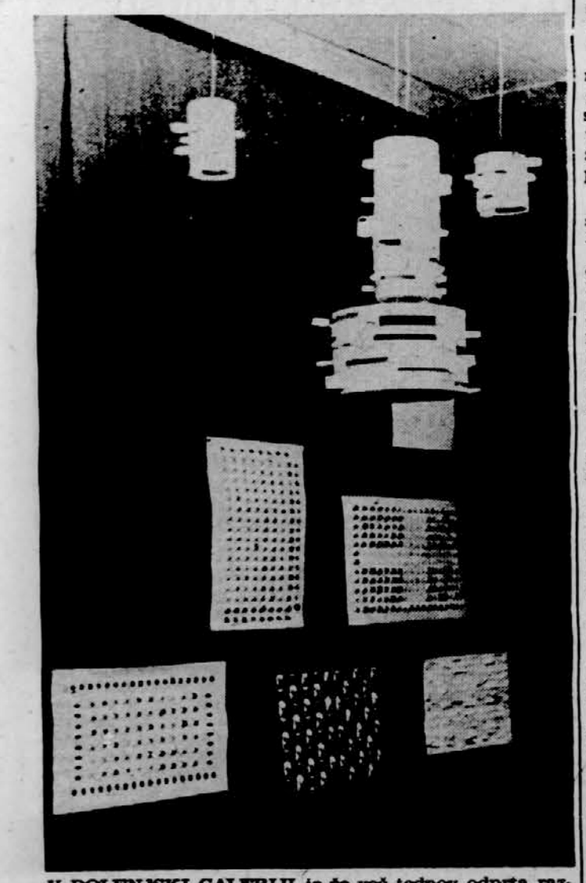
»Tri stvari vas drže pokonci. Lani ste bil imeniten župnik in vodja karnevalskega sprevoda, ki je pritegnil veliko firbcev tudi od drugod. Menda jih letos ne boste pustili na cedilu?«

»No ja, tega ne bomo naredili. Ne bi pa radi obešali na veliki zvon, saj se morda spominjate, kako je bilo lani v Metliki, ko je organizatorjem zmanjkalo sape.«

»Priznam, da je neprijetno, če ljudje pridejo od daleč, zaželenega veselja pa ni. Zaupajte vsaj zamisel.«

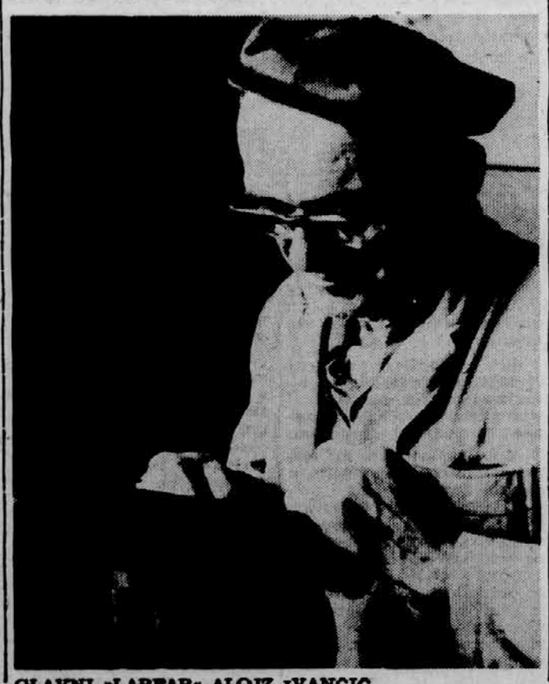
»Nekaj sodobnega mora biti. Raketa s Kurentom, saboterjem, ki jo vlečejo trije pari konj. Upam, da bomo s to stvarjo uspeli, fantje so za to.«

M. LEGAN

V DOLENJSKI GALERIJI je že več tednov odprta razstava izdelkov, ki so jih napravili učenci višjih razredov osnovne šole »Katja Rupena« pri likovnem pouku. Poleg risbe, akvarelov in drugih likovnih zvrsti gojijo učenci tudi uporabno umetnost. Nekaj takih izdelkov iz papirja vidimo tudi na sliki. Zaradi izrednega zanimanja so razstavo najprej podaljšali do novega leta, zdaj pa še za nekaj dni.

Foto: Slavko Dokl

GLAVNI »LARFAR« ALOJZ IVANCIC

EP SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan MESO SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA
EP MARKET LJUBLJANA, CIGALETOVA

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, še pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.050 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in somišljenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spreminjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Brandbor na kosilo.

J. SEVER

NA NOVEM SVETU ODPRLI PRIZIDEK VRTCA — Vrtec na Novem svetu v Škofji Loki je dobil prizidek in so lahko sprejeli v varstvo več kot 40 otrok. Kljub povečanju pa je pomanjkanje varstvenih ustanov še pereče, saj prosi za sprejem otrok v varstvene ustanove še vedno veliko zaposlenih staršev. Foto: M. Kregar

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi trupli obeh potnikov.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen imata prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Cyril Briceij je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Briceij le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GASAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Šipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvrsten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

Donosna livarska „kozmetika"

V kranjskem Eksotermu so polovico lanskega dohodka namenili v sklade

Kemična tovarna Eksoterm, ki je z 80 zaposlenimi med najmanjšimi industrijskimi podjetji v Kranju, je med drugim znana po najvišjih osebnih dohodkih. Lani so dosegli že poprečje 1566 dinarjev. Od drugih podjetij pa se precej razlikuje tudi po akumulaciji, ki ni nikjer tako visoka.

Rzeultati lanskega poslovanja kažejo, da je za Eksoterm značilna tudi hitra rast proizvodnje. Po količini so jo v preteklem letu povečali za četrtino, po vrednosti pa za dobro tretjino. To so dosegli s 14 odstotkov višjo produktivnostjo, medtem ko je bilo zaposlenih za slabo desetino več kot leto prej.

Kljub razmeroma visokim osebnim dohodkom pa so lani kar polovico dohodka namenili za sklade. Prav zato ni čudno, da so eno redkih podjetij pri nas, ki je imelo kljub splošni nelikvidnosti žiro račun odprt vse leto. In če povemo še to, da imajo manj kot milijon dinarjev dolga, pa kar za 4 milijone dinarjev dolžnikov, potem je predstava o trenutnem finančnem položaju podjetja že jasna.

Od kod taki zavidljivi rezultati? V podjetju pravijo, da je to predvsem posledica značaja njihovih izdelkov, ki jim na pol v šali pravijo kozmetika za metalurgijo. S pomožnimi livarskimi sredstvi, ki so njihov poglavitni proizvod, namreč v livarnah dosežejo zelo velik prihranek, zato jih lahko drago prodajajo. S prodajo, s katero na domačem tržišču krijejo polovico potreb, niso v zadregi. Spričo vse večje potrošnje pa se odpirajo lepe možnosti tudi za prihodnje.

Čeprav se zastran denarja ne morejo pritoževati pa v podjetju marsikaj ni v redu. To so zlasti zastareli stroji, težke delovne razmere, slaba organizacija in pomanjkanje strokovnjakov. Inž. Bojan Urlep, ki je lani prevzel direktorsko mesto, je povedal, da so se že lani lotili ukrepov, s katerimi naj bi odpravili pomanjkljivosti.

Tako so začeli urejati tehnično dokumentacijo, laboratorij in nekatere druge zadeve ter odprli vrata novim strokovnjakom. Lani so imeli le dva z visoko izobrazbo, letos pa naj bi sprejeli tri nove ter pripravnike. V kolektivu je le prevladala miselnost, da brez strokovnjakov ni napredka. Ker pa jih še zlasti v manjša podjetja težko privabijo, so sklenili, da jim ponudijo ugodne možnosti, tako visok osebni dohodek kot tudi stanovanje. Uspeh take odločitve ni izostal, saj imajo kandidatov za nekatera delovna mesta toliko, med njimi lahko izbirajo.

Letos se nameravajo lotiti temeljite obnove tovarne. V resnici bodo zgradili povsem novo, ker so sedanji prostori pretesni in neustrezni, stroji pa večinoma zastareli. Predvidevajo, da bodo v to vložili 6 do 7 milijonov dinarjev, to je trikrat toliko kot so sedaj vredna vsa osnovna sredstva v proizvodnji. Polovico denarja imajo sami, polovico pa si ga nameravajo sposoditi.

Za letos predvidevajo za desetino večji obseg proizvodnje kot lani. Ker bodo amortizacijo kar trikrat povečali, jim bo ostalo za sklade le 30 odstotkov dohodka, čeprav osebnih dohodkov sicer nimajo namena povečevati. Povišanju se bodo odrekli na račun nove gradnje, ki jim bo prinesla precej lažje delo v proizvodnji ter boljše možnosti za nadaljnji razvoj.

L. STRUŽNIK

Ni še vse zamujeno

Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja na Vrhniki je začel načrtno delovati

Če bi že pred več leti ustanovili odbor ali komisijo, ki bi se načrtno ukvarjala z usmerjanjem mladih k študiju družbenih ved, danes najbrž ne bi imeli toliko preglavic. Ta misel je bila izrečena na prvi seji novoustanovljenega koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja na Vrhniki, v katerem so predstavniki občinske skupščine in vseh družbeno političnih organizacij.

Vedno težje se najdejo izkušeni družbenopolitični delavci, ki bi bili pripravljeni delati v raznih odborih, svetih, komisijah in drugod. Dolgoletni aktivisti imajo še vedno po več funkcij hkrati. Postajajo utrujeni, saj so skoraj brez prostega časa, ki bi ga posvetili sebi ali svoji družini. Ob tem pa množica mladih proizvajalcev stoji ob strani, čeprav bi s primerno izobrazbo prav tako lahko uspešno vodili organizacije in društva.

Razprava je postavila v ospredje več bistvenih vprašanj. To je predvsem načrtna vzgoja kadrov, družbeno političnih in za potrebe gospodarstva. Odbor bo moral najbrž kmalu preučiti politiko štipendiranja v občini ter priporočiti skupščini, da mladince, ki že v srednji šoli pokažejo smisel za družbeno aktivnost, usmeri na primerne visoke šole. Važno bo sodelovanje z gospodarskimi organizacijami, ki bodo pomoč odbora potrebovale pri izbiranju vodstvenih kadrov. Pri tem seveda ni mišljeno poseganje v zakonite samoupravne pravice delovnih skupnosti, gre le za nasvete in priporočila družbenopolitičnih, včasih pa tudi strokovnih meril ter usklajevanje potreb gospodarstva s politiko štipendiranja v nekaterih podjetjih.

Poleg splošnih načelnih vprašanj namerava odbor obravnavati kandidature za vsa vodilne položaje na občinski ravni in v delovnih organizacijah. Na svoje seje bo vabil predstavnike organizacij, o katerih bodo razpravljali, o svojih stališčih in priporočilih pa bo obveščal javnost.

A. DOMINKO

Večja proizvodnja v Sori

Načrt proizvodnje za leto 1970 zahteva povečanje finalnih izdelkov za 8 odstotkov. V spremenjenem proizvodnem programu bodo še vedno v ospredju glasbene omarice, ki jih večinoma izvozijo na ameriško tržišče. Povečali bodo izdelavo kosovnega pohištva in računajo, da bodo dosegli obseg proizvodnje v vrednosti 13 milijonov dinarjev.

P. R.

Izvoz zasavskega premoga

Iz zasavskih rudnikov so lani prodali v Avstrijo in deloma v Italijo okrog 11.200 ton premoga. Utegnili bi ga izvoziti še več, vendar je moralo podjetje najprej zadovoljiti svoje stalne domače kupce. Tudi to jim ni v celoti uspelo. Zasavski premogovniki še venomer dolgujejo precej premoga nekaterim trgovskim podjetjem, ki prodajajo premog za široko potrošnjo pa tudi slovenskim industrijskim delovnim organizacijam. Tudi letos bi radi kupci v Avstriji kupili več premoga v Zasavju, zato jim bo podjetje skušalo ustreči.

M. V.

Cesta ni bila prosta

PIJAVA GORICA, 13. jan. — Včeraj ob 6.45 se je tovorni avtomobil ljubljanske registracije, ki ga je vozil Milan Gale, v Pijavi gorici zaletel v prikolico tovornega avtomobila, prav tako ljubljanske registracije, ki ga je vozil Franc Bojc. Nesreča se je pripetila, ker je Bojc, ko je speljaval s parkirnega prostora pred gostilno Čoč, zapri pot Galetu, ki je vozil naravnost po cesti. Hudo ranjenega Galeta so pripeljali v bolnišnico.

V. G.

Letalo zgrešilo stezo

Nesreča ob pristanku na letališču »Zagreb« ni terjala žrtev

ZAGREB, 13. jan. (Tanjug). — Preiskovalni sodnik zagrebškega okrožnega sodišča Srečko Pribanić je danes uradno potrdil vest, da se je minulo noč na letališču »Zagreb« pohesrečilo dvomotorno potniško letalo sarajevskega »Energoinvesta«, tipa »Piper«, znamke »Cesna 310«. Pilot Juraj Salaj iz Zagreba in njegov pomočnik Arsen Kukura iz Sarajeva sta ranjena, medtem ko potnik Mile Obuljen iz Zagreba ni poškodovan. Več ljudi v letalu ni bilo.

Letalo je bilo na običajnem vadbenem poletu na progi Split—Zagreb. Po izjavi preiskovalnega sodnika Pribanića je letalo zaradi slabe vidljivosti in goste megle zgrešilo pristajalno stezo in priletelo na mehko zemljišče, prekrito s snegom, dva metra desno od glavnega vzletišča. Takrat se je polomilo podvozje, letalo pa se je obrnilo za 180 stopinj, pri čemer so se močno poškodovala krila.

Preiskovalni sodnik pravi, da so se morda v trenutku nesreče pokvarile radijske naprave, kar bo raziskala komisija zvezne in republiške uprave za letalstvo.

Po zadnjih vesteh so pilota Arsena Kukuro odpustili iz bolnišnice na Rebru, medtem ko se Juraj Salaj zdravi na kliniki na Šalati. Gmotne škode na letalu še niso ugotovili.

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki – Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševala Čižmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup starega blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Cigankinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševala Čižmić je na žasliševanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Dinarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev zapleniti, Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. ŠEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak – Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Županje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito trščilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa-romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri tej nesreči so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena, doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že za del turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer. Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Denar za šole doteka redno

Prve šole v Škofji Loki že stojijo, druge so pa v gradnji

Pred dvema letoma so se volivci na območju občine Škofja Loka z referendumom odločili, da bodo pet let prispevali del sredstev od svojih osebnih dohodkov za gradnjo šolskih prostorov. Poleg tega prispeva namenu tudi občina iz svojega proračuna vsako leto 600.000 dinarjev. Pri financiranju gradnje šolskih poslopij pa so udeležene tudi delovne organizacije, ki izplačujejo sredstva iz svojih skladov skupne porabe.

Zaradi dražjega gradbenega materiala in storitev pa občani v zadnjem času nekoliko dvomijo, če zbranega denarja ne bo premalo za uresničenje vseh načrtov. Občinska uprava je pripravila o zbranem denarju in opravljenih delih za bližnje zbore volivcev posebno poročilo.

Pri Gorenjski kreditni banki so doslej za gradnjo šol zbrali že 3,496.515 din. Sredstev iz samoprispevka občanov bo celo več, kakor je predvideval prvotni finančni načrt, ker so osebni dohodki večji in tudi število zaposlenih se je povečalo.

Z zbranim denarjem so že zgradili moderno telovadnico v Železnikih. Gradbena dela je opravilo podjetje »Tehnik« iz Škofje Loke, opremo pa je nabavilo in montiralo ljubljansko podjetje »Slovenijales«. Telovadnica bo v celoti stala 1,050.000 din. Za novo osnovno šolo v Gorenji vasi je bil proti koncu leta 1968 razpisan natečaj za projekt novega poslopja, zdaj pa že gradijo šolo in telovadnico. Šolo z dvajsetimi učilnicami bodo zgradili do konca leta. Zanjo bo treba odšteti blizu šest milijonov din.

Nova šola v Škofji Loki bo zgrajena v naselju Podlubnik. Zanjo je bil že razpisan natečaj za idejno rešitev. Pri osnovni šoli na Trati bodo dogradili še štiri učilnice v prihodnjih letih.

Delovne organizacije namenjavajo svojo obvezno za preteklo leto izpolniti do konca letošnjega februarja, ko bodo sprejeli zaključne račune. Vse torej kaže, da se bo Škofja Loka tudi na prosvetne področju lepo oddolžila svoji tisočletnici. Do leta 1973 bo zgrajenih več modernih šol in telovadnic, ki bodo lahko pomemben činitelj pri izboljševanju učnega uspeha.

ALBIN IGLIČAR

Je Vinković »osiješki fantom«?

OSIJEK, 13. jan. — Sodnik osiješkega okrožnega sodišča Drago Marjanac je prejel od okrožnega javnega tožilca Rajka Durkovića obtožnico proti Ivici Vinkoviću, 26-letnemu avtoelektričarju iz Osijeka, ki je obtožen, da je lani na območju Osijeka skusal posiliti šest žensk. Bodo dokazali, da je Vinković skrivnostni »Osiješki fantom«, ki je bil novembra lani strah in trepet Osiječank, ki so ponoči same hodile po mestu in okolici?

Vinković namreč ni priznal vseh šestih kaznivih dejanj, katerih ga bremeni obtožnica. Poudarja, da je bil v tistem času v Laslovu, 20 kilometrov daleč od Osijeka. Priznal je samo en poskus posilstva, to pa zato, ker so mu ga že neizpodbitno dokazali.

V Adamu in Evi ni pornografije

Vrhovno sodišče Srbije je potrdilo odločitev okrožnega sodišča v Beogradu, ki je razveljavilo odločitev okrožnega javnega tožilstva Beograd o začasni prepovedi razširjanja novoletne številke revije Adam in Eva.

Javno tožilstvo je menilo, da je treba prodajo revije ustaviti zaradi pornografije in kršenja javne morale.

Senat okrožnega sodišča pa je na javni obravnavi ugotovil, da v novoletni številki Adama in Eve ni elementov pornografije in kršenja javne morale. Okrožno javno tožilstvo se je pritožilo na vrhovno sodišče Srbije, ki pa je potrdilo odločitev okrožnega sodišča. Ker je odločitev vrhovnega sodišča dokončna, bo revija Adam in Eva te dni spet v prodaji.

V nekaj vrstah

TRBOVLJE

Zdravstvena služba — Zdravstveni dom Zasavje, ki ima svoj sedež v Trbovljah, je obvestil vse zavarovance v Trbovljah, da odslej delata laboratorij ter zdravniška ambulanta v prostorih zdravstvenega doma na Ulici 1. junija (stara bolnišnica).

Predavanje — V četrtek prireja podružnica Zveze rudarskih geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Trbovlje strokovno predavanje. O vtisih s študijskega potovanja po Franciji bo v sejni sobi uprave Zasavskih premogovnikov govoril inž. Cveto Majdič.

Občinski knjižnici več denarja — Lani je prejela ta pomembna vzgojna in izobraževalna ustanova iz občinskega proračuna okrog 64.000 dinarjev. Svet knjižnice pa je predlagal, naj bi ji letos dodelili nekaj nad 90.000 dinarjev. Predlog utemeljujejo s tem, da bo knjižnica letos rabila več denarja za nakup novih edicij.

Druga skupina v šoli na prostem — V nedeljo se je z Mrzlice vrnila prva skupina dijakov petih razredov osnovne šole heroja Alojza Hochkrauta, kjer je imela pouk v naravi in smučarske tečaje. V torek je odpotovala na Mrzlico druga skupina učencev.

HRASTNIK

Program razvoja — V steklarni bodo v nekaj mesecih izdelali dolgoročnejši program razvoja podjetja. Predvidevajo, da bodo do leta 1980 steklarji povečali proizvodnjo za 20.000 ton steklenin izdelkov.

LITIJA

Kmetijstvo — Letos bodo zbrali v skladu za pospeševanje kmetijstva s prispevki kmetijskih zadrug, občinskega proračuna in nekaterih drugih virov najmanj 92.000 dinarjev.

KAMNIK

Osnovna šola za odrasle — Ob koncu meseca bodo zaključili s sedmim razredom osnovne šole za odrasle, ki jo obiskujejo nekateri delavci kamniških podjetij. Šolo, ki jo je priredila delavska univerza, bodo nadaljevali z osmim razredom.

Perkove slike na stenskih koledarjih — Nekatera kamniška podjetja so ob novem letu poslala svojim poslovnim partnerjem lepe stenske koledarje, na katerih so reprodukcije slik akademskega slikarja in kamniškega rojaka Lojza Perka.

Seminar za vodstva mladinskih aktivov — Ob koncu januarja bo občinska konferenca Zveze mladine Kamnik pripravila tridnevni seminar za vodstva mladinskih aktivov v kamniški občini. Na seminarju, na katerem se bodo mladi dogovarjali o svojem delu, bosta predavala tudi Mitja Gorjup in Dagmar Šuster, predsednik in sekretar republiške konference Zveze mladine Slovenije.

KRANJ

Stražiško pokopališče — Prebivalci Stražišča in sosednjih vasi na desnem bregu Save so lani zbrali s samoprispevkom za novo pokopališče 70.000 dinarjev. Občinska skupščina je sredi decembra podpisala pogodbo za odkup zemljišča ter nekatera dela na novem pokopališču.

Novi avtobusi — Turistično prometno podjetje Creina je te dni kupilo 7 novih, 42-sedežnih avtobusov znamke TAM. Največ jih bodo uporabljali na progah proti Jezerskemu, Kranjski gori in Bohinju. V podjetju imajo zdaj že 67 avtobusov.

MEDVODE

Tekstilna tovarna je povabila upokojence — Kolektiv Tekstilne industrije je povabil svoje upokojence na ogled tovarne in jih pogostil.

Rojstva in prebivalstvo — Na območju bivše občine Medvode zabeležijo povprečno 15 rojstev na mesec. Na tem območju živi 8956 prebivalcev. V letu 1969 se je povečalo število ljudi za 179.

VRHNIKA

Sodniki porotniki — Občinska skupščina je na svoji seji v decembru 1969 imenovala 26 novih sodnikov porotnikov, ker je dosedanjim potekel štiriletni mandat. Ponovno je imenovala tiste, ki so to dolžnost opravljali šele 2 leti.

RADOVLJICA

Obnova mostov — Komisija za obnovo mostov, ki jih je odnesla Sava med zadnjo poplavo, je pripravila načrte za postopno obnovo in tudi način izdelave teh mostov. Najtežja pa bo naloga komisije, kako zagotoviti sredstva za obnovo.

Stanovanja za borce — Občinski odbor ZB si prizadeva, da bi letos zgradili v Radovljici, Bohinju in Bledu, kjer so potrebe največje, več stanovanj za borce.

O telesni kulturi — Na prvi seji občinske skupščine v Radovljici bodo razpravljali o stanju in razvoju telesne kulture v občini. Športniki si od razprave in sklepov veliko obetajo.

BLED

Obnova otoka — Obnova blejskega otoka dobro napreduje. Upajo, da bodo cerkev uredili do sezone. Konservatorji trenutno odkrivajo in obnavljajo freske.

SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan
MESO
SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA

MARKET
LJUBLJANA, CIGALETOVA

Oglašujte v DELU

Elitni prireditvi

V soboto in nedeljo XX. EP v kegljanju na ledu, prihodnji teden pa tekma A 1 alpskih smučarjev v Kranjski gori

LJUBLJANA, 13. jan. — Na Gorenjskem bosta v prihodnjih dneh dve veliki mednarodni športni prireditvi: v soboto in nedeljo, 17. in 18. t. m. bo na Bledu ali Jesenicah jubilejno XX. evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu, v sredo in četrtek, 21. in 22. t. m. pa bo v Kranjski gori IX. tekmovanje najboljših alpskih smučarjev na svetu za »Pokal Vitranc« v veleslalomu, ki velja tudi za svetovni pokal, in slalomu. Prireditelji obeh tekmovanj so danes opoldne v motelu v Mednem pripravili skupno tiskovno konferenco za domače in tuje novinarje.

KEGLJANJE: odločitev jutri

Prireditelji XX. evropskega prvenstva v kegljanju na ledu so se znašli v hudih težavah. Na blejskem jezeru, kjer naj bi bilo tekmovanje, namreč na ledu. Zato bo prvenstvo v bližanju in zbijanju za posameznike ter moštveno tekmovanje na umetnem drsališču pod Mežakljo, tretjo disciplino prvenstva, to je metanje čoka na daljavo pa bodo poskušali vendarle izvesti na Bledu, na cilju veslaških regat v Zaki, če bo do konca tedna vsaj malo pritisnil led. Če jezero ne bo zamrznilo, te privlačne discipline ne bo. Ne »nazadnje je treba zapisati še, da prireditelji računajo še s tretjo možnostjo: če prvenstva ne bo na Bledu in ne na Jesenicah, potem naj bi bilo v dvorani Tivoli v soboto z začetkom ob 8. uri, trajalo pa naj bi ves dan in pozno v noč — do 1.30. Organizacijski odbor, ki ga vodi ing. Leopold Pernuš, bo sklepal o prizorišču prvenstva jutri zvečer na sestanku na Bledu.

Člani organizacijskega odbora, tehnični vodja Viktor Pogačar, podpredsednik France Bonič, vodja tiskovne službe Jože Fudobnik in propagandni referent ing. Drago Grobovšek so na konferenci še povedali, da se je na prvenstvo prijavilo 23 moštev s 115 tekmovalci, 70 posameznikov za tekmo v bližanju in zbijanju in 30 tekmovalcev za met čoka na daljavo. Med prijavljenci so najboljši kegljači na ledu iz Avstrije in ZRN, ki sta vodilni državi v tem zimskem športu, Italije, Švice in ČSSR, pričakujejo pa tudi še tekmovalce iz NDR.

Naše zastopstvo — Jugoslovani sodelujejo na EP že od leta 1954 — bo moralo na bližnjem prvenstvu braniti ugled tretje najboljše države v tem športu na svetu, predvsem pa dve kolajni, ki sta ju osvojila Ivan Piber (Bled) in Stanko Fulec (Jesenice) na zadnjem prvenstvu v Celovcu. Prvi je lani osvojil naslov evropskega prvaka, Fulec pa je dobil bronasto kolajnico. Tudi na poprejšnjih EP so Jugoslovani osvojili več zlatih, srebrnih in bronastih kolajn.

Reprezentante in organizatorje čakajo v prihodnjih dneh torej zahtevne naloge.

SMUČANJE: za tekmo vse nared

O tekmi IA za »Pokal Vitranc« v Kranjski gori in pripravah nanjo so poročali predsednik organizacijskega odbora Maks Zavrtnik, sekretar Vojteh Bunčnik, vodja TO in tekmovanja ing. Ljubo Blajak in vodja tiskovne službe Jože Fudobnik. Zlasti predsednik odbora je grajal premalšno razumevanje in podporo SZJ in SZS ter drugih pristojnih forumov za to veliko prireditev, ki so jo podprli samo komite IS SRS za telesno kulturo, skupščina občine Jesenice, pokrovitelj Lesnina, JLA in krajevno turistično društvo. Klub velikim finančnim in drugim težavam, ki niso v čast temu našemu zimskošportnemu središču, je za tekmovanje že vse nared. Delo so v glavnem opravili požrtvovalni amaterji.

Snega v Kranjski gori ni malo, dovolj ga je (40 cm), da je prirediteljem s tapkalnimi stroji in pomočjo JLA v redu uspelo pripraviti standardne, homologirane proge na Vitrancu. 20. t. m. bo trening, 21. t. m., ob 10.30 bo prvi veleslalom, ob 13.30 pa drugi. 22. t. m. bosta ob 10. in 12. uri. Cilj za oba teka veleslaloma bo pri seniku v Brantu, cilj za oba teka slaloma pa ob seniku na Bukovniku.

Prireditelj je na tekmovanje za IX. »Pokal Vitranc« povabil naslednje države: Avstrijo, Francijo, Italijo, Švico, ZRN, ČSSR, Poljsko, NDR, Finsko, Norveško, Švedsko, ZDA, Kanado, Veliko Britanijo, Avstralijo, Japonsko in Španijo, s elito pa se bodo pomerili seveda tudi najboljši Jugoslovani. Nekatere države so še prijavile svoja zastopstva. Francijo bo zastopalo 10 tekmovalcev, Poljsko 5, ČSSR 5, SZ 4, Brazilijo 2, Veliko Britanijo 5, itd. Po še ustaljeni praksi bodo prireditelji največ prijav dobili šele te dni. Izročen rok za letošnjo prireditev pred sezonskim prvenstvom v Val Gardeni je namreč marok, da bodo na Vitrancu štartali res najboljši specialisti na svetu za veleslalom in slalom. Odbor bo vrh vsega poslal tudi svojega zastopnika v tekmo v Kitzbühel, ki bo v ponedeljek, 19. t. m. oskrbel avtobusni prevoz v Kranjsko goro za vse ekipe in tuje novinarje, ki nimajo svojih avtomobilov.

Nedvomno bodo ljubitelji alpskega smučanja prihodnji teden v Kranjski gori prišli na račun.

H. U.

MLADI ROD — Vodilni jugoslovanski mladi smučarski skakalci — Klemen Kobal, Danilo Pudgar in Janez Loštrek. Foto: ŠVABIĆ

Glavni problem - vreme

Priprave na »Pohorje 1970« za zdaj potekajo po načrtih

MARIBOR — Na šestih dosedanjih tekmah za zlato lisico na Pohorju je bil zaradi vremenskih neprilik cilj veleslaloma le enkrat na vznožju hriba. Prvič in tretjič, ko je bilo tekmovanje v začetku marca, pa je bil prireditelj prisiljen sploh prerediti le dva slaloma, kar pa za tako pozno zimsko obdobje niti ni bilo nič nenavadnega.

Letos vreme spet nagaja, toda ne samo Pohorju, ampak tudi pravim alpskim krajem. Navzlic temu je še vedno možnost, da bo letos veleslalom do vznožja, kar si prireditelj najbolj želi zavoljo televizijskega prenosa, ki naj bi bil neposreden. In kako je s snegom na Pohorju? Pozno popoldne se je danes vrnil s terena Janez Kocmur in povedal: »Zjutraj je bilo stanje odlično, ker je ponoči sreg zmrznil in smo lahko s sto delavci res načrtno pripravljali progo za veleslalom od trikotne jase do glave, medtem ko imamo za sredo v načrtu nadaljevanje vse do vznožja.«

Po Kocmurjevih besedah je na dlani, da vprašanje izvedbe veleslaloma tudi letos ni (vsaj za rdij) vprašanje. Gotovo edinole ni, če bo lahko cilj ob vznožju Pohorja.

Delo v organizacijskem odboru teče normalno naprej. Od danes dalje je odrpta pisarna na Grajskem trgu 6, v turističnem biroju pa že prodajajo vstopnice, tako za skupine (mladina, šole), kot za posamezmike. Prireditelj se je odločil, da bo vstopnica za skupine enotna 2 din po osebi, za posamezmike pa 5 din, in bo veljala za sobotni veleslalom in nedeljski slalom. Posebne ugodnosti bodo deležni še tisti, ki se bodo odločili za nakup posebnega spominskega znaka (izdelal ga je Bertoni iz Milana). Stal bo 20 din, njegov lastnik pa bo lahko brezplačno prisostvoval tekmi v veleslalomu, slalomu in parkiral svoj avtomobil. Parkiranje bo namreč zelo skrbno urejeno, tako da ne bo oviralo gledalcev, ki se bodo odločili za pot na Pohorje na ta način.

Medtem ko se je prijavljanje tekmovalk ustavilo, pa prihaja od dne do dne vse več prijav posebnih poročevalcev, katerih število je že zdaj rekordno — 52, od tega je več kot polovica domačih novinarjev, zelo številni pa so tudi avstrijski — 9 in francoski — 4. Seveda pa je pričakovati največji naval dan pred prireditvijo.

Sosedi med seboj

Po končani III. koroško-slovenski skakalni turneji

LJUBLJANA, 13. januarja — Lovorike III. koroško-slovenske skakalne turneje so si prijateljsko med seboj razdelili skakalci treh sosednjih dežel. Zmaga v Beljaku in skupni razvrstitvi posameznikov je pripadla Avstrijcem, v Mariboru in med ekipami Jugoslovanom ter zmaga v Feldkirchnu Italijanom. Slavljenci so Bachler, Mesec in Aimoni, organizatorji pa si zadovoljno manejo roke, saj je letošnja prireditev kljub slabim obetom lepo uspela.

Že ob začetku sklepnih besed pa ne gre prezreti dejstva, da je turneja v dosedanji obliki v nevarnosti. Skakalnice so premajhne, da bi pritegnile boljkvalitetne skakalce in pri tem bo treba nekaj storiti. Beljačka scer še kar ustreza, Mariborčani jo tako ali tako mislijo povečati, najmanjša v Feldkirchnu pa res zadošča le še za mladince. Čisto jasno je, da ob tem turneja kakšne velike bodočnosti nima. Če pa bi se organizatorji odločili, da skakalnice že prihodnje leto povečajo, potem ni strahu za bodočnost, saj se je turneja vendarle že utrdila v mednarodnem koledarju.

V Beljaku so bili ob koncu vsi zadovoljni. Avstrijci so se v zadnjem hipu rešili neuspeha predvsem po zaslugi Bachlerja. Med ekipami je tudi tretja zmaga pripadla našim, vendar je ta uspeh do zadnjega visel v zraku.

Med Jugoslovani prav gotovo zaslužil posebno pohvalo Marjan Mesec. Čeprav konkurence niti od daleč ne smemo primerjati s tisto na novoletni turneji, pa vendarle lahko trdimo, da je Mesec v zadnjih dneh očitno napredoval. Skakal je mnogo bolj sproščeno in tudi sam je zatrjeval, da se mu »odpira«. Res škoda, da si je s skoraj neopazno napako že na zaletišču pokvaril zadnji skok v Beljaku, ki ga je stal tudi prvega mesta v skupni konkurenci. Toda v skupni razvrstitvi je premagal Almonija, Krčila, Lampeja, Witkeja in druge, ki so bili letos na kvalitetni lestvici še pred njim.

Posebno prijetno presenečenje nedvomno pomeni nastop Janeza Jurmana, ki je skakal tako, kot je po temeljitih pripravah tudi obetal. Zato pa je Zajc med razočaranimi. Res je sicer dvakrat padel, toda vsaj na takšnih tekmah, se mu kaj takega ne bi smelo zgoditi. Nekaj skokov mu je res lepo uspelo in je bil pri njih takšen, kot smo ga navajeni, toda nekaj še ni v redu, saj se je prevečkrat lovi in rešuje, kar se rešiti da.

Poglavje zase so mladinci. Vsi po vrsti so na prvi tekmi v Feldkirchnu res razveselili, toda potem nepričakovano popustili. Danilo Pudgar je ponovno potrdil, da je naš prvi mladi skakalec, saj je bil kljub enemu padcu v Mariboru v skupni razvrstitvi še vedno prvi Jugoslovan. Skupno s Kobalom in Loštrekom slej ko prej tvori našo prvo ekipo, ki bo morala čez nekaj let braniti naše barve in sloves. Obetajo sicer res precej, toda treba bo še veliko, veliko delati. Tokrat so jih mladi Avstrijci prehiteli, kakšne pa so prave razlike, bo najbrž pokazalo tekmovanje za pokal Kongsberg. Vsekakor pa je turneja potrdila, da imamo precej obetajočih mladincev, zaradi česar je odgovornost strokovnjakov, ki jih vodijo, še večja. Priznanje pa za tokrat vseeno velja vsem skupaj.

S. TRBOVC

Zmagovalec z mavcem

Letošnje nevšečnosti Reincholda Bachlerja

»Zmagovalec tekme v Beljaku in hkrati III. koroško-slovenske skakalne turneje je Avstrijec Reinchold Bachler,« je odmeval glas napovedovalca ob slovesnoj proglasitvi zmagovalcev v beljaškem hotelu »Park«.

Svetlolasi bivši svetovni rekorder v smučarskih poletih

je komaj držal v naročju pokale in vsa mogoča darila. Že na prvi pogled je bilo opaziti, da nekam čudno drži levo roko, s katero že vso letošnjo sezono bolj nenaravno opleta.

»Že jeseni sem se na pripravah poškodoval,« nam je malo pred tem povedal v prijetnem razgovoru.- »Precej grdo sem si zlomil roko in moral prestati neprijetno operacijo. Iz kolka so mi vzeli košček kosti, ki jo imam zdaj v levici, pritrjeno z nekaj vijaki. Čez šest tednov imam spet kontrolni pregled in upam, da bo vse v redu. Navadil sem se že na mavec, samo padcev se bojim. Zato se, če že padem, raje spustim kar cel v sneg, kot da bi se oprl na roke.«

Bachler ima zapestje in laket v sicer precej ohlapnem, toda izredno odpornem in trdem mavčnem ovoju. Pa vendar vsak dan trenira kot drugi in skače od tekme do tekme bolje.

»Največji letošnji uspeh je vsekakor sedmo mesto v Innsbrucku na letošnji novoletni turneji. Zelo pa sem vesel tudi zmage na naši sosedski turneji in reči moram, da sem že skoraj izgubil upanje, saj je Mesec res odlično skakal. Na turnejo »Grand prix« v prihodnjih dneh ne grem. Za svetovno prvenstvo se bomo pripravljali v Muravu. V Tatrah se bo izredno težko prebiti, toda potrudil se bom za vsaj solidno uvrstitev,« je še dejal preprost in simpatičen šampion pravkar končane turneje.

Med najbolj veselimi je bil ob Bachlerjevi zmagi avstrijski zvezni trener Sepp Bradl.

»Vsaj nekaj smo vendarle dobili na tej turneji,« je veselo, toda hkrati malo zakrbljeno razlagal. »Letos smo že kar nekakšna bolniška ekipa. Kröll je moral prestati operacijo slepiča, Walter Schwabl bo te dni snel mavec in bo na Semmeringu že poskusil skočiti, Bachler pa kar skače s tem mavcem. Skoraj prepričan sem, da se bo vse le uredilo. Reinchold je lahko res vzor vsem.«

Avstrijski šampion je ponovno dokazal, da človek lahko doseže skoraj vse, če le hoče . . .

S. TRBOVC

NOVOLETNA ŠTEVILKA EVE IN ADAMA OD DANES V PRODAJI

Zaradi začasne prepovedi prodajanja, ki jo je vrhovno sodišče SR Srbije ukinilo, je decembrska številka revije Eva in Adam izšla z dvotedensko zamudo. Vendar ekskluzivne reportaže, dramatične zgodbe, poljudno znanstveni članki in knjižne priloge niso nič manj zanimive in aktualne.

NE POZABITE KUPITI REVIJE EVA I ADAM ŠT. 14 – REVIJE O LJUBEZNI, ŽIVLJENJU V DVOJE IN SPOLNI VZGOJI

384

Pretesna kvadratura

Za 11 odst. več članstva v društvih ObZTK Lj.-Center

LJUBLJANA — Občinska zveza za telesno kulturo Ljubljana Center bedi nad devetnajstimi osnovnimi organizacijami, v katere je vključeno (po najnovejših podatkih) 10.741 občanov. Število članstva v telesnovzgojnih in športnih organizacijah največje ljubljanske občine se je v primerjavi z letom 1968 povečalo v preteklem letu kar za 11 odstotkov. Po besedah sekretarja ObZTK Ljubljana Center Staneta Flegarja pa v to število članstva niso zajeti pripadniki šolskih športnih društev, ki se v tej občini dokaj sistematično udejstvuje v športnem življenju.

Na vprašanje ali je upravni odbor zadovoljen s povečanjem članstva v društvih in klubih, ki pomeni premik iz mrtvega v nekaterih prejšnjih letih, je Stane Flegar odgovoril takole:

»Glede na zmogljivosti športnih objektov in igrišč v občini Center, ki je v bistvu takšna kot pred desetimi leti, je povečanje za 11 odstotkov zadovoljivo. V primerjavi s številom prebivalstva (49.000 v občini Center) pa odstotek v telesnovzgojne in športne organizacije vključenih občanov še vedno ni zadovoljiv. Nedvomno je, da se precej več občanov živi telesnokulturno v rekreacijskem smislu zunaj naših telesnih telovadnic in igrišč, ki tudi niso vsa dovolj opremljena. Mnogi občani pa se tudi v načelu odrekajo organizirani pripadnosti telesnokulturnim organizacijam. Za njihove najrazličnejše želje društva tudi nimajo dovolj ustreznih kadrov niti objektov in drugih materialnih možnosti. Nedvomno takšni občani za individualno športno rekreacijo potrošijo mnogo več sredstev kot bi jih sicer v okviru organizacije društev. Če bi hoteli ustreči vsem željam občanov, bi le-ti in družba kot celota morali pripravati mnogo več, da bi društva lahko ustrezno opremila svoja igrišča in pokrite prostore ter nastavila več profesionalnih trenerjev in vodnikov, še zlasti specialistov za sodobno rekreacijo glede na razvoj motoriziranega izletništva in podobno. V organizacijah, ki jih povezuje ObZTK Ljubljana—Center, sicer ne moremo pritoževati glede števila strokovnih kadrov — skupno 240, od katerih pa jih 90 odstotkov dela amatersko, največ kot vodniki v društvih Partizan, le malo pa je profesionalnih vodnikov in trenerjev.«

V društvih, zlasti šibkejših, bi radi od ObZTK Center več organizacijske in strokovne pomoči, čeprav sveda ne štedijo tudi s priznanji zaradi njenega podpiranja tako množičnosti kot kvalitete.

»Upravni odbor ObZTK, v katerega so vključeni zastopniki vseh močnejših društev in klubov, deluje povsem amatersko prek športne komisije, komisije za društva Partizan, komisije za šolska društva in finančno-gospodarske komisije. Zaradi premajhnih sredstev pa UO šal ne more nastaviti strokovnjaka — tehničnega sekretarja, ki bi lahko neposredno svetoval in drugače pomagal pri organiziranju raznih prireditev in akcij. Tako pa — je dejal sekretar — prosimo predstavnike občine in druge prireditelje v občinskem merilu zaupamo ozi tamad vključenih organizacij, ki jih potem izvede pod nazivom ObZTK Center. Seveda si bo upravni odbor še nadalje prizadeval ,da bi nastavil poklicnega strokovnjaka. Sicer pa je osrednji problem v pomanjkanju poklicnega strokovnega kadra po društvih in klubih in povečanju kvadrature športnih objektov.«

»Kakšno je vaše mnenje o vertikalni organizacijski strukturi telesne kulture v Ljubljani ?«

»Takoimenovani koordinacijski odbor mesta Ljubljane povezuje vseh pet občinskih ObZTK. Tako koordinirano delo je nujno potrebno, za kar imamo dovolj potrditev, toda po mnenju večine članov UO ObZTK Center bi bilo enotna mestna sveza še bolj učinkovita.«

D. K.

Članstvo v številkah

SAD Olimpija (z 12. klubi)	2140
Partizan Narodni dom	1834
Partizan Tabor	1353
SK Enotnost	1002
SK Novinar	903
PK Ilirija	718
SK Akademik	524
Strelski odbor (6 družin)	523
Kegljaški klub Center	356
Go društvo	307
Jadralni klub LBD	235
Partizan Prule	230
SD Odred (z tremi klubi)	150
SD Invalid	145
Šah. društvo Ljubljana	142
Šah klub Novinar	60
Klub za vodno smučanje	60
Šah. klub Železničar	40
Balinarska sekcija	19
Vsega članstva skupaj	10.741

NOGOMET

Hud poraz C. zvezde

MONTEVIDEO — Na prvi tekmi nogometnega turnirja za četrti pokal Montevidea je Crvena zvezda izgubila proti Penjarolu z 0:4.

Partizan v Mexicu

MEXICO — Nogometaši beograjskega Partizana so si po prihodu v Mehiko ogledali na stadionu Asteka tekmo med igralci Mehike in Botafoge, ki se je končala brez zadetka. Beograjski nogometaši so imeli prvi trening v ponedeljek, tekmo v okviru sturnirja petericev pa bodo odigrali v četrtek proti moštvu Spartaka iz Trnave.

Miljanić svetovalec Brazilcev?

RIO DE JANEIRO — Vodstvo brazilske konfederacije športov se je odločilo, da trenerju beograjske Crvene sveade Miljaniću ponudi položaj svetovalca pri pripravah njihove nogometne reprezentance za svetovno prvenstvo v Mexicu. Miljanića smatrajo za enega najboljših strokovnjakov iz Evrope in zastopniki konfederacije so že odpotovali v Montevideo, kjer te dni igra Zvezda. Zvezni selektor Joao Saldanja in štab brazilske reprezentance bi želeli, da bi jim Miljanić pomagal že pri kondicijskih pripravah za SP.

IVER DNEVA

Redek jubilej

Pred dnevi je proslavljala 85. rojstni dan Annie Horn, najstarejša živeča nosilka olimpijske zlate kolajne. Hornova je leta 1908 skupaj s svojim partnerjem H. Burgerjem smagala v umetnostnem drsanju na olimpijskih igrah v Londonu.

A. Horn je danes šef neke velike prodajalne v Münchnu. Njena želja je, da bi zdrava in čila dočakala olimpijske igre leta 1972 v Münchnu.

TENIS

Franulović nosilec v Münchnu

MUNCHEN, 13. jan. — Jugoslovanskega teniškega igralca Željka Franulovića so povabili, da bi bil na mednarodnem turnirju od 20. do 25. t. m. nosilec prve skupine v konkurenci posameznikov in moških dvojic, kjer bi igral skupaj s Špearjem.

SAH

Spet močna udeležba v Beogradu

BEOGRAD — Na tradicionalnem ženskem mednarodnem šahovskem turnirju, ki bo od 8. do 27. marca v Beogradu, bo sodelovalo osem tujih in prav toliko domačih igralk. Udeležbo so že potrdile svetovna prvakinja Gaprindašvili, Aleksandrija (SZ), Malipetrova — ČSSR, Radzikowska (Poljska), Ivanka (Madžarska), Vreeken (Nizozemska) in sestopalca Bolgarije Jugoslavijo bodo zastopale Lazarevićeva, K. Jovanovićeva, Stadlerjeva, R. J. Jovanovićeva, Sokolova, Nedeljkovićeva, Belamarićeva ter zmagovalka dvoboja med T. in A. Vujanovićevo.

Plodno sodelovanje s Sovjetsko zvezo

BEOGRAD — V protokolu, ki sta ga podpisali delagaciji komiteja za telesno kulturo SZ in jugoslovanske zveze za telesno kulturo, so določena tudi šahovska srečanja med tema državama. Tudi letos bo dvoboj mladinskih reprezentanc Jugoslavije in SZ, na novo pa bosta srečanji Srbija—Ukrajina ter dvoboj mladih državnih reprezentanc. Vsa ta srečanja bodo pri nas. V SZ pa bo letos brzkone le dvoboj ženskih reprezentanc, ker zaradi evropskega ekipnega prvenstva, olimpiade in mednarodnega turnirja še ni gotovo ali bosta sveti naši termin za tradicionalni dvoboj članov.

Kombinatorci v Švico

LJUBLJANA — Danes odpotujejo naši kombinatorci, Ambrožič, Dovžan in Gorjanc na veliko mednarodno tekmovanje v Le Brassus. Od tam bo ta ekipa odšla še v Reit im Winkel.

Zasavsko-kamniška turneja preložena

LJUBLJANA — Zaradi neugodnih snežnih razmer je zasavsko-kamniška skakalna turneja preložena na poznejši termin.

Slalom Francozinji

V Badgasteinu so smučarke startale že danes

BADGASTEIN, 13. jan. — Muhasto vreme je zagodlo že marsikateremu prireditelju velikih smučarskih tekmovanj. To velja tudi za tekmovanje najboljših alpskih smučark na svetu za »srebrni vrč« v Badgasteinu, ki bi se moralo začeti šele jutri. Prireditelji pa so se zbali odjuge in slalom, ki velja za svetovni pokal, prirediji že danes. Na poledeneli progi je po razburljivi tekmi zmagala Francozinja Ingrid Lafforgue.

Zmagovalka je bila po prvem teku šele šesta, v drugem teku pa je prekosila sama sebe in prehitela vse tekmice za skoraj 2 sekundi! Prvi tek je dobila njena rojakinja Jacot s časom 41.88, druga je bila prav tako Francozinja Steurer — 42.23, tretja Kanadačanka B. Clifford z 42.32, četrta B. Lafforgue (F) z 42.62 in peta Mathieux (F) z 42.71. Najboljša Avstrijka G. Gabl je bila šele sedma s 43.03, zadnja tri mesta med prvo deseterico pa so pripadla Cochranovi (ZDA) z 43.13, Macchijevi (F) s 43.25 in Američanki Fortni z 43.63. Poledenela proga je zahtevala tudi svoje žrtve; nekatere znane tekmovalke so padle ali pa izpustile vratca, med njimi Pröll, Pamose, Sprecher in Mir.

Francozinji Jacot in Steurer sta na pragu uspeha v drugem teku izvegali vse — in izgubili vse. Obe sta padli in zapravile vse možnosti. Vsekakor je tvegala tudi I. Lafforgue, a ne zaman: dve sekundi boljši čas v drugem teku ji je prinesel lepo zmago.

REZULTATI: 1. I. Lafforgue (F) 87.81, 2. Clifford (K) 89.22, 3. Mathieux (F) 89.70, 4. M. Cochran (ZDA) 89.79, 5. Macchi (F) 90.14, 6. Mittermaier (ZRN) 91.18, 7. Fortna (ZDA) 91.19, 8. Corrock (ZDA) 91.74, 9. Hathorn (VB) 91.89, 10. Ray (F) 92.18.

Današnja tekma je vnovič hud udarec za avstrijsko ekipo: na domačem terenu se med prvo deseterico ni uvrstila nobena domačinka. Raz očaranje v vrstah avstrijskih smučark je veliko, tako hudega poraza se niso nadejale.

Jutri bo non-stop za smuk, ki bo v četrtek na nekoliko skrajšani progi.

V oceni za svetovni pokal v slalomu vodi Jacotova z 61 točkami pred I. Lafforgue z 51 točkami, v skupni oceni pa je za zdaj prva Jacotova s 121 točkami pred Macchijevo s 85 točkami. V ekipni konkurenci je Francija zbrala že 751 točk, Avstrija pa jih ima samo 308.

Tekači na tekmah doma in na tujem

LJUBLJANA — Drevi bodo prek Beograda odpotovali v Bustemi v Romunijo naši najboljši smučarski tekači — mladinci Matevž Šimnic, Maks Jelenc in Štefan Gorenšek, ki bodo nastopili na velikem tekmovanju za pokal Caraiman. Vodil jih bo član SZJ Braco Sinko.

22. in 23. januarja bodo kar štiri selo številne ekipe sodelovale na raznih tekmovanjih na tujem. Ekipa Slovenje bo nastopila tudi na tradicionalnem Igmanskem maršu.

V Sliač na Češkoslovaško bodo potovale Grilčeva, Grušovnik in Bavčetova pod vodstvom trenerja iz Lovrenca, Antona Garmeža. Njim pa se bo prikljućila še moška ekipa, v kateri bodo Slavko Premože, Milan Zalokar, Drago Pintar ter Franc Zupan ali Filip Kalan.

V Reit im Winkl v ZRN bodo pod vodstvom zveznega selektorja Toneta Linkeja ali Cveta Pavčiča (tov. Linke je zbolel) odšli kombinatorci Ambrožič, Dovžan in Janez Gorjanc, tekači Bavče Kalan ali Zupan in mladinca Šimnic in Gorenšek.

V Val D' Aosto (Cogne) bodo odšli vsi tisti tekači, ki pridejo v poštev za ekipo za svetovno prvenstvo: Kerštajn, Koblitica, Dornik, Dretnik in Milnar ter mladinec Jelenc. Ekipo bo vodil zvezni trener Janez Pavčič.

V Pomporovo v Bolgarijo pa bodo pod vodstvom vodje tekaške šole iz Raven na Koroškem Rada Pšeničnika odpotovali Karpač, Grašič in Krišelj. Sodelovali bodo na velikem tekmovanju za pokal Rodopov.

Na tradicionalno tekmovanje »Igmanski marše bodo pod vodstvom člana komisije za teke pri SZS, tovariša Ravnika odpotovali Reš, Tone Premože, Jože Kovič, Roman Seljak in Janez Šitar.

J. P.

HOKEJ NA LEDU

Bolzano : Jesenice 0:6 (0:2, 0:3, 0:1)

BOLZANO, 13. jan. — V tekmi za alpski pokal so hokejisti Jesenic premagali domačo ekipo 6:0 (2:0, 3:0, 1:0). Strelci: 1:0 — Erlen (5), 2:0 — Zbontar (18), 3:0 — Felc (24), 4:0 — S. Košir (36), 5:0 — Felc (40, penal), 6:0 — T. Košir (59). Sodila sta dr. Hily in Heiny (ČSSR).

Jeseničani so zaigrali odlično in zasluženo visoko zmagali. Domačini so bili povsem razočarani, saj so jih gostje povsem nadigrali, tako da domači napadalci niso mogli doseči niti častnega gola. Jutri igrajo naši prvaki v Orieselu.

F. ŽUPANCIC

Na smučeh, sankah in drsalkah

Prve zimske igre pionirjev SFRJ bodo na Golteh in Celju

LJUBLJANA, 13. jan. Danes je bila seja propagandne komisije organizacijskega odbora prvih zimskih iger pionirjev Jugoslavije. Zveza prijateljev mladine Slovenije je namreč skupaj s strokovnimi zvezami ZTKS, tako s smučarsko, sankaško, hokejsko zvezo in Partizanom SRS ter šolskimi organi in šolskimi športnimi društvi prevzela na svoja ramena priprave in organizacijo prvih zimskih pionirskih iger v zveznem merilu, ki bodo 28. februarja in 1. marca na Golteh (orientacijski pohod na smučeh, smučarski skoki, sankanje) in v Celju (hokej, hitrostno in umetnostno drsanje).

Propagandna komisija je skicirala, da bo izdala 5000 plakatov prvih zimskih pionirskih iger. Čeprav še ima, treba pa ga bo razposlati. Tako plakati kot značke, ki jih bo potrebno najmanj 30.000 za vse jugoslovanska področja, kjer bodo imeli pionirji svoja odredna območja in področna tekmovanja, tarjajo sveda dokšene sredstva. Člani komisije so namreč bili mnenja, da ne bi bilo spodbudno in tudi ne propagandno, če bi značke prejeli le finalisti prvih zimskih iger, to je tistih 300 pionirjev iz vse države, ki bodo tekmovali na Golteh in v Celju.

Propagandna komisija so tudi sklenili, da bodo izdali informativni bilten. V prvem takem biltenu bo mogoče po odredih, občinskih in področnih prvenstvih med drugim tudi primerjati aktivnost v posameznih občinah in področjih. Seveda bo izšel bilten tudi takoj po končanem tekmovanju na Golteh, da bo vsak udeleženec lahko vedel, kako se je uvrstil. Znak in bilten bosta na vsakega pionirja nedvomno spominski dokumenti. V organizacijo tekmovanj na Golteh in hokejskega turnirja v Celju naj bi bili vključeni tudi pionirji bodisi kot ravnatelji bodisi kot promotniki. Fotoamaterji iz najboljših fotokrožkov naj bi bili vključeni še na področnih tekmovanjih. Njihovi najboljši posnetki z iger bodo nagrajeni in objavljeni tudi v dnevnem tisku. Napak bi bilo, če šolska vodstva ne bi storila vse, kar je v njihovih močeh, da bi čimveče število pionirjev sodelovalo pri zimskih igrah.

Republiška prvenstva prvih zimskih iger pionirjev pa bodo:

21. in 22. februarja v veleslalomu v Tržiču (področna tekmovanja 14. in 15. febr.).

22. februarja v skokih v Poljanah (področna tekmovanja 15. februarja).

15. februarja v sankanju in sicer v Selcah za pionirje in v Bohinjski Bistrici za pionirke.

V umetnostnem in hitrostnem drsanju republiško prvenstvo ne bo 4. februarja (v tivolski dvorani) pač pa bo raspisan nov datum.

D. K.

LETALSTVO

SP v Borovu?

BOROVO — Na skupščini aero kluba Borovo so dokončno potrdili kandidaturo Borova za organizacijo svetovnega prvenstva v jadralstvu 1972.

RAVNE NA KOROŠKEM — Na prvenstvu železarn v rokometu je smagala ekipa Uprave s 10 točkami pred Livarno 8, Sevo 6, itd.

I. P.

Spomini na prihodnost

knjiga, ki je razburila svet in postala najbolj brano delo leta 1969!

Delo posreduje slovenskim bralcem založba Mladinska knjiga!

Ali so bili bogovi astronavti?

Utopija naše preteklosti ali problem, ki mu znanost še ni kos.

Erich von Däniken je prepričan, da so naše prednike obiskala bitja z drugih planetov, iz drugih sončnih sistemov — in sicer ne enkrat!

Gradivo o tem je objavil v knjigi

SPOMINI NA PRIHODNOST.

Cena: 40 din.

Knjigo lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa jo pri poverjenikih in zastopnikih založbe ali pa pri Oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA D-1

Ime in priimek: _____

Natančen naslov: _____

Nepreklicno naročam knjigo SPOMINI NA PRIHODNOST.

Ceno 40 din bom plačal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 20 dinarjev — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige v Ljubljani 501-1-30/1.

Datum: _____

Podpis _____

tovariš

V NOVEM LETU — V NOVI OBLIKI

VEČJI FORMAT

VEČ BARVNIH STRANI

V NEJVI ŠTEVILKI

• V VINU NI RESNICE
• ZLATO NE RJAVI V NAFTALINU
• SVETI ČHE V DRAMSKI GVERILI
• JUGOSLOVAN S TUJIM SRCEM
• STROKOVNJAK SVETUJE NOVA RUBRIKA JUGOTEHNIKE
• TEST — MARINIRANA ZELENJAVA

OPAZOVALCI — OZN ima na izraelsko-arabski »liniji prekinitve ognja« kar 217 opazovalcev iz 10 držav, doslej pa sta izgubila življenje dva majorja — Vickham (Irska) na izraelsko-sirijski meji (1967) in Plane (Švedska) ob sueškem kanalu (1969), sedem pa jih je bilo ranjenih. Na našem posnetku sta dva opazovalca na zahodni strani sueškega kanala. Telefoto: UPI

POSLEDNJA POT PAVLA BELJAJEVA — Sovjetski kozmonavti, prijatelji Pavla Beljajeva so nosili njegovo krsto na poslednji poti do moskovskega krematorija Novodevocki. Beljajev, ki je bil pilot vesoljske ladje »Vostok 2«, je umrl 10. januarja po komplikacijah zaradi čira. Telefoto: UPI

DVA MRTVA V KOMBIJU — Nekaj metrov pred Logom pri Vrhniki sta včeraj okrog 12.30 v hudi prometni nesreči izgubila življenji Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Pri prehitevanju kolone vozil sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Čeprav se je Dinio Stanev, voznik tovornjaka močno umikal, nesreče ni mogel preprečiti. Foto: S. Busić

Nič več datumov

Sovjetska zveza ne vztraja več, naj bi konferenco o evropski varnosti sklicali v prvi polovici letošnjega leta

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 13. jan. — (po telefonu). Sovjetska zveza ne vztraja pri predlogu, naj bi konferenco o evropski varnosti sklicali v prvi polovici tega leta, vendar pa je mnenja, da jo je treba sklicati brez neupravičenega odlašanja. SZ se tudi strinja s predlogom, naj bi na tej konferenci sodelovali predstavniki ZDA. To je na današnji tiskovni konferenci v sovjetskem zunanjem ministrstvu povedal vodja tiskovnega oddelka Zamjatin.

Da sovjetska diplomacija vse bolj opušča misel, da bo moč evropsko konferenco sklicati že v prvi polovici tega leta, je bilo na svoj način moč razbrati tudi iz komentarjev sovjetskega tiska. Že lep čas namreč govore samo o evropski konferenci in ne pristavljajo nekdanjega obveznega dodatka — v prvi polovici leta 1970.

Zamjatin je to sovjetsko stališče formuliral tako, da je hkrati obdolžil nekatere evropske »faktorje« premajhne zavzetosti. Dejal je namreč, da je SZ vložila kar največ naporov za to, da bi bila konferenca sklicana v prvi polovici tega leta ter zagotovil, da bo to mogoče, če bodo tudi druge države storile enako; vendar pa je brž dodal, da je Moskva pripravljena pogovoriti se tudi o drugih predlogih v zvezi s konferenco. Kot je znano, je vrsta evropskih držav, ki so zamisli o konferenci te vrste sicer naklonjene, še izrekla pomisleke glede tega, ali je moč v tako kratkem času organizirati učinkovite evropske pogovore. Take pomisleke je bilo slišati celo v finski prestolnici, ki je prevzela nalogo, da konferenci nudi gostoljubnost.

Današnja tiskovna konferenca je po svoje dokazala, da ostaja nemški problem slej ko prej najvišji prag, preko katerega bo moč priti do evropskega sodelovanja; vsaj polovica vprašanj je bila posvečena prav različnim aspektom odnosov med Bonnom in vzhodnoevropsko prestolnico.

Kar zadeva napovedan sestanek frakcij zahodnonemškega Bundestaga v Zahodnem Berlinu je Zamjatin ponovil sovjetsko stališče, da ZRN nima nobene pravice do tega mesta in da je poseben mednarodni položaj, ki ga ima Zahodni Berlin eden od elementov »sedanjega evropskega teritorialnega statusa quo, ki naj bi ga sovjetskih željah posebej fiksirala tudi evropska konferenca.« Sovjetska diplomacija nasprotuje temu, da bi se o Zahodnem Berlinu pogovarjali na evropskem srečanju, češ da so za mesto pristojne samo štiri velesile.

Drugi, prav tako obsežen del vprašanj na današnji tiskovni konferenci, pa se je nanašal na novo fazo sovjetsko-kitajskih pogajanj. Edini konkretni odgovor, ki so ga časnikarji dobili, je bila vest, da se je druga faza sovjetsko-kitajskih pogajanj že začela. Pač pa predstavnik zunanjega ministrstva ni hotel komentirati ameriško-kitajskega sestanka v Varšavi. Na vprašanje o noti, s katero je kitajska vlada napadla sovjetsko, češ da je sprejela politiko »dveh Kitajsk«, to je, da priznava Tajvan kot posebno državo, je Zamjatin izjavil, da to ne drži in da je sovjetski odnos do Tajvana ostal, kakršen je bil. Zaradi tega vprašanja je prišlo do kratkega besednega spopada med predstavnikom zunanjega ministrstva in kitajskim dopisnikom, ki je vnovič obdolžil dnevnik »Socialističnaja industrija«, da je uporabil izraz »Tajvan kot država«. Predstavnik zunanjega ministrstva je na to dejal, da mora dopisnik to vprašanje razčistiti z glavnim urednikom dnevnika in ne z oddelkom za tisk, ki predstavlja zunanje ministrstvo.

MARJAN SEDMAK

Kršitve predpisov o cenah

Večina trgovskih organizacij zaračunavala višje marže od dovoljenih

BEOGRAD, 13. jan. (Tanjug). — Zvezni sekretariat za informacije je danes objavil v zvezi s kršitvijo predpisov o cenah tole sporočilo:

Jugoslovanski javnosti je znano, da je letos poglavitna naloga poskrbeti za dinamično rast gospodarske dejavnosti in hkrati zagotoviti stabilne odnose na tržišču. Stabilnost je eden bistvenih pogojev za uspešnejši gospodarski razvoj, zlasti za zboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi.

Ta stališča zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta so našla široko in vsestransko podporo pri vseh delovnih ljudeh, delovnih organizacijah, druženopolitičnih organih in organizacijah. Prvi pogoj za stabilnost tržišča in cen je, da delovne organizacije in organi upravljanja ne zvišujejo cen. Ugotovljeni pa so že bili številni primeri neupravičenega podraževanja in celo kršenje predpisov o cenah proizvodov in storitev, za katere velja režim neposredne družbene kontrole cen.

Zvezni izvršni svet je pri tem, ko je obravnaval vprašanja tržišča in cen, ugotovil, da je nujno treba vključiti široko javnost v izvajanje ukrepov v okviru gospodarske politike v letu 1970 tudi tako, da jo bo občasno obveščal o položaju na tržišču in o ponašanju posameznih delovnih organizacij.

Po podatkih zveznega tržnega inšpektorata so ugotovili, ko so pregledovali poslovanje 95 trgovinskih organizacij v zadnjih dveh mesecih, da je 60 organizacij prekršilo predpise o tržišču in cenah. Te trgovinske organizacije so pri proizvodih, ki so pod neposredno družbeno kontrolo cen, zaračunavale tudi do trikrat večjo maržo, kakor je dovoljena.

Žičnica na Vitrancu nared

KRANJSKA GORA, 13. jan. — Po včerajšnjem pregledu je novozgrajeni spodnji del sedežnice na Vitrancu naposled pripravljen za redno obratovanje.

Nova sedežnica, ki je zamenjala odslužено prvo žičnico v Sloveniji, je dolga 1200 m, višinska razlika med obema postajama pa je 300 metrov. Njena zmogljivost je 400 oziroma 600 oseb na uro, medtem ko so jih s staro prepeljali le 250. Podjetje Žičnica je vanjo vložilo 2,5 milijona dinarjev. L. S.

Napad na ameriško bazo

BANKOK, 13. jan. (AP). — Skupina gverilcev je davi pred zoro napadla ameriško letališko oporišče Ubon v Tajski. To je eno izmed šestih glavnih ameriških oporišč v Tajski, leži kakih 400 km severovzhodno od Bangkoka. V oporišču je okrog 4000 ameriških vojakov. To je baza za letala, ki bombardirajo Vietnam. V poročilu o gverilskem napadu ni povedano, kakšne izgube so imeli Američani.

30 žrtev požara v motelu

ANCHORAGE, 13. jan. (UPI) — V Anchoragu na Aljaski je danes požar upepelil motel. Požar je terjal veliko žrtev. Boje se, da je zgorelo morda 30 gostov. V motelu je bilo tedaj registriranih 44 gostov.

»Volkswagni« se bodo podražili

WOLFSBURG, 13. jan. (Reuter) — Avtomobilska družba »Volkswagen« je objavila, da bodo njeni avtomobili in komercialna vozila od ponedeljka dražji za 3,5 odstotka. Avto volkswagen 1300, ki je stal doslej 5197 mark, bo zdaj veljal 5350 mark.

Francosko — romunsko sodelovanje

Do leta 1975 naj bi se gospodarska izmenjava povečala za petkrat

RARIZ, 13. jan. (po telefonu). Romunski predsednik Ceausescu mi je dejal, da se strinja, da postane Francija prvi zahodni dobavitelj Romunije,« je danes po vrnitvi iz Romunije izjavil francoski minister za gospodarstvo in finance Valery Giscard D'Estaing. V Bukarešti je prisostvoval zasedanju francosko-romunske mešane komisije za gospodarsko, tehniško in znanstveno sodelovanje, ki je začrtalo obseg izmenjave med deželama za nadaljnjih pet let. »V razdobju od leta 1965 do 1975 naj bi se francosko romunska gospodarska izmenjava povečala za štirikrat. Največje vprašanje pri tem pa je še vedno negativna plačilna bilanca Romunije. Podobno kot druge vzhodne dežele s pretežno kmetijskim gospodarstvom izvaža Romunija v Francijo 40 odstotkov manj kot uvaža. Zato bomo podprli plasiranje romunskih izdelkov na francoskem tržišču,« je zagotovil Giscard D'Estaing. Med drugim je napovedal, da bo Renault poleg R-12 v Romuniji izdeloval tudi menjalnike za kombije. Sodelovanje pa je predvideno tudi na področju letalske, kemične in elektrogospodinjske industrije.

B. P.

Mojsov podpredsednik ekonomsko-socialnega sveta OZN

NEW YORK, 13. jan. (Tanjug) — Stalni jugoslovanski predstavnik v OZN veleposlanik Lazar Mojsov je bil izvoljen za podpredsednika ekonomsko-socialnega sveta. Sklep o tem so sprejeli na zasedanju ECOSOC. Na zasedanju naj bi sestavili program dela ECOSOC v tem jubilejnem letu OZN.

Mešano podjetje »Save« in »Michelina«?

LJUBLJANA, 13. jan — Člani republiškega izvršnega sveta in predsednik odbora za gospodarstvo Rino Simoneti je danes sprejel direktorja koncerna francoske družbe »Michelin« za investicije v tujini Jeana Massoubreja in svetovalca istega koncerna Pierra Marquida in se z njima sadržal v daljšem razgovoru. Sprejemu sta prisostvovala tudi direktor industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov »Save« v Kranju ing. Janez Beravs in njegov namestnik ing. Helmut Turzanski. Pogovor je tekel o pogojih in možnostih za vlaganje finančnih sredstev v mešano podjetje »Save« in »Michelina« pri nas. Nova tovarna bi služila oskrbovanju domačega trga, v največji meri pa bi svoje proizvode izvažala.

„Slaba novica za Pariz"

Padec Biafre je Francijo dokaj prizadel — Priznanje RK 5 evropskim zdravnikom, med njimi tudi Jugoslovanu

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 13. jan. — (po telefonu). Predsednik francoske republike Pompidou se je v brzojavki generalnemu sekretarju OZN U Tantu »v primeru vsesplošne človeške solidarnosti« zavzel za pomoč prebivalstvu poražene Biafre in obljubil vso materialno in moralno pomoč Francije. Tudi zahodnonemški kancler Brandt je obvestil francosko vlado, da je ZRN pripravljena koordinirati humanitarno akcijo s Parizom in Londonom.

Padec Biafre je iz človeških pa tudi prestižnih in gospodarskih razlogov Francijo dokaj prizadel. »Slaba novica za Pariz,« je v naslovu komentarja zapisal pariški »Mondes. Za jutri so napovedali tudi molčeč pohod do nigerijskega veleposlaništva v Parizu. Iz Pariza so se sicer razleteli po vseh koncih francoske Afrike posebni francoski dopisniki.

Radijski dopisnik iz Librevilla je tako danes poročal o tiskovni konferenci predsednika gabonske republike Bonga, ki je kljubovalno izjavil, da še ne verjame v konec Biafre in je skupno s predsednikom Slonokoščene obale pripravljen služiti kot posrednik pri mirovnih pogajanjih. Vendar pa so iz Librevilla zanikali, da bi bivši biafrski voditelj Ojukwu bil v Gabonu. Nasprotno poročajo, da se bo njegovo letalo po vsej verjetnosti spustilo v Zambiji, ki mu je že odobrila nepolitični azil. Drugi menijo, da bo šel čimprej v London.

Predstavnik mednarodnega Rdečega križa je včeraj dal najvišje priznanje in zahvalo za plemenito tveganje petim evropskim zdravnikom, ki so edini ostali v odrezani Biafri. Gre za troje Francozov, enega Švicarja in enega Jugoslovana. Kot sem danes na sedežu francoskega ZK v Parizu zvedel, gre za jugoslovanskega zdravnika, a-nestezista dr. Vladana Radomana, ki je svoje študije dokončal v Parizu.

»Domnevamo, da so še vedno v kraju Awo Omama. Žal smo trenutno brez novih poročil o njihovi usodi. Naše letalo se danes ni moglo spustiti na njihovem letališču, ker njihov letališki stolp ni več odgovarjal. Ti zdravniki imajo v dveh tamkajšnjih bolnišnicah na skrbi 980 bolnih otrok in okrog 400 civilnih in vojaških ranjencev. Prizadevamo si, da bi to ozemlje nevtralizirali.«

B. POGAČNIK

Liburnija v Rio de Janeiru

RIO DE JANEIRO, 13. jan. (Po telexu). Pred 5000 gosti, med katerimi je bil tudi brazilski minister za trgovino in industrijo Fabio Yassuda, so v Rio de Janeiru odprli jugoslovansko razstavo na ladji Liburniji. »Spremljam razvoj Jugoslavije in pozivam brazilske gospodarstvenike, da navežejo stik z Jugoslovani,« je dejal ob otvoritvi Fabio Yassuda.

Jugoslovanska ladja Liburnija, na kateri razstavlja 200 podjetij okrog 2000 izdelkov, je doslej že obiskala Barbados, Panamo, Venezuelo, Kolumbijo in Trinidad, povsod pa je bilo zanjo veliko zanimanje, predvsem med gospodarstveniki. Nadaljna pot Liburnije bo vodila v Santos, Buenos Aires in Montevideo.

ŠTEFAN ŠALEJ

Pogovor z vodjo delegacije DR Vietnama?

PARIZ, 13. jan. (Reuter) — Vodja delegacije DR Vietnama na pariških pogajanjih Xuan Thuy se je pripravljen sestati z ameriškim senatorjem Eugenom McCarthyjem. Pričakujejo, da se bosta sešla še danes.

Zadnje vesti

Šest tisoč vojakov Biafre doslej položilo orožje

Prodiranje nigerijskih čet v Biafro povečuje strah in množičen beg prebivalstva

LAGOS, 13. jan. (AFP, Reuter). Po zadnjih vesteh, ki so prispele iz Lagosa, so se vojaške enote odcepljene Biafre v posameznih mestih države vdale federalnim silam. Po poročilu tujih agencij je približno 6000 biafrskih vojakov položilo orožje.

Prav tako se je zvedelo iz Lagosa, da je tujim novinarjem prepovedano oditi na bojna področja.

V svojih poročilih iz Lagosa tuji dopisniki poročajo o ukazu generala Gowona, naj nigerijske čete ne streljajo, razen, če bi naletele na odpor.

Predstavnik OZN je danes sporočil, da opazovalci svetovne organizacije ne morejo biti poslani v Nigerijo, kolikor ne bi to zahtevala federalna nigerijska vlada.

Trenutno je v Nigeriji nekaj opazovalcev OZN, ki pa so tja odšli iz humanitarnih razlogov, ne pa zaradi nadzorovanja ustavitve ognja.

Novi biafrski načelnik glavnega poveljstva Efiong je danes ponovno pozval šefa federalne vlade Nigerije generala Gowona, naj ukaže svojim četam, naj prenehajo prodirati v Biafro. Efiong je govoril po radiu in poudaril, da prodiranje nigerijskih čet povzroča, da prebivalstvo beži, kar povzroča nove težave.

Dodal je, da nadaljnje napredovanje nigerijskih čet samo povečuje množični strah med prebivalci Biafre.

Biafrski radio je sporočil, da so v Biafri danes spustili na svobodo vse politične in vojaške zapornike.

Posebni predstavnik Biafre v Tanzaniji dr. Ukvu je nocoj demantiral, da je general Ojukwu na poti v Zambijo in da je že rezerviral sobe v hotelu v Lusaki. AFP pa poroča, da ni izključeno, da bo general Ojukwu, ki je zapustil Biafro, prispel z družino v Tanzanijo.

Bivši francoski veleposlanik v Nigeriji Raymond Offroy je danes izjavil, da se bodo v Biafri pripravili na gverilsko vojskovanje, kolikor bi se za to pokazala potreba. Dodal je, da kolikor bi prišlo v Biafri do množičnega pokola in grobe represije, bo prišlo do gverilskega odpora.

Skupni ministrski svet ZAR, Libije in Sudana

KAIRO, 13. jan. (UPI) — ZAR, Libija in Sudan so se sporazumeli, da bodo ustanovili skupni ministrski svet za povezavo in medsebojno sodelovanje treh držav. Pričakujejo, da bodo v Kairu danes že objavili sporazum, ki so ga po tridnevnih pogovorih dosegli ministri Mahmud Riad, Saleh Busir in Faruk Abu Isa.

ZSSR zavrnila predlog ZDA za rešitev izraelsko-arabskega spopada

WASHINGTON, 13. jan. (Reuter). — State Department je nocoj sporočil, da je Sovjetska zveza zavrnila večino ameriških predlogov za rešitev izraelsko-arabskega spopada. To je povedal predstavnik State Departmenta McCloskey.

V nekem sporočilu iz sedeža OZN Reuter poroča, da bodo ZDA, ki so se »razjezile, ker je Sovjetska zveza zavrnila njihove načrte za rešitev krize na Srednjem vzhodu«, objavile te načrte v celoti.

Ameriški načrti so bili dvakrat že delno objavljeni.

Spiro Agnew v Canberri

CANBERA, 13. jan. (AP, UPI, Reuter) — Ameriški podpredsednik Spiro Agnew je davi prispel na obisk v Canberro. Njegov prihod v Avstralijo je naletel na različne odmeve. Marsikomu ni jasno, zakaj so sploh povabili ameriškega podpredsednika na obisk. To se vprašujejo tudi v krogu visokih avstralskih funkcionarjev.

Ob prihodu je Agnewa sprejela skupina demonstrantov z vietnamskimi zastavami in gesli, med katerimi je bil tudi tale: »Bojim se Danajcev, četudi prinašajo darila«, in »Ali ste bili v My Layu?«

V Oaklandu (Nova Zelandija) je danes nastala močna eksplozija v hotelu »Intercontinental«, v katerem naj bi se nastanili Spiro Agnew med svojim bližnjim obiskom na Novi Zelandiji.

Telegrami

NE VIN POJDE V INDIJO — NEW DELHI. Predsednik revolucionarnega sveta Burme Ne Vin bo od 15. do 22. januarja na obisku v Indiji.

MAKARIOS V KENIJI — NAIROBI. Ciprski predsednik Makarios je pripotoval v kenijsko pristanišče Mombaso, kjer ga je pozdravil kenijski predsednik Jomo Kenyatha.

GOSPODARSKE TEŽAVE — JERUZALEM. Izraelska vlada omejuje domačo potrošnjo in uvoz, ker so se nacionalne devizne rezerve močno skrčile. Zdaj jih je samo še za 300 milijonov dolarjev, na dan pa se povprečno zmanjšajo za 1 milijon.

NEUSPELA AKCIJA — ATENE. Akcija policijskih sil v Limasolu, v kateri je sodeloval predsednik parlamenta Kleridis, da bi odkrili skladišče orožja ilegalne organizacije »Nacionalna fronta«, ni uspela. Pripadniki te organizacije so baje orožje še o pravem času spravili stran.

KREPITEV PRIJATELJSTVA — NEW DELHI. Predsednik Indije V. Giri se je po uradnem obisku na Cejlonu vrnil v New Delhi.

NOVA NASELJA NA ZASEDENIH OZEMLJIH — JERUZALEM. V zadnjih petih letih se je priselilo v Izrael okoli 300.000 ljudi. Izrael se namerava učvrščevati z novimi naselji na zasedenih ozemljih.

RADIOAKTIVNOST — DENVER. Ameriška komisija za atomsko energijo je pred tukajšnjim zveznim sodiščem potrdila, da so določeni standardi za količino dovoljenega radijskega sevanja desetkrat manjši, kot je dopustno. Zahtevajo, naj bi se spremenili.

SPREJETO VABILO — NEW DELHI. Premier Indira Gandhi je sprejela povabilo Hasana el Bakra, naj obišče Irak.

PETLETNA POGODBA — RIM. Italijanski minister za zunanjo trgovino Misasi bo odpotoval v Moskvo, kjer bo podpisal pogodbo o trgovini med Italijo in SZ za prihodnjih pet let.

BRITANIJA IN EGS — LONDON. Britanski zunanji minister Michael Stewart je izjavil, da se britanska vlada zdaj prav tako zanima za pristop k EGS, kot se je pred dvema letoma. Britanska javnost pa pristopu bolj nasprotuje.

VELEPOSLANIŠTVI — TRIPOLI. Jemen in Somalija bosta vzpostavili z Libijo diplomatske stike na ravni veleposlaništev.

VREDNOST ZLATA VSE MANJŠA — LONDON. Na vodilnih svetovnih borznih središčih v Londonu in Zürichu se je zlato spet pocenilo. V Zürichu so prodajali unčo zlata celo po 34,85 dolarja, v Londonu pa po 34,90 dolarja, medtem ko je uradna cena 35 dolarjev.

OBISK — SOFIJA. Nizozemski zunanji minister Luns bo od 18. do 22. januarja na obisku v Bolgariji, kamor ga je povabil bolgarski zunanji minister Bašev.

»ŽIVIO REPUBLIKA!« — STOCKHOLM. Ko je kralj Gustav Adolf začel zasedanje parlamenta v Stockholmu, so mimo palače korakali demonstranti, ki pripadajo mladinskemu krilu vladajoče socialdemokratične stranke. Zahtevajo razglasitev republike.

U TANT V NIGRU — NIAMEJ. Generalni sekretar OZN U Tant je pripotoval v Niamej na obisk Nigru. Nigerijski predsednik Hamani Diori je izjavil, da Niger zaupa v zvezne oblasti v Lagosu in da pričakuje, da bodo našle miroljubno rejitev po biafrski kapitulaciji.

EKSPLOZIJA CISTERN — AJACCIO. Tu sta eksplodirali dve cisterni, napolnjeni z rafiniranim petrolejem. Gasilci so požar omejili, da ni zajel še pet drugih cistern. Žrtev ni bilo, škoda znaša milijon frankov.

VELIKO POSOJILO — DJAKARTA. Vodilne zahodne države so prvič neovirano odobrile Indoneziji 600 milijonov dolarjev posojila za ureditev gospodarskega položaja. Indonezijski poslovni krogi so presenečeni, saj je narodno gospodarstvo izkoristilo komaj tretjino lanskih posojil v znesku 500 milijonov dalarjev.

Pa še to:

POUDAREK STROKOVNOSTI — V hotelu »Turist« v Kraljevu so najeli za vzdrževanje reda in mira nekdanjega boksarja. Ker pa zlasti tuji turisti radi pripeljejo s seboj na letni oddih tudi svoje štirinožne ljubljence, utegnejo v tem hotelu zaposliti — morda samo v času turistične sezone — še kakega krotilca živali . . .

SONCE

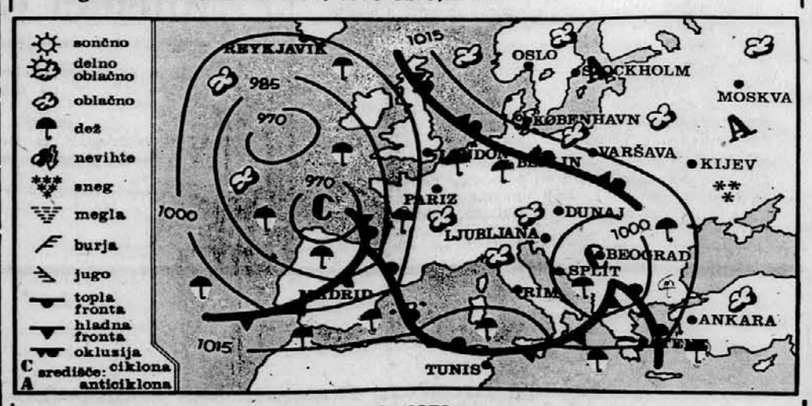
vzide 7.39
zaide 16.40

LUNA

vzide 10.55
zaide 0.02

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 14. I. 1970 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 13. januarja 1970

kraji	ob 7. uri vreme	°C	ob 13. uri vreme	°C
Ljubljana	megla	2	dežuje	3
Planica	megla	0	oblačno	1
Brnik	megla	1	megla	2
Kredarica	—	—	sneži	—3
Maribor	megla	1	megla	1
Sl. Gradec	oblačno	2	oblačno	2
Celje	pol. oblačno	1	oblačno	3
Novo mesto	megla	1	megla	3
Koper	dežuje	12	dežuje	9
Reka	oblačno	11	oblačno	13
Pulj	dežuje	11	oblačno	12
Hvar	oblačno	12	oblačno	15
Dubrovnik	oblačno	13	oblačno	13
Zagreb	megla	1	megla	1
Beograd	oblačno	5	oblačno	10
Sarajevo	dežuje	5	pol. oblačno	.
Titograd	oblačno	10	oblačno	12
Skopje	dežuje	7	oblačno	9
Čelovec	megla	1	megla	0
Gradec	megla	0	oblačno	1
Dunaj	dežuje	1	megla	1
Benetke	dežuje	8	dežuje	9
Milano	dežuje	5	oblačno	4
Genova	dežuje	7	dežuje	9
München	—	—	oblačno	—5
Zürich	megla	—4	megla	—3
Rim	oblačno	10	pol. oblačno	15
Pariz	oblačno	7	oblačno	8
Berlin	jasno	—1	oblačno	2
Stockholm	oblačno	—2	sneži	0
Moskva	sneži	—5	sneži	—4

Napoved za danes

SLOVENIJA

Ponoči še deževno, čez dan pretežno oblačno in v nižinah zamegleno. Najnižje nočne temperature okrog 0, v Primorju 5, najvišje dnevne do 4, v Primorju do 10.

JUGOSLAVIJA

Oblačno in zamegleno. Deževalo bo ob srednjem in južnem Jadranu, Bosni in Srbiji.

VREMENSKA SLIKA

Glavno ciklonsko področje se zadržuje nad Atlantikom in sega tudi v zahodno Sredozemlje. Zaradi tega prevladujejo višinski jugozahodni in južni zračni tokovi, zato se bo južno vreme zadrževalo še nekaj dni.

Izgledi: še naprej sorazmerno toplo vreme.

Snežne razmere v Sloveniji včeraj ob 7. uri

ŽIČNICA NA VELIKO PLANINO: 40 cm, jasnega — ŽIČNICA NA KRVAVEC: 45 — ŽIČNICA NA VOGEL: 120 — ŽIČNICA NA ZELENICO: 120 — Ljubelj—Predor: 15 — ŽIČNICA NA VITRANC: 45 — ŽIČNICA NA ŠPANOV VRH: 30 — POHORSKA VZPENJAČA: 55 — BOHINJ: 20 — RAKITNA: snežne krpe — LOKVE: snežne krpe — LIVEK: 10 — zgoraj, spodaj snežne krpe — ČRNI VRH NAD IDRIJO: 20 — VOJSKO: 35 — IDRIJA: 6 — MEZICA: spodaj 25, zgoraj 35 — VLEČNICA MOJSTRANA: 10 — DOM NA KOMNI: 125 — TRAVNA GORA: 30 — KRANJSKA GORA 45 — ŽIČNICA PLANICA: 55. žičnice in vlečnice obratujejo, razen sedežnice v Kranjski gori in vlečnice na Lokve, sneg je povsod lužen.

Nagrado odstopil Banjaluki

Dr. R. Brenčič je podaril nagrado mesta Maribor žrtvam banjaluškega potresa

CELJE, 13. jan. — Med lanskoletnimi nagrajenci mesta Maribor je bil tudi upokojeni Celjan dr. Radovan Brenčič, dolgoletni upravnik mariborskega gledališča.

Dr. Radovan Brenčič živi od upokojitve zopet v Celju, v Trubarjevi ulici na Otoku. Ko smo ga ob vesti, da je med nagrajenci, še pred novim letom srečali, nam je povedal, da bo celotno nagrado v znesku 5.000 dinarjev odstopil žrtvam banjaluškega potresa. To je medtem že storil. Med razgovorom je povedal, da se je za to dejanje odločil zato, ker ga je prizadela tragedija Krajišnikov, sam pa, da denarja ne rabi.

»V devetnajstih letih dela pri vodenju gledališča v Mariboru, ki je bilo nenehno v ekonomskih težavah, sem končal visoko šolo skromnosti,« nam je v smehu dejal, ta za svoja leta krepak mož. »S svojo pokojnino v znesku 1.060 dinarjev imam za svoje življenje dovolj. Nagrada je bila podeljena za moje delo v letih, ko smo morali živeti skromno, zato ta denar zdaj lahko pogrešam, saj več kot za vsakdanjo ‚kavico', ki jo rad popijem v krogu svojih znancev in somišljenikov, ne potrebujem. Mojih življenjskih načel ne spreminjam. Med temi pa je tudi načelo, da pomagam pomoči potrebnim.«

Kot je videti, je vest o priznanju mesta Maribora vnesla v življenje znanega kulturnega delavca le malo sprememb. Čeprav srečen ob priznanju, skromno živi naprej v svoji sobici v Trubarjevi ulici in se vsak dan točno kot ura odpravi iz nje na kavico in točno opoldne vstopi v celjski lokal Branibor na kosilo.

J. SEVER

Občanov barometer

Neresnica po uradno

Tega pa ne more nihče reči, da je ta pogovor običajna stvar. Osemin-štiridesetletni primarij dr. Ludvik Ravnik iz uroloških oddelka ljubljanske kirurške klinike se je pomenkoval z menoj tik pred operacijo. Če bi se ga držal za rokav, bi ga lahko že nekaj minut po tem pogovoru videl, kako stoji za operacijsko mizo in operira nekega zdravnika zaradi kamna v ledvici.

● *Zanima me, kako je bilo s hokejistom Grudnom, ki se je ponesrečil na sobotni hokejski tekmi med Jesenicami in Slavijo? Vi ste bili takrat na košarkarski tekmi in so vas poklicali na led. kajne?*

»Jaz sem zdravnik hokejskega in košarkarskega kluba Olimpije in državne hokejske reprezentance obenem. Poklicali so me s tekme. Gruden je bil takrat že moder v obraz in je počasi dihal.«

● *Kaj je bilo pravzaprav igralcu?*

»Zaradi rane na ustnici je močno krvavel v usta. Pri vdihu je vdihnil v pljuča tudi kri . . .«

● *In bi se lahko zadušil?*

»Če bi bil sam, bi se lahko to zgodilo . . .«

● *In vi, kaj ste ukrenili?*

»Že na igrišču sem mu dal cevko skozi usta. Vedno imam to cevko pri roki, v avtomobilu . . .«

● *Grudna ste poslali v bolnišnico . .*

»Da, ima močan pretres možganov.«

● *Ali je poškodba smrtno nevarna?*

»Ne, ne. Poslal sem ga na kliniko na opazovanje, ker je bila nevarnost, da bi pozneje utegnilo priti do možganskih krvavitev. Ranjenec je kazal določene znake za to.«

● *Pravite, da imate tisto rešilno cevko vselej pri sebi. Ste jo uporabili tudi pri kakšni drugi priložnosti?*

»Zgodilo se je, da sem se znašel na prizorišču prometne nesreče prav v tistem hipu, ko je avtomobil podrl pešca. Tu sem enako interveniral. Sem mu dal, ranjencu, taisti tubus (cevko) in skozenj vdihaval zrak ponesrečencu . . .«

● *In ste ga s tem rešili?*

»Kaže, da sem ga takrat rešil.«

● *Hud nasprotnik kajenja ste, ne? Zakaj, zaradi zdravja?*

»Nikoli nisem čutil potrebe. Sem se skušal pridružiti kadilcem, pa mi ni prijalo. Kar pa vem, da kajenje škoduje in da zmanjšuje vitalno kapaciteto, priporočam tudi drugim, da ne bi kadili.«

● *Tudi abstinent ste, mislim?*

»Nisem abstinent. Dokler sem se ukvarjal s športom, alkohola sploh nisem pokusil. Zdaj pa spijem kakšen kozarček cvička, mi prija pri kosilu in večerji.«

● *Povejte mi, kakšno bistveno lastnost vam je dalo tako zdržno in športno življenje?*

»Da ne poznam miru, da me breadelje spravlja iz ravnotežja. Sovražim neresnico, sovražim nešportno obnašanje na igrišču . . .«

● *Imate močno voljo, tudi to vam morda pusti takšno športno življenje?*

»Mislim, da imam zelo močno voljo. Tisto, kar si zastavim za cilj, moram izvesti, če ne, se ne počutim dobro.«

● *Rekli ste, da sovražite neresnico. Toda vi morate zaradi svojega zdravniškega položaja včasih govoriti neresnico. Kako pa je takrat?*

»Takrat je zelo težko govoriti neresnico. Če vidiš, da je nekdo zbolel za neozdravljivo boleznijo, mu to prikriješ, da bi lažje živel tiste dni, ki mu še preostanejo. V izjemnih primerih pa povemo zdravniki tudi resnico.«

● *Drugod po svetu živahno razpravljajo o tem, ali naj bi zdravniki povedali neozdravljivemu bolniku resnico ali neresnico. Zakaj bi se vi odločili?*

»Jaz bi ravnal tako, da bi upošteval posamični primer.«

● *Kako se počutite takrat, ko morate pravzaprav po uradni in ne samo moralni dolžnosti govoriti neresnico?*

»Samega sebe gledam z zaničljivimi očmi, samemu sebi sem zoprn. Toda včasih morajo možgani previdati nad čustvi in občutki.«

● *Kaj boste vprašali javnega delavca?*

»Sredi zime smo, pa je asfalt na ljubljanskih cestah že poln lukenj. Vprašujem, kakšne bodo šele ceste, če bo šlo tako naprej?

•

Primariju dr. Ludviku Ravniku odgovarja svetovalec za komunalno gospodarstvo in mestni promet pri ljubljanski mestni skupščini Franc Mlinar: »Cestna podjetja pri posamičnih ljubljanskih občinskih skupščinah, ki redno obhajajo in popravljajo ceste, bi morala luknjasti cestni tlak nemudoma zakrpati. Strokovna služba pri mestni skupščini, pristojna za komunale, je že dala nalog pristojnim inšpekcijskim službam mestne skupščine, naj uredijo to zadevo in naj, če bo treba, tudi z odločbami ukrepajo zoper tista cestna podjetja, ki se ne bodo takoj lotila popravil.«

Pogovor zapisal: PRIMOŽ ŽAGAR

Več o konfliktnih situacijah

Predsedstvo mestnega sindikalnega sveta o dveletnem delu zveze sindikatov

LJUBLJANA, 13. jan. Na seji predsedstva mestnega sindikalnega sveta so obravnavali poročilo o delovanju zveze sindikatov Ljubljane v zadnjih dveh letih. S pripombami, ki so bile izrečene na sestanku, bodo obogatili ostroma popravili to poročilo in ga posredovali občnemu zboru mestnega sindikalnega sveta, ki bo 6. februarja.

Člani predsedstva so pohvalili poročilo, ker le-to delovanje sindikatov ne le opisuje, temveč tudi kritično obravnava razna vprašanja. Potem pa so dali vrsto pripomb in tudi nekaj konkretnih predlogov.

V poročilu je bilo rečeno, naj se sindikati čimbolj prizadevajo pri uveljavljanju objektivnih meril pri delitvi dohodka v delovnih organizacijah. Na to so člani predsedstva pripomnili, da bi sindikati morali sodelovati s podjetji pri sistemizaciji delovnih mest. Gre namreč pri tem tudi za to, da bi natančneje določili odgovornost in analitično ocenili delovna mesta.

Kar zadeva stanovanjsko problematiko, ki je vse bolj in bolj zaskrbljujoča, so udeleženci seje menili, da je že skrajni čas, da tudi sindikati korenito posežejo vanjo, sicer bomo kmalu capljali za ostalimi jugoslovanskimi mesti. Zlasti so tu mišljena stanovanja za ljudi z nizkimi osebnimi dohodki.

Poročilo, so menili, preskromno obravnava konfliktne situacije. Sicer pa so predlagali, naj mestni sindikalni svet sede za mizo skupaj z mestno konferenco ZK, s službo družbenega knjigovodstva in drugimi zainteresiranimi ter se pogovori, kako enotno nastopati v primeru konfliktnih situacij, oziroma kako delati z roko v roki za pravočasno odpravljanje takih situacij. Pri tem so omenili primer Tehnograda.

Nadalje so pripomnili, da bi morali vprašanje varstva pri delu temeljiteje obdelati, kajti pavšalna priporočila ponavadi izzvenijo v prazno. — Glede urejanja dopustov in rekreacije so dejali, da bi morale delovne organizacije posvetiti več skrbi in to tudi vnesti v svoje srednjeročne programe.

Nadalje so člani predsedstva mestnega sindikalnega sveta tudi pripomnili, da smo zadnje čase o integracijah kar umolknili in da je vse obstalo na mestu. Medtem pa ta proces hitro teče v drugih jugoslovanskih mestih. Menili so, da bi morali sindikati nekako pospešiti ta proces in se zanj jasno opredeliti.

O vseh teh in drugih vprašanjih bo še govor na plenumu mestnega sindikalnega sveta, ki bo 26. januarja.

ALBINA PODBEVŠEK

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

Rojstva — V ponedeljek je v obeh ljubljanskih porodnišnicah prvič zajokalo 8 dekličk in 7 dečkov. Oba najstarejša novorojenčka sta mamici povili v mestni porodnišnici: punčka je tehtala 3880 gramov, fantek pa 3900 g.

Poroke — Na ljubljanskem magistratu bo danes dopoldne stopil v »zakonski jarem« samo en par.

Pogrebi — Danes se bodo na ljubljanskem pokopališču Žale svojci še zadnjič poslovili od Marice Šega, 84-letne upokojenke (ob 11. uri), Ane Marolt, 42-letne gospodinje (ob 13,30), Sofije Halilagić, 86-letne upokojenke (ob 15.15), Frančiške Cunder, 81-letne upokojenke (ob 16.uri), Jožeta Gartnerja, 19-letnega avtomehanika (ob 16.30) in Franca Butare, 19-letnega avtomehanika (ob 17.uri). Jožeta Zanido, 64-letnega upokojenca bodo pospremili k zadnjemu počitku na pokopališču Dravlje ob 14.30, Rosalijo Jager, 45-letno upokojenko pa na rudniško pokopališče ob 15.00.

HOTELI

Vsi hoteli polni — Sinoči so bili vsi ljubljanski hoteli povsem zasedeni. V vseh hotelih so to pot prevladovali domači gostje.

REŠEVALCI

Brez težjih poškodb — V torek so vozniki ljubljanske reševalne postaje opravili do 19.30 227 prevozov. Poleg tega so prepeljali na nezgodni oddelek 9 laže poškodovanih oseb.

PO NASVET 368-KRAT

Služba pravne pomoči zveze sindikatov Slovenije je v lanskem novembru nudila delavcem 368 pravnih nasvetov, od tega zgolj na področju ljubljanskih občin 288.

Za pravne nasvete se je na to službo obrnilo največ zaposlenih iz kolektivov storitvenih dejavnosti (več kot petina), nadalje iz industrije in rudarstva, družbenih dejavnosti, gradbeništva, kmetijstva, itd. Večinoma je bila dana pravna pomoč zaradi prenehanja dela, sledijo pa med drugimi pravni nasveti v zvezi z disciplinskimi prekrški, stanovanjskimi problemi, odškodninskimi zahtevki, premestitvami in dopusti.

I. A.

TURIZEM

Spalniki — Za danes zvečer so razprodani spalniki proti Beogradu, Sarajevu, in Münchnu. Proti Parizu in Splitu pa je še dovolj prostora v spalnikih in ležalnikih.

Letala — V letalih AA in Jata za jutrišnji let v Beograd je še dovolj prostih sedežev.

KOMUNALA

Nova cesta v Stožicah — V Stožicah bodo spomladi začeli graditi podaljšek Komanove ulice (vzporedno ob Titovi cesti proti jugu). Pod novo traso bodo najprej položili napeljavo za mestni plin. Zaradi te ceste bo padel dom delavsko prosvetnega društva »Posavje« (nekdanji dom Partizana) v Omahnovi ulici. Nova cesta bo povezovala Ulico prvoborcev, Godeževo, Kalingerjevo, Omahnovo, Ulico Marice Kovačeve in Ulico padlih borcev, ki potlej ne bodo imele več izhoda na Titovo cesto. Komanova ulica bo vodila od centra nove Soseske 7 do sedanjega doma krajevne skupnosti »Posavje«.

GRADNJE

»Krka« namesto Eiflerja — Tovarna dekorativnih tkanin — nekdanji Eifler nasproti vojašnice ob Titovi cesti za Bežigradom — se po štiridesetih letih seli v Šiško. Tovarniške prostore je odkupila novomeška tovarna zdravil Krka, ki bo ob tovarni zgradila poslovno stolpnico. Eno najstarejših bežigrajskih tovarn bo torej zamenjala tovarna zdravil, ki bo imela v Ljubljani predvsem svoj izvoznouvozni sektor, pa tudi proizvodnjo različnih sprayev. Hkrati bo zaposlila več novih delavcev.

Cesta spomladi

Titova cesta do Ruskega carja sredi maja

LJUBLJANA, 13. jan. — Rekonstrukcija Titove ceste od Ruskega carja pa do mostu čez Savo na Ježici je zamrla pod prvim snegom. Kot pa smo zvedeli, je občina Bežigrad dobila od Cestnega podjetja Ljubljana zagotovilo, da bodo cesto do 15. maja do konca popravili. Občina Bežigrad finansira rekonstrukcijo iz občinskega proračuna in iz občinskega cestnega sklada. Dela bodo veljala milijon 30 tisoč dinarjev. Doslej so že porabili približno polovico te vsote.

Kako bosta urejena ta črna točka in to ozko grlo na eni najbolj obremenjenih ljubljanskih vpadnic? Vozišče za motorni promet bo široko sedem in pol metra, poleg tega pa bo urejena še kolesarska steza in hodnik za pešce — oboje ločeno od vozišča in ne v isti višini kot cesta. Tako bodo pešci in kolesarji bolj varni.

Ob cesti so porušili tri hiše, tako da so lahko prestavili traso in tako povečali preglednost na cesti. Na tem delu ceste bodo urejena tri križišča, kjer se bo smelo zavijati v levo in sicer križišče Titove in ceste proti Savljam, nato križišče pri odcepu h kopališču pri Šternu in križišče Titove z »nemško« cesto. Preostali priključki pa bodo samo za zavijanje na desno. Prometni režim bo precej boljši, še zlasti, če bodo na omenjenih treh križiščih postavili tudi semaforje.

Seveda je ta rešitev še vedno začasna, vendar je v okviru finančnih možnosti edina, ki vsaj delno izboljšuje nevzdržne prometne razmere. Rešitev, ki jo predvideva generalni urbanistični načrt Ljubljane, je namreč vse prej kot poceni. Po tem planu bo Titova cesta potekala od Ruskega carja naprej po vrhu savske ježe in bo v nadvozu prečkala prihodnjo avtocesto in železniško progo.

K. D.

Enkratno modno zadovoljstvo?

Anketna paša na konfekcijskih livadah letošnjega sejma »Moda 1970«

LJUBLJANA, 13. jan. — Strokovna mnenja o letošnji »Modi 1970« so si dokaj vsaksebi — celo mi smo na straneh našega časnika zapisali, da je dobrega in prav dobrega dovolj, odlično pa zamolčali. Bleščeče se okrašeni paviljoni letošnjega sejma »Moda 1970«, udeležba 178. razstavljavcev in še marsikaj — sem je šteti tudi manekenke iz voska — pa privabljajo. Tudi med uradnimi urami je sejem prepoln obiskovalcev, ki si pasejo oči na izloženih predmetih iz usnja, tekstila in umetnih snovi, ki pa jih žal le redko lahko vidijo v naših trgovinah . . . O tem neskladju med sejmi mode, modnimi revijami in tovarnami konfekcije na eni strani ter med obiskovalci, potrošniki in trgovci na drugi strani, smo se tudi mi pogovarjali z udeleženci naše ankete. Pa še o tem, koliko se je domača konfekcija približala mednarodni ravni.

ŠTEFKA MOLTAJ

ŠTEFKA MOLTAJ: »Ne moremo še trditi, da smo že na mednarodni ravni. Žal še vedno capljamo za drugimi, zlasti za neposrednimi sosedi. Ne morem zanikati, da ni sem videla ničesar novega, da ni novih, bolj ali manj uspelih modelov in vzorcev tkanin. Vendar se Jugoslovan še ne more oblačiti samo s pomočjo konfekcije . . .«

MILAN OSRAJNIK: »Sejem mi ni pretirano všeč. Nasploh je tu osnovna pripomba, da je namenjen veliko bolj ženskam, kot moškim. Res je, da so razstavili nekaj moških, zelo sodobnih srajc, kar pa je skoraj vse, kar sem videl. Lani nisem bil na sejmu in zato ne morem narediti kakršnekoli primerjave, ali smo (ali nismo) letos šli naprej.«

SONJA CESTNIK: »Zelo sem presenečena. Sejem mi je zelo všeč, videla sem marsikaj novega, občutiti je tudi željo domačih proizvajalcev, da bi šli bolj kot doslej vštric z modo. Sama sem z domačo konfekcijo zadovoljna in se tudi oblačim v trgovini. Redkokdaj začutim potrebo, da bi šla k šivilji.«

MAJDA SELAN: »Vse je tako krasno in čudovito! Ne, sama pa se ne oblačim v konfekcijo! Zakaj? Zato, ker ne dobim prave številke. Prevelika sem za ustaljene konfekcijske mere. Zato pa sem videla nekaj čudovitih izdelkov otroške konfekcije. Torej je naša mala, vsaj za enkrat, popolnoma po JUS . . .«

MAJDA SELAN

HAMDIJA MULALIĆ: »Bil sem tudi lani na sejmu mode v Ljubljani. Če oba primerjam moram ugotoviti določen napredek. Moti me, da je obiska sorazmerno malo, še bolj pa to, da verjetno večino prekrasnih modelov in čudovitih tkanin v naših trgovinah po sejmu ne bo mogoče odkriti. Torej je sejem nekoliko sam sebi namen . . .«

MARJANA ŽERJAV: »Najprej naj povem, da sodim k proizvajalcem — sem iz konfekcije Zarja Žalec. Tako vem, da je težko pripraviti mode. le za široko proizvodnjo, ko pa v naših tekstilnih tovarnah ne dobiš vzorca, ki si si ga izbral. Tako dejansko obstoja razkorak med tistim, kar želimo in tistim, kar imamo v trgovini . . .«

ELZA ŠEME

ELZA ŠEME: »Bila sem lani, prišla sem tudi letos. Modne novosti pač spremljam, ker delam v trgovini in me zanimajo. Sodim, da vseeno naredimo vsako leto korak naprej. Letošnji sejem je prinesel veliko več novosti, kot lanski, vrzel prej prehuda, med domačo in tujo konfekcijo, je vse manjša. To spodbuja.«

IVAN HALUŽAN: »Še pred leti smo bili proizvajalci domače konfekcije in načrtovalci domače mode krepko zadaj za naprednim in res sodobnim. Sodim pa, da se ta razlika vedno bolj zmanjšuje, da smo skorajda vštric s tistimi, s katerimi se želimo primerjati, s tistim navadnim svetom, ki odgovarja tudi okusu našega potrošnika.«

IRENA KOSMAC

IRENA KOSMAC: »Moram reči, da si vsega še nisem ogledala. Delam tu v paviljonu in sem si za enkrat vzela lahko le toliko časa, da sem spoznala izdelke v neposredni okolici. Zatrjujem vam, da sem videla nekaj lepi vzorcev in lepih modelov. Seveda je težko govoriti o tem, kaj bomo lahko videli v trgovinah.«

JOŽEFA NOVAK: »Bila sem tudi lani — vendar bi težko primerjala, kateri sejem je prinesel več. Pač hitro pozabljam in morda je bolje tako. Ker sama šivam, si ogledam sejem zato, da ne nazadujem v stroki. Mislim, da je letos le malo resničnih novosti, vendar se ga le izplača pogledati, saj je nekaj uspelih izdelkov.«

MILENA ZUPANC: »Lepo je. Toda če vprašaš kateregakoli zastopnika konfekcijske industrije (tudi sama sem iz te branže) kdaj bo vse to v trgovini, ti pove, da zvečine teh modelov, ki so na sejmu, ne bo v množični proizvodnji. Tako gre le za neke ekskluzivne modele, enkratne lepote naše konfekcije. Zakaj jih ne bo? Ker pač ni naročil.«

SLAVICA

Popolnoma brez sleherne pripombe je bilo edino lepo oblečeno dekle, ki se je držalo sicer nekoliko togo, vendarle ljubko: »Vse je lepo, čudovito, prečudovito. Sami novi modeli, ki bodo — prepričana sem — kmalu tudi v trgovini na prodaj. Mogoče bo tudi nekaj razprodaj, znižanja pa bodo zagotovo. Kmalu, prav kmalu, bomo vsi hodili lepo oblečeni.« Voščeni lutki smo se najlepše zahvalili za spodbudo.

Tekst: IVAN VIDIC
Slike: EDI ŠELHAUS

Žrtvi prehitevanja

Mirko Arnuš in Jurko Fistonič trčila v tovornjak — Malo kasneje je prav tam trčila v kombi še »katrca«

LOG PRI VRHNIKI, 13. jan. — Le nekaj dobrih sto metrov pred Logom pri Vrhniki se je danes okrog 12.30 ure pripetila huda prometna nesreča. Pri prehitevanju sta v kombiju koprske registracije izgubila življenje Jurko Fistonič, gostilničar iz Starega trga pri Ložu in Mirko Arnuš iz Postojne. Miličniki zdaj, kot to poročamo, še ne vedo, kdo je v času nesreče sedel za volanom. Jasno je le to, da sta se z vso silo zaletela v tovornjak-vlačilec, bolgarske registracije. Arnuš in Fistonič sta vozila proti Vrhniki.

Kljub slabi vidljivosti — bilo je precej megleno — se je voznik kombija (Arnuš ali Fistonič) odločil za prehitevanje. Kot je kasneje povedal voznik bolgarskega tovornjaka Dinio Stanev prometnim miličnikom in preiskovalcem, je voznik kombija prehiteval tri ali štiri avtomobile. Ko je videl, da vozi z vso hitrostjo proti njemu, se je pričel močno umikati, vendar silovitega trčenja ni mogel več preprečiti.

Voznik kombija se je zaletel s svojo sprednjo stranjo v levi del tovornjakove kabine. Od tod ga je odbilo naprej, potem pa sta oba potnika — Fistonič in Arnuš — padla iz kabine in bila na mestu mrtva. Kombi je po trčenju obstal nekaj metrov dalje, povsem na drugi strani ceste, prav tako tudi trupli obeh potnikov.

Prizor po tej hudi nesreči je bil zelo tragičen. Prednja stran kombija je bila povsem uničena in mnoge stvari, ki sta jih vozila se seboj, so ležale razmetane na cesti. Dinio Stanev, voznik tovornjaka in njegov sovoznik Kroum Kostadinov, sta umaknila tovornjak skoraj s ceste; stolčen ima prednji del in skoraj vse luči.

Bolgara sta še povedala, da sta v Milanu natovorila žerjav in da sta ga nameravala pripeljati v Abadan. Svojo pot proti vzhodu sta danes začela v Kopru.

Nekaj minut kasneje se je skoraj na istem kraju pripetila še ena prometna nesreča, zaradi katere ni bilo hujših posledic. Ljubljančan Ciril Bricelj je v trenutku, ko je z brisalci čistil vetrobransko steklo, trčil v kombi. Prednji del njegove katrce je bil skoraj popolnoma stolčen. Pri tem se je Bricelj le malo popraskal. Dejal nam je, da kombi ni imel blatnih ščitnikov in je mogoče, da se je zaradi tega nabralo toliko blata na steklu in ga pri kasnejšem čiščenju stekla ni opazil. Dodal je še, da se je njegova nesreča lahko pripetila tudi zaradi česa drugega.

VASO GAGAR

Kje je Vladimir Pavlić?

Vladimir Pavlić, 57-letni šef poslovalnice sarajevskega Šipada v Crikvenici, je 4. decembra lani odpotoval na sestanek voditeljev tega podjetja v Zvornik. Čeprav je od tedaj minilo že več kot mesec dni, se še ni vrnil domov, niti ga ni nihče videl.

Zadnjič se je oglasil z zagrebškega kolodvora, ko je telefoniral sestrični, da jo bo ob vrnitvi iz Zvornika obiskal. Do Zvornika ni prišel.

Ko so pregledali poslovanje njegove prodajalne v Crikvenici, so našli vse v najlepšem redu, v predalu pa njegov potni list.

Vladimir Pavlić je znan širokemu krogu lovcev, ne samo crikveniške občine, ampak vse Hrvatske. Kot izvrsten kinolog in kinološki sodnik je sodeloval na številnih lovskih in kinoloških prireditvah. Zaradi snega in zime je Pavlić odpotoval v Zvornik v lovski obleki. S seboj je imel samo potno torbo in aktovko. Pavlić je poročen, ima odraslega sina in 12-letno hčer.

Nenamerno »koruzništvo«

Na okrožnem sodišču v Osijeku so zabeležili porast nove vrste zasebnih pravd. Javljajo se namreč zakonci, ki so živeli skupaj desetletja ter imeli otroke, vendar nimajo dokumentov o sklenitvi zakona.

Med drugo svetovno vojno so bile namreč v Osijeku uničene številne matične knjige, pogosti pa so tudi primeri, da duhovniki, ki so poročali pare, niso vpisovali mladoporočencev. Zato so nekateri zakonci prisiljeni sprožiti na sodišču pravdo in zahtevati, da sodišče uradno ugotovi zakonsko zvezo. Brez dokumentov o sklenjeni zakonski zvezi ni mogoče izkoristiti pravic na področju zdravstva, zavarovanja, dedovanja in podobno.

Prizadeti dokazujejo zakonsko zvezo s pričami. Ker ne gre za zamotane zadeve, sodišče hitro ukrepa — večinoma sprejme zahtevo strank.

Zlatniki na goli koži

Cariniki v Fernetičih so preprečili, da bi naši državljanki – Ciganki pretihotapili v našo državo 1,5 kilograma zlatnikov

SEŽANA, 13. jan. — Včeraj popoldne so na obmejnem prehodu Fernetiči dosegli prvi letošnji uspeh pri odkrivanju tihotapcev. 40-letna Ševala Čižmić iz Bosanske Gradiške in 35-letna Rasena Hrustić iz Sarajeva sta skušali skrivaj prenesti v našo državo 1,5 kg zlatnikov, ki sta jih nakupili v Trstu.

Ciganki sta prišli do meje z avtomobilom znamka taunus z zagrebško registracijo 889-97. Pripeljal ju je Osman Hamigović, ki je lastnik tega avtomobila. V vozilu sta bila še dva naša državljana.

Na carinikovo vprašanje, kaj bodo prijavili za carinjenje, so odgovorili, da imajo samo stare obleke, ki so jih nabrali po Trstu. Carinik Rade Kovačević se je odločil za natančen pregled vseh reči, ki so jih imeli. Odpeljal jih je v prostore za pregledovanje in tam poklical kolegico Majdo Turk, da bi mu pomagala pri osebnih pregledih. V pregledovalnico je prišla najprej Ševala Čizmić.

Medtem ko so jo pregledovali, je druga Ciganka postala vznemirjena. Posrečilo se ji je, da je na hitro nekaj potegnila iz obleke in vrgla na kup staregа blaga, ki ga je premetaval carinik. Izkušeni Kovačević je to opazil. Poiskal je odvrženi predmet in našel zlatnike. Takoj je bil prepričan, da ima kaj skritega tudi Ciganka, ki so jo pravkar pregledovali, zato je svojo kolegico opozoril, naj jo dobro pregleda. In res so pod Cigankinim perilom našli kilogram in 100 gramov zlatnikov. Ševala Čizmić je na zaslišanju povedala:

»V Italijo se mi je posrečilo prenesti približno tisoč dinarjev, ki sem jih dobila od prodaje premoženja. Dinarje sem zamenjala v Torinu in Trstu. Tam sem tudi kupila zlatnike. Nameravala sem jih porabiti pri graditvi hiše, nekaj pa dati hčerkama za doto.«

Podobno je izjavila tudi druga Ciganka, pri kateri so našli približno 400 gramov zlatnikov. Priznala je, da je v Italijo prenesla skoraj 10.000 dinarjev. Zlatnike je hotela prodati, ker vzdržuje devet otrok. Zdaj še ni znano, ali sta bili njuni izjavi resnični in kje sta dobili toliko denarja. Komisija za prekrške pri sežanski carinarnici je sklenila zlatnike, ki so vredni čez 50.000 dinarjev, zapleniti, Ciganki pa čaka posebna kazen.

N. ŠEKLER

Krvav dan v megli

Pri Gmajni se je smrtno ponesrečil Jože Pečjak – Šest avtomobilov je bilo na kupu

NOVO MESTO, 13. jan. — Danes zjutraj okoli 8. ure se je ubil na avtomobilski cesti pri Gmajni 33-letni Jože Pečnjak iz Dolnjega polja, zaposlen v lesnem kombinatu Novoles v Straži. Z osebnim avtomobilom alfa-romeo je v gosti megli prehiteval tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Husnija Duraković iz Titovih Užic.

Ko je bil vštric s prehitevanim tovornjakom, je zagledal pred seboj tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti vozil Ivan Pastuović iz Zupanje. Ta se je poskusil Pečjaku umakniti, kar pa mu ni povsem uspelo. Pečjakovo vozilo je tedaj silovito treščilo v tovornjak, ga odbilo še pred Durakovićev tovornjak, ki ga je odbil s ceste.

Pastuovićevo vozilo je po trčenju s Pečjakovim alfa romeom zaneslo na levo stran ceste, kjer je oplazilo prikolico Durakovićevega tovornjaka, nato pa drselo po levi polovici ceste še kakšnih deset metrov, pri čemer se je prikolica prevrnila. Tedaj je prišel iz nasprotne smeri z mercedesom novomeščan Milan Seničar, ki ga je prevrnjena prikolica zadela.

Pečjak je dobil pri nesreči tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju umrl, ranjenega Pastuovića pa so odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo pri teh nesrečah so ocenili na več kot 60.000 dinarjev.

Miličniki so zaradi Pečjakove nesreče promet ustavili in cesto zaprli. Iz Novega mesta pa sta se kmalu pripeljala s taunusom Marko Badovinac in njegova žena, doma iz Broda. Ko je Badovinac zagledal miličnike in kolono stoječih vozil, je zavrl in naposled vozilo tudi ustavil, od zadaj pa ga je že zadel turški avtobus, ki ga je v prekratki varnostni razdalji vozil za njim Ruhi Tüzümer. Avtobus je Badovinčev taunus odbil v betonsko ograjo na propustu, od koder je vozilo potem vrglo še na nasip. Pri trčenju sta se poškodovala Badovinac in njegova žena, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 16.000 dinarjev.

I. Z.

Oglašujte v DELU

EP SUPERMARKET LJUBLJANA
vsak dan MESO SRNE – KOŠUTE – DIVJEGA PRAŠIČA

EP MARKET
LJUBLJANA, CIGALETOVA